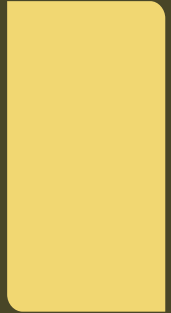
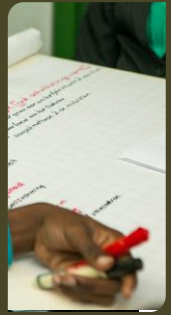

AUGUSTUS
2015

ACTIEPROGRAMMA JEUGDONTWIKKELING CURAÇAO

EEN INTEGRALE, PARTICIPATIEVE EN POSITIEVE AANPAK

Onder verantwoordelijkheid van:
Het National Platform Jeugdontwikkeling

Opgesteld door:
Elly Hellings

MINISTERIE VAN
ALGEMENE ZAKEN

COLOFON

Het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is tot stand gekomen door de intensieve samenwerking vanuit een kernteam:

Daniel Corsen jr.	voorzitter Nationaal Platform Jeugdontwikkeling
Stella van Rijn	coördinatie vanuit Ministerie van Algemene Zaken en SG-beraad
Elly Hellings	samenstelling en tekst Actieprogramma Jeugdontwikkeling
Merel Griffith	inventarisatie onderzoeksdata
Maartje Groot	inventarisatie onderzoeksdata
Iwan Zunder	organisatie en facilitatie participatieve sessies en dialogen
Ralph Schreinemachers	organisatie en facilitatie participatieve sessies en dialogen

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	5
DEEL A: HET WAAROM EN HET KADER	7
1. WAAROM EEN ACTIEPROGRAMMA.....	9
2. DE HUIDIGE SITUATIE	10
2.1 OVERZICHT KINDEREN EN JEUGD	10
2.2 AANDACHT VOOR JEUGD BIJ DE OVERHEID	11
2.3 AANDACHT VOOR JEUGD IN HET VELD	11
3. VISIE OP JEUGD: HET KADER	12
3.1 HOE ANDERS.....	12
3.2 RECHTEN VAN HET KIND	13
3.3 POSITIEF JEUGDBELEID	13
3.4 PEDAGOGISCHE CIVIL SOCIETY.....	13
3.5 BESCHERMENDE EN RISICOFACTOREN	14
3.6 DE 21 ST CENTURY SKILLS	15
3.7 TOEPASSING GEMEENSCHAPPELIJK KADER.....	15
4. BELEIDSTHEMA'S	15
4.1 SELECTIE THEMA'S	15
4.2 TOELICHTING INHOUD THEMAGEBIEDEN.....	16
4.2.1 ONDERWIJS EN OPVANG.....	16
4.2.2 GEZONDHEID EN WELZIJN	19
4.2.3 WERK EN ONDERNEMERSCHAP	22
4.2.4 WONEN EN LEEFOMGEVING	24
4.2.5 VEILIGHEID	26
DEEL B: HET HOE EN DE TOTSTANDKOMING	29
1. VAN KADER NAAR ACTIEPROGRAMMA	31
2. INVENTARISATIE BESCHIKBARE DATA.....	31
3. GEBRUIK EN TOEPASSING ONDERZOEKSDATA.....	33
3.1 VAN ONDERZOEKSDATA TOT ACTIEPROGRAMMA	33
3.2 HET BELANG VAN ONDERZOEK	33
3.3 HUIDIGE SITUATIE ONDERZOEK OP CURAÇÃO	34
3.4 KENNISBANK JEUGDONTWIKKELING	35
3.5 MONITORING EN EVALUATIE JEUGDONTWIKKELING.....	36
4. ORGANISATIE- EN CAPACITEITSONTWIKKELING	37
4.1 EEN PROCESBENADERING	37
4.2 INZET WETENSCHAPPELIJKE BENADERINGEN.....	38
4.2.1 ACTIEONDERZOEK	38
4.2.2 WAARDEREND ONDERZOEKEN	38
4.2.3 ACTION LEARNING	39

4.3 PILOT TOEPASSING PROCESBENADERING.....	39
DEEL C: HET WAT EN DE CONCRETE ACTIES IN 2015-2016.....	45
1. VAN ACTIEPROGRAMMA NAAR ACTIE.....	47
1.1 INZICHT IN WAT ER AL GEBEURT	47
1.2 CONCRETE ACTIES 2015 - 2016.....	47
2. ORGANISATIESTRUCTUUR.....	48
2.1 ORGANIGRAM	48
2.2 NATIONAAL PLATFORM JEUGDONTWIKKELING.....	48
2.3 HET SECRETARIAAT JEUGDONTWIKKELING	49
2.4 TIGERTEAMS EN EXPEDITIETEAMS	50
3. BEKOSTIGING	50
3.1 PUBLIC PRIVATE PARTNERSHIP	50
3.2 KOSTENCOMPONENTEN.....	51
3.3 PROGRAMMAFINANCIERING	52
LITERATUURLIJST	55
BIJLAGE 1: LANDSBESLUIT NATIONAL PLATFORM JEUGDONTWIKKELING	63
BIJLAGE 2: ALGEMENE TABELLEN EN GRAFIEKEN JEUGDONTWIKKELING	69
BIJLAGE 3: SCHEMA'S RISICO- EN BESCHERMENDE FACTOREN.....	71
BIJLAGE 4: INVENTARISATIE DATA EN ONDERZOEKEN	75
BIJLAGE 5: OVERZICHT BILATERALE GESPREKKEN	123
BIJLAGE 6: VERSLAGEN PARTICIPATIEVE SESSIES.....	129
BIJLAGE 7: INVENTARISATIE BESTAANDE EN NIEUWE ACTIVITEITEN GERELATEERD AAN JEUGDONTWIKKELING..	179
BIJLAGE 8: VOORSTEL CONCRETE ACTIES 2015-2016.....	195
BIJLAGE 9: FORMAT PROGRAMMAFINANCIERING BEGROTING 2016.....	199

INLEIDING

Hoe kunnen we er met elkaar voor zorgen dat kinderen en jongeren op Curaçao optimale kansen hebben op een gezonde ontwikkeling? **WAT** moeten we daarvoor doen, en **HOE** doen we dat samen? Dat is wat centraal staat in dit actieprogramma jeugdontwikkeling.

In dit document wordt een aanzet gegeven tot het **WAAROM** in de vorm van een nieuwe visie, beleidsuitgangspunten, organisatiestructuur en uitvoeringsprioriteiten die de basis vormen voor het nieuwe integrale en participatieve jeugdontwikkelingsprogramma van Curaçao voor de komende vijf jaar.

Het Actieprogramma Jeugdontwikkeling sluit goed aan op het bredere National Development Plan. Omdat de opzet en het participatieve proces van het jeugdontwikkelingsprogramma fungeert als model voor andere pijlers in het National Development Program, wordt in dit rapport, naast de inhoud van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling (**WAT** gaan we doen), ook het proces concreet beschreven (**HOE** gaan we het doen).

5 KADERS VOOR JEUGDONTWIKKELING

Het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is opgehangen aan vijf inhoudelijk, beproefde relevante kaders: Rechten van het Kind, Positief Jeugdbeleid, Pedagogische Civil Society, Beschermende en Risicofactoren en 21st Century Skills.

VERBINDING DOOR THEMAKEUZE

Het Actieprogramma wordt georganiseerd op 5 themagebieden waarin alle leefgebieden waarop kinderen en jongeren zich moeten kunnen ontwikkelen terugkomen op een manier die samenwerking tussen sectoren faciliteert en stimuleert.

PARTICIPATIEF EN MEETBAAR

Het Actieprogramma geeft invulling aan 3 belangrijke randvoorwaarden: participatie van jongeren, procesondersteuning aan stakeholders bij het realiseren van samenwerking en afstemming, opgezet op basis van concrete feiten en meetbaar maken van resultaten.

ACTIEPROGRAMMA IN DRIE DELEN

DEEL A

Deel A beschrijft waarop het actieprogramma is gebaseerd en wat het inhoudt. Er wordt een gemeenschappelijk kader voor jeugdontwikkeling geschetst waarin iedereen zich herkent en wat voor alle sectoren bruikbaar is. Zo wordt er richting gegeven aan hoe Curaçao jeugdontwikkeling ziet.

DEEL B

Deel B geeft de aanpak van het actieprogramma weer en op welke uitgangspunten deze aanpak is gebaseerd. Door vast te stellen hoe de concrete situatie van jongeren is, welke activiteiten gericht op jeugdontwikkeling al ontplooid worden en te kijken naar aanvullende vragen en behoeftes liggen kan een gefundeerd programma van acties vastgesteld worden.

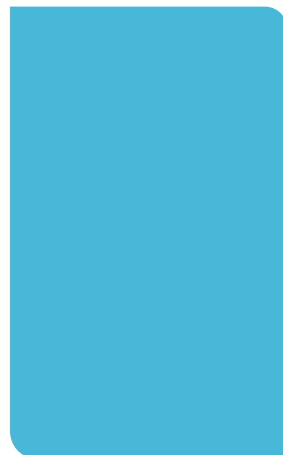
DEEL C

In deel C wordt de uitvoeringsstructuur beschreven, aangevuld met kritische succesfactoren en worden de korte termijn acties weergegeven.

DEEL A
HET WAAROM EN HET KADER

1. WAAROM EEN ACTIEPROGRAMMA

Vanuit het Ministerie van Algemene Zaken is het initiatief genomen om te komen tot een Actieprogramma Jeugd-ontwikkeling Curaçao voor de periode 2015 – 2020. In de Nieuwjaarsspeech 2015 kondigde zowel de Gouverneur als de Minister President specifieke aandacht voor jeugd-ontwikkeling aan. Beiden gaven aan dat er iets moest gebeuren om (jeugd-)criminaliteitsbestrijding integraal te benaderen, een positieve omslag te bewerkstelligen en jeugd-ontwikkeling een andere richting in te duwen. Op 16 december 2014 werd, na een verkennende raadpleging van stakeholders en verschillende ministeries, per landsbesluit het Nationaal Platform Jeugd-ontwikkeling opgericht, met als uitgangspunt dat de tot nu toe versplinterde aanpak van jeugd-ontwikkeling te weinig effecten heeft. De veelheid aan initiatieven en activiteiten moeten beter op elkaar afgestemd worden en er is samenwerking nodig die zich focust op heldere prioriteiten.

Zowel het rechtstreeks aanhaken onder het Ministerie van Algemene Zaken, als het oprichten van een multi-stakeholder structuur, biedt garanties om daadwerkelijk integraal te kunnen werken. Het is de bedoeling dat bij de ontwikkeling en uitvoering van het Actieprogramma Jeugd-ontwikkeling zoveel mogelijk stakeholders vanuit zowel overheid, NGO's, particuliere sector en, 'last but not least', de doelgroep zelf, betrokken worden. Dat gebeurt onder meer door het actieprogramma jeugd-ontwikkeling op de agenda te zetten van de nationale dialoog "Kòrsou ta Avansá", en ook door middel van een participatieve uitvoeringsstructuur en -processen.

Belangrijke aangrijpingspunten bij het Actieprogramma Jeugd-ontwikkeling Curaçao zijn de Rechten van het Kind en de wens om niet sectoraal per ministerie te werken, maar tot een integrale visie te komen, die voor alle ministeries toepasbaar is. Ook draagvlak in het veld en bij de doelgroep zijn als belangrijke randvoorwaarden voor dit programma vastgelegd.

In het voorliggende plan is een eerste aanzet van het Actieprogramma Jeugd-ontwikkeling geformuleerd, met voorstellen voor een conceptuele aanpak (aan welke kapstok hangt het programma?), inhoudelijke keuzes en randvoorwaarden (welke thema's verdienen aandacht en met welke randvoorwaarden moet rekening worden gehouden?), prioriteitstellingen (wat verdient aandacht, wat is belangrijk?) en een voorstel over hoe gevolgd kan worden in hoeverre het actieprogramma ook daadwerkelijk tot concrete resultaten leidt.

AANSLUITING 'NATIONAL DEVELOPMENT PLAN'

Met ondersteuning vanuit het UNDP wordt momenteel gewerkt aan een National Development Plan voor Curaçao. Het National Development Plan geeft richting aan wie we zijn, waar we willen staan in de toekomst, welke hobbels we tegen kunnen komen op de weg naar deze geplande toekomst en hoe deze hobbels genomen kunnen worden. Duurzaamheid en versterking eigen kracht staan centraal. Het plan heeft 4 inhoudelijke pijlers: onderwijs & educatie, economie, nationale identiteit en goed bestuur.

Het Actieprogramma Jeugd-ontwikkeling heeft een directe link met het National Development Plan. Behalve dat de inhoud van het programma in belangrijke mate bepalend zal zijn voor de aanpak binnen de pijler onderwijs & educatie, staat ook het proces van totstandbrenging van het Actieprogramma Jeugd-ontwikkeling model voor de mogelijke verdere organisatorische opzet en invulling van de andere 3 pijlers.

VOETNOT

- ¹ Zie bijlage I voor het Landsbesluit Nationaal Platform Jeugd-ontwikkeling
² Kòrsou ta Avansá, de Nationale Dialoog, is gestart op 4 februari 2014 door middel van het afsluiten van een protocol van de Curaçaose regering met de Kamer van Koophandel, vakbonden en Vereniging Bedrijfsleven Curaçao. Er vinden op regelmatige basis dialoogsessies plaats over onderwerpen die van belang zijn voor de sociaaleconomische ontwikkeling van Curaçao. Thema's die in eerste instantie prioriteit krijgen zijn: institutionalisering industriebeleid, stimuleren arbeidsmobiliteit, actualiseren en moderniseren arbeids- en sociale wetgeving, garanderen veilige werkplekken, door ontwikkelen masterplan nationale ontwikkeling, kostenbeheersing door stimuleren efficiëntie en effectiviteit binnen de overheid en aandacht voor verbeteren alomtegenwoordige veiligheid op Curaçao.

2. DE HUIDIGE SITUATIE

2.1 OVERZICHT KINDEREN EN JEUGD³

Welke kinderen en jongeren onder de doelgroep jeugd vallen, kan op verschillende manieren worden gedefinieerd. Het Actieprogramma Jeugdontwikkeling Curaçao kiest bewust niet voor een probleemgeoriënteerde aanpak, gericht op een selecte doelgroep, maar juist voor een positieve, op algemene ontwikkeling gerichte insteek, voor alle kinderen en jongeren op Curaçao. Wel is er gekozen voor een algemeen gangbare afbakening op leeftijd: 0 – 24 jarigen.

Als gekeken wordt naar de cijfers, wordt zichtbaar dat Curaçao de afgelopen jaren te maken heeft met een lichte groei qua aantal inwoners. Opvallend is dat het aantal 0 – 24 jarigen in absolute aantallen min of meer gelijk is gebleven. In januari 2014 woonden er op Curaçao in totaal 154.843 mensen, waar van bijna $\frac{1}{3}$ (31,6%) onder de 25 jaar is. Binnen de groep 0 – 24 jarigen is de categorie 15 – 19 jaar het grootst. In alle leeftijdscategorieën, met uitzondering van de 20-plussers, zijn de jongens licht oververtegenwoordigd. Alleen al de grootschaligheid van de groep kinderen en jongeren rechtvaardigt specifieke aandacht voor deze doelgroep.

Als gekeken wordt naar de maatschappelijke participatie van de beoogde doelgroep, valt op dat van de groep 5 – 15 jarigen bijna iedereen aan het onderwijs deelneemt. Vanaf 16 jaar neemt de schoolparticipatie drastisch af. Bijna de helft van alle jongeren van 20 – 24 jaar werkt.

Hoewel het Actieprogramma zich dus expliciet richt op alle kinderen en jongeren van 0 – 24 jaar, wordt onderkend dat binnen deze algemene doelgroep sommige jongeren speciale aandacht verdienen. Deze doelgroepen zijn gekozen omdat het kwetsbare groepen zijn die zonder extra aandacht duidelijk minder kansen hebben om zich net als alle anderen in positieve zin te ontwikkelen: 0 – 4 jarigen, lichamelijk en/of verstandelijke gehandicapten, jongeren met een licht verstandelijke beperking (LVB-ers), adolescenten en seksueel diverse jongeren / lesbisch, homo-, bi- en transseksuele jongeren (LHBT-doelgroep).

VOETNOT

³ Zie bijlage 2 voor een reeks tabellen die op basis van cijfers de feitelijke situatie van kinderen en jongeren op Curaçao inzichtelijk maken.

DOELGROEPDEFINITIE

ALGEMENE DOELGROEP

Alle kinderen op Curaçao tussen de 0 en 24 jaar.

SPECIEFIEKE DOELGROEPEN

- **0 – 4 JARIGEN**
In deze periode wordt de basis gelegd voor ontwikkeling, wat kinderen in deze fase niet meekrijgen aan ontwikkeling kan moeilijk worden ingehaald.
- **Jongeren met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap**
Deze groep jongeren heeft specifieke zorg en begeleiding nodig om zich te kunnen redden in de samenleving, maar heeft ook recht op participatie.
- **LVB-ers**
Jongeren met een licht verstandelijke beperking vormen een kwetsbare groep, die overver-tegenwoordigd is in zowel de vrijwillige als verplichte jeugdhulpverlening
- **Adolescenten**
13 – 17 jarigen, zitten in een kwetsbare periode in de ontwikkeling en maken in deze periode een aantal overgangsfases (van FO naar VO, van jongere naar volwassene, keuze beroepsrichting) en een aantal experimenteerfases (genotsmiddelen, seksualiteit) mee die, als deze niet goed doorlopen worden, de nodige risico's met zich meebrengen.
- **LHBT-jongeren**
Het is in de Curaçaose samenleving niet gemakkelijk uit te komen voor seksuele diversiteit omdat het maatschappelijk niet algemeen geaccepteerd is. Behalve de nodige risico's die dat met zich mee brengt in persoonlijke ontwikkeling is er ook nauwelijks specifieke professionele zorg voor deze doelgroep beschikbaar.

2.2 AANDACHT VOOR JEUGD BIJ DE OVERHEID

De aandacht voor jeugd vanuit overheidsorganisaties is op dit moment sterk sectoraal georganiseerd. Het ministerie van Justitie houdt zich bezig met de aanpak en preventie van jeugdcriminaliteit. Kinderopvang, onderwijs en naschoolse educatie zijn aandachtsgebieden bij het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS). Jeugdhulpverlening en arbeidsgerelateerde zaken vallen onder de paraplu van het ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW). Jeugdgezondheidszorg en consultatiebureaus zijn aandachtsgebieden van het ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN). Er bestaat geen ministerie-overstijgend beleid, elk ministerie is zelfstandig verantwoordelijk voor haar eigen beleidsterreinen. Door het gemis aan een integrale jeugdvisie is intersectorale samenwerking eerder uitzondering dan regel. De sectorale aanpak beperkt zich niet tot de inhoudelijke kant van de jeugdaanpak, maar betreft ook de financiering/subsidiëring van jeugd gerelateerde activiteiten. Ministerie-overstijgende financiering komt nauwelijks voor.

Hoewel er dus op dit moment in de praktijk weinig samenwerking en afstemming bestaat tussen de door de ministeries genomen initiatieven, is het belangrijk op te merken dat alle afzonderlijke beleidsinitiatieven absoluut hun waarde hebben. Maar een versplinterde benadering van jeugdbeleid leidt bijna vanzelfsprekend naar een probleemgerichte benadering en het vooral blussen van actuele branden, zonder structurele ontwikkelingsdoelstellingen.

2.3 AANDACHT VOOR JEUGD IN HET VELD

Ook door het veld, oftewel het brede scala van uitvoerders van jeugd gerelateerde activiteiten, wordt een algemene visie op jeugdontwikkeling gemist. In 2004 voerde de Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (FAJ) een analyse uit naar de inhoudelijke en financiële jeugdaanpak op de voormalige Nederlandse Antillen. FAJ concludeerde dat er veel initiatieven worden genomen om de serieuze jeugdproblematiek aan te pakken en noemt expliciet: veel schooldropouts, hoog jeugdwerkloosheidscijfer, hoog percentage tienerzwangerschappen en groot aantal jongeren die met drugs en/of criminaliteit in aanraking komen. FAJ constateert dat een brede aanpak toe te juichen is, maar merkt op dat de verschillen en/of de relaties tussen de initiatieven niet altijd even duidelijk zijn.

De situatie in 2014 lijkt sterk op de situatie van tien jaar geleden. Het ontbreken van een algemene visie en beleidskader voor de jeugd vanuit de overheid maakt dat er sprake is van grote versnippering en willekeur in initiatieven die de overheid wel of niet financiert.

FEITEN - ALGEMEEN

31,6%

van de totale bevolking is jonger dan 24 jaar

Bron: CBS, 2014

19,7%

van alle kinderen is tussen de 0 en 4 jaar

Bron: CBS, 2014

± 10%

van alle jongeren hoort bij de doelgroep LHBT jongeren

Bron: Pinkhouse, 2015

± 16%

van alle jongeren is LVB-er⁴

Bron: de Beer, 2011

2,5%

van alle jongeren is lichamelijk en/of geestelijk gehandicapt

Bron: CBS, 2011

23,7%

van alle jongeren is adolescent

Bron: CBS, 2014

VOETNOT

⁴Dit aantal is gebaseerd op de "normaalverdeling" zoals in de gemiddelde samenleving voorkomt, gebaseerd op scores op de IQ TEST Wechler Adult Intelligence Scale. In een gemiddelde samenleving is 16% licht verstandelijk beperkt (de Beer, 2011)

Het krijgen van overheidssubsidie voor jeugdprojecten en/of – activiteiten is sterk gebaseerd op jarenlange relationele tradities. Het gevolg is dat jeugd(hulpverlenings)organisaties vooral projectmatige activiteiten ontplooiën die aansluiten op de eisen van andere beschikbare fondsen (Nederlandse ontwikkelingsgelden, particuliere fondsen en ‘corporate responsibility budgetten’ vanuit de private sector). Stichtingen schieten als paddenstoelen uit de grond en het lukt hen veelal voor specifieke activiteiten gelden te genereren. De inhoud van de activiteiten van deze organisaties wordt sterk gekleurd door de prioriteiten van de fondsen. Zo is er veel aandacht besteed aan armoedebestrijding (USONA en AMFO) en staat op dit moment het voorkomen en aanpakken van voortijdig schoolverlaten hoog op de agenda (Samenwerkende Fondsen). Uiteraard is er ook een groep stabiele organisaties die het lukt zelfvoorzienend te zijn en op lange termijn jeugdactiviteiten te ontplooiën. Te denken valt daarbij bijvoorbeeld aan kinderopvang-, sport- en scouting-organisaties.

Op het gebied van jeugdhulpverlening zijn er de afgelopen jaren veel ontwikkelingen geweest. Er is een start gemaakt met zorgstructuren en schoolmaatschappelijk werkers in het onderwijs, er is een jeugdpsychiatrische kliniek opgericht, jeugd-reclassering is een feit, er is geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering binnen de residentiële jeugdhulpverlening en ambulante jeugd- en gezinshulpverlening is uitgebreid.

3. VISIE OP JEUGD: HET KADER

3.1 HOE ANDERS

Het bijzondere van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is dat het een overkoepelend initiatief is. Het streven is om de verbinding tussen alle afzonderlijke beleidsinitiatieven te zoeken en, door te ondersteunen in het proces van samenwerking en afstemming, uiteindelijk een beter resultaat te bereiken. Daarvoor is een algemene visie nodig die door alle betrokkenen kan worden gebruikt als het kader voor jeugdontwikkeling op Curaçao. Na de nodige deskresearch en consultaties, is er gekozen voor een algemene visie die berust op 5 pijlers: Rechten van het Kind, Positief Jeugdbeleid, Pedagogische Civil Society, Beschermende- en Risicofactoren, en 21st Century Skills. Ze worden hierna toegelicht.

HET KADER: PIJLER 1

RECHTEN VAN HET KIND

Conform het Verdrag van de Rechten van het Kind hebben kinderen onder meer recht op:

- een eigen mening
- gezondheid en goede zorg bij ziekte
- spel en vrije tijd
- liefde en zorg
- onderwijs
- gelijke behandeling
- bescherming tegen oorlog en onveiligheid
- eten en drinken
- bescherming tegen mishandeling en seksueel misbruik
- hulp en zorg in geval van een handicap

3.2 RECHTEN VAN HET KIND

In 1989 is door de voormalige Nederlandse Antillen het VN-verdrag van de Rechten van het Kind geratificeerd. Daarmee heeft ook Curaçao expliciet uitgesproken rekening te zullen houden met de onderwerpen waar de Universele Rechten van het Kind aandacht voor vragen. Omdat het Kinderrechtenverdrag een goede basis legt voor wat er minimaal voor kinderen nodig is om gezond op te kunnen groeien en zich te kunnen ontwikkelen, vormt het een belangrijk uitgangspunt voor het Actieprogramma Jeugdontwikkeling. De Curaçaose overheid verantwoordt op regelmatige basis aan de Verenigde Naties wat de actuele situatie is ten aanzien van de Rechten van het Kind. Door Rechten van het Kind expliciet een uitgangspunt van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling te maken, worden zowel implementatie als evaluatie ingebed binnen het Curaçaose overheidsbeleid.

3.3 POSITIEF JEUGDBELEID

Met de keuze voor positief jeugd beleid, wordt duidelijk gemaakt dat op Curaçao jeugd ontwikkeling zich richt op alle jongeren en niet alleen op jongeren met problemen. Positief jeugd beleid betekent dat ervoor gezorgd wordt, dat alle kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen tot onafhankelijke, stevig in hun schoenen staande, zelfstandige volwassenen. Preventie staat centraal, georganiseerd vanuit het faciliteren en stimuleren van eigen kracht, eigen mogelijkheden en eigen verantwoordelijkheden van jongeren en hun directe omgeving.

3.4 PEDAGOGISCHE CIVIL SOCIETY

De keuze voor een pedagogische 'civil society' is sterk gerelateerd aan de vorige pijler, positief jeugd beleid. Uitgaan van eigen kracht, eigen mogelijkheden en eigen verantwoordelijkheden gaat niet vanzelf en is alleen maar mogelijk als er sprake is van een sterke pedagogische omgeving. In een pedagogische civil society ligt de verantwoordelijkheid van de opvoeding primair bij de ouders/verzorgers van een kind, maar ze hoeven dat niet alleen te doen. Er wordt aandacht besteed aan het verbeteren van de opvoedingscapaciteiten van de ouders, afgestemd op de levensfase en behoefte van kinderen. Maar ook wordt er gestreefd naar meer verbinding tussen alle andere actoren in de directe leefomgeving van het kind, die een ondersteunende rol hebben bij het invullen van de opvoedingstaak: familie, buurt, school, kerk, etc, oftewel 'it takes a village to raise a child'. In een goed functionerende 'civil society', waarin pedagogische verantwoordelijkheid gezamenlijk wordt gedragen, is niet alleen sprake van een betere balans tussen steun en toezicht, maar wordt ook gewerkt aan het bevorderen van sociale cohesie. Dat positieve pedagogische betrokkenheid vanuit andere volwassenen dan de ouders een

HET KADER: PIJLER 2

POSITIEF JEUGDBELEID

Ondersteund en gefaciliteerd wordt dat alle jongeren op Curaçao:

- Gevoel van eigenwaarde ontwikkelen
- Een positief beeld hebben van de toekomst en mogelijkheden en kansen zien om aan hun toekomst te werken
- Verantwoordelijkheidsgevoel ontwikkelen
- Het gevoel hebben onderdeel uit te maken van een samenleving / gemeenschap
- Werk kunnen vinden of eigen werkgelegenheid kunnen ont-plooiën
- Fysiek en emotioneel gezond zijn

HET KADER: PIJLER 3

PEDAGOGISCHE CIVIL SOCIETY

Bij de pedagogische civil society draait het om:

- sociaal kapitaal: de hulpmiddelen die in een gemeenschap aanwezig zijn
- de kwaliteit van de sociale relaties
- de mate van onderlinge vertrouwdheid en vertrouwen
- inbedding in formele en informele netwerken
- de bereidheid om zich in te zetten voor elkaar en voor de gemeenschap
- het bestaan van gedeelde normen

belangrijke beschermende factor is, is aangetoond in Amerikaans onderzoek (Scale, 2004). Of deze andere vol-wassenen opvoedingsverantwoordelijkheid willen en durven invullen, heeft sterk te maken met de stabiliteit binnen de gemeenschap, de mate waarin vol-wassenen betrokken zijn bij 'community building' activiteiten zoals vrijwilligerswerk, burgerparticipatie, religieuze activiteiten, etc. In Nederlands onderzoek is zelfs een directe relatie met kindermishandeling gelegd (Baartman, 2009). Hoe groter de sociale armoede, hoe minder de sociale betrokkenheid en hoe meer spanningen, hoe hoger het percentage kindermishandeling is. In zijn algemeenheid is een omgeving die rijk is aan sociale relaties belangrijk voor kinderen, simpelweg omdat er dan meer rolmodellen zijn en ze kunnen leren van voorbeeldgedrag van anderen (de Vos e.a., 2009).

3.5 BESCHERMENDE EN RISICOFACTOREN

In de pijler Pedagogische Civil Society wordt een positieve opvoedingsomgeving benoemd als beschermende factor. Zo zijn er verschillende factoren die van invloed zijn op de mate waarin het wel of niet goed gaat met de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Factoren kunnen in negatieve zin de ontwikkelingskansen van jongeren beïnvloeden en worden dan beschouwd als risicofactoren. Daar waar de factoren de ontwikkelingskansen in positieve zin beïnvloeden is er sprake van beschermende factoren. The Search Institute (Scales & Leffert, 2004) in Amerika heeft hier uitgebreid onderzoek naar gedaan en '40 developmental assets' onderscheiden. Er is bekeken in hoeverre deze assets valide zijn voor jongeren die opgroeien in verschillende contexten binnen Amerika, zoals een stedelijke omgeving, platteland, verschil in etniciteit, sociaaleconomische status, etc. Ook in andere landen zowel binnen Europa (o.a. Nederland en België, Albanië), Afrika (Uganda), Azië (Japan, Bangladesh, Filipijnen) als Latijns Amerika en het Caribisch gebied (Jamaica, Cayman Islands) is de validiteit onderzocht en erkend (Edberg, 2009). Door het Search Institute zijn naar aanleiding van grote buitenlandse onderzoeken met het oog op internationale validatie ook aanpassingen doorgevoerd (Scales, 2011). Ook in een door een Amerikaanse denktank uitgevoerd inventarisatieonderzoek naar meetinstrumenten voor jeugdontwikkelingsprogramma's worden de 40 Developmental Assets positief beoordeeld (Wilson-Ahlstrom, 2011).

De toepassing van een model van risico- en beschermende factoren helpt bij het vaststellen hoe risicogedrag en risicosituaties voorkomen kunnen worden, en hoe positieve ontwikkeling gestimuleerd kan worden, zoals bijvoorbeeld het verhogen van schoolsuccessen en binding met school, het realiseren van een pro-actieve benadering ten opzichte van voeding en beweging, en het stimuleren van weerbaarheid.

VOETNOT

⁴ Zie bijlage 3 voor een uitgebreide omschrijving van de 40 Developmental Assets

HET KADER: PIJLER 4

BESCHERMENDE EN RISICOFACTOREN

Samenvatting 40 'Developmental Assets'⁵

Externe factoren

- steun (waaronder steun gezin, relaties met andere volwassenen)
- empowerment (o.a. een gemeenschap die belang hecht aan de bijdragen van jeugd)
- grenzen en verwachtingen (o.a. positieve rolmodellen, hoge verwachtingen)
- constructieve (vrije)tijdsbesteding (o.a. deelname aan creatieve en sportieve activiteiten, deelname aan jeugdprogramma's)

Interne factoren

- schoolmotivatie (o.a. binding met school, huiswerk)
- positieve waarden (o.a. eerlijkheid, integriteit)
- sociale competenties (o.a. probleemoplossingsvaardigheden, culturele competenties)
- positieve identiteit (o.a. positieve kijk op de toekomst, eigenwaarde)

HET KADER: PIJLER 5

21ST CENTURY SKILLS

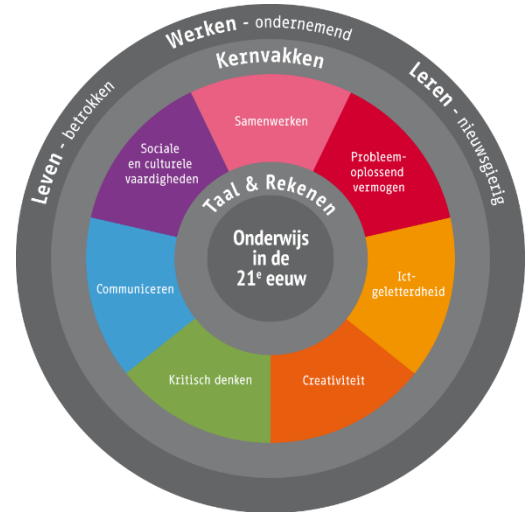
21st century skills: een combinatie van houding en vaardigheden. De belangrijkste vaardigheden:

- Communiceren
- Samenwerken
- Gebruik ICT / mediawijsheid
- Creativiteit
- Kritisch denken
- Planmatig werken
- Probleemoplossend vermogen
- Sociale en culturele vaardigheden
- Betrokkenheid, ondernemerschap en nieuwsgierigheid

Omdat leeftijd en levensfase mede bepalend zijn voor welke ontwikkelingsuitdagingen kinderen en jongeren komen te staan, zijn er 4 interpretaties van het model gemaakt: ‘early childhood’ 3 – 5 jarigen, 5 – 9 jarigen, 8 – 12 jarigen en adolescenten 12 – 18 jarigen.

3.6 DE 21ST CENTURY SKILLS

De samenleving verandert voortdurend. Door de opkomst van informatie- en communicatietechnologie (ICT) ontwikkelt de samenleving zich in de 21^e eeuw steeds meer tot een kennissamenleving. Onder meer door internet is kennis altijd en overal voorhanden. Deze ontwikkelingen hebben ook hun invloed op de economische sector en de arbeidsmarkt. Er is behoefte aan een ander soort arbeidskrachten met een ander type kennis en vaardigheden: ‘21st century skills’. De 21st century skills gaan niet alleen over ICT-vaardigheden en mediawijsheid, maar impliceren feitelijk een nieuwe manier van leren, leven en werken. Dat dit ook zijn invloed heeft op wat kinderen en jongeren leren, of zouden moeten leren op school, spreekt voor zich. Globalisering betekent een grotere noodzaak om meerdere talen goed te beheersen, maar ook vaardig te zijn op het gebied van ondernemen, samenwerken, creatie, innovatie en informatieverwerking. Het klassieke onderwijs sluit hier onvoldoende op aan en weet leerlingen onvoldoende te boeien. Met de introductie van het concept 21st century skills wordt niet alleen beter aangesloten op de vraag vanuit de samenleving, maar wordt ook beter aangesloten op de interesse en belevingswereld van jongeren, waardoor zij school weer leuk gaan vinden.

Bron: www.kennisnet.nl

3.7 TOEPASSING GEMEENSCHAPPELIJK KADER

Behalve dat een gemeenschappelijk conceptueel kader duidelijkheid biedt over de beoogde doelstelling van jeugdontwikkeling (het **WAAROM**) biedt het ook handvatten om te meten of de beoogde ontwikkeling daadwerkelijk bereikt is. Bij elke pijler zijn concrete indicatoren vastgesteld en zijn er meetinstrumenten beschikbaar. De opzet van de monitoring en evaluatie wordt later in dit document uitgebreid besproken.

4. BELEIDSTHEMA'S

4.1 SELECTIE THEMA'S

Voor wat betreft de uitvoering, het vaststellen van prioriteiten en activiteiten kent het Actieprogramma Jeugdontwikkeling een thematische aanpak, bestaande uit 5 inhoudelijke thema's. De keuze voor deze thema's is gemaakt vanuit de gedachte dat hiermee het totale gebied jeugdontwikkeling zo compleet mogelijk wordt meegenomen. De thema's zijn bewust neutraal geformuleerd om de nadruk op ontwikkelingsmogelijkheden en niet op probleemvelden te leggen.

De keuze voor deze 5 thema's is ook strategisch gemaakt, in die zin dat ze niet of nauwelijks aan slechts één overheidssector of ministerie gekoppeld kunnen worden en daarmee samenwerking en afstemming tussen organisaties beter gefaciliteerd kan worden.

Om tot het vaststellen van aandachtsgebieden en prioriteiten te komen zijn alle beschikbare data op een rijtje gezet per thema, is geanalyseerd wat deze data zeggen, is het actuele overheidsbeleid geïnventariseerd, is met een verscheidenheid aan stakeholders gesproken, en is bekeken welke projecten en initiatieven er zijn, geïnitieerd door de overheid en door NGO's in het veld. Een overzicht van alle geïnventariseerde onderzoeken is terug te vinden in bijlage 4, een overzicht van alle voorbereidende gesprekken die hebben plaatsgevonden is terug te vinden in bijlage 5.

Per thema wordt in dit hoofdstuk de actuele situatie beschreven, aangevuld met een *'factsheet'* en een overzicht van de belangrijkste aandachtpunten en prioriteiten.

4.2 TOELICHTING INHOUD THEMAGEBIEDEN

4.2.1 ONDERWIJS EN OPVANG

Dit themagebied heeft raakvlakken met in ieder geval twee ministeries: OWCS en SOAW. Daarnaast wordt er ook in het particuliere veld veel ondernomen. Met de invoering van de leerplicht tot 18 jaar is het aandeel jongeren ouder dan 15 jaar dat naar school gaat sterk gestegen. Van alle kinderen tot 12 jaar zit bijna iedereen op school. Op Curaçao is de laatste jaren veel in onderwijs geïnvesteerd, in die zin dat vernieuwingen zijn doorgevoerd, nieuwe opleidingen zijn gestart, ook op HBO- en WO niveau. Waar voorheen iedereen voor een vervolgopleiding naar het buitenland (voornamelijk Nederland) moest, zijn er nu ook studiemogelijkheden op het eiland zelf. Het aantal in eigen land en de regio hoger opgeleiden is daarmee behoorlijk gestegen (de Witt Hamer, 2015).

In een onlangs door het ministerie van onderwijs afgerond onderzoek naar de kwaliteit van het Curaçaose onderwijs (Hellings, E. & Pikeri, R., 2015) komt naar voren dat de grootschalige onderwijsvernieuwingen tussen 2000 en 2014 (invoering FO, AGO, etc.) op papier heel goed zijn voorbereid om ook daadwerkelijk tot kwaliteitsverbetering te komen. Helaas is de uitvoering niet optimaal verlopen en zijn door gebrek aan middelen concessies gedaan ten aanzien van kwaliteit. Op een groot aantal gebieden zijn de theoretische uitgangspunten niet ingevoerd, bijvoorbeeld op het gebied van faciliteiten (grootte en inrichting klaslokalen), deskundigheid (voorbereiding en begeleiding docenten), materiaal (ontwikkeling Papiamentstalig onderwijsmateriaal), opzet zorgstructuur (inzet maatschappelijk werk en andere specialismen).

Door de wat gebrekkige uitvoering van de vernieuwingen is op bijna alle aan de onderwijsvernieuwingen gestelde doelstellingen de streefnorm (nog) niet behaald. Dat verdient dus de nodige aandacht.

Curaçao ziet zich nog steeds geconfronteerd met een hoog schooldropoutpercentage. Bovendien is het lastig vast te stellen hoeveel jongeren feitelijk het onderwijs voortijdig verlaten. Dat komt omdat er niet met een uniforme definitie wordt gewerkt. Verschillende stakeholders (CBS, Ministerie OWCS) hanteren een andere definitie en komen dus op andere aantallen uit.

De Curaçaose onderwijswetgeving geeft geen uitsluitsel over het niveau dat een jongeren minimaal moet behalen om een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt te hebben. Het Ministerie van OWCS heeft daar wel beleidslijnen voor uitgestippeld en neigt ernaar minimaal SBO-1 niveau als startkwalificatie te beschouwen. Feit is wel dat uit onderzoeken van het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (KBB) blijkt dat werkgevers hier twijfels bij hebben. De definitie van school-dropout én het aanbod dat aan jongeren geboden wordt die het minimale niveau niet halen (bijvoorbeeld beroeps- of branchecertificering en EVC's) verdienen dus nog de nodige aandacht.

Hoewel het gangbaar is te spreken over schooldropouts circuleert in het veld ook de beleving dat jongeren niet uitvallen, maar simpelweg uit het onderwijssysteem geduwd worden. Het onderwijssysteem vindt onvoldoende aansluiting op wat jongeren interesseert en bezighoudt, en weet onvoldoende in te spelen op de zorgbehoefte van jongeren om te voorkomen dat ze uitvallen.

Zelf zeggen jongeren (Jeugdconsultatie maart 2015) onderwijs in zijn huidige vorm ouderwets en saai te vinden, en niet te snappen waarom er niet meer gebruik gemaakt wordt van bijvoorbeeld tablets en computerprogramma's. Het Ministerie van OWCS heeft op dit vlak de nodige activiteiten gepland waaronder het invoeren van digitale leermiddelen (One Laptop per Child) en de ondersteuning van leerkrachten bij het gebruik van digitale leermiddelen. Ook de keuze om het beroeps-onderwijs in te richten op hele specifieke beroepen vindt bij de jongeren weinig herkenning en lijkt ook steeds minder aan te sluiten op de behoeftes van de huidige samenleving. Het spreekt dan ook voor zich dat geïnventariseerd gaat worden hoe we kunnen komen tot een onderwijssysteem dat beter aansluit op de 21^e eeuw, en door het gebruik van moderne technologieën waarschijnlijk ook meer aansluiting vindt op wat kinderen en jongeren interessant vinden. Maar hoe leuk onderwijs ook wordt, uitval zal er altijd zijn. Het is belangrijk jongeren die uitvallen zo snel mogelijk na uitval coaching en begeleiding te bieden en een traject terug naar het onderwijs, of als dat niet meer mogelijk is, een alternatief traject aan te bieden. Het Ministerie OWCS heeft hier in samenwerking met Fide/SGE een beleidslijn op uitgestippeld:

BELEIDSTHEMA 1 ONDERWIJS & OPVANG

DE FEITEN

AANTAL VOORZIENINGEN (Min OWCS)

- ± 100 kinderopvangorganisaties
- 50 FO scholen
- 6 AGO scholen
- 17 VSBO scholen
- 4 HAVO/VWO scholen
- 6 SBO scholen
- 2 HBO/WO instituten

PARTICIPATIE (CBS Census 2011)

- 50,3% van alle 0 – 4 jarigen bezoekt kinderopvang
- 99% van alle 4 – 12 jarigen in FO
- Kwantiteit naschools aanbod 4 – 12 jaar wordt als **redelijk** beleefd (FAJ)
- Kwantiteit aanbod 12+ers is **beperkt** (FAJ)

DOORSTROOM

(Min OWCS, 2011)

21% leerlingen FO stroomt door naar HAVO/VWO

LEERPLICHT

(Min OWCS)

4 – 18 jaar

DROPOUTS (QDev 2014 / CBS Census 2011)

22,3% = 4.346

jongeren onder de 24 jaar zonder startkwalificatie

Yuda Skol, Yuda Su Alumno, maar de operationalisering van de leerplichtfunctie vraagt om extra aandacht. Omdat er bijna altijd omgevingsfactoren een rol spelen bij het uitvallen van jongeren zou leerplicht en zorg bij voorkeur vanuit één loket georganiseerd en aangeboden kunnen worden. Extra aandachtspunt is het feit dat de huidige onderwijsfinancieringsstructuur scholen niet uitnodigt om uitval meteen te melden. Omdat scholen per leerling gefinancierd worden, snijden ze zich met een uitvalmelding in hun eigen portemonnee. Ook in samenwerking en afstemming tussen de door het Ministerie van OWCS opgezette Schoolextern Multidisciplinair Advies Team (SMAT), de jeugdhulpverlening georganiseerd vanuit Ministerie GMN (Yuda Bo Yu) en het Ministerie SOAW (sector Familie en Jeugd en Skuchami) en andere initiatieven in het veld, zoals de Kansen voor Jongeren projecten, is verbetering mogelijk zowel in de zin van onderlinge afstemming over wie wat doet, doorverwijzingsmogelijkheden, als financieringsmogelijkheden om een minimaal noodzakelijk zorgaanbod te garanderen.

In het National Development Plan (NDP) wordt het verlagen van het aantal dropouts in 2019 expliciet als doel gesteld. Een ander aandachtspunt, wat ook in het NDP wordt benoemd, is het aantal mensen dat hoger onderwijs volgt. Uit de onlangs door de Onderwijsinspectie (OWCS, 2014) opgeleverde zogenoemde 'opbrengstenkaart', blijkt dat in het schooljaar 2013/2014 in totaal 21,8% van alle leerlingen die dat schooljaar groep 8 van het FO verlaat, doorstroomt naar de HAVO. Ook hier stelt het NDP voor om ernaar te streven dat in 2019 het aantal HAVO / VWO leerlingen toeneemt.

Een actuele discussie die op dit moment op Curaçao speelt, is de verlengde schooldag. Vanwege het klimaat zijn de uitvoeringstijden van het onderwijs dusdanig ingericht dat kinderen alleen in de ochtenduren op school zijn. Hoewel het een kortere dag lijkt, krijgen kinderen op Curaçao een vergelijkbaar aantal uren onderwijs per week aangeboden als bijvoorbeeld in Nederland. Langer onderwijs is dus niet echt aan de orde. Wel is er grote vraag naar buitenschoolse- en/of naschoolse activiteiten, om kinderen in de middaguren een educatief programma aan te bieden. Dat programma sluit bij voorkeur wel aan op het onderwijs, maar is geen formeel onderwijs. Het richt zicht op andere dan cognitieve vaardigheden. Door het Ministerie OWCS is hierover een beleidsnotitie geschreven: "Mas edukashon, mas formashon". Op dit moment is het aanbod aan vooral kinderen van 12 jaar en ouder na de reguliere schooltijd, beperkt te noemen. Voor 4 – 12 jarigen bestaan diverse mogelijkheden bij kinderopvangorganisaties die particuliere naschoolse opvang aanbieden, de gesubsidieerde naschoolse opvang wordt binnen meer dan 20 scholen voor funderend onderwijs uitgevoerd.

AANDACHTSPUNTEN & PRIORITEITEN

ONDERWIJS EN OPVANG

- Vaststellen **eenduidige** uniforme **definitie schooldropouts**
- **onderwijs moet leuk** en aantrekkelijk zijn
- onderwijs moet **aansluiten op** de verwachtingen van de **21e eeuw** (qua type vaardigheden en gebruik moderne technologie)
- **Eén loket leerplicht en zorg** waar scholen de uitvallers meteen melden
- **Goed functionerende zorgstructuur** (zowel binnen als buiten de school)
- **samenwerking en afstemming** verschillende initiatieven bij voorkoming en **aanpak voortijdig schoolverlaters** (SMAT, Kansen voor Jongeren, etc.)
- **aanpassing structuur onderwijsfinanciering**
- **Grotere uitstroom naar HAVO/VWO**
- **Deelname** voorschoolse educatie van vooral 3-jarigen **vergroten**
- betere invulling randvoorwaarden **kwaliteit kinderopvang** (financiering gesubsidieerde kinderopvang)
- **uitbreiding** mogelijkheden **naschoolse educatie** (vooral voor **12-plussers**)
- **Duidelijker** zicht op **afnemers gesubsidieerde naschoolse opvang**

Omdat de gesubsidieerde opvang op school wordt aangeboden, zijn de afnemers vooral ouders met kinderen op deze scholen en is het de vraag of dat ook de ouders zijn die, qua sociaaleconomische situatie, gesubsidieerde naschoolse opvang nodig hebben.

Tot slot maakt de kinderopvang van 0 – 4 jarigen onderdeel uit van dit thema. Daarop is heel veel ontwikkeld, en met financiering uit Nederlandse ontwikkelingsgelden geïnvesteerd, in kwaliteitsverbetering. Ook heeft de overheid een duidelijke structuur op weten te zetten wat minimaal van kinderopvangorganisaties geëist wordt, is er een keuze gemaakt voor een pedagogisch programma (Kaleidoscoop), zijn er trainingen georganiseerd, en is het nodige aan inventaris aangeschaft om de organisaties te ondersteunen bij de inrichting conform het gekozen pedagogisch model. Anders dan bij de naschoolse opvang is binnen de kinderopvang een nieuwe subsidie-systematiek ingevoerd (subjectsubsidie) die garandeert dat de subsidie bij de beoogde doelgroep terecht komt: een ouder kan subsidie aanvragen op basis van inkomensgegevens, als aan de voorwaarden wordt voldaan, wordt subsidie toegekend, die wordt rechtstreeks aan de door de ouder gekozen kinderopvangorganisatie uitbetaald. Aandachtspunt is wel dat het subsidiebedrag niet is meegegroeid met de kwaliteitseisen. Het huidige subsidiebedrag is minder dan de vastgestelde kostprijs voor kinderopvang die aan de door de overheid vastgestelde minimum kwaliteitseisen voldoet. Een aanpassing hierin is noodzakelijk om de kwaliteit te kunnen garanderen. Omdat binnen de kinderopvang kinderen goed voorbereid kunnen worden op het funderend onderwijs, wordt er naar gestreefd in de toekomst meer 3-jarige kinderen aan deze vorm van voorschoolse educatie te laten participeren.

4.2.2 GEZONDHEID EN WELZIJN

Er zijn 3 ministeries die direct een link hebben met het themagebied gezondheid en welzijn: GMN, OWCS en SOAW. Een belangrijk aandachtspunt is het creëren van gezonde leef- en eetpatronen. Op Curaçao wordt veel fastfood gegeten en staan groenten en fruit bij een groot gedeelte van de bevolking niet op de dagelijkse voedingslijst. Groente en fruit zijn relatief duur en fastfood is overal goedkoop verkrijgbaar. In het gemiddelde dagelijkse eetpatroon komen veel calorierijke en vette producten voor. Gevolg hiervan is extreem veel overgewicht, dat vaak al op jonge leeftijd is ontstaan. Van de 5/6 jarigen is 1 op de 10 kinderen te zwaar, bij de 18 – 24 jarigen is dat al opgelopen naar 1 op de 2. Een combinatie van ongezonde eetgewoontes en weinig lichaamsbeweging maken dat bepaalde “welvaartziektes” op Curaçao veel meer dan gemiddeld voorkomen, waaronder suikerziekte.

BELEIDSTHEMA 2 GEZONDHEID EN WELZIJN

DE FEITEN

OVERGEWICHT (Min GMN / VIC / Eshuis, 2008)

1 op de 10 kinderen van 5 – 6 jaar

1 op de 6 kinderen van 10 – 11 jaar

1 op de 4 jongeren van 15 – 16 jaar

1 op de 2 jongeren van 18 – 24 jaar

Meer vrouwen dan mannen

Bij zowel het Ministerie GMN als OWCS is aandacht hiervoor en wordt onder meer bekeken hoe ervoor gezorgd kan worden dat het op scholen aangeboden voedsel gezonder wordt. In 2005 verrichte de GGD (Kwast, A. & Rijk, C. 2005) op Curaçao een onderzoek naar eetgewoontes bij kinderen in het funderend onderwijs. Daaruit bleek dat 31% van de kinderen zonder ontbijt naar school gaat en slechts 13% een stuk fruit mee neemt in de broodtrommel. GMN heeft in 2009 de beleidsnotitie “Gezonde geest in een gezond lichaam 2009 – 2010” gepresenteerd, een aanzet tot preventief beleid met concrete speerpunten. Aanvullend is er ook bekeken welke behoeftes er zijn om gezondheidspreventie vanuit wijken op te zetten “Prevenshon den bario: un mester !!”. In 2009 lieten de Staten van de Nederlandse Antillen een inventarisatie uitvoeren naar relevante ontwikkelingen op het gebied van preventie en behandeling van overgewicht en obesitas. Een van de conclusies uit dit onderzoek is dat, anders dan door de World Health Organisation (WHO), op Curaçao obesitas niet als chronische ziekte wordt aangemerkt binnen het gezondheidsbeleid, waardoor er geen garantie bestaat voor behandeling en nazorg op lange termijn. Ook op andere vlakken bestaat relatief veel risicogedrag, bijvoorbeeld op het gebied van seksualiteit. In het Caribisch gebied is sprake van de tweede grootste HIV/aids epidemie ter wereld (Stutterheim, 2006). Curaçao maakt daar onderdeel van uit, maar desondanks is de dataverzameling erg beperkt. Een groot deel van de HIV/aids gevallen blijft ongeregistreerd. Seksueel risicogedrag wordt door mannen en vrouwen gezamenlijk in stand gehouden op verschillende manieren: traditionele man-vrouw verhoudingen, cultureel bepaald beeld van wat mannelijk is (machismo) en de grote waarde die op Curaçao gegeven wordt aan moederschap. Marcha & Verweel (2005) specificeren de invloed van machismo op seksueel gedrag op Curaçao aan de hand van 5 kenmerken: a) jongeren worden op relatief jonge leeftijd seksueel actief, b) condoomgebruik is beperkt, c) er is sprake van concurrerende, meervoudige relaties, d) de communicatie tussen (seks)partners is gebrekkig en e) homoseksualiteit wordt afgewezen en onderdrukt.

Ook het ontbreken van positieve vaderrollen maakt dat veel jongens niet adequaat geïnformeerd zijn over seksuele aangelegenheden en vaak zelfs onbewust zijn van hun risicovolle gedrag. Uit onderzoek naar seksueel gedrag bij jongeren (Arnell, 2003) is gebleken dat meer dan de helft van de seksueel actieve schoolgaande adolescenten inconsistent is voor wat betreft condoomgebruik.

FAJ deed in 2010 een onderzoek naar tienermoeders, om in kaart te brengen hoeveel tienermoeders er zijn en wat oorzaken en consequenties van op jonge leeftijd moeder worden zijn. Vergeleken met West-Europa heeft Curaçao veel tienermoeders, maar vergeleken met het Caribisch gebied en Latijns Amerika

BELEIDSTHEMA 2 GEZONDHEID EN WELZIJN

DE FEITEN

ONGEZOND ETEN (Min GMN / VIC)

19% van de jongens en **28%** van de meisjes eet minstens **4x per week fastfood**

30% eet dagelijks groente en/of fruit

LICHAAMSBEWEGING (Min GMN / VIC, 2011)

42,2% van de jongeren sport regelmatig

Jongens sporten meer dan meisjes

GEESTELIJKE GEZONDHEID (Marcha, 2010)

Jongeren hebben moeite met reflectie en verwoorden van gedachten

Gebrek aan concrete rolmodellen

Sterke mate van gelatenheid, weinig kritische houding

Negatief maatschappijbeeld

Beperkte aansluiting beleid overheid en beleving / behoefte jongeren

RISICOVOL SEKSUEEL GEDRAG

(Boersema 2012, Brink 2011 en Hammer 2010)

Gebrekkige seksuele educatie

42% vrouwen gebruikt voorbehoedsmiddelen verkeerd

1 op de 3 zwangerschappen eindigt in een abortus

1 op de 9 meisjes wordt moeder voor haar 20^e

35% van alle HIV/aids besmettingen is “verborgen” en niet gedocumenteerd

valt het wel mee. Maar feit is wel dat veel jonge moeders veel vaker dan gemiddeld hun opleiding niet afmaken en dus minder kansen hebben op een (goed betaalde) baan. Ook uit dit onderzoek kwam risicovolgedrag en gebrekkig seksuele educatie als belangrijke aandachtspunten naar voren.

Op basis van de bovenstaande bevindingen is het zorgelijk dat, uit bezuinigingsoverwegingen, het Ministerie GMN geen uitvoering meer geeft aan schoolgezondheids- en adolescentenzorg. Voor de 0 – 4 jarigen zijn er wel de consultatiebureaus, uitgevoerd door Departamentu Salu Hubenil (DSH) en het Wit Gele Kruis. De consultatiebureaus hebben een belangrijke functie in de vroegkinderlijke zorg, alleen al vanwege het grote bereik. Van de baby's bezoekt bijna 100% het consultatiebureau, bij de peuters is dat nog steeds ruim 60%. In 2014 is een digitaal datasysteem ingevoerd waarmee de ontwikkeling van 0 – 4 jarigen beter gevolgd kan worden. Dat systeem werkt echter nog niet optimaal. Aanvullend op de reguliere consultatietaken heeft het Wit Gele Kruis in 2001 een project gestart om vroegtijdig ontwikkelingsstoornissen op te sporen en opvoedingsondersteuning aan de ouders te bieden, "Forsa pa lenta uni". Onderzoek onderschrijft het belang van opvoedingsondersteuning voor ouders met jonge kinderen (Zeeman, M. et. al, 2007) en geeft aan dat risicofactoren toenemen als de opvoeding als stressvol en zwaar wordt ervaren. Ook bij het ministerie van SOAW is aandacht voor opvoedingsondersteuning, vanuit Familie en Jeugd wordt het opvoedprogramma Triple P aangeboden. Triple P is een van oorsprong Australisch initiatief dat inmiddels wereldwijd wordt toegepast. Triple P staat voor 'Positive Parenting Program' oftewel positief opvoeden. Triple P leert ouders via eenvoudige stappenplannen om opvoedsituaties anders aan te pakken en meer inzicht te krijgen in hoe het gezin in elkaar zit. De nadruk ligt op het stimuleren van gewenst gedrag en het creëren van een stabiele en ondersteunende omgeving voor kinderen.

Voor kinderen die door omstandigheden niet thuis kunnen opgroeien zijn er voorzieningen op Curaçao, in de vorm van internaten en pleeggezinnen. Aandachtspunt is dat de internaten qua aanbod niet meegegroeid zijn met de kenmerken van de doelgroep. Waar vroeger, toen internaten vooral bezocht werden door weeskinderen, een 'bed-bad-brood' aanpak voldoende was, is dat in deze tijd niet meer het geval. De achterliggende reden van plaatsing in een internaat is tegenwoordig veel meer vanuit een problematische thuissituatie, gedragsproblemen, psychiatrische problemen, etc. Dat vraagt om een andere aanpak en professionalisering van de instellingen, onder meer in de keuze van behandelingsmethodieken en het op individueel niveau van de kinderen opstellen van behandelplannen. Ook gezinsondersteuning, met het oog op het feit dat een kind op een bepaald moment weer terug naar huis gaat is van belang.

AANDACHTSPUNTEN & PRIORITEITEN

GEZONDHEID EN WELZIJN

- **Efficiënter gebruik voorzieningen** (buurtcentra, sportfaciliteiten, etc.)
- **Stimuleren gezonde leefstijl** (meer bewegen, gezonder eten) o.a. door introduceren protocollen en opname voeding- en gezondheidseducatie als vak in het curriculum van scholen
- Erkenning **obesitas als chronische ziekte**
- **Sport als basisvoorziening terug in het onderwijs**
- **Aandacht voor genderspecten** (jongens presteren slechter in het onderwijs, zijn oververtegenwoordigd in het speciaal onderwijs en de justitiële sector)
- **Adequate seksuele educatie** (afgestemd op belevingswereld jongeren)
- **Rolmodellen** voor jongeren
- Stimuleren **positief zelf- en maatschappijbeeld**
- **Ondersteuning aan opvoeders**
- **Professionalisering jeugdhulpverlening** (behandelplannen, gezinsondersteuning, etc.)
- **Structureel hulpverlenings-/ondersteuningsaanbod voor LVB-ers**

Vrijtijdsbesteding is een ander onderwerp dat onderdeel uitmaakt van het thema gezondheid en welzijn. Jongeren zelf vinden het belangrijk dat buurtcentra toegankelijker worden en meer activiteiten aanbieden (jeugd sessie 13 december 2014). Dat buurtcentra op dit moment niet optimaal gebruikt worden is een feit. FAJ stelde dat al vast in het in 2003 uitgevoerde onderzoek "Ruimte voor de Jeugd", anno 2015 is de situatie nauwelijks anders. Van de door FAJ geïdentificeerde 120 faciliteiten is het overgrote deel (74%) in de regio stad geconcentreerd. Het activiteiten aanbod is over het algemeen zeer gevarieerd, maar zelden gebaseerd op een gestructureerd programma. Verder blijkt het gebruik van de faciliteiten zeer inefficiënt en versnipperd te zijn. Gemiddeld worden faciliteiten tussen de 22 en 28 uur per week gebruikt. Sportfaciliteiten vormen een uitzondering, die worden gemiddeld 45 uur per week gebruikt.

Sport wordt als uitermate belangrijk gezien in het kader van jeugd ontwikkeling (Expert sessie jeugd en sport, 26 maart 2015). Sport levert niet alleen een bijdrage aan 'nation building', doordat het gevoelens van patriotisme opwekt, het draagt ook bij aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden zoals zelfvertrouwen, omgaan met teleurstellingen, samenwerking, doorzettingsvermogen, respect, leren plannen, etc. Sport kan ook heel goed gebruikt worden voor het inzetten van rolmodellen om jongeren te inspireren. Met de opstart van een nieuw nationaal sport instituut, Fundashon Desaroyo Déportivo Kòrsou (FDDK) is door de Curaçaose overheid een start gemaakt met de uitvoering van nieuw beleid.

4.2.3 WERK EN ONDERNEMERSCHAP

Het meest in het oog springend bij dit thema is het hoge jeugdwerkloosheidspercentage. CBS stelde in haar laatste Arbeidskrachtenonderzoek (2013) vast dat in dat jaar het jeugdwerkloosheidspercentage 37,2% bedraagt. Dat is extreem hoog, ook vergeleken met andere landen. Andere landen in de regio met relatief hoge jeugdwerkloosheid zijn (ILO, 2014): Dominicaanse Republiek (29,9%), Guayana (23,9 %) en Suriname (22,5%). Vooral jongeren met een lagere opleiding (SBO 1 of 2 niveau) hebben moeite met het vinden van een baan.

Een van de redenen waarom het jongeren moeilijk lukt een baan te vinden is het feit dat door de economische crisis de arbeidsmarkt muurvast zit. Om toch ruimte voor jongeren te creëren heeft de overheid onlangs de Lei di Bion geëffectueerd, wetgeving die bedoeld is om werkgevers die jongeren een kans geven een incentive te verlenen. In de praktijk pakt het helaas anders uit omdat deze (oude) wetgeving niet is aangepast aan de huidige tijd en aan, voor zowel werkgevers als jongeren, moeilijk te realiseren randvoorwaarden is gebonden.

BELEIDSTHEMA 3 WERK EN ONDERNEMERSCHAP

DE FEITEN

JEUGDWERKLOOSHEID (CBS 2013)

In 2011 was jeugdwerkloosheid **24,7%**

In 2013 was jeugdwerkloosheid **37,2%**

Werkloosheid totale bevolking in 2011 was **9,8%**

Werkloosheid totale bevolking in 2013 was **13,0%**

AANSLUITING ONDERWIJS-ARBEIDSMARKT (KBB, Dore 2015)

Meeste werkzoekende jongeren hebben lage opleiding (SBO 1 of 2)

Bedrijfsleven ervaart **gebreekte houding en algemene vaardigheden** en **gebreekte talenniveau**

Beeld over mogelijkheden qua werk en salaris is **niet realistisch**

Hoger opgeleiden blijven in NL / **Braindrain**
(Jaarlijks vertrekken **150 - 300 jongeren** met HAVO/VWO opleiding)

Bepaalde stagemogelijkheden / BPV

Een andere oorzaak voor het hoge jeugdwerkloosheidscijfer is het feit dat veel jongeren geen realistisch beeld van de arbeidsmarkt hebben. Veel jongeren schatten hun mogelijkheden en te bereiken salarisniveaus hoger in dan wat, gezien hun opleidings- en ervaringsachtergrond, daadwerkelijk binnen de mogelijkheden ligt. In het onderzoek “Trabou tin” (Reda Sosial, 2004) wordt bevestigd dat veel werkzoekenden een te hoog aspiratieniveau met betrekking tot soort werk en loonhoogte hebben.

Geconcludeerd wordt dat het ontbreken van banen niet de belangrijkste oorzaak van het werkloosheidsprobleem is, maar een mentaliteitskwestie en het hebben van alternatieve inkomstenbronnen, veelal in het grijze of zwarte circuit. In het door FAJ in 2006 uitgevoerde onderzoek “Wat zal de toekomst brengen?”, waarin de toekomstoriëntatie van jongeren op het voortgezet onderwijs in kaart wordt gebracht, komt eenzelfde beeld naar voren. Opvallend is dat de baan die ze ambiëren qua niveau heel vaak niet binnen de mogelijkheden past. Aandacht voor het creëren van een realistisch beeld van de arbeidsmarkt en beroepsmogelijkheden is dus dringend noodzakelijk.

Een van de manieren om dat te doen is zorgen voor een goed vormgegeven beroepspraktijkvorming (BPV) structuur. Door het Kenniscentrum Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (KBB) is hier de afgelopen jaren sterk in geïnvesteerd, onder andere door de ontwikkeling van Leermeestertrainingen en het werven en opleiden van grote groepen leermeesters binnen Curaçaose bedrijven. Uitbreiding van het aantal kwalitatief goede BPV plaatsen, met begeleiding van gecertificeerde leermeesters is een belangrijke aanbeveling.

Behalve de BPV structuur heeft KBB veel onderzoek gedaan naar de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Behalve de conclusie dat de aansluiting nadrukkelijk voor verbetering vatbaar is (KBB, 2012) valt op dat er geen algemene kwaliteitsnorm is. Er blijken aantoonbare kwaliteitsverschillen tussen de verschillende scholen / opleidingen te bestaan. Het beroepsopleidingsaanbod op Curaçao is sterk aanbodgericht. Bedrijven ontwikkelen zich sneller en vinden gemakkelijker aansluiting bij internationale ontwikkelingen, onderwijs blijft daar op achter. In opdracht van het Ministerie van Economisch Ontwikkeling (EO) heeft KBB Quick Scans gemaakt van verschillende arbeidsmarktsectoren. Ten aanzien van het vergroten van werkgelegenheidsmogelijkheden voor jongeren is door het bedrijfsleven een aantal concrete suggesties gedaan. Gelet op de internationalisering van de arbeidsmarkt is het belangrijk dat het talenniveau van jongeren verbeterd wordt. Ook geven werkgevers aan, bepaalde belangrijke houdingsaspecten bij jongeren te missen. Vooral motivatie, betrouwbaarheid en zelfstandigheid worden gemist.

AANDACHTSPUNTEN & PRIORITEITEN

WERK EN ONDERNEMERSCHAP

- **Terugdringen jeugdwerkloosheid**
- **Stimuleren zelfstandig ondernemen**
- **Creëren realistisch beeld van de arbeidsmarkt** bij jongeren
- **Verbeteren algemene (werk)houding en sociale competenties** (o.a. motivatie, betrouwbaarheid en nemen eigen verantwoordelijkheid) bij jongeren
- Aandacht voor **taalontwikkeling** jongeren met het oog op internationalisering arbeidsmarkt
- **Sluitend aanbod leerwerktrajecten** voor jongeren die moeilijk de arbeidsmarkt op kunnen
- **Uitbreiden aanbod geschikte BPV plaatsen**
- **Verbeteren aansluiting VSBO op SBO en SBO** op arbeidsmarkt
- Verder **terugdringen “braindrain”** (o.a. stimuleringsmaatregelen voor hoger opgeleiden om terug te keren)

Het in 2013 verschenen TAC-rapport gericht op het ontwikkelen van strategieën voor duurzame economische ontwikkeling op Curaçao, merkt dit eveneens op als belemmerende factor voor economische groei. De noodzaak van het beter voorbereiden van jongeren op de arbeidsmarkt, ondersteuning te bieden bij het vinden van een baan en het aanbieden van alternatieve leerwerktrajecten voor jongeren die moeilijk de arbeidsmarkt op kunnen, wordt onderkend door zowel het Ministerie van SOAW als OWCS. Het Ministerie SOAW heeft een arbeidsbureau opgestart en heeft het initiatief genomen voor het project “Mil hoben na trabou”. Ook OWCS is bezig met het opzetten van een structuur van leerwerktrajecten. Na het stopzetten van USONA gelden heeft de Sociale Vormingsplicht (SVP) een regulier karakter gekregen binnen de Dienst Openbare Scholen. En het project Fort Beekenburg wordt onder de naam “Restorashon Formashon Kòrsou” (Reinfoke) omgezet in een assessment-center waar jongeren voordat ze een leerwerktraject gaan volgen een voortraject krijgen aangeboden. Tot slot zijn er ook nog particuliere initiatieven waarbinnen leerwerktrajecten worden aangeboden, bijvoorbeeld Funditut, die deze trajecten in het verleden uitvoerde in het kader van SVP en op dit moment binnen Kansen voor Jongeren Cariben. Afstemming en samenwerking tussen de verschillende initiatieven is belangrijk.

Een andere kant van de arbeidsmarkt die speciale aandacht verdient zijn de hoger opgeleiden. Curaçao heeft te kampen met een “braindrain”. Daar lijkt wel een omslag in te komen (Witthamer, de (2015), omdat er steeds meer HBO opleidingen op het eiland aangeboden worden en studenten sinds enkele jaren ook de mogelijkheid hebben om met een beurs in de regio te studeren. Voorheen was Nederland de enige optie, en veel studenten keren niet meteen na afstuderen terug naar Curaçao.

4.2.4 WONEN EN LEEFOMGEVING

Samenleven in de gemeenschap is geen privé-aangelegenheid, naast het microniveau van de familie vervult het mesoniveau van de wijk een belangrijke functie in de mate waarin mensen zich onderdeel voelen van de samenleving. Gebrek aan sociale cohesie leidt tot uitsluiting van individuen en groepen. Meer sociale cohesie zorgt voor een meer solide samenleving waarin mensen zich meer verbonden voelen, minder passief zijn, meer participeren en verantwoordelijkheid voelen voor hun eigen welzijn en dat van hun directe omgeving. Vooral in sociaaleconomisch zwakkere wijken blijkt de mate van sociale cohesie het verschil te kunnen maken: meer sociale cohesie vermindert asociaal gedrag, criminaliteit en overlast (Dijk & de Jong, 2008). Op Curaçao zijn de onderlinge verschillen tussen de wijken groot. Er zijn wijken waar schooluitval, sociaal-economische en andersoortige problemen veel meer voorkomen dan in andere wijken. Die wijken verdienen extra aandacht.

BELEIDSTHEMA 4 WONEN EN LEEFOMGEVING

DE FEITEN

VOORZIENINGEN (FAJ, 2008)

Voorzieningen zijn **geconcentreerd** in en rond Willemstad

Buurtcentra worden **niet optimaal gebruikt**

Naschoolse educatie **bepert** aanwezig voor jongeren **12 jaar en ouder**

Door **Armoedeproblematiek** zijn sport en culturele activiteiten niet toegankelijk voor alle

THUISITUATIE (CBS, 2012)

25,1% van alle **huishoudens** leeft onder de **armoedegrens**

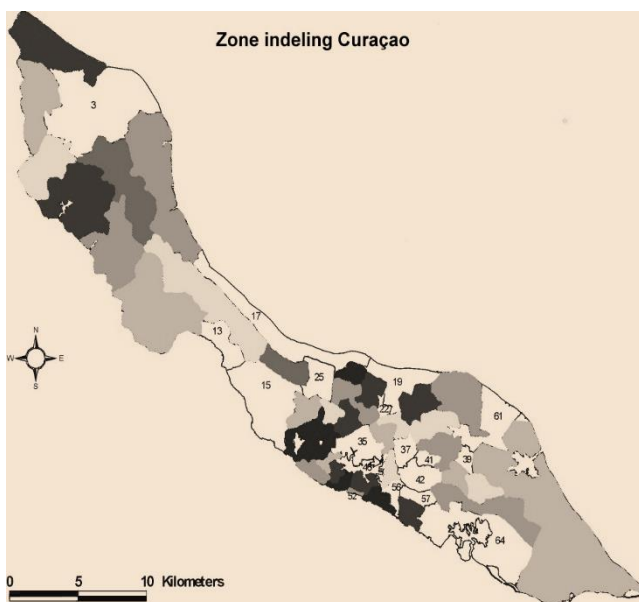
44 % **huishoudens** heeft een **vrouw aan het hoofd**

Relatieve armoede – **grote inkomensgelijkheid**

Er kan een indicatie gegeven worden van de wijken waar de sociale problemen het grootst zijn.

Hieronder is in een plattegrond inzichtelijk gemaakt in welke wijken een cumulatie van sociale problemen plaatsvindt. Hierbij is gebruik gemaakt van de Census 2001 cijfers omdat van de Census 2011 niet alle data op wijkniveau beschikbaar zijn. De indicatoren die zijn meegenomen, zijn:

- aantal tienermoeders (gemiddeld = 7,3%)
- aantal hoogopgeleiden in verhouding tot aantal laagopgeleiden (gemiddeld 38,3 : 100)
- aantal schooldropouts (gemiddeld 45,2%)
- aantal analfabeten (gemiddeld 3,6%)
- aantal werklozen (gemiddeld 15,8%)
- aantal gezinnen met een vrouw aan het hoofd (gemiddeld 39,6%)

Maar wat is nou feitelijk sociale cohesie. Daarover bestaan verschillende interpretaties. Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP, Schnabel et. al. 2008) definieert sociale cohesie als “de mate waarin mensen in gedrag en beleving uitdrukking geven aan hun betrokkenheid bij maatschappelijk verbanden in hun persoonlijke leven, als burger in de maatschappij en als lid van de samenleving”. Het Verwey Jonker Instituut deed in 2008 een verkennend literatuuronderzoek naar sociale cohesie en merkte op dat altijd verwezen wordt naar de coherentie van een sociaal of politiek systeem, de binding die mensen hebben met dat systeem en hun onderlinge betrokkenheid of solidariteit. Sociale cohesie verwijst altijd naar de interne bindingskracht van een sociaal systeem, die gekenmerkt wordt door groepsidentificatie, saamhorigheidsgevoelens, frequente en intensieve contacten tussen leden, onderling vertrouwen, gedeelde normen en waarden en participatie in het groepsleven.

BELEIDSTHEMA 4 WONEN EN LEEFOMGEVING

OVERZICHT ACHTERSTANDSSITUATIE IN WIJKEN

Scoort op alle 6 indicatoren slechter dan gemiddeld

Piscaderabaai
Fortuna
Paradijs
Roosendaal
Wishi
Otrobanda
Berg Altena
Steenrijk
Koraal Specht

Scoort op 5 indicatoren slechter dan gemiddeld

Westpunt
Soto
Brievengat
Muizenberg
Buena Vista
Kanga/Dein
Domi
Scharloo
Parera

Scoort op 4 indicatoren slechter dan gemiddeld

Flip
Lelienberg
Barber
Souax

Scoort op 3 indicatoren slechter dan gemiddeld

Pannekoek
Wacao
Sta. Maria
Ronde Klip
Suffisant
Mundo Nabo
Punda
Rooi Santu
Seru Grandi

Scoort op 2 indicatoren slechter dan gemiddeld

Lagun
St. Willibrordus
Groot Piscadera
Groot Kwartier
Montaña Abou
Habaai
Oostpunt

Scoort op 1 indicator slechter dan gemiddeld

Tera Pretu
Tera Kora
Mahuma
Wanapa
Mon Repos
Bonam
Zeelandia
Montaña Rey

Belangrijke elementen van sociale cohesie zijn: veiligheid en leefbaarheid, gezondheid, de situatie van jongeren en arbeid en economie.

Het belang van aandacht voor sociale cohesie wordt vanuit verschillende invalshoeken onderkend op Curaçao. Zo is binnen zowel de Faculteit Maatschappij en Gedragwetenschappen als de Technische Faculteit van de UoC het onderwerp “Community Development” expliciet in het curriculum opgenomen. De stichting Explorá heeft in verschillende buurten Oasis Games uitgevoerd, een van oorsprong Braziliaanse methodiek om sociaal kapitaal in de buurt te ontdekken en sociale cohesie te stimuleren. Ondersteuning bij het realiseren van sociale cohesie is nodig, het gaat niet vanzelf. Dat concludeerden ook de jongeren in de jeugdconsultatiesessie op 24 maart j.l. Verder heeft het Ministerie SOAW integrale wijkaanpak op de agenda staan en noemt GMN de barrio als belangrijk uitgangspunt voor hun preventieve gezondheidszorg aanpak.

Een goed voorbeeld van geslaagde wijkontwikkeling is de door het voormalige secretariaat Stadsvernieuwing uitgevoerde integrale aanpak, in 2010 uitgevoerd in Fleur de Marie. Het succes van deze aanpak is gelegen in de betrokkenheid van bewoners en een combinatie van sociale en infrastructurele ontwikkeling.

In de Curaçaose cultuur is het niet gangbaar dat jongeren op jonge leeftijd zelfstandig gaan wonen. De relatief kleine afstanden en culturele context maken dat jongeren in principe thuis blijven wonen tot ze zelf een eigen gezin stichten. Daardoor zijn er ook nauwelijks huisvestingsmogelijkheden voor jongeren beschikbaar. De sociale woningbouworganisatie FKP heeft geen specifieke jongerenhuisvesting beschikbaar en ook het aanbod op de particuliere markt is beperkt. De behoefte daaraan bestaat wel, zeker daar waar jongeren in een ongezonde thuissituatie zitten en voor wie alternatieve huisvesting een dringende noodzakelijkheid is. Een aantal particuliere organisaties waaronder de Stichting Maatschappelijke Zorg en Herstel en Fundashon Accretio proberen wel op de behoefte in te springen door in beperkte mate begeleid zelfstandig wonen te organiseren en aan te bieden.

4.2.5 VEILIGHEID

Op dit thema spelen het Ministerie van Justitie en het Ministerie van SOAW een belangrijke rol. Zorg en begeleiding is immers de basis van preventie van criminaliteit. SOAW heeft hiervoor de sector Familie en Jeugd ingericht, van waaruit ambulante gezinsbegeleiding wordt gegeven. Justitie heeft aandacht voor zowel de curatieve, als de preventieve kant van criminaliteit. Ten aanzien van jongeren is daarom onlangs sinds jaren weer een jeugdreclasseringsfunctie ingericht op het eiland. Deze jeugdreclasseringsfunctie wordt gecombineerd met het Veiligheids-

AANDACHTSPUNTEN & PRIORITEITEN

WONEN EN LEEFOMGEVING

- Realiseren **alternatieve huisvesting voor jongeren** die niet (meer) thuis kunnen wonen
- **Versterken sociale cohesie** in wijken
- **Versterken opvoedingsrollen** gezin, familie, school en buurt
- Opzetten **sociale wijkteams** ter ondersteuning en stimulering

huis en Haltmaatregelen, en wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de stichting Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao (JJIC). Een belangrijke ontwikkeling, aangezien een groot deel van de mensen die met criminaliteit in aanraking komt jongeren zijn. In een enkele jaren geleden uitgevoerde baseline studie naar criminaliteit (Faber, 2007) werd vastgesteld dat de leeftijdscategorie 18 – 27 jaar is oververtegenwoordigd als dader van een geweldsmisdrijf. Van alle bij het OM gemelde geweldsdelicten tussen 1998 en 2005 is het aandeel 13-17 jarigen 11% en 18-22 jaar 27%. Het grootste deel van de gevallen van moord en doodslag (29%) komt voor rekening van 18-22 jarigen. En bijna alle diefstallen met geweld worden gepleegd door 12-26 jarigen. Opvallend is ook dat de leeftijd van plegers van diefstallen met geweld daalt, 35% van alle diefstallen met geweld wordt gepleegd door 12-17 jarigen. Ook bij drugsgerelateerde delicten zijn veel jongeren betrokken. Van alle tussen 2003 en 2005 aangehouden personen in verband met een drugsdelict op Hato was 41% tussen de 21 en 30 jaar. Het aandeel jongeren dat betrokken is bij een verkeersongeval is tussen 1999 en 2005 licht afgenomen. In 2005 was 18% van alle veroorzakers van een ongeval jonger dan 26 jaar, in 1999 was dat nog 21%. Geconstateerd wordt dat om preventief te kunnen werken het belangrijk is meer data te verzamelen over de achtergrond van de jongeren. Hoewel er geen exacte cijfers beschikbaar zijn, bestaat er wel overeenstemming over het feit dat mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) binnen het justitiële systeem zijn oververtegenwoordigd (de Beer, 2011). Factoren als een lage intelligentie, slechte schoolprestaties, afwijzing door leeftijdsgenoten, gemis aan schuldgevoelens en inlevingsvermogen (empathie) en een laag opleidingsniveau van de ouder(s) worden beschouwd als risicofactoren voor crimineel gedrag. Jongeren met een LVB zijn extra kwetsbaar voor criminaliteit omdat ze vaak wonen in een sociaal zwakke buurt, geneigd zijn meer op een ander te vertrouwen dan op hun eigen mening en dus erg beïnvloedbaar zijn. Ze willen er graag bij horen en gaan om met delinquentie jongeren die hen meezuigen in crimineel gedrag. Verschillende ongunstige factoren op het persoonlijke en sociale vlak maken dat mensen met een LVB kwetsbaar zijn. Plegers van criminele activiteiten met een LVB zijn vaak ongeschoold, hebben beperkte financiële middelen, zijn arm, zijn als kind verwaarloosd of mishandeld, zijn beperkt in hun sociale en communicatieve vaardigheden en leiden aan gedrags- en/of psychische stoornissen. Mensen met een LVB worden ook vaak door andere criminelen gebruikt zonder dat zij er zich bewust van zijn dat zij criminele handelingen verrichten, waardoor zij de gevolgen van hun gedrag niet overzien. Door de onhandigheid van de LVB-jongere wordt die wel vaak het eerst gepakt door de politie.

BELEIDSTHEMA 5 VEILIGHEID

DE FEITEN

GEVOELENS VAN VEILIGHEID

(Maduro, 2008, CBS 2014)

Stijging angst en onrustgevoelens: in 2008 bij 47% van de bevolking, in 2014 bij 53,2%

Stijging beleving kans op slachtofferschap: In 2008 denkt 29 % dat de kans om slachtoffer van een misdrijf te worden groot is, in 2014 is dat 43%

In 2008 heeft 26,3% en in 2014 heeft 27,5% aangegeven daadwerkelijk slachtoffer te zijn geweest van een misdrijf

Toename bereidheid aangifte: in 2008 46% en in 2014 is dat 68,3%

CRIMINALITEIT (Faber 2007, Maduro 2010)

29,4% van alle gedetineerden is jonger dan 24 jaar

92% van alle gedetineerden is man

Toename geweldgebruik door jongeren

Geen jeugdbendes "gangs" op Curaçao

Positieve gezins- en omgevingsituatie vermindert kans op criminaliteit

Bijna alle diefstallen met geweld worden door jongeren gepleegd, 1 op de 3 keer is de dader 16 jaar of jonger

Onbedoeld geven ze verkeerde antwoorden, waarmee ze zichzelf of anderen nog verder in de problemen brengen. Tegelijkertijd zullen ze er alles aan doen om hun beperking te verbergen. Veel van de bovengenoemde risicofactoren kunnen leiden tot problemen, maar dat hoeft niet als er voldoende beschermende factoren aanwezig zijn die de kans op crimineel gedrag verkleinen. Voorbeelden hiervan zijn een directe omgeving die beschermt tegen impulsief gedrag en beïnvloeding, een vaste, betrouwbare opvoeder ofwel iemand waaraan de jongere zich heeft gehecht, een vast ingevuld dagprogramma en het krijgen van waardering. Op dit moment is een forensisch orthopedagoog die werkzaam is bij de Capriles kliniek, gestart met een promotieonderzoek naar risicofactoren van criminaliteit bij jongeren op Curaçao. Dat onderzoek kan mogelijk interessante data opleveren voor een preventieve aanpak. Verder heeft het OM met het Ministerie van Justitie en met ondersteuning van de gemeente Amsterdam een project geïnitieerd gericht op de aanpak en preventie van jeugdcriminaliteit: 'Tur wowo riba bo'. Het bijzondere aan deze aanpak is het integrale karakter en de samenwerking tussen verschillende stakeholders. De harde kern binnen de jeugdcriminaliteit wordt integraal onder de loep genomen, er wordt door alle samenwerkende instanties (politie, jeugdzorg, jeugdreclassering) een casemanager aangewezen die de vinger stevig aan de pols houdt. Ook is er aandacht voor broertjes en zusjes van jongeren die met criminaliteit in aanraking komen.

Een ander thema in het kader van veiligheid is veilig opgroeien. Dat is helaas in de realiteit niet altijd het geval. Een behoorlijk groot aantal kinderen en jongeren krijgt in hun leven te maken met kindermishandeling, seksueel misbruik en/of huiselijk geweld, namelijk ongeveer 25% van alle mannen en 38% van alle vrouwen (van Wijk, 2012). Verschillende organisaties zowel binnen als buiten de overheid op Curaçao maken zich sterk voor een aanpak op dit gebied. Bij het Ofisina pa Bienestar di Mucha (OBM/Voogdijraad) en de stichting Kinderbescherming zijn meldpunten kindermishandeling georganiseerd en stichting Maatschappelijke Zorg en Herstel en Fundashon Seda bieden opvangmogelijkheden voor vrouwen die met huiselijk geweld te maken krijgen. Fundashon Bos di Hubentut maakt zich sterk voor het opengooien en naar buiten brengen van het onderwerp en heeft op dit vlak naast mediacampagnes verschillende projecten ontplooid.

BELEIDSTHEMA 5 VEILIGHEID

DE FEITEN

HUISELIJK GEWELD

(van Wijk 2012, Faber 2007, Alberts 2012)

25% van de mannen en **38%** van de vrouwen heeft (ooit) te maken met **huiselijk geweld**

Voorals meisjes worden **slachtoffer van seksueel misbruik**

Naschoolse educatie beperkt aanwezig voor jongeren **12 jaar en ouder**

Meeste gevallen van **huiselijk geweld** blijven **buiten het zicht** van de **politie** (in NL wordt slechts 12% gemeld)

Huiselijk geweld is een **risicofactor** voor **crimineel gedrag** en **verslavingen**

AANDACHTSPUNTEN & PRIORITEITEN

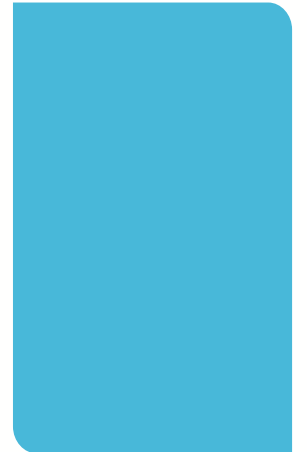
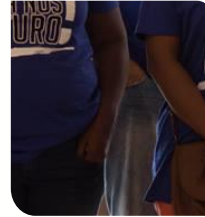
VEILIGHEID

- **Terugdringen jeugdcriminaliteit** (o.a. integrale aanpak "Tur wowo riba bo")
- **Stimuleren veilige opvoedingssituatie** (structurele aanpak kindermishandeling, seksueel misbruik en huiselijk geweld)
- Verzamelen **meer kennis** over indicatoren en **achtergrond jeugdcriminaliteit** op Curaçao

DEEL B

HET HOE EN DE TOTSTANDKOMING

1. VAN KADER NAAR ACTIEPROGRAMMA

In deel A is beschreven waarom er een actieprogramma komt en is uitgediept hoe het inhoudelijke kader eruit ziet. De volgende stap is de vertaalslag van het kader en de feitelijke situatie van kinderen en jongeren richting een concreet actieprogramma. In deel B wordt toegelicht hoe deze vertaalslag is gemaakt en worden de ervaringen en uitkomsten uit het voortraject en de validatiefase gedeeld.

2. INVENTARISATIE BESCHIKBARE DATA

Ter voorbereiding op het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is een inventarisatie gemaakt van beschikbare onderzoeksrapporten en artikelen. Het betreft ongeveer 90 rapporten en artikelen, die zijn geordend op de inhoudelijke thema's van het Actieprogramma. Een overzicht van alle rapporten is terug te vinden in bijlage 4. De inventarisatie betreft een 'work in progress', en zal steeds aangevuld worden met relevant onderzoek.

In algemene zin is er onderzoek dat door het CBS wordt uitgevoerd, het gaat dan onder meer om de Census en het Arbeidskrachtenonderzoek. In het kader van de Rechten van kind zijn er rapportages en heeft UNICEF onderzoeken gedaan op Curaçao. Ten aanzien van algemeen jeugdbeleid zijn er rapporten geschreven door DCE (tegenwoordig Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport) en FAJ. Er is sinds 2000 drie keer een jeugdonderzoek uitgevoerd maar hiervoor is niet steeds dezelfde vragenlijst gebruikt en data zijn deels ook niet beschikbaar voor verdere analyse. Er zijn verschillende evaluatiestudies geweest onder andere bij FAJ/YAVE en binnen het Onderwijs en Jeugd Samenwerkingsprogramma (OJSP voor alle projecten die binnen USONA verband gefinancierd zijn). Interventies worden helaas nauwelijks gestructureerd geëvalueerd, dit belemmert 'evidence based' werken.

Als we kijken per thema van het Actieprogramma Jeugd-ontwikkeling dan geeft dat het volgende beeld.

Opvang en Onderwijs

Recent is vanuit de Inspectie voor het Onderwijs op Curaçao voor het eerst een opbrengstenkaart gepubliceerd met gegevens over alle scholen van FO tot SBO. Tevens zijn er onderzoeken verschenen over de kwaliteit van het onderwijs, het taalonderwijs/instructietaal, monitoringsrapporten van het FO en de specifieke positie van jongens. Het ontbreekt aan kennis en inzicht in risico- en succesfactoren van schoolsucces, een evaluatie van de huidige EFO toets, inzicht in het proces van hoe kinderen leren lezen, de succesfactoren in de hogere onderwijs niveaus en het proces rondom studie uitval.

DRIE BASIS UITGANGSPUNTEN

Bij de vertaling van het kader naar een concreet actieprogramma staan drie basisuitgangspunten centraal: participatie oftewel gericht op creëren van ontwikkelingsmogelijkheden voor alle jongeren, is gebaseerd op feiten en meetbaar en er wordt specifiek aandacht besteed aan capaciteitsversterking en ondersteuning bij het realiseren van het programma.

BASISUITGANGSPUNT 1: PARTICIPATIE

Er worden twee niveaus van participatie onderscheiden. In de eerste plaats participatie in de zin van gelijkwaardige kansen op jeugdontwikkeling en gelijkwaardige kansen om in de samenleving te participeren. Daarom richt het Actieprogramma Jeugdontwikkeling zich op alle kinderen en jongeren tussen de 0 en 24 jaar. Soms is er sprake van belemmerende factoren die maken dat kinderen of jongeren niet mee kunnen doen of ongelijke kansen hebben om zich te ontwikkelen. Daarom wordt er aandacht geschonken aan specifieke doelgroepen die extra aandacht nodig hebben, omdat zij door omstandigheden, persoonlijke kenmerken of de levensfase waarin zij verkeren voor grotere uitdagingen staan ten aanzien van hun ontwikkeling. Er worden in dit Actieprogramma vijf specifieke doelgroepen onderkend: 0 – 4 jarigen, jongeren met een lichamelijke en/of geestelijke handicap, jongeren met een licht verstandelijke beperking (LVB-ers), adolescenten (12 – 18 jarigen) en seksueel diverse jongeren (LHBT-jongeren). Een toelichting op deze doelgroepen is terug te vinden in deel A.

Het tweede niveau van participatie betreft de directe betrokkenheid van jongeren bij de formulering, invulling en uitvoering van het Actieprogramma. Daarom spreken we van een Actieprogramma voor jongeren, door jongeren en met jongeren.

Gezondheid en Welzijn

Op gebied van gezondheid en welzijn is er betrekkelijk veel onderzoek gedaan naar zeer uiteenlopende onderwerpen. Het gaat dan onder meer om het gezondheidsonderzoek van het VIC, onderzoek naar huiselijk geweld, voorbehoeds-middelen, tienermoeders, de rol van vrouwen in Curaçaose gezinnen, waarden en normen, opvoedingsondersteuning en antisociaal gedrag. Veel onderzoek is kwalitatief (beschrijvend) van aard, er zijn nauwelijks kwantitatieve gegevens beschikbaar, ook zijn er geen longitudinale data beschikbaar. Naar 0-4 jarigen is weinig onderzoek verricht terwijl deze ontwikkelingsfase zeer belangrijk is als voorbereiding op school. Ook is er behoefte aan meer kennis over de problematiek van Licht Verstandelijke Beperkten (LVB-ers), omdat mensen in de zorg aangeven dat een relatief groot deel van de jongeren in de trajecten LVB-er is en niet alle interventies geschikt zijn om in te zetten bij deze groep. Op gebied van vrije tijd is er nauwelijks onderzoek beschikbaar terwijl het wel belangrijk is om inzicht te krijgen wat kinderen op Curaçao in hun vrije tijd doen en hoe hun dagbesteding eruit ziet, onder meer in verband met de discussie over een verlengde schooldag/naschoolse opvang. Ook moet gekeken worden naar de invloed die uitgaat van bezigheden in de vrije tijd zoals sport, cultuur, muziek, scouting, activiteiten in de kerk etc.

Werk en Ondernemerschap

Er is in de afgelopen jaren intensief aandacht geweest voor de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, een analyse van personeelsbehoeftes binnen verschillende sectoren, het traject van de sociale vormingsplicht en stages. Een cruciaal aandachtspunt is het gebrek aan een sluitende keten in geval van voortijdig schoolverlaters/drop outs. Momenteel is er geen eenduidige registratie of meldprotocol bij schoolverzuim, geen afstemming tussen scholen en daardoor geen sluitende keten. Ook is het belangrijk dat de leerwerktrajecten worden gescreend op 'evidence based' werken en dat er zicht komt op welk traject welke doelgroep het beste kan ondersteunen. Daarnaast is er veel onduidelijkheid over de jeugdwerkloosheid, enerzijds is er de kwestie van het hanteren van de juiste definitie en toelichting, anderzijds is het belangrijk dat er zicht komt op wie deze jongeren (38% volgens de cijfers van het AKO 2013) zijn. Als het gaat om hoger opgeleiden en kansen voor migratie van Curaçaoënaars die voor studie naar het buitenland zijn vertrokken, is het relevant om zicht te krijgen op de behoeften van werkgevers.

Wonen en Leefomgeving

Op dit thema is vooral in algemene zin beschrijvend onderzoek gedaan zoals de buurtprofielen. Weinig onderzoek gaat in op de specifieke positie van kinderen en jongeren en de behoeften van deze groepen. Het ontbreekt aan data-analyses (bijvoorbeeld

BASISUITGANGSPUNT 2:

GEBASEERD OP FEITEN EN MEETBAAR

Het Actieprogramma Jeugdontwikkeling gaat uit van het principe van 'evidence based' werken. 'Evidence based' werken betekent dat gewerkt wordt met behulp van kennis over wat werkt in de praktijk. Die kennis kan vanuit verschillende bronnen komen, in dit kader gaat het voornamelijk om onderzoek en praktijkervaring. Het begrip 'Evidence based' werken komt oorspronkelijk uit de medische wereld, de grondlegger, Sacket (2000) omschrijft 'evidence-based' werken als "handelen op basis van het beschikbare bewijs, de eigen expertise en de dialoog met betrokkenen. Er is dus een directe link tussen dit en het eerste basisprincipe, participatie. Daarnaast is het belangrijk om gestructureerd vast te leggen of de voorgestelde acties wel het beoogde effect bereiken. Met andere woorden het Actieprogramma moet meetbaar worden gemaakt. Er wordt op twee niveaus gemeten: metingen of het inderdaad beter gaat met de ontwikkeling van jeugd op Curaçao en metingen of de uitgevoerde activiteiten de beoogde doelstellingen bereiken.

BASISUITGANGSPUNT 3:

VERSTERKEN CAPACITEITEN UITVOERING

Samenwerken vanuit een integrale aanpak is geen gemeengoed op Curaçao. Om alle neuzen één kant op te krijgen en betrokken stakeholders vanuit hetzelfde concept en gericht op hetzelfde doel te laten werken, gaat niet vanzelf. Tegelijkertijd is het komen tot meer samenwerking en afstemming in zowel beleids- als uitvoeringsferen onontbeerlijk om een Actieprogramma Jeugdontwikkeling succesvol te laten zijn.

Capaciteitsversterking kan dus beschouwd worden als een procesbenadering om een andere manier van werken te realiseren. In het Actieprogramma Jeugdontwikkeling wordt deze procesbenadering op een praktische en pragmatische manier ingevuld. Er wordt gebruik gemaakt van de wetenschappelijk erkende methodieken zoals actieonderzoek, 'appreciative inquiry' en ervarend leren. Dat betekent dat de ervaringen met deze methodieken worden vastgelegd en geëvalueerd.

met de Censusdata van 2011), inzicht in voorzieningengebruik en een analyse van wat er voor kinderen in de buurten te doen is. Omdat de buurt een belangrijke functie heeft voor kinderen en jongeren is het belangrijk dat hier meer zicht op komt zodat dit toekomstig beleid kan ondersteunen.

Veiligheid

Momenteel wordt een uitgebreide criminaliteitsbeeld analyse afgerond, deze is tevens in 2007 uitgevoerd en heeft betrekking op verschillende thema's (o.a. jeugdcriminaliteit, bendes). Onder meer het thema drugsgebruik onder jongeren is er voor 2014 uitgelicht. Er is onderzoek gedaan over de detentie van jeugdigen, de interventies in de Bon Futuro gevangenis gericht op jongeren (tegenwoordig SDKK) en ook vanuit de Jeugdreclassering is een onderzoek gedaan. Het ontbreekt aan inzicht in risicofactoren en beschermende factoren van crimineel gedrag, inzicht in succesvolle interventies (waaronder preventieve maatregelen) en aandacht voor verkeersveiligheid.

Uit de inventarisatie wordt duidelijk dat een aantal thema's tot op heden onderbelicht is gebleven. Dit geldt onder meer voor kinderrechten, kinderopvang, 0-4 jarigen, vrijetijdsbesteding, risicogedrag, interventies criminele jongeren, aansluiting onderwijsniveaus en data over kinderen die in armoede leven.

3. GEBRUIK EN TOEPASSING ONDERZOEKSDATA

3.1 VAN ONDERZOEKSDATA TOT ACTIEPROGRAMMA

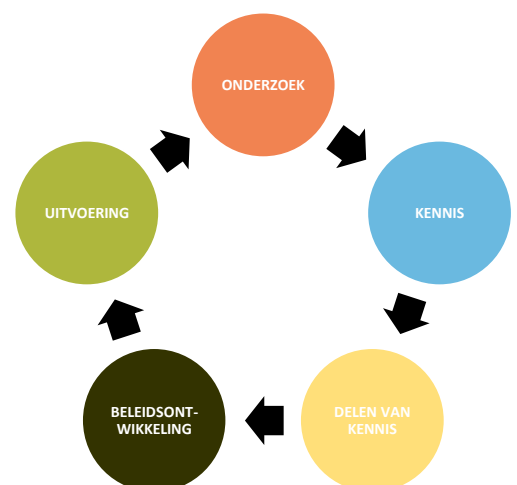
De verzamelde onderzoeksdata zijn gebruikt om in kaart te kunnen brengen wat de daadwerkelijke situatie is van jongeren op dit moment. Er is gekeken naar concrete cijfers en de conclusies uit de geïnventariseerde onderzoeken om zo concrete cijfers en feiten op de verschillende ontwikkelingsthema's te kunnen vaststellen. Deze feiten en cijfers zijn vervolgens gebruikt om per thema op een gefundeerde manier aandachtsgebieden te formuleren. Deze aandachtsgebieden zijn de feitelijke basis om tot concrete acties te komen.

3.2 HET BELANG VAN ONDERZOEK

Binnen de context van de overheid kan onderzoek dienen als belangrijke bron van kennis. Met een deugdelijke opzet is deze kennis geschikt om te gebruiken bij de ontwikkeling van beleid, monitoring en evaluatie en dient het als de basis voor de uitvoering van beleid en op praktisch niveau voor bepaalde interventies, programma's en projecten.

Onderzoek is echter een breed begrip, het is daarom van belang dat wordt uitgewerkt welke kennis belangrijk is. Ter verdere ondersteuning en onderbouwing van het Actieprogramma

ONDERZOEK ALS BRON VAN KENNIS

Jeugdontwikkeling is het nodig om op een samenhangende manier, gekoppeld aan een tijdsplanning, onderzoeksdata te verzamelen. Tot nu toe worden vaak op zichzelf staande onderzoeken gedaan, waardoor gegevens niet kunnen worden vergeleken en ontwikkelingen niet in kaart kunnen worden gebracht. Ook is het nodig onderscheid te maken tussen wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek en de termijn waarop resultaten kunnen worden gebruikt om tot aanbevelingen en aanpassingen te komen. Alleen met een goede aanpak, met een onder meer op onderzoek gefundeerd beleidskader, is het mogelijk goede zorg en het verminderen van problemen zoals schooluitval en criminaliteit te komen.

Het primaire doel van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is het stimuleren van ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen en jongeren om zoveel mogelijk te voorkomen dat ze uitvallen en/of in risicosituaties terecht komen. Om dat te realiseren is het belangrijk de algemene ontwikkeling van jongeren te volgen. Een Jeugdmonitor kan daarbij belangrijke inzichten opleveren. Deze kennis en inzichten zijn nodig om te bepalen waar extra aandacht nodig is en hoe verbeteringen moeten worden doorgevoerd. Veranderingen moeten geëvalueerd worden om te leren wat werkt en wat anders moet, en op de langere termijn is monitoring belangrijk, zeker als het gaat om de ontwikkeling van kinderen, jeugdigen en jongeren. Programma's zouden alleen moeten worden uitgerold als bekend is dat de aanpak 'werkt' en als er beargumenteerd kan worden waarom het ook op Curaçao zou moeten of kunnen werken.

3.3 HUIDIGE SITUATIE ONDERZOEK OP CURAÇAO

Curaçao heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) dat onder meer elke tien jaar een uitgebreide Census houdt om data te verzamelen over de bevolking van het eiland. Daarnaast worden data structureel bijgehouden en worden er door het CBS periodiek onderzoeken gedaan zoals het Arbeidskrachtenonderzoek (AKO) en de Business Census. Het CBS houdt zich momenteel vooral bezig met het publiceren van cijfers en in mindere mate met de analyse van de cijfers in trends en ontwikkelingen. In 2012 is het Volksgezondheid Instituut Curaçao (VIC) opgericht met als doel inzicht te geven in de gezondheid van de bevolking (leeftijd, bedreigingen, doodsoorzaken, consequenties van beleid) en professionals te ondersteunen via een gezondheidsinformatie systeem. De opzet is om elke vier jaar een nationale gezondheidsenquête af te nemen onder de bevolking. De eerste dateert van 2013 en er zijn tevens deelrapporten gepubliceerd over ouderen, overgewicht en obesitas. Het VIC valt formeel onder het ministerie van GMN. Naast het CBS en VIC zijn er bij de University of Curaçao (UoC) en andere onderwijsinstellingen op beperkte schaal een aantal mensen betrokken bij onderzoek vanuit wetenschappelijk oogpunt.

ONDERZOEKSPROGRAMMA ACTIEPROGRAMMA JEUGDONTWIKKELING

DRIELEDIGE DOELSTELLING

1. Successen en problemen in het kader van jeugdontwikkeling in kaart brengen: waar gaat het goed met jongeren en waar is extra aandacht nodig.
2. Monitoren en evalueren lopende programma's en activiteiten: dragen de projecten en activiteiten inderdaad bij aan het verbeteren van ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren.
3. Op basis van verzamelde data en kennis komen tot een verbeterde aanpak en onderzoeksagenda.

Ook zijn er op en buiten Curaçao onderzoekers werkzaam die in de afgelopen jaren bijvoorbeeld promotieonderzoek hebben verricht op uiteenlopende thema's die verband houden met kinderen en jongeren op Curaçao, of die zich hebben gespecialiseerd in een specifiek thema (denk aan autisme, onderpresteren van jongens, de positie van migranten). Het ontbreekt echter aan coördinatie en afstemming op basis van een onderzoeksagenda, gekoppeld aan recente ontwikkelingen en beleidsontwikkeling. Er is ook een beperking door gebrek aan financiële middelen om onderzoek uit te voeren. Onderzoeken die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd, waren of kleinschalig, of gefinancierd met externe geldstromen (zoals Reda Sosial, AMFO, UNESCO, UNICEF, USONA, Samenwerkende Fondsen).

Een belangrijk aandachtspunt is het creëren van een onderzoekscultuur op Curaçao. In de eerste plaats wordt er vanuit de overheid relatief weinig geïnitieerd, in de tweede plaats is er weinig openheid wanneer er wel onderzoek is gedaan (er wordt bijvoorbeeld alleen een samenvatting verstrekt), en in de derde plaats wordt er nauwelijks beleid ontwikkeld gebaseerd op kennis die voortkomt uit onderzoek, evaluatie, monitoring etc. Voor wat betreft het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is een bewuste keuze gemaakt om onderzoek als onderdeel van het beleidsproces mee te nemen. Er is, gerelateerd aan jeugdontwikkeling, in kaart gebracht wat er sinds 2001 op gebied van kinderen, jeugd en jongeren is onderzocht. Dit is een eerste belangrijke stap naar de analyse van welke kennis ontbreekt en hoe een onderzoeksagenda jeugdontwikkeling eruit moet komen te zien voor de komende 5-10 jaar. Deze onderzoeksagenda zal onderdeel gaan uitmaken van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling Curaçao.

3.4 KENNISBANK JEUGDONTWIKKELING

Om tot een onderzoeksagenda te komen, beschikbare onderzoeksdata te ontsluiten en gecoördineerd nieuwe kennis te verzamelen wordt er een centrale kennisbank jeugdontwikkeling opgezet. De kennisbank is geen fysieke organisatie, maar een digitaal portaal / website waar vanuit bestaande rapporten, artikelen en informatie aan iedereen beschikbaar wordt gesteld. Daarnaast kan de kennisbank gezien worden als een planningsmechanisme voor nieuwe onderzoeken. Ook het bijhouden van evaluaties van methodieken en interventies en monitoring van het gedrag van jongeren (Wat werkt en wat niet? Wat werkt binnen de Curaçaose context? Wat stimuleert daadwerkelijk jeugdontwikkeling?) valt hieronder. Daarnaast initieert de kennisbank zelf onderzoek om jeugdontwikkeling op Curaçao te monitoren en conclusies te kunnen trekken over het succes van het Actieprogramma en te kunnen bepalen waar prioriteiten gelegd zouden moeten worden.

BEOOGDE RESULTATEN KENNISBANK JEUGDONTWIKKELING

ONTWIKKELING KENNISBANK JEUGDONTWIKKELING

- Beschikbaar stellen van **rapporten**
- Beschikbaar stellen van **data**
- Bij voorkeur **digitale catalogus** (website) om brede beschikbaarheid te realiseren

MONITORING EN ONTWIKKELING JEUGD

- **Actieonderzoek** gericht op **realiseren kennis** over de **ontwikkeling** van de **jeugd** op 5 thema's
- Starten met **2** bestaande **meetinstrumenten**: **MICS** (UNICEF) en **DAP** (Research Institute)

EVALUATIE VAN PROGRAMMA'S

- **Systematische evaluatie** van programma's (interventies, preventie maatregelen) en **meten maatschappelijk rendement**

VERDIEPING SPECIFIEKE DOELGROEPEN

- **Monitoren behoeftes specifieke doelgroepen** (0-4 jarigen, jongeren met een lichamelijke of verstandelijke handicap, LVB-ers, adolescenten en LHBT jongeren)

3.5 MONITORING EN EVALUATIE JEUGDONTWIKKELING

Voor de realisatie van beleidsrelevant onderzoek op het gebied van jeugd is het van belang om inzicht te krijgen in oorzaak en gevolg relaties: waardoor ontwikkelen jongeren zich op bepaalde factoren positief en op anderen negatief. En wat kan gedaan worden om factoren positief te beïnvloeden. Het onderzoek dat tot op heden op Curaçao is gerealiseerd, is vaak out-dated, steekproeven zijn (te) klein en er wordt onvoldoende gecorrigeerd voor mogelijke interveniërende variabelen. Longitudinaal onderzoek, waarbij er sprake is van tenminste drie meetmomenten, kan veranderingen in kaart brengen en inzicht geven in oorzaak-gevolg relaties. Het is dus van belang om de jeugd te 'monitoren' waarbij risico- en succesfactoren op meerdere gebieden in kaart gebracht moeten worden.

Zoals eerder aangegeven vormen de vijf thema's van het inhoudelijke kader ook de basis voor de monitoring en evaluatie van jeugdontwikkeling in het Actieprogramma. Voor alle vijf thema's zijn de nodige instrumenten voorhanden die, al dan niet met aanpassing aan de lokale situatie, gebruikt kunnen worden. Alle instrumenten zijn bedoeld en geschikt voor longitudinaal onderzoek. Omdat het internationaal gebruikte instrumenten zijn, bieden ze niet alleen de mogelijkheid om verschillende metingen op verschillende momenten op Curaçao met elkaar te vergelijken, en dus trends en ontwikkelingen te analyseren, maar ook de uitkomsten met andere landen (bij voorkeur in de regio) te vergelijken.

Voor wat betreft het monitoren van jeugdontwikkeling zal in eerste instantie ingestoken worden op het inzetten van twee bestaande instrumenten: de Developmental Assets Profile (DAP) en de Multi Indicator Cluster Survey (MICS). Hiermee komt meer zicht op de positie van jongeren, wat er bij hen speelt, welke trends er zijn en welke knelpunten zich voordoen. Ook kan worden gekeken naar risico- en succesfactoren in de ontwikkeling van jongeren.

Naast beleidsrelevant onderzoek, gefocust op jeugdontwikkeling, is het ook van belang om programma's (interventies, preventiemaatregelen) systematisch te evalueren. Uit de inventarisatie blijkt dat er op dit moment weinig projecten systematisch worden geëvalueerd, met als gevolg dat er weinig inzicht is in welke projecten positieve resultaten bieden en welke niet. Momenteel evalueert de Federatie Antilliaanse Jeugdzorg systematisch het project YAVE en vanuit Samenwerkende Fondsen worden ook meerdere projecten in het Kansen voor Jongeren Cariben programma systematisch geëvalueerd. Op Curaçao hebben bijna alle scholen een leerlingvolgsysteem. Hoe er mee gewerkt wordt varieert, maar het systeem kan relevante informatie leveren over een groep kinderen op het eiland.

MONITORINGSINSTRUMENT JEUGDONTWIKKELING

MICS

- MICS is **Multi Indicator Cluster Survey**
- Ontwikkeld door **UNICEF** om aspecten van Rechten van het Kind en positieve vrouwen te meten en landen onderling met elkaar te kunnen vergelijken
- Toepasbaarheid uitwerken **in samenwerking met CBS**
- **Modulaire survey tool**, aanpasbaar aan specifieke behoeftes
- Opgebouwd uit **3 vragenlijsten**: huishoudvragenlijst, vragenlijst voor vrouwen 15-49 jaar en vragenlijst voor ouders/verzorgers jonger dan 5 jaar
- **Indicatoren**: voeding en gewicht kinderen, toepassing fysieke straffen en mishandeling, kwaliteit drinkwater en sanitaire voorzieningen, geboorteregistratie, toepassing inentingsprogramma's, toepassing borstvoeding, kennis over HIV, schoolparticipatie primair- en secundair onderwijs, (an)alfabetisme, kinderarbeid, gebruik massamedia en tienerzwangerschappen

MONITORINGSINSTRUMENT JEUGDONTWIKKELING

DAP

- DAP is **Developmental Assets Profile**
- Ontwikkeld door **Search Institute** uit de Verenigde Staten.
- **Instrument om risico en beschermende factoren te meten** bij kinderen en jongeren. Toepasbaarheid uitwerken **in samenwerking met CBS**
- Onderscheidt **40 risico- en beschermende factoren**.
- **Positieve scores** duiden op een **beschermende werking**, **negatieve scores** op **risicowerking**.
- **Meer positieve scores** duiden op een **kleinere kans** op een **risicosituatie**.
- **Uitgebreide vragenlijst** wordt **jaarlijks** afgenomen bij een **representatieve groep jongeren**

Consultatiebureaus zijn onlangs gestart met elektronische kinddossiers. Ook instrumenten om maatschappelijke effecten en/of rendementsmetingen te doen zullen ingezet om te kunnen beoordelen of activiteiten de investering waard zijn en dus te ondersteunen bij het maken van bepaalde keuzes.

4. ORGANISATIE- EN CAPACITEITS-ONTWIKKELING

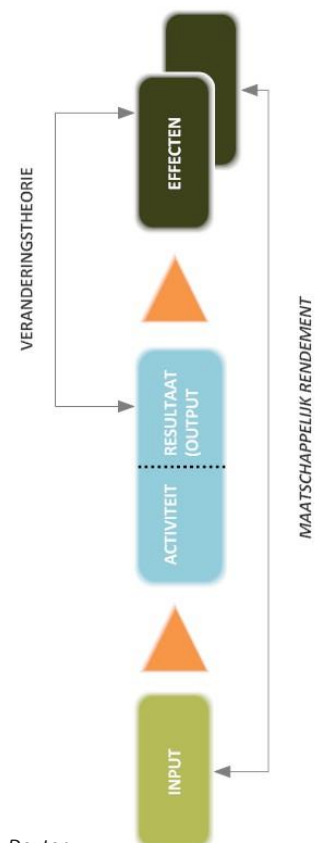
4.1 EEN PROCESBENADERING

Samenwerken vanuit een integrale aanpak is geen gemeengoed op Curaçao. Om alle neuzen een kant op te krijgen en betrokken stakeholders vanuit hetzelfde concept en gericht op hetzelfde doel te laten werken gaat niet vanzelf. Tegelijkertijd is het komen tot meer samenwerking en afstemming in zowel beleids- als uitvoeringssferen onontbeerlijk om een actieprogramma jeugd-ontwikkeling succesvol te laten zijn. De aan het MIT in Boston verbonden managementdeskundige Schein (1993) verwoordt het helder: “Bij complexe issues worden we gemakkelijk geconfronteerd met communicatiestoornissen en onbegrip, waardoor het betrokkenen niet lukt om het probleem op een gemeenschappelijk gedragen manier af te bakenen en het vervolgens dus ook niet lukt om gezamenlijk met een constructieve oplossing te komen. We hebben dan ondersteuning nodig om op zijn minst een gemeenschappelijke probleemdefinitie te realiseren.” Hij beschouwt dialoog hierbij als een ultiem middel, omdat dialoog een vruchtbaar communicatieproces faciliteert en creatieve opties biedt om tot valide communicatie te komen. De essentie van dialoog is dat er sprake is van een actief luisterproces waarbij rekening wordt gehouden met alle mogelijke communicatiekanalen (gesproken woord, body language, toon van praten en emoties) zodat meer ruimte ontstaat om daadwerkelijk de boodschap van de gesprekspartner te horen en te begrijpen, en in mindere mate gefocust te zijn op de verwachte uitkomst. Dialoog is ook een sterk positieve benadering omdat er open geluisterd wordt en niet geoordeeld over de inbreng van de ander. Dat is ook precies het proces wat bij de totstandkoming en uitvoering van het actieprogramma jeugd-ontwikkeling beoogd wordt. Het actieprogramma jeugd-ontwikkeling komt niet in plaats van bestaande initiatieven, maar waardeert de bestaande initiatieven als waardevolle inbreng van het programma en tracht in dialoog met alle betrokkenen aanvullende initiatieven te ontplooiën om het Actieprogramma Jeugd-ontwikkeling compleet te maken en tot optimale onderlinge afstemming te komen. Capacity building kan binnen het Actieprogramma dus beschouwd worden als procesbenadering om een ge-synchroniseerde manier van werken te realiseren.

Proces maatschappelijke effectmetingen

Bron: Radar, 2013

Bron: Deuten

In het Actieprogramma wordt deze procesbenadering ingevuld aan de hand van een aantal wetenschappelijke benaderingen: actieonderzoek, ‘appreciative inquiry’ en ‘action learning’.

4.2 INZET WETENSCHAPPELIJKE BENADERINGEN

4.2.1 ACTIEONDERZOEK

Actieonderzoek is een (wetenschappelijke) techniek die gericht is op het tot stand brengen van concrete veranderingen en vernieuwingen. Het is bij uitstek geschikt voor dynamische omgevingen omdat het doelgericht, door middel van een cyclisch proces analyseren, veranderen en kennis ontwikkelen, met elkaar combineert.

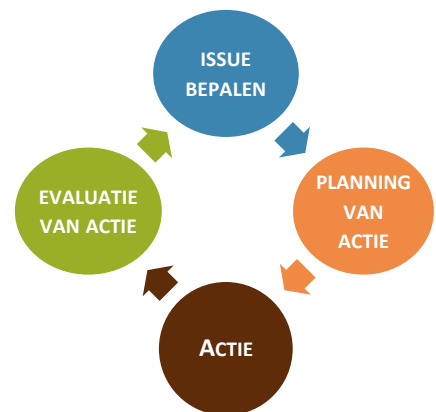
Daarmee kan het uitstekend gebruikt worden als methodiek bij complexe issues die om participatie van verschillende stakeholders vanuit meerdere invalshoeken vragen, zoals het geval is bij het Actieprogramma Jeugdontwikkeling. In het proces van zowel voorbereiding als uitvoering van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling wordt actieonderzoek als benadering ingezet om zo effectief mogelijk resultaat te boeken en leermomenten in te bouwen.

Binnen het Actieprogramma kunnen met deze werkwijze steeds helder de issues bepaald worden, wordt actie uitgestippeld die leidt tot een verwacht resultaat, wordt de actie uitgevoerd, wordt geëvalueerd of het resultaat is geboekt, wordt al of niet de volgende actie bijgesteld, wordt een nieuwe actie gepland, enzovoorts. Dit cyclische leerproces is praktisch, levert snel inzichten op, en leidt tot een permanente focus op effectiviteit/resultaten.

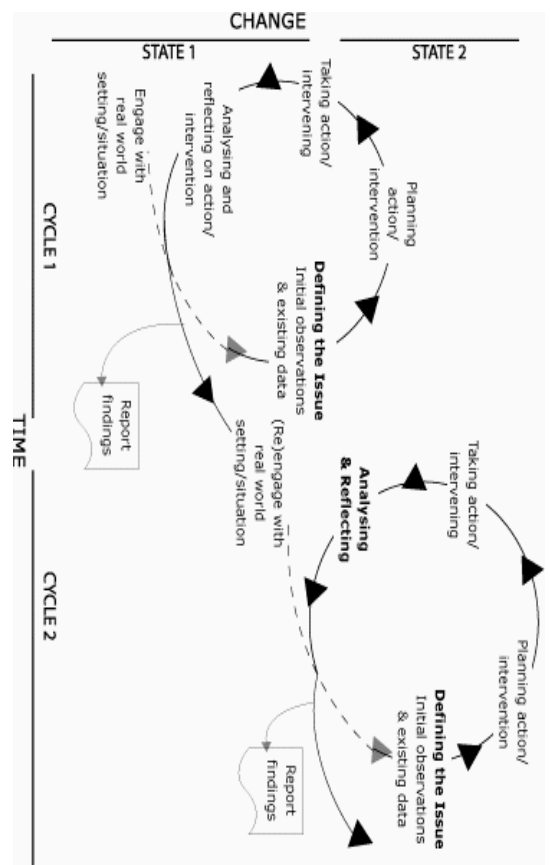
4.2.2 WAARDEREND ONDERZOEKEN

Verandering roept altijd weerstand op bij betrokkenen. Komen tot een Actieprogramma Jeugdontwikkeling met een heel andere aanpak dan nu gebruikelijk is, heeft hetzelfde effect. Vragen die gesteld worden zijn: ‘dat doen we toch al’, of ‘hoezo, doen we het nu niet goed dan’, of ‘wie moet dat dan gaan doen’. De benadering van waarderend onderzoek (‘appreciative inquiry’) biedt de mogelijkheid deze vragen te minimaliseren en mensen vanaf het begin partner te maken van de verandering (Troxel, 2002). ‘Appreciative Inquiry’ is een actieonderzoek methode waarmee ontdekt kan worden welke elementen en factoren binnen een organisatie geholpen hebben bij het bereiken van successen in het verleden, en vervolgens bewust op deze aspecten verder bouwt om een positieve toekomst te realiseren. De kracht van ‘Appreciative Inquiry’ is dat er veel aandacht is voor de betrokkenen, dat het een positieve sfeer uitstraalt doordat vooral gekeken wordt naar wat kan wel kan, in plaats van beren op de weg te zien.

CYCLISCH PROCES ACTIEONDERZOEK

DYNAMISCH PROCES ACTIEONDERZOEK

‘Appreciative’ staat voor kijken naar kansen en mogelijkheden in plaats van bedreigingen en problemen. ‘Inquiry’ staat voor het betrekken en nauw samenwerken van relevante personen en organisaties. Daarmee wordt draagvlak voor het Actieprogramma gecreëerd en worden mede-eigenaars gekweekt. Samengevat is ‘Appreciative Inquiry’ dus een methode die ingezet kan worden om samenwerking te realiseren en gezamenlijke keuzes te maken.

4.2.3 ACTION LEARNING

Integraal werken gaat niet vanzelf, daarin moeten mensen ondersteund worden. In het proces van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is gekozen voor de methode van ‘Action Learning’. Bij ‘Action Learning’ verloopt het leerproces niet via reguliere trainingen en cursussen, maar wordt het ingebed in het proces van de uitvoering. Mensen leren in de praktijk, door te doen. ‘Action Learning’ is een manier om duurzaam kennis en deskundigheid te realiseren. In het proces van voorbereiding en uitvoering op het Actieprogramma Jeugdontwikkeling wordt ingestoken op het ontwikkelen en realiseren van een tweetal specifieke competenties: samenwerking en het maken van gezamenlijke keuzes. Deze vaardigheden zijn erg belangrijk om het belang te begrijpen van integraal werken en uiteindelijk ook integraal te kunnen werken.

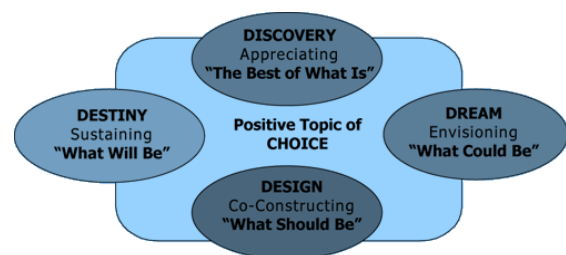
4.3 PILOT TOEPASSING PROCESBENADERING

In de aanloopperiode naar het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is deze participatieve procesbenadering toegepast, om te ervaren hoe het werkt, in de praktijk maar ook om input te krijgen voor het Actieprogramma. Er zijn vele (bilaterale) gesprekken geweest met beleidsmakers, stakeholders, ervaringsdeskundigen en de doelgroep zelf om input te krijgen voor het actieprogramma. Een overzicht van alle personen/organisaties met wie in verband gesproken is, is terug te vinden in bijlage 5.

Daarnaast zijn de volgende ‘events’ georganiseerd:

- Jeugdconsultaties (13 december 2014 en 22 maart 2015)
- Presentatie en consultatie SG-beraad (december 2014)
- Stakeholder Sessie – Vroegtijdige Schoolverlaters (12 maart 2015)
- Vervolgsessie – Vroegtijdige Schoolverlaters (24 april 2015)
- Expertsessie – Jeugd & Sport (26 maart 2015)
- Expertsessie – Werk & Ondernemerschap (24 april 2015)
- Expertsessie – Gezondheid & Welzijn (22 mei 2015)
- Expertsessie – Wonen, leefomgeving en veiligheid (28 mei 2015)
- Ronde Tafel fondsen / private financiers (5 juni 2015)

PROCESSTAPPEN ‘APPRECIATIVE INQUIRY’

PROCESSTAPPEN APPRECIATIVE INQUIRY

SAMENWERKEN

- Zelfbewust zijn van ieders rol, gedrag en houding
- Communicatie: de vaardigheid om met collega's in dialoog te gaan, te luisteren, mensen te betrekken en empathie te tonen
- In kunnen schatten welke potentie er in een team aanwezig is, en waar de specifieke kwaliteiten van ieder teamlid liggen
- Begrip op kunnen brengen voor de verschillen tussen teamleden, mensen te betrekken in plaats van uit te sluiten
- De kracht van sector overstijgend denken en werken inzien en toe kunnen passen

KEUZES MAKEN

- De rol van de overheid in het belang van burgers in kunnen zien
- Een sfeer kunnen creëren waarin mensen vertrouwen hebben in constructieve besluitvorming
- Het belang van het aangaan van dialoog met stakeholders inzien
- De waarde van gezamenlijke besluitvorming inzien in relatie tot het stellen van gefundeerde prioriteiten

- Follow-up Ronde Tafel fondsen / private financiers (16 juni 2015)
- Jeugddialogoog Banda'riba – Buurtcentrum Montaña (16 mei 2015)
- Jeugddialogoog Banda'bou – Buurtcentrum Tera Kora (9 juni 2015)
- Jeugddialogoog Centrum – La Tentashon (18 juni 2015)
- Ronde Tafel – HRM Netwerk – vergaderzaal Minister van Financiën)

De verslagen van deze sessies zijn bijgesloten in bijlage 6. In de sessies zijn verschillende participatietechnieken toegepast, waarin de dialogische benadering centraal stond en waarbij 'dream' en 'design' ('Appreciative Inquiry') in de praktijk werden gebruikt. De *Expertsessie* had als hoofddoel het genereren van input of reflectie op een bepaald thema. Deelnemers aan een Expert Sessie werden uitgenodigd op basis van hun ervaring en perceptie van het thema. Ze werden nadrukkelijk *niet* uitgenodigd op basis van hun functie of rol binnen jeugdontwikkeling. Dit was met een *Stakeholdersessie* wel het geval; deelnemers vertegenwoordigden hun instituut of organisatie en droegen op deze wijze bij aan de positieve verandering. Bij de *Jeugdconsultaties* werd direct en indirect via NGOs, scholen, overheid, private sector gezocht naar een diverse groep jongeren. De diversiteit zat in opleiding, etniciteit, gender, leeftijd en woonplaats/buurt. Het doel was het consulteren van de Jeugd (niet praten *over* de Jeugd, maar *met* de Jeugd) en het ontwikkelen van dialoogvaardigheden. De jongeren die hieraan hebben deelgenomen zijn hierdoor voorbereid om mede uitvoering te geven aan bredere jeugddialogen.

Actieve deelname van relevante actoren en stakeholders binnen jeugdontwikkeling is essentieel. Strategische keuzes rondom de mobilisatie voor Expertsessies en selectie van leden voor gemengde werkgroepen zijn daarin belangrijk. Uitgangspunt is dat de procesbenadering een *inclusief* karakter heeft. Dit betekent dat er in de validatie- en implementatiefase een representatief veld aan vertegenwoordigers wordt gemobiliseerd en dat na de initiële aanwezigheid bij participatieve sessies getracht wordt om het commitment vast te houden. Het hele proces is een collectieve leerervaring voor iedereen die erbij betrokken is. De insteek was om de competentieontwikkeling actief te faciliteren, en zo de effectiviteit van de verschillende actoren te verhogen. Ook werden actoren gestimuleerd om betrokken te blijven.

In dit hele proces biedt 'action learning' een vorm van leren die adequaat inspeelt op de actie-oriëntatie van het programma en het bredere 'No Talk, Action!' paradigma in Curaçao. Binnen 'action learning' worden echte problemen aangepakt en vindt het leerproces plaats door reflectie op deze resultaten. Deze reflectie biedt tevens de mogelijkheid voor deelnemers om hun eigen leerbehoeften te benoemen.

INVULLING PARTICIPATIEVE SESSIES

MOBILISATIE & COMMITMENT

- Strategische keuzes
- Representativiteit en diversiteit
- Krijgen en vasthouden commitment
- Ontwikkelen persoonlijke band met actoren
- Verwachtingsmanagement: transparante informatieverschaffing
- Gedeeld eigenaarschap creëren
- Creëren en gebruik maken van momentum tijdens participatieve sessies
- Blijven onderhouden communicatie d.m.v. verslagen, nieuwsbrieven, website
- Aandacht voor urgentie om verantwoordelijkheidsgevoel te realiseren, o.a. door stakeholders en doelgroep met elkaar in contact te brengen

ACTION LEARNING APPROACH

- Collectieve leerervaring voor elke betrokkene
- Actief competentieontwikkeling (samenwerken, integraal werken) stimuleren
- Actoren stimuleren betrokken te blijven
- 'No talk, Action'
- Aandacht voor reflectie op resultaten

DIALOGOOG

- Middel om ruimte voor reflectie en het genereren van input te creëren
- Middel om tot een strategische discussie of visie te komen

Om te voorzien in deze leerbehoeften is gebruik gemaakt van het trainingsprogramma 'Collaboration & Choices', ontwikkeld in het kader van het Optimaliseringstraject Functioneren Overheid (OFO). Het Actieprogramma Jeugdontwikkeling heeft als pilot voor de 'change driver' integraal werken gefungeerd.

Centraal in alle sessies stond de dialoog en de dialogische aanpak ('dialogic approach'). *'Dialogue is necessary as a vehicle for understanding cultures and subcultures and organizational learning ultimately depends upon such cultural understanding (Schein, 1993)'*.

Dialoog kan voor verschillende doeleinden worden gebruikt. Binnen dit programma is het tot nu toe voornamelijk gebruikt als tool om een generatieve en reflectieve ruimte te creëren of als middel om een strategische discussie voor een gedeelde visie te ontwikkelen. Dialoog wordt treffend omschreven als participatief en democratisch:

'Dialogue is based on mutual respect and on building trust. It enables participants to listen to and to learn from each other beyond the issues that divide them. This offers the possibility of improving and positively transforming relations between the actors. Dialogue is important because it consolidates the participation of social, economic, political, cultural, and institutional actors. It strengthens the values of democracy and fosters actions that are more inclusive and sustainable' (Democratic Dialogue – Handbook for Practitioners, UNDP).

De dialogische aanpak refereert aan een bepaalde gedragscode voor actoren en de kwaliteit van interactie die een positieve verandering kan bewerkstelligen. Het is deze gedragscode die impliciet of expliciet wordt bevorderd tijdens de verschillende bijeenkomsten, consultaties, werksessies en trainingen. De taal van de dialoog vormt voor een ieder de rode draad in de manier van omgang. Hierbij is het concept van *'dialogic change process'* centraal gesteld; een inclusief en actie-georiënteerd proces. Er zijn verschillende werkvormen waarin de dialogische aanpak vertaald kan worden; world café, gesprekscirkel, clusteren, popcorn dialoog, gespreksvoorwerp etc. De te kiezen werkvorm is meestal pragmatisch en afhankelijk van factoren zoals de doelgroep, mate van samenwerking en complexiteit van het thema.

Tevens is er een stakeholdersessies georganiseerd rondom het actuele thema voortijdig schoolverlaten. Hier is expliciet voor deze werkvorm gekozen omdat geconstateerd werd dat er heel veel spelers zijn in dit veld en dat veel stakeholders elkaar niet of nauwelijks kennen. Bij de andere themagebieden van het Actieprogramma is bewust gekozen voor expertmeetings, omdat daar vooral ingestoken werd op het realiseren van input over wat het actieprogramma op dit thema zou moeten betekenen en welke concrete acties ontwikkeld kunnen worden om zover te komen.

REFLECTIE PARTICIPATIEVE SESSIES

In de periode november 2014 t/m juni 2015 zijn diverse participatieve sessie uitgevoerd ter voorbereiding van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling. De ervaring met deze sessies waren erg positief en het verdient aanbeveling ook in de toekomst te investeren in het organiseren van dit soort sessies.

WAT WERKT IN HET ALGEMEEN?

- Werken vanuit een concreet inhoudelijk (gedragen) kader
- Het 'in place' hebben van een sterk kernteam met specifieke kwaliteiten: kennis t.a.v. het kader, kennis en overzicht van de rollen en spelers in het veld, organisatorische vaardigheden, doortastend, kennis en ervaring met participatieve technieken
- Organische aanpak: praktisch en flexibel kijken wat nodig is, los van structuren en hiërarchien. Randvoorwaarde: goede samenwerking en vertrouwen.
- Wekelijks afstemming kernteam om inhoud, structuur en proces gelijktijdig gezamenlijk te kunnen ontwikkelen
- Hoge kwaliteit en gemotiveerde back-office
- Gezamenlijk bewustzijn voor het hogere en bredere doel: een positieve en participatieve aanpak die past binnen de manier van werken binnen de overheid, creëert verantwoordelijkheid en enthousiasme

WAT WERKT IN DE MOBILISATIE

- Beschikken over inzicht in rollen en posities (wie uitnodigen voor wat)
- Gericht uitnodigen met een formele brief
- Persoonlijke follow-up (intensief mailen, bellen, persoonlijk contact, etc.)
- Sessies inplannen in de ochtenduren levert meer deelname op
- Momentum creëren zorgt ervoor dat mensen zelf deel willen uitmaken van het proces

WAT WERKT TIJDENS HET FACILITEREN VAN EXPERTSESSIES

- Aandacht voor kennismaking en creëren veilige, informele sfeer, het team hierop instrueren
- Duidelijk maken dat sprake is van een groter geheel
- Duidelijk kader: waarom zijn we hier en wat gaan we doen
- Verwachtingenmanagement: ruimte voor verwachtingen geven maar ook vertalen naar concrete acties
- Actief vanaf de start, niet te lang blijven hangen in introducties en formaliteiten maar meteen met elkaar in gesprek gaan
- Toonzetting: open sfeer creëren waarin alles gezegd mag worden, ook weerstand en frustraties eruit mogen komen, maar het belangrijk is deze te kanaliseren en een kader te geven. Daarna een pro-actieve omslag maken (omdenken)
- Zorgen en bedenkingen delen
- Ontwikkelingen zichtbaar maken, (tussentijdse) resultaten laten zien

De expertmeetings zijn tevens gebruikt als validatiemoment voor het Actieprogramma Jeugdontwikkeling en als mobilisatiemoment om mensen te werven voor de in te stellen gemengde werkgroepen in de implementatiefase.

De gemengde werkgroepen ('Tigerteams') waarmee het actieprogramma geïmplementeerd gaat worden, ontwikkelen competenties in samenwerken, dialoog en evidence-based werken. Ze worden begeleid in het verdiepen van de uitkomsten uit de expertsessies (discover en dream), ontwikkelen een gezamenlijke taal en bepalen de verschillende doelstellingen voor de implementatie van het Actieprogramma. Hierbij is speciaal aandacht voor een strategische werving, selectie en mobilisatie van de leden van de gemengde werkgroepen.

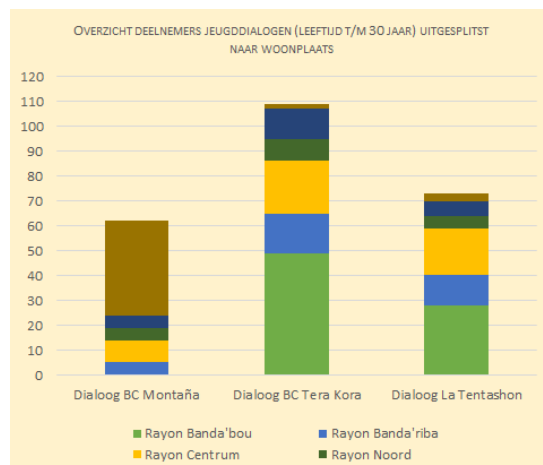
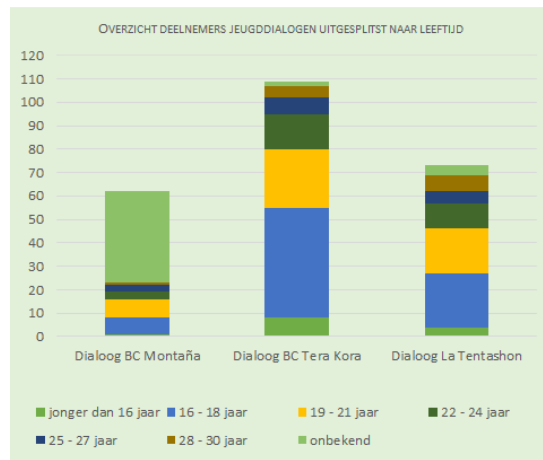
Voor de doelgroep jongeren zijn expliciet dialoogsessies georganiseerd, omdat het primaire doel in deze sessies was input te genereren in het actieprogramma vanuit de belevingswereld en directe betrokkenheid van jongeren, vanuit een situatie waarin zij op constructieve manier met elkaar en met professionals in gesprek zijn getreden. Ook is er bij deze sessies gekozen voor de aanwezigheid van 'observers', vaak professionals uit het veld, overheidsambtenaren, etc. om hen te betrekken, kennis te laten maken met de methodiek dialoog, een concrete vorm van jeugdparticipatie mee te geven en direct te informeren over wat jongeren zelf belangrijk vinden. De jeugddialogen zijn bewust in drie regio's georganiseerd, om zoveel mogelijk jongeren de kans te geven te participeren. Om commitment bij de jongeren te krijgen zijn er voorbereidende jeugdsessies gebruikt om de tafelthema's van de jeugddialogen gezamenlijk vast te stellen.

Voor het begeleiden van de genoemde participatieve sessies zijn getrainde facilitators nodig. Omdat gewerkt wordt in kleine groepen, om meer input te krijgen, is een grote pool van ongeveer 20 facilitators gevormd. De facilitators zijn HBO/WO geschoolde mensen die zich graag inzetten voor (jeugd)-ontwikkeling en in staat zijn een sessie op constructieve wijze te leiden vanuit de principes van dialoog en 'action learning'. De facilitators zijn daar goed op voorbereid in de vorm van een facilitatortraining. De bedoeling is dat deze groep facilitators ook bij procesfacilitering van andere activiteiten gericht op integraal werken binnen de overheid ingezet kan worden en verder wordt uitgebreid.

Duidelijk is dat de aanpak van dialoog en andere participatieve sessies zijn aangeslagen. De opkomst was bij alle bijeenkomsten groot en het is gelukt om een brede vertegenwoordiging vanuit alle mogelijke stakeholders (jongeren, overheid, NGO's, bedrijfsleven) bij de opzet en invulling van het programma te betrekken. Vooral jongeren waren erg enthousiast hun mening te kunnen geven. Uit de registratiegegevens en de aanmelding is gebleken dat ruim 200 jongeren aan de jeugddialogen hebben meegedaan, afkomstig uit alle buurten van het eiland.

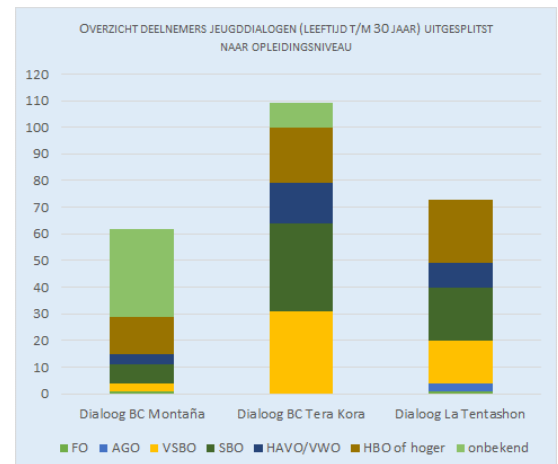
WAT GAAT WERKEN BIJ DE BEGELEIDING VAN WERKGROEPEN?

- Profiel opstellen van werkgroepleden en informele kennismakingsgesprekken voeren
- Slimme keuzes qua samenstelling werkgroepen: wie is actief, wie is belangrijk om in het team te hebben. Uitgangspunt kernteam van 3 - 4 mensen die de kar gaan trekken, aangevuld met andere experts die participeren in de werkgroepsessies
- Eigenaarschap creëren bij leden van werkgroepen
- Duidelijk einddoel stellen voor de werkgroepen
- Urgentie benadrukken: waarom deze werkgroep
- Vaste plek voor de werkgroepsessies ter bevordering van herkenbaarheid binnen een zeer dynamische omgeving
- Afstemming met andere werkgroepen
- Verslaglegging van ervaringen en uitkomsten werkgroepsessies
- Verband en interactie creëren tussen de verschillende werkgroepen

Omdat er gekozen is voor een dialoog op Banda’bou was deze buurt eveneens ruim vertegenwoordigd. Ook is het gelukt jongeren te trekken uit verschillende leeftijdscategorieën (14 t/m 30 jaar) met verschillende achtergronden, variërend van AGO, VSBO tot en met universitair niveau. Extra aandacht in het vervoltraject verdienen de jongeren die niet zo gemakkelijk naar een centrale plek (kunnen) komen en die alleen te bereiken zijn door ze op locatie te bezoeken.

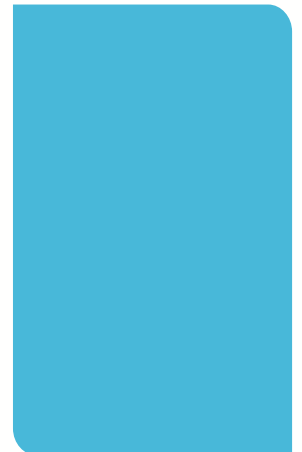
Behalve veel enthousiasme en draagvlak hebben alle sessies ook sterk een bijdrage geleverd aan de concrete inventarisatie van alle huidige activiteiten en het genereren van ideeën voor nieuwe activiteiten. De deelnemers zijn erg open geweest in het meedenken en bieden van informatie. Duidelijk is dat het belang van een Actieprogramma Jeugdontwikkeling door de brede samenleving onderschreven wordt en dat mensen zich herkennen in het gekozen kader als gemeenschappelijke kapstok. Wel is er heel duidelijk behoefte aan vervolg en concrete acties. De uitvoering van zichtbaar concrete acties is dan ook cruciaal voor het vasthouden van enthousiasme en betrokkenheid.

DEEL C

HET WAT EN DE CONCRETE ACTIES IN 2015 - 2016

1. VAN ACTIEPROGRAMMA NAAR ACTIE

Deel B heeft uitgelegd wat op basis van de ervaringen wordt beschouwd als de belangrijke uitgangspunten om tot een Actieprogramma te komen en beschrijft het proces hoe we zover gekomen zijn. In deel C wordt de vertaalslag gemaakt van een Actieprogramma, als kader voor jeugdontwikkeling, naar de concrete acties. Ook wordt toegelicht hoe de organisatie- en processtructuur moet worden ingericht, om de daadwerkelijke implementatie van het Actieprogramma te kunnen garanderen.

1.1 INZICHT IN WAT ER AL GEBEURT

In de voorbereidingsfase bleek duidelijk dat er op Curaçao al heel veel gebeurt op het gebied van jeugdontwikkeling. Alleen door het ontbreken van een gemeenschappelijk kader en heldere financieringsstructuur, volgt tot nu toe iedereen zijn eigen lijn, is er sprake van veel versnippering en worden weinig dwarsverbanden gelegd. Om het huidige aanbod in kaart te krijgen en samenwerking en afstemming te gaan stimuleren, is geïnventariseerd wat er al is. Dit is een eerste stap naar het maken van keuzes op prioriteiten. Dit overzicht van huidige activiteiten is overzichtelijke weergegeven langs de structuur van de 5 themagebieden en de daarbij behorende aandachtsgebieden van het Actieprogramma. Zo wordt inzichtelijk gemaakt wat er op dit moment aan jeugdactiviteiten bekostigd wordt en in hoeverre dat aansluit op het nieuwe beleidskader. Dit overzicht is terug te vinden in bijlage 7.

In het overzicht zijn alle activiteiten opgenomen die uitgevoerd worden of waar plannen of ideeën voor zijn, gekoppeld aan een van de 5 thema's van het actieprogramma. Inzichtelijk is gemaakt of het een bestaande activiteit is of een nieuw initiatief, wat de activiteit inhoudt, wie het uitvoert, wie het bekostigt en wat de kosten zijn op jaarbasis. Dit overzicht vormt de basis waarmee de werkgroepen ('tigerteams') per thema aan de slag gaan bij de uitvoering van het Actieprogramma, en het voorbereiden van analyses en keuzes.

1.2 CONCRETE ACTIES 2015 - 2016

Zoals aangegeven is het de bedoeling het Actieprogramma te vertalen naar concrete acties die op korte en lange termijn haalbaar zijn. Op lange termijn is het de bedoeling dat er aantoonbaar een positieve ontwikkeling zichtbaar is op het gebied van jeugdontwikkeling. De korte termijn kan hier gespecificeerd worden als de eerste uitvoeringsperiode, die loopt van augustus 2015 tot en met december 2016. Voor elke uitvoeringstermijn wordt een aantal activiteiten vastgesteld die geselecteerd zijn op haalbaarheid. De selectie van deze activiteiten is gebaseerd op de inventarisatie van activiteiten,

INZICHTEN DIE UITGEWERKT MOETEN WORDEN UIT DE INVENTARISATIE VAN ACTIVITEITEN

- Inzicht in doublures in activiteiten
- Inzicht in gaten en noodzakelijke nieuwe acties omdat er nog geen aanbod is.
- Inzicht in de hoeveelheid aandacht en geld die besteed wordt aan verschillende prioriteiten en hoe zich dat tot elkaar verhoudt.
- Inzicht in waar meer efficiëntie bereikt kan worden.
- Inzicht in wat er behalve deze activiteiten nog meer gefinancierd wordt, wat niet tot de prioriteiten van jeugdontwikkeling behoort.

de input vanuit expertmeetings, stakeholdermeetings en jeugddialogen. Een overzicht van de activiteiten per thema waaraan in 2015-2016 prioriteit verleend is in het kader hiernaast terug te vinden. In bijlage 8 is een meer gedetailleerd overzicht weergegeven, waarbij ook de specifieke aandachtsgebieden waaraan deze activiteiten zijn gekoppeld, en de (mogelijke) uitvoerders, zijn vermeld.

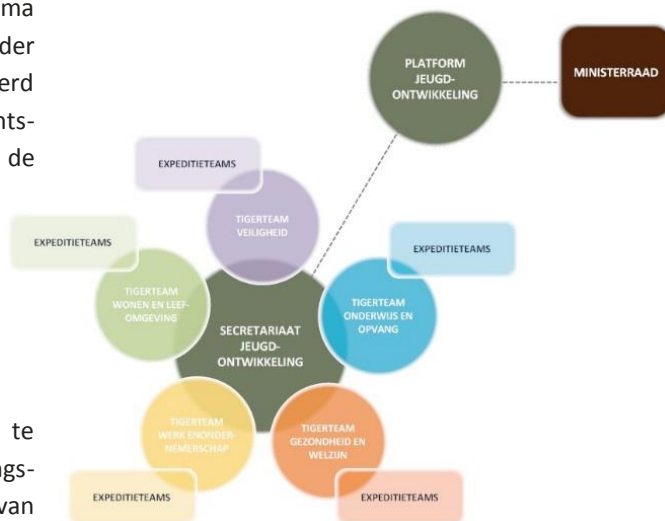
2. ORGANISATIESTRUCTUUR

2.1 ORGANIGRAM

Om werken vanuit een integraal kader daadwerkelijk te realiseren, is het nodig specifiek stil te staan bij de uitvoerings- en processtructuur. Het is immers een geheel nieuwe manier van (samen)werken die we willen stimuleren, en dat gaat niet vanzelf. Daarbij is de nodige facilitering en ondersteuning nodig. Daarin staat het secretariaat centraal, als coördinerend middelpunt van de tigerteams voor de 5 thema's. Elk tigerteam monitort en begeleidt de activiteiten van een thema. Vanuit een tigerteam kunnen een of meer kleinere expeditieteams worden opgezet, die zich tijdelijk in een specifiek onderwerp verdiepen. De resultaten worden teruggekoppeld naar het tigerteam. Het secretariaat verzamelt alle informatie van de 5 tigerteams. Het secretariaat rapporteert naar, en ondersteunt, het Nationaal Platform dat verantwoordelijk is voor de strategische aansturing, de rapportage naar de Raad van Ministers verzorgt, en eventuele besluitvorming voorbereidt. Hieronder wordt de structuur nader toegelicht.

2.2 NATIONAAL PLATFORM JEUGDONTWIKKELING

Het Actieprogramma Jeugdontwikkeling wordt aangestuurd vanuit het Nationaal Platform Jeugdontwikkeling. Dit Platform is in december 2014 per Landsbesluit officieel opgericht en inmiddels ook effectief geïnstalleerd. Conform dit Landsbesluit is de taak van het Platform het ontwikkelen van een gedeelde visie over integrale en resultaatgerichte jeugdontwikkeling tussen regering, NOG's en stakeholders, op basis van geïdentificeerde aandachtsgebieden en dit plan vast te leggen in een Nationaal Actieprogramma Jeugdontwikkeling, met prioriteiten op lange en korte termijn, een structuur voor de aansturing en effectieve samenwerking tussen de betrokken overheidsdiensten, stakeholders en NGO's. Het Platform heeft tevens de opdracht gekregen om het Nationaal Actieprogramma Jeugdontwikkeling af te stemmen met organisaties in het maatschappelijk veld die als klankbord kunnen fungeren, en dient de uitvoering van het Actieprogramma te begeleiden en te monitoren. Het Platform heeft dus een strategisch sturende en afstemmende taak. Het Platform bestaat uit vertegenwoordigers van de overheid, de Secretarissen-Generaals van vakministeries, AZ en Financiën (op adhoc basis) of door hen afgevaardigde vertegenwoordigers. Daarnaast NGO-vertegenwoordigers in het Platform.

ACTIVITEITEN 2015 - 2016

ORGANISATORISCH EN PROCESMATIG

- Operationaliseren Platform Jeugdontwikkeling
- Inrichten Secretariaat Jeugdontwikkeling
- Ontwikkelen en presenteren Sociale Kaart
- Ontwerpen en invullen website en database Jeugdontwikkeling
- Voorbereiden en opstarten monitoringsinstrumenten (MICS en DAP)

THEMA ONDERWIJS EN OPVANG

- Formeren expeditieteam integrale aanpak voortijdig schoolverlaten / vaststellen uniforme definitie schooldropout
- Uitvoeren Talent Competition Caribbean – TCC
- Voorbereiding revisie onderwijscurriculum
- Organiseren jeugddialogen met jongeren op scholen
- Opstarten leerlingen- en studentenraden op scholen
- Uitbreiding activiteiten Raad van Kinderen
- Uitvoering project "one laptop per child" / digitalisering onderwijs
- Realiseren één-loket leerplicht-zorg
- Nationale dialoog aanscherping exameneisen HAVO/VWO
- Ontwikkelen richtelijnen kwaliteit beroepsgroep kinderopvang
- Inventarisatie bestaande naschoolse activiteiten 12+ en in kaart brengen behoefte jongeren
- Gebruikersonderzoek gesubsidieerde naschoolse activiteiten

De NGO-vertegenwoordigers zijn geselecteerd op basis van relevantie, betrokkenheid en koepelfunctie binnen het veld: de koepelorganisatie voor jeugdzorg Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (FAJ), de koepelorganisatie voor geüniformeerde jeugdgroepen Jeugdcentrale Curaçao (JCC) en Bos di Hubentut als organisatie die actief is op het vlak van jeugdparticipatie. Vanuit de Nationale Dialoog is tevens een afvaardiging namens het bedrijfsleven en de vakbonden geregeld, in de vorm van een vertegenwoordiger van de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao (VBC), Kamer van Koophandel (KvK) en de vakbonden. Voor de terugkoppeling tussen jeugdontwikkeling en economisch belang is het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Bedrijfsleven lid van het Platform. Ook de Raad van Kerken heeft de mogelijkheid aangeboden gekregen een vertegenwoordiger af te vaardigen, maar daaraan is nog geen invulling gegeven.

2.3 HET SECRETARIAAT JEUGDONTWIKKELING

Het Secretariaat heeft een belangrijke uitvoerende en ondersteunende functie naar het Platform Jeugdontwikkeling. In de praktijk zal het Secretariaat het kloppende hart zijn van het Actieprogramma, dat de kennis en kunde heeft die nodig is voor het maken van strategische voorstellen voor het Platform en dat de uitvoering van het Actieprogramma monitort en coördineert. Het Secretariaat is de aanjager en trekker van alle activiteiten uit het Actieprogramma, gericht op zowel het proces, de inhoud en onderzoek, met tevens een adviserende en ondersteunende functie naar het Platform. Het Actieprogramma valt of staat met een sterk Secretariaat dat inderdaad de positie en menskracht heeft om deze cruciale trekkersrol te kunnen vervullen. Randvoorwaarde voor de te ontwikkelen manier van integraal werken zijn: organisatieoverstijgend kunnen denken, vastliggende kaders kunnen overstijgen, sterke verbindingskracht om de oude sectorale manier van werken daadwerkelijk te kunnen doorbreken, weerstanden en frustraties kunnen kanaliseren en met de nodige creativiteit om kunnen buigen naar positieve veranderingen. Om de ministeries goed voor te bereiden op deze nieuwe manier van werken, wordt voorgesteld in eerste instantie binnen het Secretariaat de nodige externe deskundigheid in te zetten, gecombineerd met interne capaciteit. Uitsluitend intern is de specifiek benodigde deskundigheid onvoldoende aanwezig en beschikbaar. De bedoeling is dat deze externen de interne mensen vanuit de ministeries zullen begeleiden en trainen, zodat zij uiteindelijk het secretariaat, en daarmee de nieuwe manier van werken, zelf kunnen dragen en trekken. In eerste instantie wordt voorgesteld om externen voor de periode van één jaar in te zetten. Het gaat om externe deskundigheid op het gebied van: integrale aanpak jeugdontwikkeling, onderzoekscapaciteit ten behoeve van integrale aanpak jeugdontwikkeling, onderzoekscapaciteit ten behoeve van het opzetten van de kennisbank jeugdontwikkeling,

VERVOLG ACTIVITEITEN 2015 - 2016

THEMA GEZONDHEID EN WELZIJN

- Onderzoeken mogelijkheden weer opstarten Periodiek Geneeskundig Onderzoek 6 - 12 en 12 - 18 jarigen
- Voorbereiding erkenning obesitas als chronische ziekte
- Uitbreiden sportaanbod in het schoolcurriculum
- Pilot sociale competentieprogramma Rots en Water

THEMA WERK EN ONDERNEMERSCHAP

- Organiseren netwerkbijeenkomsten voor jongeren en het bedrijfsleven
- Ontwikkelen profielen goed werknemerschap voor jongeren (attitude, competenties, etc.)
- Inventarisatie bestaande leerwerktrajecten en verbeteren toegankelijkheid
- Trainen en certificeren meer leermeesters
- Opzetten Raad Onderwijs Arbeidsmarkt

THEMA WONEN EN LEEFOMGEVING

- Pilotproject sociale wijkteams in een nog nader te bepalen aantal wijken

THEMA VEILIGHEID

- Implementatie nationaal plan er bestrijding van geweld tegen kinderen/jongeren en huiselijk en relationeel geweld
- Implementatie en monitoren criminaliteitspreventieproject Tur Wowo Riba Bo

specifieke deskundigheid ten aanzien van procesbegeleiding en facilitering, en het stimuleren van samenwerking en integraal werken. Om het secretariaat voortvarend te kunnen laten starten is er per themagebied een projectleider nodig. Deze projectleiders organiseren de tigerteams, zorgen voor verslaglegging van het proces en het monitoren van de voortgang.

2.4 TIGERTEAMS EN EXPEDITIETEAMS

In de context van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling wordt gewerkt met twee soorten werkgroepen: tigerteams en expeditieteams. Per themagebied wordt een tigerteam gevormd met als belangrijkste taak het coördineren van de acties per themagebied en verslag leggen naar het Secretariaat en het Platform. De tigerteams kennen een multi-stakeholdersamenstelling, per themagebied nog te bepalen, met in ieder geval (beleids)medewerkers van de relevante vakministeries. Om het werkbaar te houden wordt uitgegaan per thema van een basisteam van een beperkt aantal (maximaal 5) vaste leden. Afhankelijk van de te bespreken thema's kan het tigerteam op adhoc basis andere stakeholders in het overleg uitnodigen. Het tigerteam wijst in onderling overleg een voorzitter aan, de secretarisrol wordt vervuld door de projectleider vanuit het Secretariaat. Tigerteams blijven operationeel voor de totale duur van het Actieprogramma. Tigerteams hebben een belangrijke rol bij het stroomlijnen van het Actieprogramma. Per thema gaan de tigerteams niet alleen aan de slag met de uitvoering van de geplande korte termijn activiteiten (2015-2016), ook zullen ze, op basis van de inventarisatie, voorstellen voorbereiden om doublures te verminderen en door middel van verschuivingen ruimte te maken voor nieuwe activiteiten.

Expeditieteams worden door de tigerteams opgezet met een specifieke tijdelijke taak, zoals bijvoorbeeld het formuleren van een eenduidige definitie voor schooldropouts, en hebben een kortere levensduur. Nadat de taak is afgerond houdt het expeditieteam op te bestaan.

3. BEKOSTIGING

3.1 PUBLIC PRIVATE PARTNERSHIP

Het Actieprogramma Jeugdontwikkeling kent verschillende kostencomponenten. Sommige kostencomponenten kunnen vanuit bestaande begrotingen binnen de ministeries worden gedekt, of worden door de private sector of door fondsen bekostigd, voor andere onderdelen is nog nadere dekking vereist.

Public-private partnerships can help to:

Improve access to basic services

1

- Accelerated construction
- On-time and on-budget delivery
- Shifting risk to private sector
- Regular maintenance and upgrades...

Increase quality and efficiency

2

- Higher quality service standards...
- Better identification and allocation of risks
- Sharing risks with private partner
- Increased efficiency of facilities and services
- Access to best practices and private expertise

Mobilize capital

3

- Access to new private financing
- Better budgetary efficiency
- Value for money

Bron: Worldbank, www.ifc.org

De bedoeling is dat ook het kostenaspect een multi-stakeholder benadering kent, en er gewerkt kan worden met publiek-private partnerschappen, vooral voor de projecten en activiteiten op de 5 thema's.

Jeugdontwikkeling is immers een overstijgend belang, het betreft geen exclusief overheidsdomein. In de voorbereidingsfase is met zowel fondsenorganisaties en de particuliere sector afgetast hoe zij hier tegenaan kijken. Hiervoor zijn twee ronde-tafelsessies georganiseerd waarin de particuliere financiers geïnformeerd zijn over de opzet en bedoeling van het Actieprogramma en met hen besproken is welke rol zij daarin zouden kunnen vervullen. Door alle partijen is het gemeenschappelijk kader wat het Actieprogramma biedt warm ontvangen, en is absolute bereidheid getoond de bij hen beschikbare middelen voor jeugdprojecten op dit kader te laten aansluiten. Ook is door de aanwezige private financiers inzichtelijk gemaakt welke projecten, met jeugd als directe of indirecte doelgroep, zij het afgelopen jaar hebben gefinancierd. Deze activiteiten zijn in het overzicht van bestaande activiteiten van dit Actieprogramma opgenomen (zie bijlage 7). Dit overzicht van private en overheidsgerelateerde activiteiten per thema en prioriteit maakt zeer inzichtelijk hoe versnipperd momenteel aan de prioriteiten voor jeugdontwikkeling wordt gewerkt. Er is bereidheid van de private financiers om met de overheid mee te denken over co-financiering van (activiteiten binnen) het Actieprogramma. Tevens is de concrete afspraak gemaakt dat de eindversie van het Actieprogramma aan alle private financiers zal worden aangeboden om hun eventuele bijdrage concreet te kunnen maken. Wel is er door de private financiers de voorwaarde aan verbonden dat inzichtelijk wordt gemaakt welke resultaten met het Actieprogramma worden behaald. Met de voorgestelde monitorings- en evaluatieinstrumenten kan gemakkelijk aan deze voorwaarde worden voldaan.

3.2 KOSTENCOMPONENTEN

Naast de kosten voor de uitvoering van activiteiten en projecten is er ook een andere kostencomponent verbonden aan de uitvoering van het Actieprogramma, namelijk de proces- en structuurkosten waarmee de noodzakelijk randvoorwaarden worden geschapen om het Actieprogramma succesvol en slagvaardig te kunnen uitvoeren. In de implementatie van het Actieprogramma gaan de ministeries samen met NGO's en stakeholders aan de slag om via de tigerteams resultaten op de prioriteiten te realiseren. Dit behelst onder meer activiteiten gecoördineerd uitvoeren en synchroniseren, keuzes maken in de wenselijke activiteiten op elk van de thema's met prioriteiten, het vormgeven van ontbrekende activiteiten en het evalueren van bestedingskeuzes. Dit moet in de praktijk gaan leiden tot effectievere bestedingen en subsidieverlening,

KOSTENCOMPONENTEN	FINANCIERS
ACTIVITEITENKOSTEN	<ul style="list-style-type: none"> ● OVERHEID ● PARTICULIERE FONDSEN ● PRIVATE SECTOR
PROCES- EN STRUCTUURKOSTEN	<ul style="list-style-type: none"> ● OVERHEID ● PARTICULIERE FONDSEN ● PRIVATE SECTOR

minder versnippering, meer integrale samenwerking, en meer balans in activiteiten en bestedingen in relatie tot de concreet gewenste resultaten voor een gezonde ontwikkeling van onze jeugd. In de eerste twee fases (formulering van het kader en de validatie van het actieprogramma) hebben we geleerd en ervaren wat daarbij wel en niet werkt. Deze lessen zijn verwoord in het Actieprogramma (zie ook deel B). In het aparte kader rechts op deze pagina worden de drie belangrijkste randvoorwaardelijke aspecten nogmaals samengevat.

Op dit moment zijn deze randvoorwaardelijke kosten voor proces en structuur (nog) niet voorzien in de begrotingen van de ministeries. Er is voor gekozen om deze kosten ter financiering integraal als voorstel aan te bieden aan Reda Sosial, omdat het alle benodigde randvoorwaarden behelst om het actieprogramma direct uit te kunnen gaan voeren vanaf eind augustus / begin september 2015. Op die manier kunnen al in december 2015 de eerste resultaten gepresenteerd worden, en direct de lijnen worden uitgezet voor 2016. Er zal naar verwachting ruimte ontstaan om sommige van deze kosten elders te gaan dekken, mede door public-private partnerschappen en keuzes van de ministeries. Maar als we vooraf eerst alle benodigde elementen financieel al puzzelend bijeen moeten sprokkelen, dan kunnen we de implementatie niet direct starten en verliezen we het kostbare momentum dat met fase 1 en 2 is opgebouwd. Het belang van zo snel mogelijk starten met concrete acties is een belangrijke opmerking die vanuit vele invalshoeken in fase 2 heeft doorgeklonken. Het geniet de voorkeur om nu direct daadkrachtig door te gaan, en zo ruimte te creëren om, parallel aan de uitvoering van het programma, de randvoorwaardelijke kosten gaandeweg duurzame dekking te geven bij ministeries en de private sector middels publiek-private samenwerking. Fondsen die op basis van die dekking beschikbaar komen, kunnen worden aangewend voor de bekostiging van projecten en activiteiten in het kader van Actieprogramma. Reda Sosial is verzocht dit voor een periode van één jaar te bekostigen.

3.3 PROGRAMMAFINANCIERING

De voorbereiding van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling heeft heel duidelijk laten zien dat een integraal programma alleen maar slaagkansen heeft als er een nieuwe aanvullende manier van begroten binnen de overheid wordt geïntroduceerd, namelijk programmafianciering. Momenteel zijn de budgetten voor de diverse kosten die te maken hebben met een Actieprogramma zoals dit, erg versnipperd over de verschillende ministeries en over verschillende kostenplaatsen. Voor het behalen van resultaten en een grotere efficiëntie in de financiering van jeugdontwikkeling moeten de subsidie-, beleids-, en

KRITISCHE SUCCESFACTOREN ACTIEPROGRAMMA JEUGDONTWIKKELING

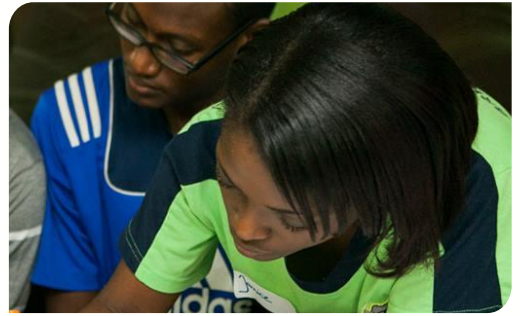
- Het meten en structureel evalueren van jeugdontwikkeling en van de resultaten van projecten en activiteiten, alsmede het doen van (waar nodig) aanvullend onderzoek inzake jeugdontwikkeling, en het publiek ontsluiten (digitaal) van reeds beschikbare onderzoeken (circa 90)
- Het organiseren en faciliteren van participatieve sessies en (jeugd)dialogen met de benodigde ondersteuning, communicatie en materialen. Dit ter bevordering van afstemming en samenwerking en het creëren van draagvlak voor keuzes. Hierbij is inbegrepen het opleiden van meer facilitators zodat er voldoende capaciteit wordt ontwikkeld.
- De inrichting en (professionele) bemensing van een daadkrachtig coördinerend secretariaat en het platform, ondersteund door de nodige communicatiemiddelen.

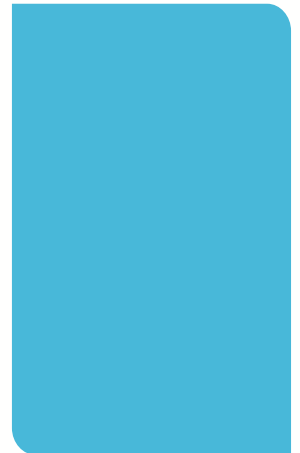
uitvoeringskosten van de overheid op de een of andere manier worden geheralloceerd middels een systeem van programma-financiering (clustering), waar alle kosten van de verschillende ministeries die gerelateerd zijn aan het Actieprogramma inzichtelijk worden gemaakt, en waar wenselijk, ook worden samengebracht. Het zal naar verwachting enige begrotingscycli in beslag nemen voordat dit volledig is ingevoerd, maar uiteindelijk zou de benadering van programma-financiering ook op andere beleidsterreinen toegepast kunnen worden. Het moet leiden tot minder versnippering en een beter beheer op vooral de doelmatigheid van bestedingen. De huidige wet- en regelgeving (onder andere subsidieverordening 2007) legt de nadruk op toetsing van rechtmatigheid van bestedingen (is er besteed conform opgave en planning, dus zijn de outputs geleverd), maar er is minder aandacht voor doelmatigheid (heeft het geleid tot de gewenste resultaten, de outcome). Het streven is dat subsidiestromen geclusterd kunnen gaan worden, en er een omslag gemaakt kan worden van aanbodgericht naar vraaggestuurd subsidie verstrekken op basis van breed gedragen beleidskeuzes vanuit de ministeries. Dit sluit aan bij de voorstellen zoals vastgelegd in de aanbevelingen van de GSI-commissie (gesubsidieerde instellingen) in het OFO-traject.

In de begroting van Curaçao voor 2016 is een eerste opzet van programma-financiering uitgewerkt met de huidige gegevens in het format van de Verantwoorde Beleidsbegroting. Hieruit wordt duidelijk hoe versnipperd de fondsen zijn, zowel binnen de overheid als in de private sector en het NGO veld. Het is de eerste keer dat deze slag naar programma-financiering is gemaakt, en in deze fase is nog slechts aangegeven waar de verschillende activiteiten en kosten zijn gealloceerd. In een volgende fase kunnen bepaalde kosten eventueel worden gecentraliseerd als dat leidt tot meer doelmatigheid, en er kan clustering plaatsvinden en er kunnen keuzes gemaakt worden. Vanuit het secretariaat zullen hiervoor op basis van het werk van de tigerteams voorstellen worden geformuleerd. Het format voor programma-financiering zoals het is opgenomen in de concept begroting 2016 is opgenomen als bijlage 9.

LITERATUURLIJST

- Albert, B. (2004). *With One Voice 2004*. America's Adults and Teens Sound Off About Teen Pregnancy. An Annual National Survey.
- Arnell, F. (2003). *To be or not to be safe. A study on the psychosocial determinants that influence the sexual behavior and condom uses of secondary school students of Curaçao*. Thesis Faculteit Gezondheidswetenschappen Maastricht.
- Baartman, H. (2009). *Het begrip kindermishandeling: pleidooi voor een herbezinning en bezonnen beleid*. Driebergen Rijsenburg: Augeo Foundation
- Beer, Y. de (2011). *De Kleine Gids. Mensen met een licht verstandelijke beperking 2011*.
- Benson, P. L., Scales, P.C., Hamilton, S.F., & Sesma, A. Jr. (2006). Positive youth development: theory, research and applications. In W. Damon & R.M. Lerner (Eds.), *Handbook of child psychology* (6th ed., Vol. 1, pp. 894-941). New York: John Wiley.
- Broeders, A., Broening, N., Duijvestijn, P., Fransen, N. & Wolswinkel, L. (2012). *Opvoeden samen met de buurt. Buurtanalyse en eindconclusies*. DSP – groep, onderzoek-advies-management
- Bruggeman, R.J., Zanten van, P.J. & Dohmen, A.G.H.T. (2010). *Eindrapport Output en Outcome gerichte Kwaliteitscriteria. Ontwikkeling van prestatie indicatoren; Prestatie indicatoren voor ontwikkeling*. BMC advies management. Rapport VNGNROMPO
- Centraal Bureau voor de Statistiek Curaçao (2013). *Resultaten Arbeidskrachtenonderzoek (AKO) Curaçao 2013*.
- Centraal Bureau voor de Statistiek Curaçao (2014). *Criminaliteit en de opinie van respondenten over herstelrecht op Curaçao in 2014*
- Central Bureau of Statistics Curaçao (2014). Age Distribution Curaçao, January 1st. *Population Registry*. Geraadpleegd op 4 februari 2015.
- Deuten, J. & Vos, W. (...) Effectencalculator. Jochum Deuten advies & onderzoek in samenwerking met Ecorys
- Dijk, M. van & Jong, M. de , (2008) *Sociale cohesie vermindert overlast in arme wijken*.
<http://www.tpedigitaal.nl/assets/static/vanDijk-deJong-2-2008.pdf>
- Dijk, M. van & Gemmeke, M. (2010). *De kracht van de pedagogische civil society. Versterking van een positieve sociale opvoed- en opgroeiomgeving*. Nederlands Jeugdinstituut
- Domacassé, P. et all. (2015). *Plan di Akshon Integral Nationbuilding Kòrsou*. Taskforce Nationbuilding
- Drescher, C., Chin ,E., Johnson, L. & Johnson-Pynn, J. (2012). *Exploring developmental assets in Ugandan youth*. In: International Journal of Child, Youth and Family Studies (2012) 4.1: pp 500-520
- Drolet, M. & Arcand, I. (2012). *Positive development, sense of belonging, and support of peers among early adolescents: perspectives of different actors*. International Education Studies: Vol. . No. 4: 2013. Canadian Center of Science and Education
- Edberg, M. (2009). *Final revised draft UNICEF Latin America / Caribbean Well-Being Indicators*. Part 1: Background. Part 2: Domains and Indicators.
- Edwards, J. (2014). *Local actors achieving positive youth development: A case study of moviemiento comunal Nicaraguense*. Master's thesis University of Guelph, Canada
- Faber, W., Mostert, S., Nelen, J., Nunen, A.van & Roi, C. la (2007). *Baseline study criminaliteit en rechthandhaving Curaçao en Bonaire*.
- Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (2003). *Ruimte voor de jeugd. Een inventarisatie onderzoek naar bestaande faciliteiten voor kinderen en jongeren in verschillende wijken van Curaçao*.
- Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (2004). *Analyse jeugd aanpak Nederlandse Antillen; een overzicht van de verschillende inhoudelijke en financiële initiatieven binnen het jeugd beleidskader op de Nederlandse Antillen*
- Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (2010). *Jong (&) moeder. Een inventariserend onderzoek naar de situatie van tienermoeders op de Nederlandse Antillen*.
- Gemmeke, M. (2011). *De rol van de Centra voor Jeugd en Gezin bij de versterking van de pedagogische civil society. Handreiking voor gemeenten*. Nederlands Jeugdinstituut en Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- Hart, J. de (2002). Theoretische uitgangspunten, conceptualisering en doelstellingen. In J. de Hart (red.). *Zekere banden – sociale cohesie, leefbaarheid en veiligheid*. Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). Den Haag.
- Hellings, E. & Pikeri, R. (2015). *Impressie van het onderwijs. Een onderzoek naar de ontwikkeling van de kwaliteit van het Curaçaose onderwijs tussen 2000 en 2014*. Ministerie OWCS, Curaçao
- Huygen, A. & Meere, F. de (2008). *De invloed en effecten van sociale samenhang. Verslag van een literatuurverkenning*. Verwey-Jonker Instituut.
- Igras, S., Macieira, M., Murphy, E. and Lundgren, R. (2014). *Investing in very young adolescents' sexual and reproductive health*. In: *Global Public Health*. Vol. 9, No. 5, pg. 555-569.
- Ince, D., Yperen, T. & Valkestijn, M. (2013). *Top tien positieve ontwikkeling jeugd. Beschermende factoren in opvoeden en opgroeien*. Nederlands Jeugd Instituut
- International Labour Organisation (ILO) (2014). *Youth unemployment rates across the world*. http://www.ilo.org/global/about-the-ilo/multimedia/maps-and-charts/WCMS_244259/lang-en/index.htm. Geraadpleegd op 15 april 2015
- Jacobs, J. & Beerendonk, K. (2006). *Wat zal de toekomst brengen? Onderzoek naar de toekomstoriëntatie van jongeren op Curaçao, Bonaire, St. Maarten, St. Eustatius en Saba*. In opdracht van Federatie Antilliaanse Jeugdzorg.
- Joshi, S. (2012). 'Youth Bulge': *Calling for higher public investment on child and youth development for greater Future returns*. Working Paper No. 2012/19. Maastricht School of Management.
- Kabalt, J. (2011). *Curaçao, our nation. An Appreciative Inquiry on the future of Curaçao*. Masterthesis Public Administration and Organisational Sciences, Utrecht University
- Kato, J., Martins, M., Barker, G. and Moura T. (...). *Program P. A manual for engaging men in fatherhood, caregiving and maternal and child health*. REDMAS | Promundo | EME
- Kreuger, F. (2008). *Factoren die ten grondslag liggen aan het ontstaan van risicojeugd*. Literatuurstudie in het kader van klein maar Fijn. CEPHIR
- Konings, A. (...). *De pedagogische civil society en het welbevinden van jongeren. De samenhang tussen de indicatoren van de pedagogische society en het subjectief welbevinden van jongeren*. Masterscriptie Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken, Universiteit van Utrecht
- Kwast, A. & Rijk, C. (2005). *Eetgewoonten schoolkinderen Curacao*. In opdracht van de GGD
- Mannes, M. (2006). Research on and evidence for the developmental assets model (appendix B). In Fisher, D., Imm, D., Chinman, M. & Wandersman, A. *Getting to outcomes with developmental assets: ten steps to measuring success in youth programs and communities*, pp 275-299. Minneapolis: The Search Institute
- Marcha, V. & Verweel, P. (2005). *De Curaçaose man: vrouwen over de sociale identiteit van Curaçaose mannen*.
- Morgan, A. (2013). *An assessment of youth development from the national youth commission to the national youth development agency*. Master's thesis University of the Witwatersrand, South Africa
- Moestue, H., Moestue, L. & Muggah, R. (2013). *Youth violence prevention in Latin America and the Caribbean: a scoping review of the evidence*. Report Norwegian Peacebuilding Resource Centre
- Oenen, S. & Westering, Y. (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid. Visiedocument 1.0*. Nederlands Jeugdinstituut
- Oort, F. (2013). *Maatschappelijke Effectmetingen. Een inventarisatie van instrumenten die maatschappelijke effecten kunnen meten*. Radar, Bureau voor sociale vraagstukken.
- Panther, C., Burgess, A., Eggerman, M., McAllister, F., Pruett, K. and Leckman, J. (2014). *Practitioner Review: Engaging fathers. Recommendations for a game change in parenting interventions based on a systematic review of the global evidence*. In: *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 55:11, 2014. Pp. 1187 - 1212
- Reda Soshal (2004). *Trabou tin; een drie-sporen aanpak*. Juli 2004 – december 2005
- Rutten, S., Studulski, F. & Weelen, P. (2006). *Meetlat pedagogische kwaliteit van de buurt*. In: Vitale Stad, januari 2006, pp. 16-17
- Sackett, D., Straus, S., Richardson, W., Rosenberg, W. & Haynes, R. (2000). *Evidence-based medicine: how to practice and teach EBM*. 2nd ed. Edinburgh & New York: Churchill Livingstone.
- Scales, P. & Leffert, N. (2004). *Developmental Assets. A synthesis of the scientific research on adolescent development*. 2nd Edition, The Search Institute.

- Scales, P., et. al. (2004). *The role of neighborhood and community in building developmental assets for children and youth: a national study of social norms among American adults*. In Psykhe, vol. 13, núm. 2, noviembre, 2004, pp. 213-230. Pontificia Universidad Católica de Chile
- Scales, P. (2011). *Youth Developmental Assets in perspective: results from international adaptations of the Development Assets Profile*. In: Child Indicators Research, October 2011, Volume 4, Issue 4, pp. 619-645
- Schein, E. (1993). *On dialogue, culture, and organizational learning*. In Reflections, Volume 4, Number 4, pp.27-38
- Schnabel, P., Bijl, R. & Hart, J. de (2008). *Betrekkelijke betrokkenheid. Studies in sociale cohesie*. Den Haag. SCP
- Silbereisen, R. & Lerner, R. (2007). *Approaches to Positive Youth Development*. SAGE Publications, 18 sep. 2007
- Smith C., Akiva, T., Jones, M., Sutter, A., Hillaker, B., Wallace, L. & McGovern, G. (2011). *Program Quality assessment handbook*. Revised edition, September 2011. David P. Weikart Center for Youth Program Quality, a division of The Forum for Youth Investment
- Spencer, L. & Scott, J. (2013). *School meets street: Exploring the links between low achievement, school exclusion and youth crime among African-Caribbean boys in London*. ISER Working Paper Series, No. 2013-25
- Staten van de Nederlandse Antillen (2009). *Obesitas, de stille epidemie in de Nederlandse Antillen*.
- Studulski, F. (2007). Positief jeugdbeleid. In Sardes Speciale Editie, Nummer 2, April 2007, pp. 4-7
- Stutterheim, S. (2006). *Sexual risk taking: Reinforcing factors impacting sexual risk taking behaviour of Antillean men in Curaçao*. Thesis Faculty of Health Sciences, University of Maastricht
- TAC Projectmanagement Team (2013). *Strategies for sustainable long term economic development in Curacao*. In opdracht van het Ministerie van Algemene Zaken
- Troxel, J. (2002). *Appreciative Inquiry: An action research method for organizational transformation and its implications to the practice of group process facilitation*.
- UNESCO (...). *International Technical Guidance on Sexuality Education. An evidence based approach for school, teachers and health educators*. Volume 1. The rationale for sexuality education
- UNICEF (2005). *Multiple Indicator Cluster Surveys (MICS)*
- UNICEF (2014). *Every child counts. Revealing disparities, advancing children's rights*. The state of the world's children 2014 in numbers.
- Vivo, S. & Saric, D. (2013). *A toolkit for the measurement of youth risk behavior*. Inter-American Development Bank Social Protection and Health Division
- Vos, H. de, Glebbeek, A. & Wielers, R. (2009). *Overheidsonmacht in de jeugdzorg: een pleidooi voor omwegbeleid*. Den Haag: RMO/RVZ
- Wijk, N. van & Gerstenbluth, I. (2004). *Statistisch overzicht van de gezondheidszorg Curaçao: 1996 – 2000*. GGD Curacao, afdeling Epidemiologie en Onderzoek.
- Wijk, N. van. (2009). *Prevenshon den bario: un mester !! Onderzoek naar de behoefte aan gezondheidspreventie vanuit de bario*. GGD, Curaçao
- Wijk, N. van & Bruijn, J. (2012). *Risk factors for domestic violence in Curaçao*. In Journal of interpersonal violence, published online 24 juni 2012. DOI: 10.1177/088620512
- Wilson-Ahlstrom, A. et. al. (2011). *From soft skills to hard data: measuring youth program outcomes*. The Forum for Youth Investment in cooperation with University of Illinois at Chicago & Adler School of Professional Psychology
- Witt Hamer, C. de (2015). *Ontwikkeling van de deelname aan hoger onderwijs en de toename van hoogopgeleiden op Curaçao*. In Modus Statistisch Magazine, jaargang 12 / nummer 4 / 2015. Central Bureau of Statistics Curacao
- Yperen, T.(red.) (2010). *55 Vragen over effectiviteit. Antwoorden voor de jeugdzorg*. Nederlands Jeugdinstituut.
- Zeeman, M., Hermanns, J., Hoffenaar, P., Grootens-Tecla, M. & Alberts, J. (2007). *De behoefte aan opvoedingsondersteuning op Curaçao. Een onderzoek onder opvoeders met kinderen in de leeftijd van 0 – 4 jaar*. In Pedagogiek, 27^e jaargang – 2 – 2007.

BIJLAGEN

No. 2014/059418

LANDBESLUIT

van DEC 16 2014 no. 14| 3210

De Gouverneur van Curaçao,

Op voordracht van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, handelende in overeenstemming met het gevoelen van de Raad van Ministers;

Gelezen:

de motie van de Staten waarin wordt aangedrongen op een integrale benadering van de bestrijding van criminaliteit;

de slotconclusies van de Koninkrijksconferentie van 2 april 2014 waarin wordt aangegeven dat elk kind in het Koninkrijk recht heeft op een goede jeugd zoals beoogd met het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind, en besluit tot een interlandelijke taskforce inzake kinderrechten;

het op 6 februari 2014 tussen de Regering, de Central General di Trahadonan di Corsow (CGTC), de Kamer van Koophandel en Nijverheid (KvK), de Sentral di Sindikatonan di Kòrsou (SSK) en de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao (VBC) gesloten protocol van afspraken ter invulling van het nationale dialoogproces *Kòrsou ta Avansá*;

het op 25 juli 2014 tussen de Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS), de Minister van Sociale Ontwikkeling Arbeid en Welzijn (SOAW) a.i., de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) en de Minister van Justitie gesloten protocol van samenwerking;

het Actieplan Jeugdontwikkeling voor een integrale benadering ten aanzien van het creëren van optimale ontwikkeling- en ontplooiingskansen voor de jeugd d.d. 5 augustus 2014;

Overwegende:

dat een stabiele, gezonde en positieve ontwikkeling van de jeugd van doorslaggevend belang is voor de verdere ontwikkeling van ons land;

- 2 -

dat in de afgelopen decennia door een complex van maatschappelijke factoren (o.a. economisch, politiek, sociaal, cultureel) een niet te onderschatten deel van onze jongeren zich in tegenovergestelde zin heeft ontwikkeld en ontplooid;

dat ondanks grote inspanningen van de regering, de non-gouvernementele organisaties (NGO's) en overige stakeholders deze negatieve ontwikkeling tot op heden niet kon worden gekeerd;

dat zulks deels te verklaren is uit het feit dat het tot op heden heeft ontbroken aan een door de regering, NGO's en stakeholders gezamenlijk ontwikkelde en gedragen integrale visie op alsmede beleid en een effectieve uitvoeringstructuur voor de (gewenste) ontwikkeling van de jeugd;

dat als gevolg daarvan sprake is van het ontbreken van focus op vastgestelde prioriteiten, doelen en strategieën, hetgeen geleid heeft tot versnippering van middelen, mensen en resultaten;

dat het wenselijk is, dat er op basis van een gezamenlijk ontwikkelde en vastgestelde visie, een integraal, resultaatgericht en doeltreffend beleid en een daadkrachtige uitvoeringstructuur voor de korte en lange termijn worden ontwikkeld waarbij nauwe samenwerking tussen de regering, NGO's en stakeholders (inclusief de doelgroep zelf) centraal staat met gebruikmaking van bestaande en nieuwe kennis, ervaring en initiatieven binnen en buiten Curaçao;

dat het te dien einde wenselijk is een platform in te stellen dat een integrale en resultaatgerichte focus voor de korte en lange termijn ontwikkelt, een daadkrachtige aansturing ter hand neemt en een effectief samenspel coördineert tussen de betrokken overheidsdiensten, stakeholders en NGO's;

HEEFT GOEDGEVONDEN:

Artikel 1

Er is een Platform Nationale Jeugdontwikkeling (Plataforma Nashonal pa Desaroyo di Hubentut), hierna te noemen 'het Platform'.

Artikel 2

Het Platform heeft de volgende taken:

1. Het ontwikkelen van een gedeelde visie over integrale en resultaatgerichte jeugdontwikkeling tussen regering, NGO's en stakeholders op basis van geïdentificeerde probleemgebieden;
-

- 3 -

2. Het ontwikkelen van een Nationaal Actie Programma Jeugdontwikkeling (Programa di Akshon Nashonal pa Desaroyo di Hubentut) met daarin prioriteiten op de korte en lange termijn, een structuur voor een daadkrachtige aansturing en een effectief samenspel tussen de betrokken overheidsdiensten, stakeholders en NGO's;
3. Het afstemmen van het Nationaal Actie Programma Jeugdontwikkeling met organisaties in het maatschappelijk veld die als klankbord kunnen fungeren;
4. Het begeleiden en monitoren van de uitwerking en uitvoering van het Nationaal Actie Programma Jeugdontwikkeling.

Artikel 3

Het Platform bestaat uit:

1. Vertegenwoordigers van overheid, werknemers- en werkgeversorganisaties;
2. Een door de Raad van Ministers, in overleg met het Nationale Dialoogplatform Kòrsou ta Avansá, te benoemen persoon, met aantoonbare kennis van en voldoende ervaring met het werkkterrein, als voorzitter;
3. Nog aan te wijzen vertegenwoordigers van de NGO's die actief zijn op het gebied van jeugd welzijn en jeugdontwikkeling en aanverwante gebieden.
4. Overige groeperingen uit het maatschappelijk middenveld die eveneens actief zijn op de gebieden zoals genoemd in het tweede lid;
5. De NGO's, zoals bedoeld in het derde lid, en de groeperingen, zoals bedoeld in het vierde lid, zullen, vlak na inwerkingtreding van dit Landsbesluit, door de voorzitter van het Platform worden benaderd met het verzoek hun kandidaten voor te dragen.

Artikel 4

Het Platform regelt haar werkzaamheden en vergadert zo dikwijls als nodig is voor een goede invulling van haar werkzaamheden.

Artikel 5

Het Platform rapporteert driemaandelijks schriftelijk aan de Raad van Ministers over haar werkzaamheden.

Artikel 6

Het Platform wordt ondersteund door een Secretariaat. Aan het Secretariaat wordt toegevoegd één of meerdere, door de Minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW) en het ministerie van Justitie aan te wijzen, ambtelijke functionarissen die, zolang het Platform bestaat, fulltime zullen worden ingezet. Tevens is externe ondersteuning mogelijk.

Artikel 7

Het secretariaat heeft de volgende taken:

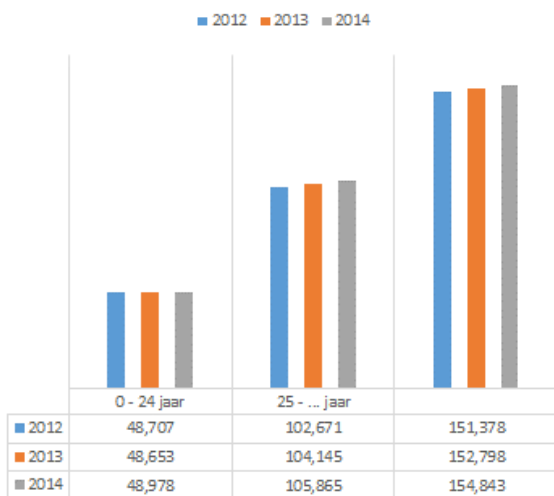
1. Het ondersteunen van het Platform met alle voorkomende secretariële, coördinerende, onderzoeks- en administratieve werkzaamheden;
2. Het identificeren en formuleren van probleemgebieden, risico- en succesfactoren, uitdagingen en mogelijke interventies ten aanzien van de ontwikkeling van de jeugd op basis van beschikbare informatie en (wetenschappelijk) onderzoek;
3. het uitwerken van het gestelde in het tweede lid in een Nationaal Actie Programma Jeugdontwikkeling (Programa di Akshon Nashonal pa Desaroyo di Hubentut) waarin concrete oplossingen voor de belangrijkste probleemgebieden worden aangedragen en uitdagingen op een integrale en onderbouwde manier worden uitgewerkt in oplossingen en concrete interventies, en waarin een keuze wordt gemaakt ten aanzien prioriteiten in de uit te voeren interventies en de voornaamste te behalen resultaten;
4. In het Nationaal Actie Programma Jeugdontwikkeling wordt aandacht besteed aan onder meer de volgende ontwikkelingsgebieden ten aanzien van de jeugd:
 - o werkgelegenheid (waaronder aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt)
 - o onderwijs
 - o vorming en educatie (inclusief voor-/naschoolse opvang, aandacht voor sport, creatieve expressie, cultuur, alsmede burgerschap en sociale verantwoordelijkheid)
 - o sociale omstandigheden (familie en wijk)
 - o de naleving van internationale verdragen, waaronder het Verdrag van de Rechten van het Kind
 - o (jeugd)criminaliteit
 - o gezondheid (preventief en curatief)
 - o kwetsbare groepen kinderen/jongeren met een lichamelijke en/of geestelijke beperking

Deze ontwikkelingsgebieden kunnen waar wenselijk worden uitgewerkt in deelplannen.

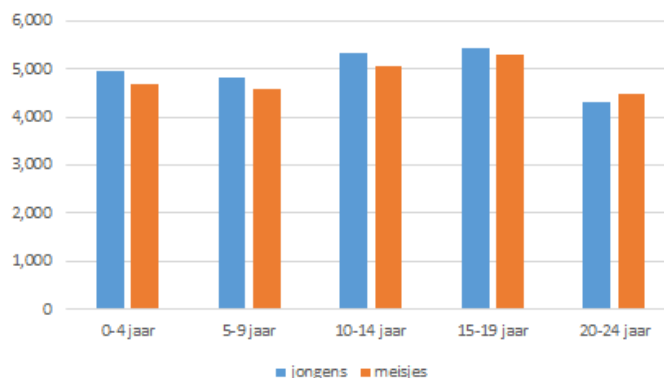
5. Het secretariaat zal bij de planvorming specifiek jeugdigen en groeperingen die hen vertegenwoordigen raadplegen en hun input gebruiken in de planvorming en de uitvoering ervan.
6. Het secretariaat kan voor de uitvoering van haar taken, zoals bedoeld in het eerste tot en met het vierde lid, werkgroepen instellen.
7. Het secretariaat zoekt bij de uitoefening van haar taken en de invulling van de werkgroepen samenwerking met relevante ministeries, organisaties en groeperingen om haar doel te bereiken. Zij ontplooit voorts al die activiteiten

BIJLAGE 2: ALGEMENE TABELLEN EN GRAFIEKEN JEUGDONTWIKKELING

AANDEEL 0 - 24 JARIGEN VAN TOTALE BEVOLKING VAN
2012 - 2014
(BRON: CBS CURAÇAO)

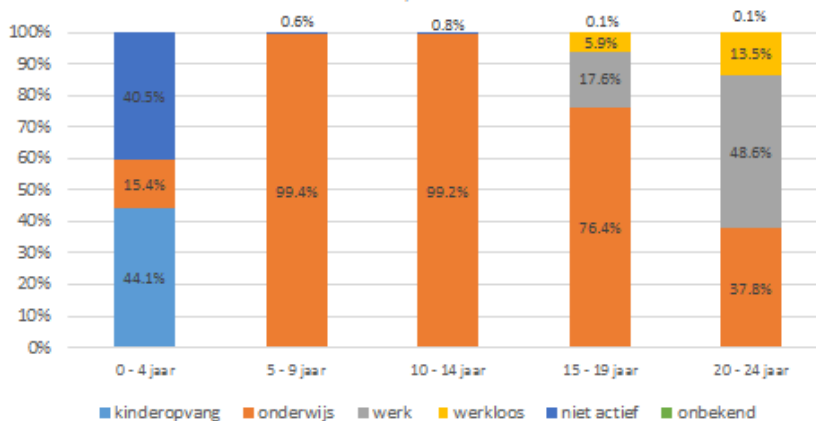

VERDELING 0-24 JARIGEN NAAR SEKSEN LEEFTIJDGROEP PER JANUARI 2014
(BRON: CBS CURAÇAO)

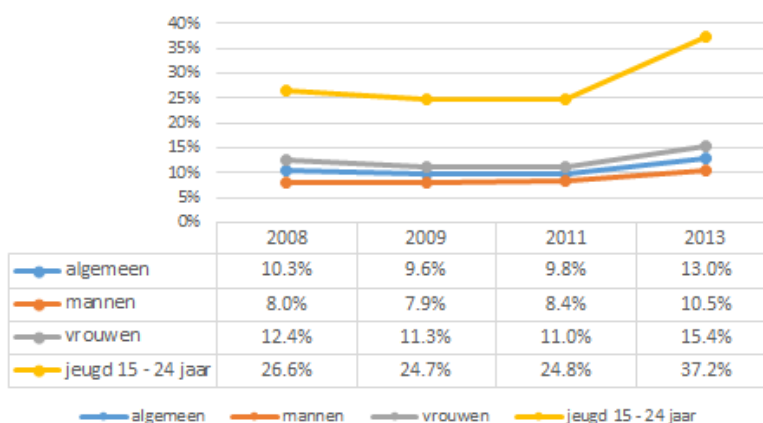

OVERZICHT MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE 0 - 24 JARIGEN IN 2011

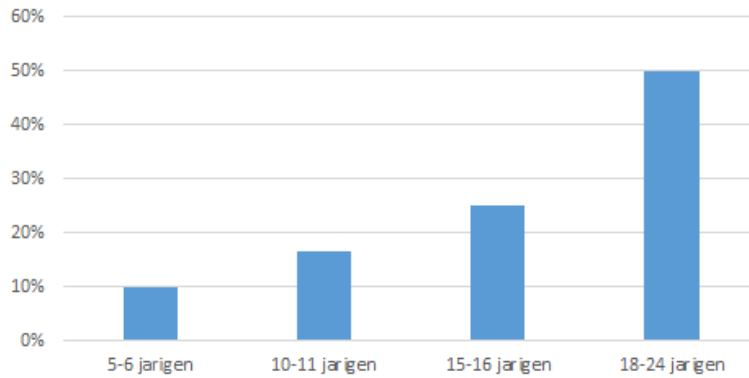
BRON: CBS, CENSUS 2011

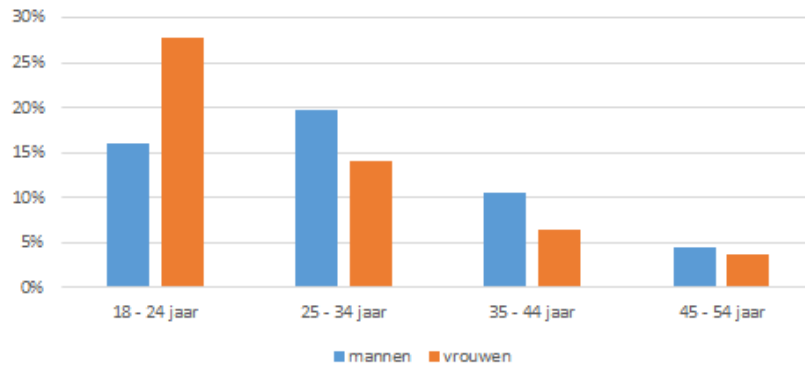
OVERZICHT ONTWIKKELING WERKLOOSHEID OP CURAÇAO TUSSEN 2008 EN 2013

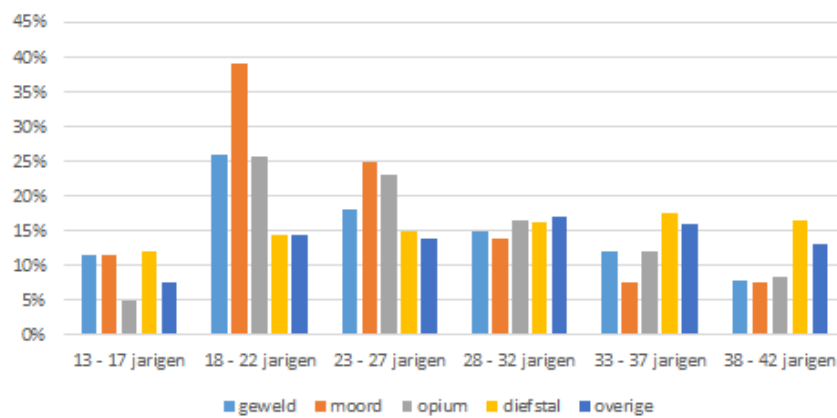
TOENAME OVERGEWICHT GERELATEERD AAN LEEFTIJD
BRON: MIN GMN / VIC, ESHUIS, 2008)

**PERCENTAGE DAT VIER KEER PER WEEK OF VAKER FASTFOOD EET
 UITGESPLITST NAAR GESLACHT EN LEEFTIJD**
BRON, VIC 20143

LEEFTIJDOPBOUW NAAR DELICT
BRON: BASELINESTUDY FABER, 2007

BIJLAGE 3: SCHEMA'S RISICO- EN BESCHERMENDE FACTOREN

40 Developmental Assets® for Early Childhood (ages 3 to 5)

Search Institute® has identified the following building blocks of healthy development—known as **Developmental Assets**®—that help young children grow up healthy, caring, and responsible.

External Assets	Support	<ol style="list-style-type: none"> Family support—Parent(s) and/or primary caregiver(s) provide the child with high levels of consistent and predictable love, physical care, and positive attention in ways that are responsive to the child's individuality. Positive family communication—Parent(s) and/or primary caregiver(s) express themselves positively and respectfully, engaging young children in conversations that invite their input. Other adult relationships—With the family's support, the child experiences consistent, caring relationships with adults outside the family. Caring neighbors—The child's network of relationships includes neighbors who provide emotional support and a sense of belonging. Caring climate in child-care and educational settings—Caregivers and teachers create environments that are nurturing, accepting, encouraging, and secure. Parent involvement in child care and education—Parent(s), caregivers, and teachers together create a consistent and supportive approach to fostering the child's successful growth. 	
	Empowerment	<ol style="list-style-type: none"> Community cherishes and values young children—Children are welcomed and included throughout community life. Children seen as resources—The community demonstrates that children are valuable resources by investing in a child-rearing system of family support and high-quality activities and resources to meet children's physical, social, and emotional needs. Service to others—The child has opportunities to perform simple but meaningful and caring actions for others. Safety—Parent(s), caregivers, teachers, neighbors, and the community take action to ensure children's health and safety. 	
	Boundaries & Expectations	<ol style="list-style-type: none"> Family boundaries—The family provides consistent supervision for the child and maintains reasonable guidelines for behavior that the child can understand and achieve. Boundaries in child-care and educational settings—Caregivers and educators use positive approaches to discipline and natural consequences to encourage self-regulation and acceptable behaviors. Neighborhood boundaries—Neighbors encourage the child in positive, acceptable behavior, as well as intervene in negative behavior, in a supportive, nonthreatening way. Adult role models—Parent(s), caregivers, and other adults model self-control, social skills, engagement in learning, and healthy lifestyles. Positive peer relationships—Parent(s) and caregivers seek to provide opportunities for the child to interact positively with other children. Positive expectations—Parent(s), caregivers, and teachers encourage and support the child in behaving appropriately, undertaking challenging tasks, and performing activities to the best of her or his abilities. 	
	Constructive Use of Time	<ol style="list-style-type: none"> Play and creative activities—The child has daily opportunities to play in ways that allow self-expression, physical activity, and interaction with others. Out-of-home and community programs—The child experiences well-designed programs led by competent, caring adults in well-maintained settings. Religious community—The child participates in age-appropriate religious activities and caring relationships that nurture her or his spiritual development. Time at home—The child spends most of her or his time at home participating in family activities and playing constructively, with parent(s) guiding TV and electronic game use. 	
	Internal Assets	Commitment to Learning	<ol style="list-style-type: none"> Motivation to mastery—The child responds to new experiences with curiosity and energy, resulting in the pleasure of mastering new learning and skills. Engagement in learning experiences—The child fully participates in a variety of activities that offer opportunities for learning. Home-program connection—The child experiences security, consistency, and connections between home and out-of-home care programs and learning activities. Bonding to programs—The child forms meaningful connections with out-of-home care and educational programs. Early literacy—The child enjoys a variety of pre-reading activities, including adults reading to her or him daily, looking at and handling books, playing with a variety of media, and showing interest in pictures, letters, and numbers.
		Positive Values	<ol style="list-style-type: none"> Caring—The child begins to show empathy, understanding, and awareness of others' feelings. Equality and social justice—The child begins to show concern for people who are excluded from play and other activities or not treated fairly because they are different. Integrity—The child begins to express her or his views appropriately and to stand up for a growing sense of what is fair and right. Honesty—The child begins to understand the difference between truth and lies, and is truthful to the extent of her or his understanding. Responsibility—The child begins to follow through on simple tasks to take care of her- or himself and to help others. Self-regulation—The child increasingly can identify, regulate, and control her or his behaviors in healthy ways, using adult support constructively in particularly stressful situations.
		Social Competencies	<ol style="list-style-type: none"> Planning and decision making—The child begins to plan for the immediate future, choosing from among several options and trying to solve problems. Interpersonal skills—The child cooperates, shares, plays harmoniously, and comforts others in distress. Cultural awareness and sensitivity—The child begins to learn about her or his own cultural identity and to show acceptance of people who are racially, physically, culturally, or ethnically different from her or him. Resistance skills—The child begins to sense danger accurately, to seek help from trusted adults, and to resist pressure from peers to participate in unacceptable or risky behavior. Peaceful conflict resolution—The child begins to compromise and resolve conflicts without using physical aggression or hurtful language.
		Positive Identity	<ol style="list-style-type: none"> Personal power—The child can make choices that give a sense of having some influence over things that happen in her or his life. Self-esteem—The child likes her- or himself and has a growing sense of being valued by others. Sense of purpose—The child anticipates new opportunities, experiences, and milestones in growing up. Positive view of personal future—The child finds the world interesting and enjoyable, and feels that he or she has a positive place in it.

This page may be reproduced for educational, noncommercial uses only. Copyright © 2005 by Search Institute, 615 First Avenue N.E., Suite 125, Minneapolis, MN 55413; 800-888-7828; www.search-institute.org. All Rights Reserved. The following are registered trademarks of Search Institute: Search Institute®, Developmental Assets® and Healthy Communities • Healthy Youth®.

40 Developmental Assets® for Children Grades K–3 (ages 5-9)

Search Institute® has identified the following building blocks of healthy development—known as **Developmental Assets®**—that help young people grow up healthy, caring, and responsible.

External Assets	Support	<ol style="list-style-type: none"> 1. Family Support—Family continues to be a consistent provider of love and support for the child’s unique physical and emotional needs. 2. Positive Family Communication—Parent(s) and child communicate openly, respectfully, and frequently, with child receiving praise for her or his efforts and accomplishments. 3. Other Adult Relationships—Child receives support from adults other than her or his parent(s), with the child sometimes experiencing relationships with a nonparent adult. 4. Caring Neighborhood—Parent(s) and child experience friendly neighbors who affirm and support the child’s growth and sense of belonging. 5. Caring School Climate—Child experiences warm, welcoming relationships with teachers, caregivers, and peers at school. 6. Parent Involvement in Schooling—Parent(s) talk about the importance of education and are actively involved in the child’s school success. 			
	Empowerment	<ol style="list-style-type: none"> 7. Community Values Children—Children are welcomed and included throughout community life. 8. Children as Resources—Child contributes to family decisions and has opportunities to participate in positive community events. 9. Service to Others—Child has opportunities to serve in the community with adult support and approval. 10. Safety—Parents and community adults ensure the child’s safety while keeping in mind her or his increasing independence. 			
	Boundaries & Expectations	<ol style="list-style-type: none"> 11. Family Boundaries—The family maintains supervision of the child, has reasonable guidelines for behavior, and always knows where the child is. 12. School Boundaries—Schools have clear, consistent rules and consequences and use a positive approach to discipline. 13. Neighborhood Boundaries—Neighbors and friends’ parents help monitor the child’s behavior and provide feedback to the parent(s). 14. Adult Role Models—Parent(s) and other adults model positive, responsible behavior and encourage the child to follow these examples. 15. Positive Peer Influence—Parent(s) monitor the child’s friends and encourage spending time with those who set good examples. 16. High Expectations—Parent(s), teachers, and other influential adults encourage the child to do her or his best in all tasks and celebrate their successes. 			
		Constructive Use of Time	<ol style="list-style-type: none"> 17. Creative Activities—Child participates weekly in music, dance, or other form of artistic expression outside of school. 18. Child Programs—Child participates weekly in at least one sport, club, or organization within the school or community. 19. Religious Community—Child participates in age-appropriate religious activities and caring relationships that nurture her or his spiritual development. 20. Time at Home—Child spends time at home playing and doing positive activities with the family. 		
			Commitment to Learning	<ol style="list-style-type: none"> 21. Achievement Motivation—Child is encouraged to remain curious and demonstrates an interest in doing well at school. 22. Learning Engagement—Child is enthused about learning and enjoys going to school. 23. Homework—With appropriate parental support, child completes assigned homework. 24. Bonding to School—Child is encouraged to have and feels a sense of belonging at school. 25. Reading for Pleasure—Child listens to and/or reads books outside of school daily. 	
				Positive Values	<ol style="list-style-type: none"> 26. Caring—Parent(s) help child grow in empathy, understanding, and helping others. 27. Equality and Social Justice—Parent(s) encourage child to be concerned about rules and being fair to everyone. 28. Integrity—Parent(s) help child develop her or his own sense of right and wrong behavior. 29. Honesty—Parent(s) encourage child’s development in recognizing and telling the truth. 30. Responsibility—Parent(s) encourage child to accept and take responsibility for her or his actions at school and at home. 31. Self-Regulation—Parents encourage child’s growth in regulating her or his own emotions and behaviors and in understanding the importance of healthy habits and choices.
					Social Competencies
		Positive Identity			

This list may be reproduced for educational, noncommercial uses only. Copyright © 2009 by Search Institute, 800-888-7828; www.search-institute.org. All rights reserved. The following are trademarks of Search Institute: Search Institute®, Developmental Assets®, and Healthy Communities · Healthy Youth®.

External Assets	Support	<ol style="list-style-type: none"> 1. Family support—Family life provides high levels of love and support. 2. Positive family communication—Parent(s) and child communicate positively. Child feels comfortable seeking advice and counsel from parent(s). 3. Other adult relationships—Child receives support from adults other than her or his parent(s). 4. Caring neighborhood—Child experiences caring neighbors. 5. Caring school climate—Relationships with teachers and peers provide a caring, encouraging environment. 6. Parent involvement in schooling—Parent(s) are actively involved in helping the child succeed in school.
	Empowerment	<ol style="list-style-type: none"> 7. Community values youth—Child feels valued and appreciated by adults in the community. 8. Children as resources—Child is included in decisions at home and in the community. 9. Service to others—Child has opportunities to help others in the community. 10. Safety—Child feels safe at home, at school, and in his or her neighborhood.
	Boundaries & Expectations	<ol style="list-style-type: none"> 11. Family boundaries—Family has clear and consistent rules and consequences and monitors the child's whereabouts. 12. School boundaries—School provides clear rules and consequences. 13. Neighborhood boundaries—Neighbors take responsibility for monitoring the child's behavior. 14. Adult role models—Parent(s) and other adults in the child's family, as well as nonfamily adults, model positive, responsible behavior. 15. Positive peer influence—Child's closest friends model positive, responsible behavior. 16. High expectations—Parent(s) and teachers expect the child to do her or his best at school and in other activities.
	Constructive Use of Time	<ol style="list-style-type: none"> 17. Creative activities—Child participates in music, art, drama, or creative writing two or more times per week. 18. Child programs—Child participates two or more times per week in cocurricular school activities or structured community programs for children.. 19. Religious community—Child attends religious programs or services one or more times per week. 20. Time at home—Child spends some time most days both in high-quality interaction with parents and doing things at home other than watching TV or playing video games.

Internal Assets	Commitment to Learning	<ol style="list-style-type: none"> 21. Achievement Motivation—Child is motivated and strives to do well in school. 22. Learning Engagement—Child is responsive, attentive, and actively engaged in learning at school and enjoys participating in learning activities outside of school. 23. Homework—Child usually hands in homework on time. 24. Bonding to school—Child cares about teachers and other adults at school. 25. Reading for Pleasure—Child enjoys and engages in reading for fun most days of the week.
	Positive Values	<ol style="list-style-type: none"> 26. Caring—Parent(s) tell the child it is important to help other people. 27. Equality and social justice—Parent(s) tell the child it is important to speak up for equal rights for all people. 28. Integrity—Parent(s) tell the child it is important to stand up for one's beliefs. 29. Honesty—Parent(s) tell the child it is important to tell the truth. 30. Responsibility—Parent(s) tell the child it is important to accept personal responsibility for behavior. 31. Healthy Lifestyle—Parent(s) tell the child it is important to have good health habits and an understanding of healthy sexuality.
	Social Competencies	<ol style="list-style-type: none"> 32. Planning and decision making—Child thinks about decisions and is usually happy with results of her or his decisions. 33. Interpersonal Competence—Child cares about and is affected by other people's feelings, enjoys making friends, and, when frustrated or angry, tries to calm her- or himself. 34. Cultural Competence—Child knows and is comfortable with people of different racial, ethnic, and cultural backgrounds and with her or his own cultural identity. 35. Resistance skills—Child can stay away from people who are likely to get her or him in trouble and is able to say no to doing wrong or dangerous things. 36. Peaceful conflict resolution—Child seeks to resolve conflict nonviolently.
	Positive Identity	<ol style="list-style-type: none"> 37. Personal power—Child feels he or she has some influence over things that happen in her or his life. 38. Self-esteem—Child likes and is proud to be the person that he or she is. 39. Sense of purpose—Child sometimes thinks about what life means and whether there is a purpose for her or his life. 40. Positive view of personal future—Child is optimistic about her or his personal future.

This page may be reproduced for educational, noncommercial uses only. Copyright © 2003, 2006 by Search Institute, 615 First Avenue N.E., Suite 125, Minneapolis, MN 55413; 800-888-7828; www.search-institute.org. All Rights Reserved.

The following are registered trademarks of Search Institute: Search Institute®, Developmental Assets® and Healthy Communities • Healthy Youth®.

40 Developmental Assets® for Adolescents (ages 12-18)

Search Institute® has identified the following building blocks of healthy development—known as **Developmental Assets**®—that help young people grow up healthy, caring, and responsible.

External Assets	Support	<p>1. Family support—Family life provides high levels of love and support.</p> <p>2. Positive family communication—Young person and her or his parent(s) communicate positively, and young person is willing to seek advice and counsel from parents.</p> <p>3. Other adult relationships—Young person receives support from three or more nonparent adults.</p> <p>4. Caring neighborhood—Young person experiences caring neighbors.</p> <p>5. Caring school climate—School provides a caring, encouraging environment.</p> <p>6. Parent involvement in schooling—Parent(s) are actively involved in helping young person succeed in school.</p>	
	Empowerment	<p>7. Community values youth—Young person perceives that adults in the community value youth.</p> <p>8. Youth as resources—Young people are given useful roles in the community.</p> <p>9. Service to others—Young person serves in the community one hour or more per week.</p> <p>10. Safety—Young person feels safe at home, school, and in the neighborhood.</p>	
	Boundaries & Expectations	<p>11. Family boundaries—Family has clear rules and consequences and monitors the young person’s whereabouts.</p> <p>12. School Boundaries—School provides clear rules and consequences.</p> <p>13. Neighborhood boundaries—Neighbors take responsibility for monitoring young people’s behavior.</p> <p>14. Adult role models—Parent(s) and other adults model positive, responsible behavior.</p> <p>15. Positive peer influence—Young person’s best friends model responsible behavior.</p> <p>16. High expectations—Both parent(s) and teachers encourage the young person to do well.</p>	
	Constructive Use of Time	<p>17. Creative activities—Young person spends three or more hours per week in lessons or practice in music, theater, or other arts.</p> <p>18. Youth programs—Young person spends three or more hours per week in sports, clubs, or organizations at school and/or in the community.</p> <p>19. Religious community—Young person spends one or more hours per week in activities in a religious institution.</p> <p>20. Time at home—Young person is out with friends “with nothing special to do” two or fewer nights per week.</p>	
	Internal Assets	Commitment to Learning	<p>21. Achievement Motivation—Young person is motivated to do well in school.</p> <p>22. School Engagement—Young person is actively engaged in learning.</p> <p>23. Homework—Young person reports doing at least one hour of homework every school day.</p> <p>24. Bonding to school—Young person cares about her or his school.</p> <p>25. Reading for Pleasure—Young person reads for pleasure three or more hours per week.</p>
		Positive Values	<p>26. Caring—Young person places high value on helping other people.</p> <p>27. Equality and social justice—Young person places high value on promoting equality and reducing hunger and poverty.</p> <p>28. Integrity—Young person acts on convictions and stands up for her or his beliefs.</p> <p>29. Honesty—Young person “tells the truth even when it is not easy.”</p> <p>30. Responsibility—Young person accepts and takes personal responsibility.</p> <p>31. Restraint—Young person believes it is important not to be sexually active or to use alcohol or other drugs.</p>
		Social Competencies	<p>32. Planning and decision making—Young person knows how to plan ahead and make choices.</p> <p>33. Interpersonal Competence—Young person has empathy, sensitivity, and friendship skills.</p> <p>34. Cultural Competence—Young person has knowledge of and comfort with people of different cultural/racial/ethnic backgrounds.</p> <p>35. Resistance skills—Young person can resist negative peer pressure and dangerous situations.</p> <p>36. Peaceful conflict resolution—Young person seeks to resolve conflict nonviolently.</p>
		Positive Identity	<p>37. Personal power—Young person feels he or she has control over “things that happen to me.”</p> <p>38. Self-esteem—Young person reports having a high self-esteem.</p> <p>39. Sense of purpose—Young person reports that “my life has a purpose.”</p> <p>40. Positive view of personal future—Young person is optimistic about her or his personal future.</p>

This page may be reproduced for educational, noncommercial uses only. Copyright © 1997, 2006 by Search Institute, 615 First Avenue N.E., Suite 125, Minneapolis, MN 55413; 800-888-7828; www.search-institute.org. All Rights Reserved.
The following are registered trademarks of Search Institute: Search Institute®, Developmental Assets® and Healthy Communities • Healthy Youth®.

BIJLAGE 4: INVENTARISATIE DATA EN ONDERZOEKEN

Researchinventarisatie ten behoeve van Actieprogramma Jeugdontwikkeling

Groeidocument

INHOUD

Algemeen

Onderwijs en opvang

Gezondheid en welzijn

Werk en ondernemerschap

Wonen en leefomgeving

Veiligheid

Jeugdmonitor Nederlandse Antillen

Scripties

Monitoring en evaluaties

ALGEMEEN

Titel:	Regionale migratie en integratie op Curaçao
Auteur:	Prof. dr. Jeanne de Bruijn, drs. Maartje Groot
Jaartal:	2014
Onderzoeksvragen:	Wat zijn de belangrijkste demografische ontwikkelingen onder de vijf nieuwe regionale migrantengroepen op Curaçao? Wat is de impact van recente regionale migratie op vijf instituties (onderwijs, arbeidsmarkt, gezondheidszorg, sociale cohesie en integratie en justitie?), Hoe integreren en participeren migranten uit de regio volgens henzelf en volgens sleutelfiguren? Is er sprake van positieve of negatieve attitudes ten aanzien van deze migranten en welke demografische, sociaaleconomische en culturele factoren spelen daarbij een rol?
Methode:	Literatuuronderzoek, interviews, kwantitatief onderzoek, statistische analyses eigen surveys en Census 2011 CBS
Doelgroep:	Migranten uit Colombia, Venezuela, Dominicaanse Republiek, Haïti en Jamaica waaronder kinderen
Conclusie:	Ruim 42% van de mensen op Curaçao is zelf migrant of heeft een of twee ouders die in een ander land zijn geboren. Curaçao en migratie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De afgelopen decennia zijn er duizenden migranten uit de regio op Curaçao gevestigd. De grootste groep komt uit de Dominicaanse Republiek gevolgd door Colombia. Inmiddels groeit ook de tweede generatie gestaag (hier geboren). De meeste migranten werken op Curaçao en zijn hier gekomen om een beter leven op te bouwen. De werkloosheid is laag, weinig migranten doen een beroep op sociale voorzieningen zoals onderstand ook al leven velen onder schrijnende omstandigheden, ze hebben het beter dan 'thuis'. De tweede generatie doet het beter dan de eerste generatie. Hun opleidingsniveau en inkomen stijgt. Kinderen die nieuw aankomen op Curaçao hebben het moeilijk omdat er geen voorziening is vanuit de overheid zoals een schakelklas. Ook ongedocumenteerde kinderen lopen tegen problemen op, zij hebben vaak geen identiteitspapieren en kunnen mede daardoor geen schooldiploma krijgen.

Aanbevelingen praktijk:	Gebruik de kennis uit het onderzoek voor beleidsontwikkeling tav migranten op Curaçao. Een interdepartementale aanpak is nodig omdat migratie en migranten niet alleen met sociale ontwikkeling te maken hebben maar ook met de arbeidsmarkt, economische ontwikkeling, bevolkingsbeleid, onderwijs, gezondheidszorg en justitie. Betrek ook migrantengemeenschappen en migrantenorganisaties in dit proces. Laat Curaçao komende jaren beter aansluiten bij internationale verdragen die gaan over kinderrechten, gezinshereniging etc.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Onderzoek naar andere migrantengroepen zoals mensen uit China en India is een wenselijk vervolg. Inzicht is nodig voor beleid en ontwikkeling, zorg dat migranten zichtbaar zijn in de statistieken. Op gebied van onderwijs raken kinderen verstrikt in de structuur waardoor bijvoorbeeld een oververtegenwoordiging zichtbaar is in het Arbeidsgericht Onderwijs (AGO) van bepaalde groepen. Het is belangrijk inzicht te krijgen in de achtergrond hiervan, gaat het om taalachterstand, gedrag, de thuissituatie, leerproblemen, geldt dit ook voor de tweede generatie etc.? Ook kan worden onderzocht hoe migrantenouders tegen het onderwijs op Curaçao aankijken met als doel ze beter te laten participeren en verwachtingen te managen zodat er minder kinderen uitvallen door miscommunicatie en verkeerde verwachtingen.
Keywords van document:	migrantenkinderen, migratie, onderwijs, integratie, sociale cohesie, gezondheid, arbeidsmarkt, justitie, ongedocumenteerde kinderen
Thema's:	Onderwijs, Gezondheid en welzijn, ondernemerschap
Titel:	Unicef Nederland: De situatie van kinderen en jongeren op Curacao: hoofdbevindingen en aanbevelingen.
Auteur:	Mark Wijne
Jaartal:	2013
Onderzoeksvragen:	Situatie analyse van de kinderen en jongeren op Curacao.
Methode:	Interviews met kinderen
Doelgroep:	Kind en Jeugd
Conclusie:	Het enorme potentieel van Curaçao is te danken aan algemene toegang tot onderwijs en gezondheid en het feit dat het een multicultureel en divers land is met een wettelijk kader dat volledige naleving van de rechten van kinderen en vrouwen mogelijk maakt. Het land is bovendien in transit e op sociaal, politiek, economisch en cultureel vlak. De aanwezigheid van alle belangrijke voorwaarden en de historische situatie maken dit een uitgelezen moment voor het creëren van een beschermingssysteem om de naleving van de rechten van kinderen, jongeren en vrouwen te garanderen. Dit vraagt samenwerking tussen overheid en maatschappelijke organisaties onder andere op het gebied van gezondheid, onderwijs, bescherming en participatie.
Aanbevelingen voor praktijk:	Versterk de coördinatie en samenwerking tussen overheidsinstanties en ministeries bij het aanpakken van het recht van kinderen op gezondheid, onderwijs, bescherming en participatie .Versterk de staatsrol bij het stellen van normen en standaarden voor de kwaliteit en functies van niet-gouvernementele organisaties en stichtingen. Zet bijvoorbeeld duidelijke verwijzingsmechanismen op om kinderrechten aan te pakken. Garandeer transparantie en verantwoordelijkheid bij initiatieven ten gunste van kinderen en jongeren door de inzet van mechanismen zoals burgertoezicht en hedendaagse communicatievormen zoals internet en sociale netwerken. Bevorder de dialoog en culturele en economische uitwisseling met andere landen in de Cariben en Latijns-Amerika, wat kan bijdragen aan de opbouw van een nieuwe staat.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Bied monitoring- en evaluatiesystemen met betrouwbare en toegankelijke gegevens over de implementatie van actieplannen met betrekking tot kinderen en jongeren. Voer onderzoek uit om meer inzicht te krijgen in de situatie van kinderen en jongeren op het gebied van gezondheid, onderwijs, bescherming en diverse aspecten van het sociale leven. Een onderzoek gebaseerd op nationale afkomst om belangrijke variaties van de bevolking vast te leggen zou moeten helpen bij het plannen van het te voeren beleid.
Keywords van document:	Bescherming, participatie, Onderwijs, Gezondheid, Kind en Jeugd
Thema's:	Algemeen

Titel:	Hubentut den Desaroyo. Jeugdbeleidsplan voor het eilandgebied Curaçao voor de periode 2006 -2009
Auteur:	Dienst Cultuur en Educatie en Federatie Antilliaanse Jeugdzorg
Jaartal:	2009
Onderzoeksvragen:	
Methode:	De Rechten van het Kind, de evaluatie en ervaringen vanuit het vorige Jeugdbeleidsplan, een analyse van de situatie waarin kinderen en jongeren zich op dit moment op Curaçao bevinden en een analyse van actuele ontwikkelingsprogramma's en financieringsbronnen vormen de basis voor dit nieuwe jeugdbeleidsplan.
Doelgroep:	0 – 24 jaar
Conclusie:	Op Curaçao valt ongeveer 25% van de totale bevolking onder de categorie 0 – 24 jarigen, oftewel de doelgroep jeugd. Gekeken naar de leefsituatie van deze doelgroep valt een aantal zaken op. Bijna 40% van de jongeren groeit op in een één-ouder-gezin, met een moeder als gezinshoofd. Naast een slechte sociaaleconomische situatie wordt Curaçao gekenmerkt door een grote inkomensongelijkheid. Relatieve armoede is daardoor een veel voorkomend verschijnsel. Bijna een kwart van alle Curaçaose huishoudens heeft een bruto jaarinkomen dat lager is dan Naf. 12.000,-. Gedurende hun schoolloopbaan loopt een relatief grote groep jongeren een achterstand op. Ongeveer een kwart van alle jongeren rondt enkel lagere school af. Het percentage jongeren dat het voortgezet onderwijs met een diploma verlaat is ongeveer 55%. Vergeleken met bijvoorbeeld de Nederlandse situatie is het aantal kinderen dat doorverwezen wordt naar het speciaal onderwijs ongeveer twee maal zo groot. Verder valt op dat hetaantal jongeren dat HAVO of VWO volgt en afrondt relatief klein is. Dat deze onderwijsachtergrond gevolgen heeft voor de toegangsmogelijkheden tot de arbeidsmarkt spreekt voor zich, Curaçao kenmerkt zich door een hoog jeugdwerkloosheidspercentage, namelijk ruim 30%. Behalve aan onderwijsachtergrond is dit jeugdwerkloosheidspercentage in belangrijke mate gerelateerd aan de discrepantie die er blijkt te bestaan tussen de arbeidsplaatsen die beschikbaar zijn, het soort werk dat mensen zouden willen verrichten en de niet altijd reële beeldvorming die mensen hebben ten aanzien van hun arbeidsmogelijkheden.
Aanbevelingen voor praktijk:	Jeugd is een brede doelgroep. Om in de beleidsaanbevelingen specifiek te kunnen zijn is besloten deze brede groep nader te concretiseren. Zo is er een onderverdeling gemaakt in leeftijd, corresponderend met de momenteel op gang zijnde onderwijsinnovaties op de Antillen: de 0 – 4 jarigen, de 5 – 14 jarigen en de 15 – 24 jarigen. Hoewel het jeugdbeleidsplan expliciet bedoeld is voor alle jongeren op Curaçao wordt naast een leeftijdsgebonden onderverdeling ook onderscheid gemaakt in risico- en niet risicogroepen. Jongeren in een risicosituatie hebben een wezenlijk andere aanpak nodig dan jongeren bij wie de ontwikkeling tot zelfstandige volwassenen “normaal” verloopt. Onder de risico groep vallen kinderen en jongeren die met een of meer van de volgende situaties te maken krijgen: voortijdig schoolverlaten (zonder diploma), criminaliteit, alcohol-, drugs-, of gokverslaving, tienerzwangerschap, verwaarlozing of mishandeling, of een verstandelijke en/of lichamelijke handicap.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Jeugd, Beleid
Thema's:	Algemeen
Titel:	Analyse jeugdaanpak Nederlandse Antillen. Een overzicht van de verschillende inhoudelijke en financiële initiatieven binnen het jeugdbeleidskader op de Nederlandse Antillen
Auteur:	Federatie Antilliaanse Jeugdzorg
Jaartal:	2004
Onderzoeksvragen:	FAJ heeft het initiatief genomen de (jeugd)ontwikkelingsprogramma's op een rijtje te zetten en per eiland de concrete inhoud voor de doelgroep jongeren te analyseren en in beeld te brengen. Tussen de programma's wordt zo veel mogelijk zowel een inhoudelijke als financiële relatie gelegd en worden raakvlakken, overlap en lacunes signaleerd.
Methode:	Een belangrijk gedeelte van de analyse bestaat uit deskresearch. Relevante rapporten zijn verzameld, bestudeerd en naast elkaar gelegd. Op basis van deze informatie is gestart met het geven van een korte algemene omschrijving van de

Doelgroep:	verschillende activiteiten zoals vanuit landelijke overheid, eilandelijke overheden,
Conclusie:	Jeugd Door vooral op overheidsniveau voor een sterkere beleidsmatige aanpak te kiezen en daaraan gekoppeld ruimte op de eilandsbegrotingen te reserveren voor het continueren van in ieder geval enkele succesvolle projecten, kan hier wellicht verandering in gebracht worden. Daarnaast is het absoluut mogelijk winst te behalen door te kiezen voor een duidelijke (financiële) taakverdeling tussen de verschillende financierders en vervolgens het realiseren van meer samenwerking en afstemming. Ook met het daar waar mogelijk zelf bedruipend maken van activiteiten door het bewuster invoeren van een eigen bijdrage door gebruikers kan een oplossing voor dit probleem betekenen.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	jeugdbeleid; initiatieven overzicht, Nederlandse Antillen
Thema's:	Algemeen
Titel:	Scholieren onderzoek Communities that Care (CBS/ DSP groep)
Auteur:	Sean de Boer; Willemijn Roorda, Harrie Jonkman & Marga van Aalst
Jaartal:	2006
Onderzoeksvragen:	Per eiland wordt een profiel opgesteld. Op grond van dit profiel kunnen programma's worden gekozen, die in de komende periode kunnen worden uitgevoerd.
Methode:	In dit onderzoek voor de Nederlandse Antillen is gebruik gemaakt van de aangepaste vragenlijst zoals deze vanaf nu ook in Nederland gebruikt gaat worden. De vragen en schalen zijn verbeterd en er is meer aansluiting gezocht bij onderzoek zoals dat ook in andere landen wordt uitgevoerd. In een vooronderzoek is de vragenlijst ook onder scholieren op Curaçao en Sint Maarten uitgetoet. Op verzoek van DJJO zijn ook specifieke vragen toegevoegd. Probleemgedragingen, risicofactoren, beschermende factoren,
Doelgroep:	12 – 18 jaar
Conclusie:	<i>Achtergrondvariabelen</i> De gezinssituatie van jongeren in Curaçao komt overeen met het Antilliaanse gemiddelde: zowel in Curaçao als in de Nederlandse Antillen als totaal geeft 64% van de jongeren aan afkomstig te zijn uit een twee-oudersgezin. De Curaçaose jongeren spreken vergeleken met het Antilliaanse gemiddelde vaker Papiaments thuis (82% vs. 68%). Het opleidingsniveau van de ouders van de jongeren in Curaçao wijkt in lichte mate af van het Antilliaanse gemiddelde. Zo geeft 36% van de Curaçaose jongeren aan dat hun ouders hoog opgeleid zijn, terwijl dit gemiddeld in de Nederlandse Antillen 32% is. Ook de arbeidssituatie van de ouders van de Curaçaose jeugd is overeenkomstig met die van de rest van de Nederlandse Antillen. In Curaçao geeft 50% van de jongeren aan dat zij afkomstig zijn uit een gezin waarvan beide ouders werken en in de Nederlandse Antillen als geheel is dit percentage 54%. <i>Probleemgedrag</i> Voor de probleemgedragingen die geassocieerd zijn met geweld worden voor de Curaçaose jongeren geen afwijkende percentages ten opzichte van het gemiddelde gevonden. Ditzelfde geldt voor het probleemgedrag jeugddelinquentie. Ook wat betreft problematisch roken, alcohol- en drugsgebruik worden in Curaçao geen grote afwijkingen met het gemiddelde gevonden. Dit geldt ook voor de probleemgedragingen die met schoolverzuim en tienerzwangerschappen hebben te maken. Wel valt op dat in Curaçao iets meer jongeren die kinderen hebben aangeven dat deze kind(eren) bij hun thuis wonen (59% Curaçao vs. 56% gemiddeld). Tot slot de aan depressie gerelateerde gedragingen: op alle vier de gedragingen scoren de Curaçaose jongeren enkele procenten lager dan gemiddeld. Dit betekent dat de jongeren in Curaçao minder last hebben van depressieve gedragingen en/of gedachten. <i>Risico- en beschermde factoren</i> Wat betreft de risicofactoren en de beschermde factoren scoort Curaçao niet opmerkelijk verschillend van de overige eilanden.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Scholieren onderzoek; probleem gedrag, risico en beschermende factoren
Thema's:	Jeugdmonitor Nederlandse Antillen

Titel: Eindrapport Jeugdmonitor 2000. Belevingswereld Antilliaanse Jongeren.
Auteur: Directie Jeugd en Jongeren Organisatie / Taskforce Antilliaanse jongeren
Jaartal: 2000
Onderzoeksvragen: Jeugdmonitor van de belevingswereld van 650 jongeren verdeeld over de 5 eilanden van de Nederlandse Antillen. Algemene vragen, werken, beleving van naar school gaan, schoolmotivatie en relatie met leerkrachten. Werkmotivatie, besteding van vrije tijd, belangstelling voor sport en cultuur en naar creativiteit. Thuisituatie, opvoeding, problemen in gezinnen. Gezondheid en seksueel gedrag. Maatschappelijke en religieuze participatie en toekomst va jongeren.
Methode: Gestratificeerde steekproef, via scholen een deel is schoolgaand, deels werkend deels niet werkend
Doelgroep: Jongeren 12 – 24 jaar
Conclusie: Impressie van belevingswereld rekening houdend met leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, dagbesteding (werk en school). Belangrijk; jongeren willen meepraten over hun eigen toekomst.
Aanbevelingen voor praktijk:
Aanbevelingen vervolgonderzoek:
Keywords van document:
Thema's: Jeugdmonitor Nederlandse Antillen

Titel: Eindrapport Jeugdmonitor 2002/2003. Belevingswereld Antilliaanse Jongeren.
Auteur: Directie Jeugd en Jongeren Organisatie (DJJO)
Jaartal: 2003
Onderzoeksvragen: Wat doen jongeren, hoe denken ze, wat vinden ze en hoe komt dat? Algemene vragen, werken, beleving van naar school gaan, schoolmotivatie en relatie met leerkrachten. Werkmotivatie, besteding van vrije tijd, belangstelling voor sport en cultuur en naar creativiteit. Thuisituatie, opvoeding, problemen in gezinnen. Gezondheid en seksueel gedrag. Maatschappelijke en religieuze participatie en toekomst va jongeren.
Methode: Vervolgstudie op de Jeugdmonitor van 2000, gebaseerd op het Nederlands scholieren onderzoek. Gestratificeerde steekproef van 366 Curaçaose jongeren. via scholen een deel is schoolgaand deels werkend deels niet werkend.
Doelgroep: Jongeren 12 – 24 jaar
Conclusie: Rapport geeft een impressie van belevingswereld rekening houdend met leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, dagbesteding (werk en school). Belangrijk; jongeren willen meepraten over hun eigen toekomst.
Aanbevelingen voor praktijk:
Aanbevelingen vervolgonderzoek: Er is feedback van respondenten opgenomen in de bijlagen van het onderzoek, oa over de lengte, persoonlijke vragen en thema's die voor jongeren tussen 18 en 24 minder relevant zijn, voor hen zou een aparte vragenlijst moeten worden ontwikkeld.
Keywords van document: Monitor, jongeren
Thema's: Jeugdmonitor Nederlandse Antillen

ONDERWIJS EN OPVANG

Titel:	Ontwikkeling van de deelname aan hoger onderwijs en de toename van hoogopgeleiden op Curaçao
Auteur:	Carlien de Witt-Hamer
Jaartal:	2015
Onderzoeksvragen:	Welke gegevens zijn er bekend over hoger opgeleiden op Curaçao, hoe verhouden de cijfers zich tot de Census van 2001 en 1992?
Methode:	Censusdata 2011 vergeleken met Censusdata 2001, eerdere artikelen zijn in 2005 en 2006 verschenen.
Doelgroep:	Hoger opgeleiden op Curaçao
Conclusie:	Het aantal hoog opgeleiden (HBO of WO afgerond) op Curaçao is tussen 2001 en 2011 flink toegenomen (bijna 70%). Het percentage mensen dat hun studie lokaal heeft gevolgd toegenomen van 27,3 procent in 2001 tot 32,2 procent in 2011. Van de hoger opgeleiden geboren op Curaçao had in 2011 45.6% de opleiding in Curaçao gevolgd, voor het eerst (iets) hoger dan de mensen die hun opleiding in NL hebben gevolgd (45.0%) In het algemeen kan bevestigd worden dat het opleiden van eigen kader in eigen land en in de regio is toegenomen.
Aanbevelingen voor praktijk:	NVT
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	NVT
Keywords van document:	studeren, HBO, WO, studeren in de regio, hoger opgeleiden, brain drain
Thema's:	Onderwijs en Opvang
Titel:	Rapport Nationaal Taalbeleid Curaçao op weg naar multilinguale co-existentie (deel 1,2,3)
Auteur:	Marta Dijkhoff/Dijkhoff Learning Unlimited ea. lov Ministerie OWCS
Jaartal:	2015
Onderzoeksvragen:	Welke initiatieven zijn er voor 2010 en na 2010 genomen ivm taalonderwijs en taalbeleid op Curaçao? Wat zijn de behoeften binnen het onderwijsveld en op de arbeidsmarkt gaat als het gaat om taalonderwijs en taalbeheersing.
Methode:	Beleidsinventarisatie, data-analyse scholen, survey arbeidsmarkt
Doelgroep:	leerlingen 0-24 jaar, docenten
Conclusies:	Veelheid aan relevante talen op Curaçao. Belangrijke knelpunten: nog geen (onderwijs)taalbeleid op lange termijn. Financiële aspecten en financiële middelen moeten in kaart worden gebracht voor de uitvoering van het (nationaal) onderwijs taalbeleid. Standaardisatietraject Papiamentu heeft stilgelegen. Tekort aan lesmateriaal in het Nederlands en in het Papiamentu.
Aanbevelingen voor praktijk:	Er is een groot overzicht met aanbevelingen voor de implementatie en verankering van een nieuw taalbeleid voor Curaçao. Enkele thema's: verankeren in de begroting, standaardisatie Papiamentu, goed lesmateriaal geschikt voor Curaçao, doorgaande leerlijn in Papiamentu (oa via HAVO/VWO school), aandacht voor toetsing en wegen resultaten, Nederlands doceren als vreemde taal ipv als moedertaal. Meer aandacht voor taalontwikkeling/VVE (<4 jaar), Scholen kunnen kiezen voor Papiamentu, Nederlands, Engels of bilinguaal onderwijs, docenten moeten extra training krijgen vanuit de scholen als hun taalniveau niet aansluit bij de eisen. VSBO moet keuze krijgen tussen Pap en NL als instructietaal, SBO niveau 1 en 2 Papiamentu, niveau 3 en 4 in het Nederlands. Budget reserveren voor studenten (SBO instromers) met een taalachterstand.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Procesbegeleiding en evaluatie van het voorgestelde (onderwijs)taalbeleid ter hand nemen en uitvoeren
Keywords van document:	Taalbeleid, instructietaal, moedertaal, tweede taal, Papiaments, Nederlands, Spaans, Engels, FO, VO
Thema's:	Onderwijs en Opvang
Titel:	Opbrengstenkaart funderend, voortgezet en secundair beroepsonderwijs (2014)
Auteur:	Ministerie van Onderwijs, Wetenschappen en Sport / Inspectie Onderwijs
Jaartal:	2014

Onderzoeksvragen:	Hoe staan de scholen er op Curaçao voor als wordt gekeken naar de opbrengsten (en risico's) van de scholen volgens de methode die is opgesteld in het toezichtkader op basis waarvan de Inspectie Onderwijs de kwaliteit van het onderwijs beoordeelt?
Methode:	De opbrengstenkaart is de praktische uitwerking van de wijze waarop de inspectie de opbrengstindicatoren beoordeelt. Het gaat om een data analyse van gegevens (resultaten) die door scholen op Curaçao zijn aangeleverd. Het gaat om een vergelijking tussen scholen per onderwijstype op bijvoorbeeld toets (EFO) en examenresultaten (SE en CSE) en het slagingspercentage.
Doelgroep:	kinderen vanaf 4 jaar tot ca 20 jaar (zij die in een examenjaar zitten van VO of SBO)
Conclusie:	Er zit verschil in de resultaten die scholen behalen (gekeken naar de resultaten van leerlingen op de Eindtoets Funderend Onderwijs-EFO en de school examens vs. De Centrale Examens. Op sommige scholen scoort de populatie aanzienlijke hoger of lager dan gemiddeld. Dit rapport maakt dat inzichtelijk. Het uitstroomniveau van leerlingen wordt door verschillende factoren bepaald, ondermeer ook door sociaal economische status van de leerlingenpopulatie en de thuissituatie. Wanneer scholen over meerdere jaren ondermaats presteren en resultaten niet in lijn zijn met wat verwacht mag worden op basis van de leerlingenpopulatie dan is dat komende jaren aanleiding om actie te ondernemen.
Aanbevelingen voor praktijk:	Jaarlijks alle scholen onderzoeken zodat na drie jaar kan worden gekeken welke scholen kunnen volstaan met 'basistoezicht' en welke scholen extra zorg nodig hebben wanneer resultaten daartoe aanleiding geven. Zij worden dan aangemerkt als 'zwakke' of als 'zeer zwakke' school en worden aangezet verbeteringen door te voeren zodat resultaten omhoog gaan.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Jaarlijks terugkerend vergelijkbaar onderzoek
Keywords van document:	Funderend onderwijs, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs, schooluitval, eindtoets, examens. Onderwijsverbetering, resultaten, Curaçao
Thema's:	Onderwijs
Titel:	De staat van onderwijs op Curacao. Onderwijsverslag 2012-2013
Auteur:	M. Bitorina/ Inspectie van onderwijs.
Jaartal:	2014
Onderzoeksvragen:	Thema's: toelatingsprocedure FO naar VO; discrepantienormen in VO; gegevens leerkrachten Curacao en gegevens leerlingen Curacao.
Methode:	Gegevens uit scholen en schoolbesturen.
Doelgroep:	Funderend onderwijs en Voortgezet onderwijs
Conclusie:	Themas: toelatingsprocedure FO naar VO; discrepantienormen in VO; gegevens leerkrachten Curacao en gegevens leerlingen Curacao.
Aanbevelingen praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Funderend onderwijs; voortgezet onderwijs
Thema's:	Onderwijs en opvang
Titel:	Onderwijs en Jongeren Samenwerkingsprogramma Onderzoeksrapportage Midterm Evaluatie OJSP 2008 - 2012 Curaçao en Sint Maarten
Auteur:	Andersson Elffers Felix
Jaartal:	2011
Onderzoeksvragen:	Toetsingskader: 1 in hoeverre zijn de beoogde doelstellingen van het OJSP tot nu toe bereikt? 2 in hoeverre zijn de doelstellingen van de verschillende kernverbeteringen en werkvelden (sociale vormingsplicht) binnen de deelprogramma's bereikt? 3 Efficiëntie: hebben de activiteiten die zijn uitgevoerd op een efficiënte en effectieve wijze bijgedragen aan het behalen van de beoogde doelen? 4 Complementariteit: in hoeverre wordt er synergie bereikt tussen de verschillende kernverbeteringen en met name tussen de vernieuwingen/verbeteringen in het onderwijs en de sociale vormingsplicht? 5 Duurzaamheid: in hoeverre kan worden verwacht dat de resultaten van de uitgevoerde activiteiten duurzaam zijn? 6 Organisatorisch en institutioneel: in hoeverre voldoen de programmaopzet en de betrokken instituties om het OJSP op een efficiënte/effectieve manier uit te voeren? In hoeverre dragen de huidige werkwijzen en procedures op zowel programma- als projectniveau bij aan een efficiënte/effectieve uitvoering van de programma's? 7 Proces: verloopt het proces van de onderwijsinnovaties op micro-, meso- en macroniveau op een

	efficiënte en effectieve manier? 8 USONA: hoe functioneert de Uitvoeringsorganisatie Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (USONA) met betrekking tot het OJSP? 9 welke aanbevelingen kunnen worden gedaan voor de laatste periode van het OJSP?
Methode:	Kwalitatief evaluatie onderzoek (interviews, groepsgesprekken, focusgroepen)
Doelgroep:	Instanties die projecten uitvoeren binnen het OJSP (gericht op kinderen in het FO, VO)
Conclusies:	Randvoorwaarden in het FO nog niet op orde (leermiddelen, infrastructuur, training en opleiding, LVS). Toekomstperspectief van kwetsbare jongeren (SVP doelgroep) blijft kwetsbaar. Zorgstructuren zijn organisatorisch ingericht maar functioneren nog niet afdoende. Rol van Inspectie bij toezicht en handhaving van kwaliteit is niet voldoende vormgegeven. Er is veel geïnvesteerd maar efficiëntie is nog onvoldoende. Het organiseren van strategie, tactiek en operatie op één plek, in de programmabureaus (SAE), heeft de effectiviteit en de efficiëntie in de uitvoering in de weg gestaan. De grote betrokkenheid van schoolbesturen bij de uitvoering van het OJSP heeft zeer zeker positief bijgedragen aan het vergroten van de effectiviteit en de efficiëntie van de uitvoering.
Aanbevelingen voor praktijk:	Meer afstemming binnen VSBO nodig en tussen FO, VSBO en SBO om vlotte doorstroom te stimuleren. De Qdev monitor is binnen het OJSP openomen om de stand van zaken te monitoren (effectieve en efficiënte uitvoering), echter binnen het eilandelijke programma is geen verbinding gemaakt tussen de uitvoering van activiteiten en het realiseren van operationele doelstellingen. Zorg dat een monitor verankerd is. Er moeten prioriteiten worden gesteld, volgens dit rapport liggen die in: zorgstructuur, ouderparticipatie, doorbreek de discussie over onvoldoende middelen en gebrek aan methodes; ga ontwikkelen, verduidelijk de rol van de Inspectie voor het onderwijs.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Onderwijs, FO, VO, Beroepsonderwijs, SVP, Evaluatie
Thema's:	Onderwijs en Opvang
Titel:	Monitoring FO. De ontwikkeling van een evaluatie/monitoring instrument FO + uitvoering 0-meting. In opdracht van Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Sport. IndigoBlue Consult
Auteur:	IndigoBlue Consult
Jaartal:	2011
Onderzoeksvragen:	Evaluatie van FO en ontwikkeling van instrument.
Methode:	14 scholen, online, lime survey
Doelgroep:	Scholen van FO
Conclusie:	Er is een meetinstrument bestaande uit verschillende vragenlijsten ontwikkeld, die zijn toegepast op een beperkt aantal scholen. Het uitvoeren van de pilot was geen gemakkelijke opgave. Behalve het ontbreken van veel concrete data hebben we te kampen gehad met de nodige weerstand bij een aantal stakeholders. Het afnemen van vragenlijsten blijkt vaak als belastend te worden ervaren. Door hier op creatieve manieren op te anticiperen is het uiteindelijk wel gelukt het ontwikkelde instrument in de vorm van een 0-meting toe te passen op 14 scholen.
Aanbevelingen voor praktijk:	NVT
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Het verdient echter aanbeveling te werken aan het op meer structurele wijze invulling geven aan onderwijsmonitoring. Een structurele, concrete en duidelijke monitoringstructuur in de vorm van vaste vragenlijsten en vaste meetmomenten levert een uitgebreide database op en kan (op termijn) gemakkelijk omgezet worden in een (elektronisch) Management Informatie Systeem. LimeSurvey kan gehost worden op een eigen server van het verantwoordelijke ministerie, uiteraard zou ook gekozen kunnen worden voor een ander (eventueel op maat gemaakt) computerprogramma. De toekomstige website van het verantwoordelijke ministerie kan als portaal voor het monitoringsinstrument ingericht worden. Aan scholen / respondenten kunnen automatische berichten gestuurd worden om inloggegevens te verstrekken en een oproep te doen aan de monitoring mee te doen en de vragenlijsten in te vullen. Met een duidelijke vastgelegde structuur van monitoren zal ook de weerstand van scholen verminderen en kunnen er afspraken gemaakt worden voor het aanleveren van gegevens. De ervaring van de pilot is dat de weerstand en scepsis bij de scholen groot is, waardoor het feitelijk aanleveren van de noodzakelijke gegevens relatief gemakkelijk naast zich neer wordt gelegd. Bewustwording over het belang van de informatie, duidelijkheid over wat met de gegenereerde informatie wordt

Keywords van document:	gedaan en eventueel een sanctioneringssysteem zijn mogelijke middelen om het aanleveren van data te optimaliseren.
Thema's:	Monitoren; instrument; FO; nulmeting Onderwijs en opvang
Titel:	Onderwijs en Jongeren Samenwerkingsprogramma Onderzoeksrapportage Midterm Evaluatie OJSP 2008 - 2012 Curaçao en Sint Maarten
Auteur:	Andersson Elffers Felix
Jaartal:	2011
Onderzoeksvragen:	Toetsingskader: 1 in hoeverre zijn de beoogde doelstellingen van het OJSP tot nu toe bereikt? 2 in hoeverre zijn de doelstellingen van de verschillende kernverbeteringen en werkvelden (sociale vormingsplicht) binnen de deelprogramma's bereikt? 3 Efficiëntie: hebben de activiteiten die zijn uitgevoerd op een efficiënte en effectieve wijze bijgedragen aan het behalen van de beoogde doelen? 4 Complementariteit: in hoeverre wordt er synergie bereikt tussen de verschillende kernverbeteringen en vooral tussen de vernieuwingen/verbeteringen in het onderwijs en de sociale vormingsplicht? 5 Duurzaamheid: in hoeverre kan worden verwacht dat de resultaten van de uitgevoerde activiteiten duurzaam zijn? 6 Organisatorisch en institutioneel: in hoeverre voldoen de programmaopzet en de betrokken instituties om het OJSP op een efficiënte/effectieve manier uit te voeren? In hoeverre dragen de huidige werkwijzen en procedures op zowel programma- als projectniveau bij aan een efficiënte/effectieve uitvoering van de programma's? 7 Proces: verloopt het proces van de onderwijsinnovaties op micro-, meso- en macroniveau op een efficiënte en effectieve manier? 8 USONA: hoe functioneert de Uitvoeringsorganisatie Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (USONA) met betrekking tot het OJSP? 9 welke aanbevelingen kunnen worden gedaan voor de laatste periode van het OJSP?
Methode:	Kwalitatief evaluatie onderzoek (interviews, groepsgesprekken, focusgroepen)
Doelgroep:	Instanties die projecten uitvoeren binnen het OJSP (gericht op kinderen in het FO, VO)
Conclusies:	Randvoorwaarden in het FO nog niet op orde (leermiddelen, infrastructuur, training en opleiding, LVS). Toekomstperspectief van kwetsbare jongeren (SVP doelgroep) blijft kwetsbaar. Zorgstructuren zijn organisatorisch ingericht maar functioneren nog niet afdoende. Rol van Inspectie bij toezicht en handhaving van kwaliteit is niet voldoende vormgegeven. Er is veel geïnvesteerd maar efficiëntie is nog onvoldoende. Het organiseren van strategie, tactiek en operatie op één plek, in de programmabureaus (SAE), heeft de effectiviteit en de efficiëntie in de uitvoering in de weg gestaan. De grote betrokkenheid van schoolbesturen bij de uitvoering van het OJSP heeft zeer zeker positief bijgedragen aan het vergroten van de effectiviteit en de efficiëntie van de uitvoering.
Aanbevelingen voor praktijk:	Meer afstemming binnen VSBO nodig en tussen FO, VSBO en SBO om vlotte doorstroom te stimuleren. De Qdev monitor is binnen het OJSP openomen om de stand van zaken te monitoren (effectieve en efficiënte uitvoering), echter binnen het eilandelijke programma is geen verbinding gemaakt tussen de uitvoering van activiteiten en het realiseren van operationele doelstellingen. Zorg dat een monitor verankerd is. Er moeten prioriteiten worden gesteld, volgens dit rapport liggen die in: zorgstructuur, ouderparticipatie, doorbreek de discussie over onvoldoende middelen en gebrek aan methodes; ga ontwikkelen, verduidelijk de rol van de Inspectie voor het onderwijs.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Onderwijs, FO, VO, Beroepsonderwijs, SVP, Evaluatie
Thema's:	Onderwijs en Opvang
Titel:	Silent gains: Instituto Buena Bista and art as catalyst among Curaçaoan youth
Auteur:	Iberia Pérez González
Jaartal:	2010
Onderzoeksvragen:	Wat is de perceptie van jongeren in een achterstandssituatie op de Antillen?
Methode:	Observaties binnen Instituto Buena Bista (IBB) en interviews met jongeren die participeren in het programma van IBB
Doelgroep:	Jongeren 15-25 jaar
Conclusie:	De aandacht voor moderne kunst op Curaçao is zeer beperkt. Als het gaat om cultuur wordt vooral vanuit de overheid aandacht gegeven aan de 'eigen/lokale'

culturele tradities. Daarbij worden opvoeding, de werkomgeving en het onderwijs op Curaçao gekenmerkt door relatief autoritaire relaties. De kunstopleiding van IBB leidt elk jaar ongeveer 15 getalenteerde jongeren met verschillende sociale en economische achtergrond op. Ze doen toelating voor de opleiding waarin ze zich verder kunnen ontwikkelen als (toekomstig) kunstenaar. De deelnemers komen in de middagen naar het IBB, veelal na schooltijd. Ze ontwikkelen hun talenten op creatief vlak, ze verbeteren hun vaardigheden en technieken en ze ontwikkelen kennis over (het belang van) kunst en cultuur ook buiten de beperkte visie op cultuur op Curaçao ondermeer door de steeds wisselende 'artists in residence' met verschillende culturele en specialistische achtergronden die voor een aantal maanden bij IBB verblijven en internationale excursies. Een deel van de jongeren behaalt door het volgen van deze opleiding het niveau om toegelaten te worden tot een Kunstacademie in Nederland of een andere internationale (regionale) kunstopleiding. Het instituut vervult daarmee een rol van katalysator voor getalenteerde Curaçaose jongeren die zonder hun opleiding van het IBB wellicht nooit de kans hadden gekregen hun creatieve talent om te zetten in een toekomstperspectief in de kunst.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

Thema's:

Kwalitatief, Kunst en Cultuur, opleiding, 15-25 jaar, ontwikkeling, Curaçao
Opvang en onderwijs

Titel:

The Boy problem, genderverschillen in onderwijsloopbaan op de eilanden van de Nederlandse Antillen

Auteur:

Goretti Narain iov UNESCO Commissie Nederlandse Antillen

Jaartal:

2009

Onderzoeksvragen:

Hoe groot zijn de genderverschillen (tussen jongens en meisjes) in het onderwijs, welke onderwijsgerelateerde factoren beïnvloeden die verschillen? Welke aspecten van opvoeding en educatie spelen een rol in seksestereotype attitudes en keuzen rondom voortijdig schoolverlaten? Wat zijn de gevolgen van genderongelijkheid in het onderwijs voor de arbeidsmarkt?

Methode:

Literatuuronderzoek, data analyse en interviews en focusgroepen met jongeren, ouders, schoolleiders en werkgevers

Doelgroep:

Jongens tussen 4 en 24 jaar

Conclusie:

Achterblijvende onderwijsprestaties van jongens zijn onderbelicht in het onderwijs. Hoe hoger het onderwijsniveau, hoe groter genderverschillen waarneembaar zijn, jongens blijven achter bij meisjes. Er is tevens sprake van een oververtegenwoordiging van jongens in het speciaal onderwijs, zij worden veelal vanwege gedragsproblemen (in relatie tot een leerachterstand) doorverwezen, bij meisjes in het SO gaat het vooral om leerproblemen. Jongens krijgen te maken met verschillende verwachtingen thuis en op school/de arbeidsmarkt. Machogedrag en een negatieve houding richting school en leren zijn voorbeelden. Ook leren jongens op een andere manier dan meisjes bijvoorbeeld in het leren schrijven dat erg afhankelijk is van de fijne motoriek die bij meisjes vaak beter ontwikkeld is. Vaak wordt een achterstand op jonge leeftijd in lezen en schrijven niet meer ingehaald. Moeders richten zich meer op de onafhankelijkheid en kansen van hun dochters dan in het geval van hun zoons. Op de arbeidsmarkt is de positie van vrouwen nog wel achtergesteld ten opzichte van mannen, vrouwen zijn vaker werkzoekend en verdienen doorgaans minder maar een verandering ligt in het vooruitzicht zeker als technische beroepen minder belangrijk worden binnen de economie.

Aanbevelingen voor praktijk:

Gender ongelijkheid moet worden erkend. Er moet meer aandacht komen voor de ontwikkeling van jongens in onderwijs en opvoeding. Ouders maar ook mensen in het onderwijs en in de zorg moeten hier meer inzicht in ontwikkelen.

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Zorgen voor een goed registratiesysteem, er ontbreekt inzicht in uitstroom bijv. op het VSBO. Zorgen dat ontwikkelingen met betrekking tot genderongelijkheid

worden gemonitord. Er is onderzoek nodig naar de rol van vaders en de ontwikkeling van machogedrag onder jongens.

Keywords van document:

Onderwijs, leerprestaties, opvoeding, gedrag, voortijdig schoolverlaten, arbeidsmarkt, drop outs, startkwalificatie, gender, Curaçao, Antillen

Thema's:

Onderwijs en opvang

Titel: 1-meting. Een vervolgonderzoek naar kwaliteit, kwantiteit en kostprijzen van kindercentra op Curaçao. In opdracht van Eilandgebied Curaçao, Servisio di Asuntu di Enseñansa i Servisio di Kultura i Edukashon

Auteur: E. Hellings

Jaartal: 2009

Onderzoeksvragen: (1) Het uitvoeren van een 2e meting, oftewel kwaliteitsmeting, om vast te stellen in hoeverre de kindercentra zich de afgelopen 2 jaar in kwalitatieve zin ontwikkeld hebben. (2) Het op basis van de concrete situatie in het veld én de Eilandsverordening Minimum Kwaliteitseisen kindercentra komen tot een reële kostprijsberekening voor een kinderopvangplaats op Curaçao.

Methode: Bij 59 kindercentra is met behulp van een vragenlijst informatie verzameld voor bovengenoemde onderzoeksvragen.

Doelgroep: Kindercentra

Conclusie: Geconcludeerd kan worden dat er duidelijk sprake is van positieve ontwikkelingen. Verschil in prijs gaat over het algemeen onvermijdelijk samen met verschil in kwaliteit. Vraagprijzen worden door de kindercentra binnen de Curaçoise praktijk meestal niet vastgesteld op basis van reële kosten maar vaker op basis van traditie en wat ouders willen / kunnen betalen.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document: kindercentra, kost prijs, kwaliteit

Thema's: Onderwijs en opvang

Titel: Kwaliteit en kwantiteit kindercentra Curacao; 0 meting kwaliteit en kwantiteit kindercentra Curacao.

Auteur: E. Hellings

Jaartal: 2006

Onderzoeksvragen: Inventarisatie onderzoek van kindercentra waarbij de volgende gegevens meegenomen worden: gegevens kinderen; gegevens personeel; accommodatie en inventaris; aanwezigheid speelgoed- en ontwikkelingsmateriaal (in beperkte zin); pedagogisch beleid; financiering.

Methode: Het is de bedoeling dat er een 0-meting onder de kindercentra wordt verricht, die over enkele jaren na afronding van het onderwijsvernieuingsprogramma kan worden herhaald, zodat conclusies kunnen worden getrokken over de effecten en resultaten van dit investeringsprogramma.

Doelgroep: Gebruikmakend van de "grabbeltonmethode" is uit de totale verzameling kindercentra een selectie van 60 centra getrokken.

Conclusie: Meerdere conclusies n.a.v. bovengenoemde punten.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document: Opvang, kindercentra, kwaliteit en kwantiteit

Thema's: Opvang en Onderwijs

Titel: Ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid op de scholen van de VPCO. Een diepteonderzoek naar de huidige stand van zaken en het gewenste toekomstperspectief op Curaçao

Auteur: Dekker, M.

Jaartal: 2014

Onderzoeksvragen: Welke rol zien de VPCO scholen op Curaçao voor de ouders van hun leerlingen?

Methode: Semigestructureerde interviews (12) met schooldirecteuren en leden van de ouderraad, literatuuronderzoek en statistische gegevens (o.a. CBS data)

Doelgroep: Leerlingen Basis (FO) en VSBO, HAVO-VWO scholen binnen de Vereniging Protestants Christelijk Onderwijs (VPCO schoolbestuur) op Curaçao

Conclusie: Betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van kinderen op school heeft op kinderen en ouders een positieve invloed. Cultuurverschillen (in dit geval tussen de Curaçoise gangbare opvoedcultuur en de schoolcultuur binnen deze Nederlandstalige scholen) maken ouderbetrokkenheid nog meer van belang. De scholen, ook al vallen ze onder 1 schoolbestuur, verschillen onderling sterk in mate van ouderbetrokkenheid. Een lage ouderbetrokkenheid wordt beschreven als zijnde een gevolg van gebrekkige samenwerking tussen oudercommissie en school en onvoldoende communicatie waardoor ouders niet voldoende worden

bereikt. De scholen waar ouders sterker betrokken zijn, kennen een oudercommissie met een duidelijk takenpakket en stellen duidelijker wat er van de ouders wordt verwacht in hoe zij hun kind ondersteunen (bijv. checken van huiswerk, aftekenen etc.). Persoonlijk contact is belangrijk en komt niet tot stand als kinderen voor de deur worden afgezet. Ook binnen scholen zijn er grote verschillen in de mate waarin leerkrachten communiceren, goede communicatie tussen leerkracht en ouders (bijv. via mail, foto's ouders op de hoogte houden) draagt bij aan de betrokkenheid van ouders.

Aanbevelingen voor praktijk:

Een van de scholen in het onderzoek heeft beleid ontwikkeld waaraan ouders zich committeren en wat zorgt voor sterke betrokkenheid van ouders bij wat er op school gebeurt. Ook de andere scholen kunnen beleid tav ouderbetrokkenheid ontwikkelen die bij hun visie op ouderbetrokkenheid aansluit. Dit moet duidelijk naar de ouders gecommuniceerd worden.

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

jaar

Thema's:

niet genoemd
Ouderbetrokkenheid, FO, VO, onderwijs, scholen, docenten, kwalitatief; 4-19

Onderwijs en Opvoeding

Titel:

Dropouts don't fall down, het empoweren van dropouts aan de hand van rolmodellen (afstudeeronderzoek Hogeschool Inholland-MWD iov SEDA)

Auteur:

Darryl Osenga

Jaartal:

2013

Onderzoeksvragen:

Hoe kan het inzetten van rolmodellen drop outs empoweren? Hoe ervaren Antilliaanse jongeren hun rolmodellen? Draagt het contact met de drop outs volgens de rolmodellen zelf bij aan empowerment van de jongeren? Hoe oordelen maatschappelijk werkers over het effect van rolmodellen op empowerment van drop outs? Hoe kan het inzetten van rolmodellen, drop outs empoweren volgens de literatuur?

Methode:

Literatuuronderzoek, kwalitatief onderzoek (interviews)

Doelgroep:

Drop outs, voortijdig schoolverlaters, Techno future leerwerk traject van SEDA

Conclusie:

Veel drop outs hebben te maken met multiproblematiek waaronder armoede, instabiele gezinnen, afwezigheid van vaders, weinig aandacht voor kinderen. Het is vooral een Boy problem. Voor drop outs is een positieve benadering nodig, ze moeten wel de wil hebben om hun oude gedrag te doorbreken en te willen veranderen. Rolmodellen en ervaringsdeskundigen kunnen daarbij helpen.

Aanbevelingen voor praktijk:

Het huidige traject moet verlengd worden om terugval te voorkomen, mannelijke vrijwilligers moeten worden als rolmodel. Er moet meer aandacht komen voor de rol van ouders en de opvoeding. Het leerlingvolgsysteem bij scholen moet beter en meldingen moeten centraal worden verwerkt zodat er meer inzicht en overzicht komt in voortijdig schoolverlaten. Scholen moeten beter toegerust worden op jongeren die meer aandacht nodig hebben en dreigen uit te vallen (kleinere klassen, persoonlijke benadering buiten de vakken om etc.)

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

Drop outs, voortijdig schoolverlaten, leerwerk traject, vorming, empowerment, SEDA, vaders, opvoeding, verslaving, rolmodellen.

Thema's:

Onderwijs

Titel:

De registratie van drop outs op VSBO scholen(Curaçao) Afstudeeronderzoek iov SEDA

Auteurs:

Thara Namli en Jory Koopman

Jaartal:

2013

Onderzoeksvragen:

Hoe verlopen de registraties van vroegtijdig schoolverlaters op VSBO scholen op Curaçao? Waar komen deze registraties terecht en hoe zorgvuldig verloopt dit proces?

Methode:

Literatuuronderzoek, Interviews met VSBO en AGO scholen (decaan of IB-er) op Curaçao, gesprek met drop outs bij SEDA

Doelgroep:

VSBO en AGO leerlingen 12-18 jaar

Conclusie:

Iedere (VSBO) school heeft zijn eigen aanpak in het registreren van schooluitval. Er bestaat geen centrale registratie van schooluitval. Een gevolg hiervan is dat jongeren die stoppen met school 'zoek raken'. Dit geldt voor jongeren die bijv. naar Nederland verhuizen, jongeren die naar een andere school gaan, gaan

	<p>werken of op straat belanden. Er is geen protocol of sluitend registratiesysteem en daardoor ook geen sluitend vangnet. Ook is de registratie nog niet optimaal, de ene school geeft de registratie één keer per jaar door aan het bestuur, andere scholen geven lijsten over afwezigheid één keer per maand door en weer andere geven het helemaal niet door. Of de getallen die worden doorgegeven zorgvuldig en naar waarheid zijn is nog steeds de vraag, scholen worden gefinancierd naar het aantal leerlingen, het is daardoor niet in het belang van een school om uitval te melden. Er is weinig vertrouwen in Leerplicht (Ministerie van OWCS), leerplicht koppelt niet terug aan scholen, FEFFIK en de Sociale vormingsplicht (waar dropouts soms worden geplaatst) ook niet.</p>
Aanbevelingen voor praktijk:	Zorg voor digitale terugkoppeling van Leerplicht naar de scholen en een gezamenlijke procedure bij scholen en een centraal registratiesysteem voor drop outs. Zet een sanctie op spijbelen. Zorg voor de groep voorwie VSBO/AGO nog te hoog gegrepen is: zoals praktijkgericht onderwijs.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	VSBO, voortijdig schoolverlaten, drop outs
Thema's:	Onderwijs
Titel:	De rol van taal in het Curaçaose onderwijs
Auteur:	Juana Kibbelaar, afstudeerscriptie Master NT2 Universiteit van Amsterdam, begeleider F. Kuijken
Jaartal:	2012
Onderzoeksvragen:	Op welke manier dient op Curaçao het taal- en leesbeleid ingericht te worden zodanig dat de doelstelling voor taal- en leesvaardigheid, namelijk dat kinderen in staat zijn om het voortgezet onderwijs in het Nederlands te volgen, gerealiseerd kan worden? (Welke doelen worden nu in het FO gesteld mbt taal en leesvaardigheid, wat moet er veranderen om de aansluiting bij het VO te verbeteren? Hoe kan (via beleid) de aansluiting naar VO in het Nederlands worden verbeterd?)
Methode:	Literatuuronderzoek, oriënterende interviews, diepte interviews
Doelgroep: K	kinderen en jongeren 4-18 jaar
Conclusie:	Op moment van onderzoek zijn de middelen niet beschikbaar om het doel 'Brede kennisontwikkeling gericht op schoolse taalvaardigheid in zowel het Papiaments als het Nederlands' te bereiken. Het beleid geeft onvoldoende waarborg voor het bereiken van de doelstellingen. Betere onderwijsresultaten kunnen er alleen komen als er structurele aandacht voor taalvaardigheid komt waarbij zowel schriftelijk taalaanbod als de vaardigheden van docenten een cruciale rol spelen. Taalbeleid ontwikkelen waarin de rol van taal in het Curaçaose onderwijs tot uiting komt. De doelstellingen moeten de aansluiting met het voortgezet onderwijs (veelal in het Nederlands) garanderen. Er moet samenhangend beleid komen tussen de verschillende aspecten van taalverwerving en de middelen die daarvoor noodzakelijk zijn. Zorg voor goede les en leesmateriaal. Vaardigheden van leerkrachten moeten omhoog, zowel didactisch als qua taalbeheersing. In nascholing moet meer aandacht komen voor de beheersing en het aanleren van de twee talen.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	De doelen voor taalbeheersing van leerkrachten moeten verder onderzoek worden waarbij de (andere) doelstellingen voor de leerlingen in ogenschouw genomen worden
Keywords van document:	moedertaal, instructietaal, taalonderwijs, aansluiting FO-VO, ambities, Papiaments, Nederlands.
Thema's:	Onderwijs
Titel:	Het toezicht op het onderwijs op Curacao (UoC, Rechten)
Auteur:	B.B. Doran
Jaartal:	2011
Onderzoeksvragen:	De centrale vraag is daarom: is het toezicht op het onderwijs, zoals door de wetgever neergelegd in de onderwijswetten, conform de gedachten die in de literatuur zijn neergelegd? Maakt de regering gebruik van de mogelijkheid die artikel 21 lid 1 Staatsregeling biedt, door toezicht op het onderwijs uit te oefenen zoals de Staatsregeling dat voorschrijft? Hoe definieert de literatuur toezicht? Welke zijn de kenmerken, de motieven en de vormen waarin het van het toezicht zich voordoet? Zijn deze kenmerken, motieven en vormen van toezicht terug te vinden in de onderwijswetgeving? Omvat het toezicht heel het onderwijs op Curaçao dus ook het privé onderwijs?
Methode:	Literatuuronderzoek en bronnenonderzoek (Wetgeving)
Doelgroep:	Onderwijsveld

Conclusie:	Om verschillende redenen is het Curaçaose onderwijs een replica van het Nederlandse onderwijs. Het gevolg is dat – tot voor kort – ook het toezicht op het Curaçaose onderwijs een replica was van het Nederlandse toezicht op het onderwijs. De Curaçaose wetgeving op het gebied van het onderwijstoezicht vertoont thans, vergeleken met het Nederlandse, aanmerkelijke verschillen. Naast een specifieke wet op het onderwijstoezicht heeft Nederland in de Algemene Wet Bestuursrecht verschillende bepalingen die op het toezicht en de toezichthouders van toepassing zijn. Curaçao kent nog geen algemene wet bestuursrecht voor algemene bepalingen die het toezicht beheersen. Dit is een gemis, omdat ook het onderwijs in principe tot het bestuur behoort. Algemene regels die het bestuursrecht betreffen, gekaderd in een landsverordening zouden het onderwijstoezicht alleen maar versterken. Erger nog is het feit dat Curaçao nog geen wet op het onderwijstoezicht kent. In die zin is het toezicht blijven steken in toezicht zoals dat in Nederland geldend was en op Curaçao feitelijk nog geldend is.
Aanbevelingen voor praktijk:	Het gemis aan een algemene wet bestuursrecht doet zich voelen. Daarom valt het aan te raden om zo spoedig mogelijk te komen met een algemene wet bestuursrecht. De begrippen uit zo'n wet maken het omgaan met bestuursrechtelijke gevallen, waaronder ook het onderwijstoezicht aanzienlijk eenvoudiger. Wat voor soort toezicht er op Curaçao uitgeoefend wordt, is niet bekend. Het denken over het toezicht is ergens in de 19e eeuw blijven steken. Er is geen algemene wet op het onderwijstoezicht. Dit scheidt verwarring bij zowel de toezichthouder als bij het onderwerp van het toezicht. Ook voor de verdeling van de verantwoordelijkheid over de kwaliteit van het onderwijs is het van belang dat er duidelijkheid komt in de bevoegdheden. Een wet op het onderwijstoezicht is daarom een „must“. Over de vorm van het toezicht dat de wetgever voor ogen heeft, moet duidelijkheid komen. Doordat er geen wet op het onderwijstoezicht is, kan de Onderwijsinspectie ook geen blauwdruk geven van het governance-principe. Dit werkt stagnerend op de uitvoering van toezicht.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	onderwijs, toezicht
Thema's:	onderwijs en opvang
Titel:	Language use, language attitudes and identity among Curacaoan high school students.
Auteur:	Ellen Petra Kester (Universiteit Utrecht, masterscriptie)
Jaartal:	2011
Onderzoeksvragen:	How do the results of the survey involving language use, language attitudes and identity compare to Garret (2008) and Kester & Hortencie (2010). Are the differences with respect to age and education level observed by Garret (2008) corroborated by the survey among high school student of different levels?
Methode:	Gestandaardiseerde vragenlijst (Garret 2008)
Doelgroep:	378 high school students, 14-21 jaar; VSBO SBO HAVO VWO
Conclusie:	Use of Papiamentu has increased; attitudes towards Dutch identity and citizenship are more positive. Language attitudes have become even more positive among young people in the course of last decade (since 2002), due to the increasing importance of Papiamentu in the education system and its recognition as one of the official languages of the Netherlands Antilles in 2007. In other words, the vitality of Papiamentu increased since 2002. Most students are not bothered to say they are Dutch citizens. The students at the lower education levels apologize more often for their Dutch citizenship and the slightly older students at the lowest students (SBO) are more critical towards the Netherlands.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Citizenship, language Curacao, high school
Thema's:	Onderwijs en opvang
Titel:	Kwaliteitszorg en docentprofessionalisering. Ontwerp van een handboek kwaliteitszorg gericht op docentprofessionalisering.
Auteur:	M. ter Braak; Begeleiding K. Schildkamp (universiteit Twente)
Jaartal:	2009
Onderzoeksvragen:	De UNA wil de kwaliteit van het onderwijs structureel monitoren en verbeteren

Methode:	zodat zij geaccrediteerd zullen worden in 2010. Dit onderzoek is gestart naar aanleiding van de vraag van de Faculteit der Technische Wetenschappen [FdTW] voor het ontwikkelen van een systeem voor kwaliteitszorg in de vorm van een handboek. Uit het vooronderzoek zijn drie ontwerpeisen naar voren gekomen. Dit handboek kwaliteitszorg moet (1) gericht zijn op docentprofessionalisering zodat de faculteit naast de kwaliteit van het onderwijs ook werkt aan de kwaliteit van docenten, (2) zorgen dat de faculteit voldoet aan de eisen gesteld door de NVAO en (3) aansluiten op de mogelijkheden en wensen van de UNA en de FdTW. In de eerste fase is door middel van een literatuuronderzoek onderzocht hoe docentprofessionalisering geïntegreerd kan worden in een goed functionerend kwaliteitszorgsysteem. In de tweede fase zijn interviews afgenomen met respondenten van beoordeelde en beoordelende instanties en zijn aanvullend op deze interviews documenten geanalyseerd. Het doel hiervan was het in kaart brengen van de eisen die door de NVAO gesteld worden aan kwaliteitszorg en de manier waarop deze geïntegreerd kunnen worden binnen een kwaliteitszorgsysteem met als streefdoel docentprofessionalisering. In de derde fase zijn interviews afgenomen met respondenten van de UNA en de FdTW en zijn aanvullend op deze interviews documenten geanalyseerd. Het doel hiervan was het in kaart brengen van de huidige situatie en de verbetermogelijkheden op het gebied van kwaliteitszorg en de manier waarop deze verwerkt kunnen worden in het handboek kwaliteitszorg gericht op docentprofessionalisering. Als laatste zijn interviews afgenomen met onafhankelijke externen en is screening uitgevoerd door de onderzoekers zelf. Het doel hiervan was het evalueren van de wijze waarop het handboek aan gestelde eisen en ontwerprichtlijnen voldoet.
Doelgroep:	Onderwijs UoC, Technische Wetenschappen
Conclusie:	Uit het onderzoek zijn drie richtlijnen naar voren gekomen voor het ontwikkelen van een handboek kwaliteitszorg gericht op docentprofessionalisering. Het handboek kwaliteitszorg moet (1) samenhangend, continu en systematisch zijn, (2) belanghebbenden in samenhang betrekken en (3) toewerken naar verbetering en verantwoording.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Kwaliteit onderwijs, UoC, technische faculteit
Thema's:	Opvang en Onderwijs
Titel:	Resultaten Monitoring Onderwijs en Jongeren Samenwerkingsprogramma (OJSP) Curaçao 1 meting 2009, scans: schooljaren 2009/2010
Auteur:	Quality Development (Qdev, Anneke van Eijk)
Jaartal:	2009-2013
Onderzoeksvragen:	De 1-meting moest inzicht geven in: schooluitval, zittenblijvers, het aantal leerlingen dat een diploma haalt, # deelnemers aan de sociale vormingsplicht (instroom en succesvolle uitstroom), uitstroom naar werk na school of SVP traject, de (maatschappelijke) participatiegraad van jongeren, jeugdwerkloosheid, onderwijssituatie van ongedocumenteerde kinderen in St. Maarten (verschuiving illegaal naar legaal onderwijs). Daarna is jaarlijks onderzoek gedaan en zijn in het rapport gegevens over de 8 vastgestelde indicatoren opgenomen.
Methode:	Dataverzameling onderwijs gegevens, werkloosheid,
Doelgroep:	12-24 jaar
Conclusie:	Er moet een monitorings systeem voor het OJSP worden opgezet
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Rekening houden met: vermoeidheid bij instanties ivm gegevensverstrekking, onvolledige databestanden, tegenstrijdigheden in datasystemen die dezelfde informatie zouden moeten bevatten, moeilijk om databestanden te verkrijgen.
Keywords van document:	Monitoring Onderwijs en Jongeren Samenwerkingsprogramma, BZK
Thema's:	Monitoren en Evalueren Onderwijs en opvang
Titel:	Rapport periodiek kwaliteitsonderzoek Pipita basisschool Willemstad Curaçao
Auteur:	Inspectie van onderwijs (NL), ministerie OCW
Jaartal:	2011

Onderzoeksvragen:	Wat is de kern van goed onderwijs op de school? Hoe staat het met kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen?
Methode:	Documentanalyse, zelfevaluatie, interviews, observaties, gesprekken met leerlingen, leraren, ouders
Doelgroep:	Basisonderwijs
Conclusie:	De Onderwijsinspectie (NL) stelt vast dat het onderwijs op de Pipitaschool van voldoende kwaliteit is. Zij beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs als voldoende en opeen aantal onderdelen als goed.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Gestratificeerde steekproef, via scholen een deel is schoolgaand deels werkend deels niet werkend
Keywords van document:	Kwaliteit van onderwijs
Thema's:	Opvang en onderwijs

Titel:	Nationale Gezondheids Enquête 2013 (Volksgezondheid Instituut Curaçao, VIC)
Auteur:	Soraya Verstraeten (VIC)
Jaartal:	2013
Onderzoeksvragen:	(1) Het beschrijven van de zelfgerapporteerde en tijdens fysiek onderzoek gemeten gezondheidsstatus van de volwassen Curaçaose bevolking, zoals de subjectieve gezondheid en ziekten, functionele beperkingen en de geestelijke gezondheid. (2) Het beschrijven van zelfgerapporteerde determinanten van gezondheid van de volwassen Curaçaose bevolking, zoals overgewicht, het gebruik van tabak, alcohol en drugs, eetgewoonten, lichaamsbeweging en woonomgeving. (3) Het beschrijven van het zelfgerapporteerde gebruik van de gezondheidszorg van de volwassen Curaçaose bevolking, zoals deelname aan preventieactiviteiten, anticonceptiegebruik en contacten met zorgverleners.
Methode:	De NGE 2013 bestaat uit een interview gedeelte en uit fysieke metingen. In de maanden januari en februari 2013 zijn in totaal 3.000 volwassenen thuis geïnterviewd door interviewers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) met een vooraf vastgestelde vragenlijst. Van deze 3.000 respondenten hebben 401 personen deelgenomen aan de fysieke metingen in de periode eind januari t/m april 2013. De fysieke metingen zijn uitgevoerd door de wetenschappelijke staf en een aantal laatstejaars medische studenten van de St. Martinus University. De respondenten in de NGE 2013 zijn representatief voor de Curaçaose volwassen bevolking bestaande uit 116.742 personen.
Doelgroep:	In de maanden januari en februari 2013 zijn in totaal 3.000 volwassenen thuis geïnterviewd door interviewers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) met een vooraf vastgestelde vragenlijst. Van deze 3.000 respondenten hebben 401 personen deelgenomen aan de fysieke metingen in de periode eind januari t/m april 2013. De respondenten in de NGE 2013 zijn representatief voor de Curaçaose volwassen bevolking bestaande uit 116.742 personen.
Conclusie:	Van de volwassenen in Curaçao is 75% positief over hun gezondheid, is 67% te zwaar, bezoekt 86% jaarlijks de huisarts, heeft 87% last van muggen en heeft 20% een te hoge bloeddruk. Deze en tientallen andere uitkomsten staan in het rapport
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Met de publicatie van dit rapport is concreet, actueel en volledig invulling gegeven aan het doel van de NGE 2013 om te voorzien in de informatiebehoefte van de overheid op het gebied van gezondheid en gezondheidszorg. De uitkomsten van de NGE 2013 geven een schat aan informatie voor beleidsontwikkeling, -implementatie en -evaluatie door de Curaçaose overheid op het gebied van de publieke gezondheidszorg. De NGE vindt iedere 4 jaar plaats. Dit maakt het voor de Curaçaose overheid mogelijk om een 'evidence-based' en robuust volksgezondheidsbeleid te voeren dat aantoonbaar effectief is in het voorkómen van ziekten. Bovendien maakt de NGE het voor de overheid mogelijk veranderingen in de gezondheid en het gebruik van de gezondheidszorg in de tijd (temporaal) te kunnen blijven volgen en het beleid hierop vroegtijdig te kunnen afstemmen.
Keywords van document:	gezondheid. 18 jaar en ouder; longitudinaal; kwantitatief; nulmeting; fysieke metingen
Thema's:	Gezondheid en Welzijn
Titel:	Sportbeleid 2013 – 2017. Naar de sportieve Curaçaose samenleving; actief, gezond en patriottistisch.
Auteur:	Ministerie van OCWS
Jaartal:	2013
Onderzoeksvragen:	Ontwikkeling van beleid met onderzoek naar cijfers over sporten, gebruikmakend van census data uit 2001
Methode:	Gegevens van de Census 2001
Doelgroep:	Totale bevolking Curaçao
Conclusie:	Het algemeen beeld voor wat betreft sportparticipatie/actieve lichamelijke beweging onder de Curaçaose samenleving ligt niet op het gewenste niveau. Sportparticipatie onder de jeugd overall (42.2%) is ruim beneden de helft van de

populatie. De populatie van meisjes en jongere vrouwen die actief aan sport participeren is net iets meer dan de helft van de populatie van jongens en jongere mannen; respectievelijk 29.7% vergeleken met 54.2%. De passieve sportparticipatie ligt voor vrouwen structureel lager dan die voor mannen. Bovendien neemt dit ook drastischer af naar mate de leeftijd stijgt. De sportparticipatie is op Curaçao veel minder dan de norm dat kinderen en jongeren zeker 30 minuten (maar liefst 1 uur) een fysieke activiteit per dag zouden moeten hebben.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

Thema's:

Sportparticipatie, jeugd

Gezondheid en welzijn

Titel:

Child Abuse: A common problem in Curacao?

Auteur:

K. Klein, A.A. Boersma, B. Meyboom- de Jonh, J. De Bruijn

Jaartal:

2013

Onderzoeksvragen:

Prevalentie onderzoek van kindermishandeling op Curaçao onder leerlingen tot 17 jaar.

Methode:

Een enquête onder middelbare scholieren tot 17 jaar werd uitgevoerd. De vragenlijst is gebaseerd op bestaande literatuur en gevalideerde vragenlijsten. De vragenlijst is eerst aangepast aan de Curacaose situatie met input van deskundigen en experts (panel van deskundigen op kindermishandeling). Het primaire doel was om inzicht te krijgen in de incidentie, prevalentie en verschillende vormen van kindermishandeling onder te krijgen studenten op Curaçao. Vijf vormen van kindermishandeling worden onderscheiden in de literatuur: lichamelijke mishandeling, emotionele mishandeling, seksueel misbruik, verwaarlozing en uitbuiting. De mate van vertrouwen van de studenten in de huisartsen (huisartsen) als zorgverleners op het gebied van kindermishandeling werd ook onderzocht.

Doelgroep:

Leerlingen tot 17 jaar.

Conclusie:

In totaal heeft 43 % van de respondenten ooit een ervaring/ een gebeurtenis die zou kunnen worden gedefinieerd als (vorm van) kindermishandeling. Meer dan een derde van de respondenten die kindermishandeling ooit hebben ervaren kan worden geïnterpreteerd als lichamelijke mishandeling. Meer dan 15 % van de respondenten rapporteren seksueel misbruikte hebben meegemaakt. Meisjes ervaren significant meer seksueel misbruik dan jongens. Emotioneel misbruik in het afgelopen jaar was ervaren door 3 % van de respondenten. Eén procent van de respondenten heeft verwaarlozing ervaren. Volgens de meeste respondenten, werden huisartsen niet gezien als zorgverleners in gevallen van kindermishandeling; zij geloofden dat huisartsen vooral worden geraadpleegd voor ziekten of lichamelijke klachten en niet voor vormen van kindermisbruik.

Aanbevelingen voor praktijk:

Scholieren geloven dat een huisarts geraadpleegd kunnen worden voor ziekte of lichamelijke klachten. Het is zeer aanbevolen dat huisartsen worden opgeleid op dit gebied om beter bewustzijn van kindermishandeling te realiseren, alsmede om zich te presenteren als zorgaanbieders bij kindermishandeling. Informatie naar de middelbare school studenten over waar hun problemen zou ook kunnen pakken leiden tot een toename van verzoeken om hulp en optimaal gebruik van huisartsen als zorgverleners.

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Dit onderzoek toont aan dat kindermishandeling, vooral fysiek- een seksueel misbruik, gebruikelijk is op Curaçao. Voor vervolg onderzoek is het aanbevolen dat een vragenlijst over kindermisbruik in de lokale situatie van Curaçao worden gevalideerd om terecht te kunnen generaliseren naar de algemene bevolking. Ook is het wenselijk om de risicofactoren voor misbruikt nader te onderzoeken bij kinderen die representatief zijn voor de bevolking.

Keywords van document:

Kindermishandeling; seksueel misbruik, leerlingen tot 17 jaar

Thema's:

Gezondheid en welzijn

Titel:

Inkomens en inkomensverdeling op Curaçao. Publikatierreeks census 2011 (armoede)

Auteur:

CBS

Jaartal:

2013

Onderzoeksvragen:	De onderhavige publicatie is gebaseerd op het Census thema “inkomen”. Onder dit thema vallen de onderwerpen persoonlijke inkomens, huishoudinkomens, inkomensverdeling, armoede en speciale studies.
Methode:	Bevolkingsonderzoek
Doelgroep:	Bevolking
Conclusie:	Meerdere conclusies over inkomens. Van alle huishoudens heeft 25,1 procent in 2011 een inkomen dat beneden de armoedegrens ligt. Huishoudens met een inkomen onder de armoedegrens hebben vaak een vrouw als hoofd van het huishouden, hebben een hoofd die werkzoekend is of een hoofd met een lage opleiding. Vooral indien het hoofd een inkomen uit uitkering of AOV heeft bevindt het huishouden zich vaak onder de armoedegrens. Andere kenmerken van het huishouden die tot hogere percentages beneden de armoedegrens leiden zijn onder andere huishoudgrootte (1-persoonshuishoudens, of meer dan 5 personen) en huishoudens met drie en meer kinderen. De hoogste percentages huishoudens onder de armoedegrens komen voor in de zones Scharloo, Tera Pretu en Fortuna. De laagste percentages komen voor in Spaanse Water, Mahaai en Zeelandia.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	
Thema’s:	Gezondheid en Welzijn, Wijk en omgeving.
Titel:	Kindermishandeling wereldwijd en op Curaçao
Auteur:	Ellen Maduro
Jaartal:	2013
Onderzoeksvragen:	
Methode:	0 – 21 jaar
Doelgroep:	Kindermishandeling is en blijft wereldwijd een ernstig maatschappelijk probleem, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de gezonde ontwikkeling van kinderen, jeugdigen en jongeren, ook op Curaçao. In de meeste gevallen geschiedt de mishandeling in de directe omgeving van het kind en zijn de plegers voor het kind bekend (vaak familieleden).
Conclusie:	Kindermishandeling is één van de meest grove vormen van schending van mensenrechten. Desondanks is nog altijd sprake van onderregistratie, met name wanneer het gaat om seksuele mishandeling. Kindermishandeling is de manifestatie van een disfunctionele relatie tussen het kind en de ouders/verzorgers en andere volwassenen, die eigenlijk op een liefdevolle wijze voor het kind horen te zorgen. In bepaalde culturen beschouwt men lichamelijk geweld als onderdeel van het socialisatieproces van kinderen, terwijl het misschien gaat om machtsmisbruik door volwassenen. Tot de risicofactoren horen onder andere, ervaring van de ouder als slachtoffer van kindermishandeling, een disfunctioneel huishouden, gebrek aan kennis van de ouders over opvoeding, kenmerken zoals leeftijd en geslacht van het kind of de jongere, een slechte economische situatie van het huishouden, verslavingen. De effecten van kindermishandeling zijn of direct of op termijn merkbaar en variëren van psychisch en lichamelijk letsel tot de dood van het slachtoffer. Psychische stoornissen die leiden tot schooluitval en verslavingen, zijn op latere termijn te zien. Sommige slachtoffers belanden in de criminaliteit. Het spreekt voor zich dat de zorg voor en de hulpverlening aan de slachtoffers van kindermishandeling en de bestrijding van de criminaliteit voor de maatschappij enorme kosten met zich meebrengt. In voorkomende gevallen gaat kindermishandeling van generatie op generatie over.
Aanbevelingen voor praktijk:	Een effectieve aanpak van de problematiek van kindermishandeling noodzaakt derhalve tot een goed opgezet systeem van registratie van de omvang en aard, risicofactoren, beschermingsstrategieën, het effect van geweld tegen kinderen en jongeren in het huishouden, de kosten die kindermishandeling en -verwaarlozing met zich meebrengen voor de maatschappij. Zodoende kan men vanuit een centraal coördinatiestructuur de ontwikkelingen omtrent kindermishandeling blijven monitoren. Dit biedt de hulpverleners de mogelijkheid om vanuit het centrale coördinatiepunt eventuele interventie-strategieën bij te sturen.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Ter waarborging van een gezonde ontwikkeling van het kind en onze Curaçaose maatschappij dienen de inspanningen van de verschillende instanties en

Keywords van document: K	personen die betrokken zijn bij registratie, onderzoek, vaststelling van de casus, ondersteuning, hulpverlening en zorg ten aanzien van het kind en zijn familie op elkaar te worden afgestemd.
Thema's:	indermishandeling, risicofactoren, omvang, Curacao Gezondheid en welzijn
Titel: P	reverting the sexual exploitation of minors in youth serving organisations.
Auteur:	Wurtele S.K.
Jaartal:	2012
Onderzoeksvragen:	The sexual exploitation of minors occurring in youth-serving organizations is a serious and pervasive problem. As some YSOs have experienced, when youth are sexually abused by staff members, the organization suffers from legal problems, financial costs, and damage to their community standing, all of which pale in comparison to the damage to the victims of SSM. Seksele mishandeling door staf in jeugdorganisaties (Waaronder scholen, behandeling centra, scouting, clubs, kerken en sporten).
Methode:	literatuuronderzoek (review)
Doelgroep:	Jeugdorganisaties
Conclusie:	This article discusses child sexual abuse (CSA) by staff members in youth-serving organizations (YSOs) including schools, residential treatment and correction facilities, scouting, clubs, faith centers, and sports leagues. Over the last ten years there have been highly publicized reports of adults in positions of authority, such as teachers, coaches, and ministers, sexually exploiting youth under their care. Using an ecological perspective, the author suggests preventing institutional sexual exploitation by addressing such macrosystem factors as national and state policies and legislation, and at the organizational level by implementing risk-management strategies and by training staff in how to have close connections with youth while avoiding sexual misconduct. Providing training, monitoring, and supervision for youth-serving staff to help them maintain appropriate professional boundaries will not only help protect the integrity of the agency but most important, may help prevent institutional child sexual exploitation
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Sexual exploitation, youth serving organizations, uitbuiting, seksueel misbruik
Thema's:	Gezondheid en welzijn
Titel:	Termination of pregnancy in Curacao: Need for improvement of Sexual and Reproductive Healthcare
Auteur:	Boersma, A.A., Alberts, J.A., Bruijn, J., Meyboom-de Jong, B., & Kleiverds, G.
Jaartal:	2012
Onderzoeksvragen:	The aim of this study has been to obtain strong information about the number of TOP performed by GPs in Curaçao, about characteristics of the women involved and about complications after TOP. At last the TOP rates of Curaçao are compared with those of Antillean women living in the Netherlands.
Methode:	One year registration of illegal performed termination of pregnancy cases by all general physicians (GPs) practicing TOP in Curaçao. The registration included patient characteristics according to the model of the National Abortion Registration in The Netherlands, adjusted to the local Curaçao situation. Socio demographic characteristics, number of previous pregnancies and TOPs, pregnancy duration, contraception methods and reason for failure were registered. The comparative part of the research compares TOP rates of Curaçao with those of Antillean women in the Netherlands. The gynecologists in the referral hospital registered complications requiring hospital admission after TOP.
Doelgroep:	Vrouwen die (illegaal) abortus doen
Conclusie:	All GPs performing TOP participated and the majority registered extensively. The total number of registered TOP was 1126. 666 of the 1126 were registered using the local adjusted Abortion Registration Model. With 30.000 women aged between 15 and 45 living in Curaçao, the TOP rate was at least 38 (per 1000 in that age category), comparable to rates for Antillean women in the Netherlands. Mean age was 26.9 years. Nearly half (47%) had one or more TOPs before; the majority (53%) was less than 7 weeks pregnant and two third (67%) had one or more children. Two third of the women did not use contraception (63%). For those using contraception, main reason for failure was inconsistent use (50%).

There were 14 hospital admissions due to complications of TOP. The number of TOP is high in Curaçao and comparable to (first generation) Antillean women living abroad in the Netherlands. Most unintended pregnancies originated from no or inconsistent use of reliable contraception. Improvement of sex education is necessary in order to bring down the number of TOP, as well as realizing accessible and affordable contraception, including sterilization. The number of complications around TOPs was equal to other countries where TOP is illegal.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

Eindigen zwangerschap, abortus, ongewenst zwangerschap, voorbehoedsmiddelen, curacao
Gezondheid en welzijn

Thema's:

Titel:

Risk factors for Domestic Violence in Curacao

Auteur:

Nikil van Wijk and Jeanne de Bruijn

Jaartal:

2012

Onderzoeksvragen:

In summary, the available literature on DV prevalence, risk factors, and gender differences offer few clues on the situation in the Caribbean. This article aims to contribute to filling this knowledge gap.

Methode:

Gestandaardiseerde meetinstrumenten bij Kranchi; afgenomen bij een representatieve steekproef (n=816).

Doelgroep:

18 - 60 jaar

Conclusie:

One out of three people (25% of men, 38% of women) in Curacao have experienced some form of domestic violence at some point in their adult lives. The most significant risk factors for domestic violence in Curacao are the female gender, a young age, low education, and experiencing domestic violence victimization in childhood. Divorce, single parenthood, and unemployment increase the risk for women, but not for men. These findings are consistent with current literature on the subject.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Further research on the context, nature, and severity of domestic violence in the Caribbean is necessary. Studies should preferably combine the strengths of national crime surveys and family conflict studies: nationally representative samples (including men and women) and questionnaires that include all possible experiences of psychological, physical, and sexual assaults by current and former partners, family, and friends.

Keywords van document:

huiselijk geweld; representatieve steekproef, kwantitatief, gestandaardiseerde meetinstrumenten

Thema's:

Gezondheid en Welzijn

Titel:

Attitude toward contraception and abortion among Curaçao women. Ineffective contraception due to limited sexual education?

Auteur:

M. van den Brink, A. Boersma, B. Meyboom- de Jong & J. de Bruijn

Jaartal:

2011

Onderzoeksvragen:

In Curaçao is a high incidence of unintended pregnancies and induced abortions. Most of the induced abortions in Curaçao are on request of the woman and performed by general practitioners. In Curaçao, induced abortion is strictly prohibited, but since 1999 there has been a policy of connivance. We present data on the relevance of economic and socio-cultural factors for the high abortion-rates and the ineffective use of contraception.

Methode:

Structured interviews to investigate knowledge and attitudes toward sexuality, contraception and abortion and reasons for ineffective use of contraceptives among women, visiting general practitioners.

Doelgroep:

Among women, visiting general practitioners.

Conclusie:

Of 158 women, 146 (92%) participated and 82% reported that their education on sexuality and about contraception was of good quality. However 'knowledge of reliable contraceptive methods' appeared to be - in almost 50% of the cases - false information, misjudgements or erroneous views on the chance of getting pregnant using coitus interruptus and about the reliability and health effects of oral contraceptive pills. Almost half of the interviewed women had incorrect or no knowledge about reliability of condom use and IUD. 42% of the respondents

risked by their behavior an unplanned pregnancy. Most respondents considered abortion as an emergency procedure, not as contraception. Almost two third experienced emotional, physical or social problems after the abortion. Respondents had a negative attitude toward reliable contraceptives due to socio-cultural determined ideas about health consequences and limited sexual education. Main economic factors were costs of contraceptive methods, because most health insurances in Curaçao do not cover contraceptives.

Aanbevelingen voor praktijk:

To improve the effective use of reliable contraceptives, more adequate information should be given, targeting the wrong beliefs and false information. The government should encourage health insurance companies to reimburse contraceptives. Furthermore, improvement of counseling during the abortion procedure is important.

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

voorbehoedsmiddelen, vrouwen, houding, seksuele educatie

Thema's:

Gezondheid en welzijn

Titel:

How Much Do They Know About Sexual Health? Knowledge and Information-Seeking Behaviors of Spanish-Speaking Immigrant Adolescents in Curacao, Netherlands Antilles

Auteur:

Hammers, J., Rao, S.P., Banegas, M.P.

Jaartal:

2010

Onderzoeksvragen:

The present cross-sectional qualitative study evaluated levels of knowledge of sexual health and information-seeking behavior of Spanish-speaking immigrant adolescents in Curacao.

Methode:

Focusgroep interview, cross sectioneel, kwalitatief bij spaanse immigranten,

Doelgroep:

Tussen 13 en 18 jaar.44 participanten.

Conclusie:

Scant HIV/AIDS prevalence data from Curacao suggest that 65.9% of the HIV/AIDS cases in the Netherlands Antilles are currently being documented in this country. Findings point to a greater need for channels of sexual health information targeting adolescents that focus on the interpersonal aspects of sexuality, to encourage greater parental involvement in their adolescents' lives, and to improve communications between adolescents and their parents. Study findings also suggest the need for a more thoughtful and systematic exploration of the indications by participants that force/coercion specifically by older men including stepfathers was a reason for sexual initiation of many young Latina girls in Curacao

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

Adolescenten, HIV/aids, immigranten, seksuele gezondheid, SOA

Thema's:

Gezondheid en welzijn

Titel:

De Curaçaoose Jeugd over zichzelf en gezien door anderen

Auteur:

Valdemar Marcha, Paul Verweel, Jacqueline Werkman

Jaartal:

2010

Onderzoeksvragen:

Hoe ziet de Curaçaoose jeugd zichzelf? Hoe ontwikkelt de Curaçaoose jeugd zijn identiteit, welke nationale en internationale rolmodellen zijn belangrijk? Hoe is de beleving van de intieme relatie met ouders en anderen? Wat is de rol van familie, vrienden, de kerk en de school voor inspiratie en richting in het leven? Kan de jeugd de beeldvorming van de afwezige ouder bevestigen, Is de jeugd inderdaad continu alleen? Kent de jongere de ouder als thuishaven waar hij veiligheid kan vinden?

Methode:

(etnografische)Interviews met 12 jongeren (15-24 jaar) en 9 professionals (deskundigen op Curaçao en in Nederland)

Doelgroep:

Curaçaoose jongeren 15-24 jaar

Conclusie:

Tijdens interviews viel op dat jongeren moeite hadden met reflectie en verwoording van hun gedachten en gevoelens. Er leek sprake van gelatenheid. Jongeren kennen weinig details over hun familie, nauwelijks kritische woorden over jongerenproblematiek (tienermoeders, afwezige vaders, seksueel overschrijdend gedrag). Dit baart zorgen doordat oude patronen zullen worden voortgezet door deze jongeren in hun toekomstige gezinnen. Curaçaoose jongeren die het goed doen in Nederland zijn niet in beeld en kunnen daardoor niet als voorbeeld dienen voor anderen. Dé Curaçaoose jeugd bestaat niet.

Aanbevelingen voor praktijk:	Breng de jongeren die het goed doen in beeld opdat zij een inspiratie kunnen zijn voor anderen.
Aanbevelingen vervolgonderzoek	
Keywords van document:	Identiteit, ontwikkeling, rolmodellen, opvoeding, gezin
Thema's:	Gezondheid en welzijn
Titel:	Jong (&) moeder. Een inventariserend onderzoek naar de situatie van tienermoeder op de Nederlandse Antillen
Auteur:	Elly Hellings (Federatie Antilliaanse Jeugdzorg FAJ)
Jaartal:	2010
Onderzoeksvragen:	(1) Hoeveel meisjes, jonger dan 20 jaar, hebben de afgelopen 5 jaren één of meerdere kinderen gekregen, op één van de 5 eilanden van de Nederlandse Antillen? 2a. Welke voorzieningen bestaan er, uitgesplitst per eiland, voor tienermoeders? Welke knelpunten en/of hiaten signaleren de instellingen die deze voorzieningen bieden? 2b. Hoe gaan scholen en schoolbesturen om met leerplichtige meisjes die zwanger zijn? Zijn er regels vastgesteld en/of voorzieningen gerealiseerd? Hoe ziet de persoonlijke situatie van meisjes, die jonger zijn dan 20 jaar als ze voor het eerst moeder worden, eruit? In welke gezinssituatie groeien ze op? Welke onderwijstype volgen ze? Hebben ze hun schoolopleiding afgerond? Is er contact/relatie met de vader van het kind, welke rol vervult de vader? 3b. Hoe hebben meisjes, jonger dan 20 jaar, verspreid over de 5 eilanden van de Nederlandse Antillen, zelf hun zwangerschap en moederschap ervaren? Welke ondersteuning was erg welkom en welke ondersteuning hebben ze gemist? Welke tips/suggesties zouden ze vanuit persoonlijke ervaringen aan huidige en toekomstige tienermoeders door willen geven?
Methode:	Informatie bij burgerzaken; inventarisatie van sociale kaart; ongestructureerde vragenlijst; individuele gesprekken en focusgroep en een gestructureerde vragenlijst
Doelgroep:	Tienermoeders
Conclusie:	Dit onderzoek is gericht op het in kaart brengen van aantallen tienermoeders op de verschillende eilanden van de Nederlandse Antillen, de situatie waarin ze verkeren en op welke manier er vanuit de samenleving op dit moment wordt ingespeeld op hun situatie. Als de bevindingen binnen de Antilliaanse context afgezet worden tegen binnen internationaal onderzoek getrokken conclusies zijn er opvallend veel overeenkomsten. De in Europese en Australische onderzoeken vastgestelde indicatoren lijken ook voorspelbaar te zijn voor de situatie op de Antilliaanse eilanden. Het veelvuldig voorkomen van (ongeplande) zwangerschappen op jonge leeftijd vraagt om extra aandacht en een adequate aanpak om dit aantal te verlagen. De factoren kennis en communicatie op het gebied van seksualiteit blijkt ook binnen de Antilliaanse situatie sterk gerelateerd te zijn aan het voorkomen van tienerzwangerschappen. Het feit dat het overgrote gedeelte van de tienermoeders uit het onderzoek voortijdig schoolverlaters zijn moet gezien worden als een van de belangrijkste knelpunten van de situatie van tienermoeders. Het niet duidelijk hebben van een toekomstperspectief en het gevoel niets te verliezen te hebben lijkt direct van invloed te zijn op jong moederschap én voortijdig schoolverlaten. Het niet afronden van een schoolopleiding in combinatie met het hebben van een of meer kinderen vormt een serieuze belemmering voor het toetreden tot de arbeidsmarkt en is uiteindelijk sterk bepalend voor de veelal slechte sociaaleconomische situatie waarin tienermoeders zich bevinden. In het onderzoek wordt eveneens de gebrekkige kennis van en informatie over sociale voorzieningen voor de doelgroep jonge moeders bevestigd. Behalve dat dit een belangrijke stempel drukt op hun toekomstperspectief is het ook mede bepalend voor de kans op jong moederschap.
Aanbevelingen voor praktijk:	Het verminderen van het aantal (ongewenste) zwangerschappen bij jonge meiden en het doorbreken van de keten van tienermoeders vraagt om een gedegen aanpak. Er is wereldwijd veel ervaring opgedaan met preventie en ondersteuningsprogramma's en de mate van effectiviteit van bepaalde programma's. Duidelijk is dat een integrale aanpak met expliciet aandacht voor het stimuleren van een positieve schoolbeleving, het verbeteren van de sociaaleconomische situatie in combinatie met naar de specifieke doelgroepen toegeschreven seksuele educatie en herkenbare hulpverlening het beste werkt. Sebiki en SIFMA zijn organisaties die op dit vlak al jaren actief zijn op

respectievelijk Bonaire en St. Maarten. Door gebrek aan structurele financiële middelen voor hun programma's is het moeilijk continuïteit in het aanbod te garanderen.

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

Tienermoeders, indicatoren, anticonceptie, leefwereld, overheid, onderwijs, hulpverlening

Thema's:

Gezondheid en Welzijn

Titel:

Gezinnen en Gezinsvorming op de Nederlandse Antillen en Aruba in historisch perspectief / onderdeel publicatie Vrouwen van de Nederlandse Antillen e Aruba

Auteur:

Rose Mary Allen

Jaartal:

2009

Onderzoeksvragen:

Welke historische factoren zijn van invloed geweest op de gezinsvorming en de man-vrouw-kind verhoudingen op de Nederlandse Antillen en Aruba?

Methode:

Literatuuronderzoek

Doelgroep:

Gezinnen

Conclusie:

Het slavernijverleden heeft gezorgd voor ongelijke klassen- en rassenverhoudingen en was van invloed op de manier waarop gezinnen konden leven. Slavenhuwelijken waren verboden, er waren veel moeder-kind huishoudens. Fysiek straffen kwam veel voor als straf voor volwassenen als bij kinderen. Later werd dit ook toegepast door de Pastors ter disciplineren van de volksklasse. Na afschaffing van de slavernij bleef er sprake van ongelijke verhoudingen. Migratie waarbij mannen vertrokken (o.a. naar Cuba) heeft ook invloed gehad op de gezinsverhoudingen. Met de komst van Shell en andere bedrijven zijn er ook veranderingen opgetreden. Er kwamen voorzieningen voor gehuwde echtparen, vrouwen raakten geëmancipeerder door meer te gaan werken in sectoren die voorheen voor mannen bestemd waren. Deze factoren zijn van invloed geweest op het gezinsleven.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Onderzoek naar hoe het autoritaire patroon van opvoeden door middel van fysiek geweld nog steeds doorwerkt in de samenleving. Onderzoek naar de rol die vrouwen hier in de economische ontwikkeling hebben gespeeld. Een onderzoek naar identiteit waarbij de kleine en de grote eilanden worden vergeleken.

Keywords van document:

Gezin, opvoeding, historische studie, gezinsvorming, slavernijverleden, gender, migratie

Thema's:

Onderwijs en Opvoeding, Welzijn

Titel:

Specificity of cognitive distortions to antisocial behaviours

Auteur:

Barriga, A., Hawkins, M.A., Camelia, C.R.

Jaartal:

2008

Onderzoeksvragen:

To replicate findings of specificity between particular cognitions and externalizing or internalizing behaviors; to test for specificity of relationship between particular cognitions and different types of externalizing behaviors.

Methode:

Their cognitive distortions and problem behaviors were investigated through self-report.

Doelgroep:

The participants were 239 male youths aged 10 to 19 years (mean (M) = 14.22, standard deviation (SD) = 1.64) from schools on the island of Curaçao.

Conclusie:

The degree of cognitive-behavioral specificity documented by this study was remarkable. The observed pattern suggests that cognitive interventions designed for externalizing versus internalizing behaviors should differ in therapeutic approach.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

Cognitive distortion, antisocial behaviors

Thema's:

Gezondheid en welzijn

Titel:

De behoefte aan opvoedingsondersteuning op Curacao. Een onderzoek onder opvoeders met kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar.

Auteur:

M. Zeeman, J. Hermanns, P. Hoffenaar, M. Grootens- Tecla, J. Alberts.

Jaartal:

2007

Onderzoeksvragen:

1. Op welke domeinen hebben opvoeders vragen en hoe belastend zijn deze vragen? 2. Op welke domeinen hebben opvoeders een onvervulde

steunbehoefte? 3. Zijn achtergrondkenmerken van invloed op de opvoedingsbelasting en de onvervulde steunbehoefte? 4. Is er een relatie tussen de opvoedingsbelasting en de onvervulde steunbehoefte enerzijds en de ervaren stress en het aantal risicofactoren anderzijds? 5. Van welke steunbronnen hebben opvoeders gebruik gemaakt en van welke steunbronnen wensen zij gebruik te maken?

Methode: Via consultatie bureaus zijn er ouders benaderd. In totaal deden 151 opvoeders mee aan het onderzoek. De gemiddelde leeftijd van de kinderen (68 jongens en 83 meisjes) waarmee deze opvoeders naar het consultatiebureau kwamen was 25 maanden (SD=14.4).

Doelgroep: Opvoeders met kinderen tussen 0-4 jaar

Conclusie: De studie toonde aan dat bijna alle verzorgers vragen hebben over het opvoeden van kinderen, in het bijzonder met betrekking tot moeilijk gedrag van het kind, in de afgelopen twaalf maanden. Een derde van deze vragen omvatte een werkelijke belasting. Functioneren van het gezin was het grootste domein van de behoefte aan ondersteuning. Huisvesting, sociaal netwerk, gedrag en opvoedingsproblemen volgde in die volgorde. Deze behoefte aan steun was onvervuld in de helft van de gevallen. Vooral verzorgers in verpauperde buurten had een zeer onvervulde behoefte aan ondersteuning. Verzorgers verlangen niet alleen steun willen van hun sociale netwerk, maar ook uit het professionele netwerk. Vooral de baby Clinic en de huisartsen zijn belangrijke bronnen van steun. Verder werd gevonden dat de onvervulde behoefte aan steun en de totale hoeveelheid gebukt vragen hadden allebei een sterke relatie met de hoeveelheid ervaren stress en met het aantal risicofactoren.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

Thema's:

Opvoedingsstress, risicofactoren, steun

Gezondheid en welzijn

Titel:

The use of meditation with at-risk youth in the Netherlands Antilles.

Auteur:

Camelia CR, Hawkins, M.

Jaartal:

2005

Onderzoeksvragen:

The study attempted to test the hypothesized relationship between stress and antisocial/ criminal behavior by researching the effectiveness of the practice of meditation as a means to reduce mutable dynamic risk factors for criminal behavior and increase mutable dynamic protective factors in institutionalized at-risk youth.

Methode:

Experimentele groep vs. controle groep, tot 18 maanden na experiment.

Doelgroep:

10 – 19 jaar

Conclusie:

Onduidelijk; veel bijfactoren. Er kunnen positieve resultaten geformuleerd worden over de zelfrapportage van de proefpersonen die de meditatie hebben gehad.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

Thema's:

Verdieping van de hypothese

Juvenile behavior, meditation

Gezondheid en welzijn

Titel:

Mala mucha bou palu; de belevingswereld en het normen- en waardenstelsel van jongeren op Curaçao en Bonaire, Federatie Antilliaanse Jeugdzorg, Curaçao 2003

Auteur:

A. de Vries

Jaartal:

2003

Onderzoeksvragen:

Wat is de perceptie van jongeren in een achterstandssituatie op de Antillen?

Methode:

Semi-structurele vragenlijst met jongeren (verschillende doelgroepen); aanvullende observaties en beeldmateriaal

Doelgroep:

15 – 25 jaar in de achterstand

Conclusie:

Toenemende criminaliteit, werkloosheid, armoede en drugsgebruik tekenen de leefwereld van jongeren in een achterstandssituatie op Curaçao en Bonaire. De jongeren hebben dan ook een negatief maatschappijbeeld, waarbinnen ze zelf geen actieve en opbouwende plaats toegekend hebben gekregen. Bij het ontbreken van een gefundeerde structuur waarin ruimte is voor het aanleren van verantwoordelijkheid, discipline, vertrouwen, samenwerking, beslissingsbevoegdheid, en een toekomstvisie met perspectief, valt een groep jongeren

Aanbevelingen voor praktijk:	terug in wat in de directe omgeving voor handen ligt. Door de beperkte communicatie tussen de verschillende bevolkingsgroepen, generaties, klassen en nationaliteiten zowel op politiek, sectoraal, cultureel, emotioneel en educatief gebied blijft de eigen kring besloten.
Aanbevelingen vervolg onderzoek	Jeugdbeleid voor de behoeftes van jongeren. De belangrijkste pijlers zijn daarbij: het geven van een duidelijke plaats en verantwoordelijkheid, het opzetten van een communicatiestructuur waarbij de stem van de jeugd breed vertegenwoordigd is en meegenomen wordt in het beleid. Het jeugdbeleid zou daarmee een toekomstgerichte visie en inbreng kunnen hebben op alle andere sectoren.
Keywords van document:	Belevingswereld; kwalitatief; 15-25 jaar; normen; waarden; drugs; criminaliteit; tienerzwangerschap; SES; Curacao
Thema's:	Gezondheid en welzijn; normen en waarden
Titel:	'Kinderen van Curaçao' Nationale identiteitsvorming door middel van Tambú en Tumba op Curaçao
Auteur:	Kreij, R. van en Heuijmans, M.
Jaartal:	2014
Onderzoeksvragen:	Is er een verband tussen Tambu en Tumba en de gevoelens van nationale identiteit?
Methode:	Literatuur en interviews
Doelgroep:	
Conclusie:	De culturele uitingen Tambú en Tumba verhouden zich met gevoelens nationale identiteit als instrumenten waarmee deze gevoelens worden uitgedrukt en tot stand worden gebracht. Tambú en Tumba reflecteren namelijk de heersende gevoelens van etnische en nationale identiteit in de samenleving. Daarbij worden ze ook ingezet als middel voor de vorming van nationale identiteit. Met behulp van de twee tradities wordt onderhandeld over de plaats van Curaçaoenaars in het web van <i>discursive practices</i> , zoals Hall (1995) de bestaande vertogen die mensen definiëren, noemt. In zowel Tumba di Karnaval als Tambú speelt de Papiamentse taal een belangrijke rol. De twee tradities hebben echter beiden een ander uitgangspunt. In Tumba di Karnaval is dit de <i>melting pot</i> , ofwel de plurale samenleving van Curaçao, terwijl dit in Tambú het Afro-Curaçaos bewustzijn is. Dit maakt dat de mensen die gevoelens van <i>belonging</i> hebben bij beide tradities verschilt. Hieruit blijkt dat de grenzen van <i>Yu di Korsou</i> anders liggen in Tumba di Karnaval dan in Tambú. In Tumba di Karnaval behelst dit een grotere, verscheiderene groep mensen dan in Tambú. Voor de politieke bewegingen die gaande zijn op Curaçao die een poging doen om nationale identiteit te creëren, is het belangrijk te begrijpen hoe het begrip <i>Yu di Korsou</i> en culturele expressies als Tambú en Tumba hier een rol in spelen. Wanneer men hier inzicht in heeft kunnen deze beter op bewuste wijze worden ingezet als instrumenten voor identiteitsvorming.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Identiteit, Yu di Korsou, Tambu en Tumba
Thema's:	Cultuur, Vrije Tijd, Gezondheid en welzijn
Titel:	De drugsverslavingsproblematiek van mannelijke (18+) Licht verstandelijk beperkten.
Auteur:	Gismaline Juliana (Bachelor scriptie Social Work University of Curaçao, begeleider Iona Taylor)
Jaartal:	2013
Onderzoeksvragen:	Wat zijn effectieve preventie maatregelen die kunnen bijdragen aan het voorkomen dat mannelijke verslaafde (18+) LVB-ers herhaaldelijk in de drugsverslavingswereld belanden?
Methode:	Interviews met deskundigen Brasami (5), Cliënten Brasami (5) cliënten in nazorg Brasami (4)
Doelgroep:	Verslaafde mannen LVB/18+
Conclusie:	Ondersteuning vanuit de familie aan de verslaafde tijdens het rehabilitatieproces is van cruciaal belang terwijl dit juist een knelpunt is door gebrek aan mankracht

Aanbevelingen voor praktijk:	en middelen binnen Brasami. Daardoor wordt de kans op succesvolle re-integratie van deze groep kleiner vallen veel verslaafden terug. Investeren in het upgraden van zorg met meer mankracht en middelen zodat familieleden beter kunnen worden betrokken. Werkgelegenheid creëren voor ex-verslaafde LVB-ers
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Onderzoek naar de mogelijkheden voor re-integratie van ex verslaafde LVB-ers) op de arbeidsmarkt
Keywords van document:	drugsverslaving, Brasami, terugval, familie, LVB
Thema's:	Gezondheid en Welzijn
Titel:	Leefklimaat en behandel motivatie in de residentiele jeugdzorg Curacao. De beleving van het leefklimaat bij uithuis geplaatste jongens op Curacao.
Auteur:	F. van de Schans. Begeleiding: Dr. G.H.P. van der Helm en Prof. Dr. G.J.J.M. Stams
Jaartal:	2012
Onderzoeksvragen:	Zijn er verschillen in beleving van de vier leefklimaatfactoren tussen jongeren die in Nederland op leefgroepen verblijven (zowel Nederlandse als Antilliaans Nederlandse jongeren) en jongeren die op leefgroepen op Curaçao verblijven? Zijn er verschillen in behandelmotivatie tussen jongeren die op leefgroepen op Curaçao verblijven en jongeren die in Nederland op leefgroepen verblijven? Is er een relatie tussen het gepercipieerde Ik en de behandelmotivatie in Nederland en op Curaçao? Heeft het leefklimaat invloed op de behandelmotivatie van jongeren op Curacao?
Methode:	Met behulp van de Prison Group Climate instrument (PGCI) en de Vragenlijst Motivatie voor Behandeling (VMB) worden het leefklimaat en behandelmotivatie van twee instellingen in Curaçao in kaart gebracht. Beide vragenlijsten zijn vertaald naar het Papiaments zodat jongeren de vragenlijsten in hun eigen taal konden lezen. Daarnaast zijn 20 jongeren geïnterviewd door studenten van de Universiteit van de Nederlandse Antillen voor een kwalitatieve aanvulling op de gegevens.
Doelgroep:	(1) Jongeren in de Nederlandse jeugdzorg. Uit de bestaande databank, die is ontstaan door het leefklimaatonderzoek bij 32 instellingen in Nederland, wordt een representatieve groep jongeren genomen. De groep bestaat uit 304 jongeren uit open en gesloten jeugdzorg instellingen en Jeugdzorg plus instellingen. (2) Uit de totale Nederlandse populatie zal de groep jongeren die op de Antillen geboren zijn geselecteerd worden; de Antilliaanse Nederlander. Uit de groep van 304 jongeren zijn 30 jongeren geselecteerd die voldoen aan de definitie van de Antilliaanse Nederlander. (3) Op Curaçao hebben in de periode mei-juni 2012 44 jongens deelgenomen aan een eenmalige meting middels de vragenlijst van het leefklimaatonderzoek. 35 van de jongens zijn in de leeftijd van 12 tot 18 jaar en verblijven in de open instelling voor jongens: Kinderoord Brakkeput. Uiteindelijk hebben 28 van de geselecteerde 35 de vragenlijst ook ingevuld. Een aantal van 9 jongeren verblijft in de gesloten groep Hamaka van Brasami (leeftijd van 18 tot 21 jaar).
Conclusie:	De behandelmotivatie is bij de jongeren op Curaçao het laagst van de drie groepen. De verschillen zijn significant. Opvallend is dat de Antilliaanse Nederlander juist het hoogst scoort. Behandelmotivatie heeft net als in Nederland een positief verband met ondersteuning en groei en een negatief verband met repressie. Opvallend is dat bij sfeer dit verband niet significant wordt gevonden. De oorzaak hiervan is dat sfeer veel lager scoort op Curaçao.
Aanbevelingen voor praktijk:	Er is veel verbetering te behalen door in te zetten op (sociaal) pedagogisch klimaat waarin aandacht is voor een affectieve ondersteuning van de jongeren. Ten aanzien van het omgang met regels is er verbetering te halen door een minder repressief klimaat te hanteren. Op het gebied van sfeer valt te verbeteren. Jongeren moeten kunnen opgroeien in een sfeer zonder agressie. De gerapporteerde agressie in de instellingen is erg zorgwekkend en heeft waarschijnlijk grote gevolgen voor de jongeren op lange termijn. Ten aanzien van de behandelmotivatie kan verbetering worden behaald door meer in te zetten op het open behandelklimaat. Een verbetering in dit klimaat leidt ook tot een verbetering van behandelmotivatie. Groepsleiders kunnen meer inzetten op het bewust stimuleren van behandelmotivatie.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Een longitudinaal onderzoek onder al de instellingen in Curaçao is nodig om meer algemene uitspraken te doen voor heel Curaçao. De verschillen in het ervaren van repressie onder de Antilliaanse Nederlanders en de Nederlandse controlegroep leidt tot de aanbeveling om verder onderzoek

Keywords van document:	te doen naar de beleving van het leefklimaat en behandelmotivatie onder allochtonen.
Thema's:	Behandelmotivatie, residentiele jeugdzorg, curacao Gezondheid en welzijn
Titel:	Wat zal de toekomst brengen: onderzoek naar de toekomst oriëntatie van jongeren op Curacao, Bonaire, Sint Maarten, St Eustatius en Saba
Auteur:	Jeske Jacobs en Kim Beerendonk; Universiteit Utrecht. Begeleiders; Dr. M. Feltzer, Prof. Dr. H. van der Vlugt. FAJ: E. Hellings
Jaartal:	2006
Onderzoeksvragen:	Hoe is de toekomstoriëntatie van jongeren op Curaçao, Bonaire, St. Maarten, St. Eustatius en Saba met betrekking tot de aspecten motivatie, planning en evaluatie? Zijn er verschillen wat betreft de drie aspecten van toekomstoriëntatie tussen de verschillende eilanden? Is toekomstoriëntatie bij jongeren op Curaçao, Bonaire, St. Maarten, St. Eustatius en Saba gerelateerd aan risicogedrag, zelfwaardering en schoolbeleving? Zijn er bij jongeren op Curaçao, Bonaire, St. Maarten, St. Eustatius en Saba sekseverschillen met betrekking tot toekomstoriëntatie? (masterthesis)
Methode:	Gestandaardiseerde vragenlijsten over toekomst, schoolvragenlijst, competentie belevingsschaal voor adolescenten en een risico vragenlijst.
Doelgroep:	400 leerlingen in de leeftijd van 12 – 19 jaar.
Conclusie:	Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat er sprake is van een aantal onderlinge relaties tussen toekomstoriëntatie, schoolbeleving, zelfbeeld en risicogedrag. Planning van de toekomst is negatief gerelateerd aan delinquent gedrag en planning en evaluatie correleren beide positief met globale zelfwaardering. Planning is positief gerelateerd aan motivatie voor school, planning en evaluatie correleren positief met welbevinden op school, planning en evaluatie hebben een positieve correlatie met zelfconcept wat betreft school. Tenslotte is er sprake van een negatieve samenhang tussen sociale wenselijkheid en de twee gemeten aspecten van risicogedrag (delinquent gedrag en middelengebruik). Er kunnen echter geen conclusies getrokken worden wat betreft de causaliteit van de relaties.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Sociaal wenselijkheid, andere relaties (schoolresultaten, thuissituatie, arbeidsmarkt); niet een te lange vragenlijst.
Keywords van document:	Toekomstoriëntatie, schoolbeleving, zelfbeeld en risicogedrag.
Thema's:	Gezondheid en Welzijn
Titel:	Relatie tussen persoonlijkheidseigenschappen en risicogedrag bij Antilliaanse jongeren op Curaçao
Auteur:	C.L.W. van Geffen & T.T. Gumbs
Jaartal:	2005
Onderzoeksvragen:	In hoeverre risicogedrag van Antilliaanse jongeren op Curaçao te voorspellen is, aan de hand van een aantal persoonlijkheidskenmerken? Het doel van dit onderzoek is om na te gaan of verschillende vormen van risicogedrag, en dan met name jeugd-delinquentie, een samenhang vertonen met een aantal persoonlijkheidseigenschappen, inclusief zelfwaardering.
Methode:	Gestandaardiseerde vragenlijsten (ATL, YSR, Coping, zelfhandhaving, toekomstoriëntatie, temperament)
Doelgroep:	12 – 18 jaar
Conclusie:	Uit de resultaten blijkt dat er enkele persoonlijkheidskenmerken zijn die correleren met de verschillende vormen van risicogedrag.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Om bij vervolgonderzoek beter te kunnen generaliseren, is het aan te raden om een grotere groep risicojongeren te hebben.
Keywords van document:	Criminaliteit, persoonlijkheid, jeugd, Curacao
Thema's:	Veiligheid, gezondheid en welzijn

Titel: De rol van machismo / marianismo in het leven op Curaçao (bachelorscriptie)

Auteur: M. Temmink (begeleider H. Boer en E. Taal)

Jaartal: 2005

Onderzoeksvragen: *Wat is het verband tussen de mate van machismo / marianismo en de leefsituatie van adolescenten en jong volwassenen op Curaçao?* In hoeverre is er sprake van machismo / marianismo bij adolescenten en jong volwassenen op Curaçao? Hoe ziet de leefsituatie van adolescenten en jong volwassenen op Curaçao eruit, qua thuissituatie, relatie met de partner, huishoudelijke taken, bezigheden met de kinderen, opleiding, werk en inkomen? Wat is de relatie tussen machismo marianismo en de leefsituatie van adolescenten en jong volwassenen op Curaçao?

Methode: Kwantitatieve vragenlijst

Doelgroep: 18 – 25 jaar van verschillende opleidingsniveaus' 40 mannen en 60 vrouwen

Conclusie: Uit de resultaten blijkt dat machismo-marianismo weinig direct verband houdt met variabelen als woonsituatie, relatie met de partner, verdeling van taken in het huishouden en met de kinderen en werk en inkomen. Het is mogelijk dat er wel indirecte verbanden aanwezig zijn. Het kan bijvoorbeeld zijn dat er geen verbanden met betrekking tot ongelijke taakverdeling zijn aangetoond, doordat er niet eens mannen aanwezig zijn om de taken mee te verdelen. Ook kan het zijn dat met name vrouwen zich niet bewust zijn van hun onderdanige positie, omdat zij geen andere rolpatronen gewend zijn. Het kan zijn dat machismo-marianismo zo diep zit dat het niet eens meer als probleem wordt ervaren.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek: Verheldering van bovengenoemde relaties

Keywords van document: Machismo, Marianismo, thuissituatie, relatie met partners, werk, huishoudelijke taken, leefsituatie.

Thema's: Gezondheid en welzijn

Titel: Voorspellers van normoverschrijdend gedrag bij jongeren op Curaçao: risicofactoren, morele oriëntatie, moreel schoolklimaat en zelfcomplexiteit (Masterthesis Universiteit Utrecht)

Auteur: Judith van de Hoeven

Jaartal: 2002

Onderzoeksvragen: Is normoverschrijdend gedrag van Curaçaose jongeren van verschillende schoolniveaus voorspelbaar op grond van individuele risicofactoren, hun morele oriëntatie, de morele schoolsfeer en/of zelfcomplexiteit

Methode: Steekproef van 169 tweede en derde klassers; uiteindelijk 160 jongeren (havo vwo; 40/ mavo 67/ BVO LTS; 53). De Morele Oriëntatie lijst, een gedragsvragenlijst en de questionnaire moral atmosphere; een zelfcomplexiteits lijst en een sociale wenselijkheid lijst

Doelgroep: Tweede en derde klassers

Conclusie: Straforientatie is de beste voorspeller voor normoverschrijdend dader-, slachtoffer- en gedrag van anderen. Schoolsfeer is ook een voorspeller bij normoverschrijdend gedrag van anderen.

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document: Individuele risicofactoren, hun morele oriëntatie, de morele schoolsfeer en/of zelfcomplexiteit normoverschrijdend gedrag

Thema's: Gezondheid en welzijn

Titel: Evaluatieverslag Yave 2007 – 2013

Auteur: FAJ

Jaartal: 2014

Onderzoeksvragen: Evaluatie van interventie YAVE

Methode: Met behulp van informatie uit o.a. clientregistratie en volgsysteem
Jongeren van 10 tot en met 24 jaar met één of meer problemen binnen hun leven die (nog) niet of recent voor de eerste keer in beeld gekomen zijn bij hulpverleningsinstellingen, politie en justitie, maar wel ondersteuning en begeleiding nodig hebben om persoonlijk en maatschappelijk niet (verder) af te glijden en/of uit te vallen.

Conclusie: Activiteiten, doelgroep, aanmelders en resultaten van hulpverlening worden besproken.

Aanbevelingen voor praktijk:

Keywords van document:
Thema's:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:
Preventie; interventie, kwetsbare jongeren, jeugd
Gezondheid en Welzijn

Titel:	Aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarktpositie van jongeren op Curaçao
Auteur:	Shekinah Dare (Begeleider ICUC: F. Quirindongo, scriptie ICUC pedagogisch getuigschrift/ onderwijssociologie)
Jaartal:	2015
Onderzoeksvragen:	Welke factoren kunnen bijdragen tot het oplossen van de aansluitingsproblemen tussen het onderwijs en de arbeidsmarktpositie van jongeren op Curaçao? Wat is de huidige situatie van de werkzoekende en werkende jongeren op Curaçao? Welke factoren verklaren de aansluitingsproblemen tussen het onderwijs en de arbeidsmarktpositie van jongeren op Curaçao? Hoe kan de arbeidsmarktpositie van jongeren op Curaçao verbeterd worden?
Methode:	Kwalitatief en kwantitatief: Analyse censusdata 2001 en 2011 voor Jeugdwerkloosheid (longitudinaal onderzoek) op Curaçao vergeleken met landen in de regio. Interviews met stakeholders en 15 leerlingen in het VO
Doelgroep:	Jongeren 16-30 jaar
Conclusie:	Er is een sterke stijging geweest in de jeugdwerkloosheid tussen 2011 en 2013, de cijfers voor Curaçao liggen relatief hoog ten opzichte van de regio en wereldwijd. De meeste werkzoekende jongeren hebben een laag opleidingsniveau (vsbo, sbo). De arbeidsvraag en aanbod op Curaçao richten zich op laagopgeleiden maar er bestaan aansluitingsproblemen tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt van jongeren. Verklaringen hiervoor zijn: familiegestuurde en etnische bedrijven, Gebrek aan (stage)begeleiding, Tekort aan BPV-plaatsen, continue (internationale) ontwikkelingen, Geen goede aansluiting VSBO-SBO, Gebrek aan benodigde competenties, Aanbodgericht onderwijs, Mentaliteit, houding, en psychologische aspecten
Aanbevelingen voor praktijk:	De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt van jongeren op Curaçao kan verbeteren door te focussen op integrale samenwerking, meer vertrouwen, goede voorlichting, het aanleren van 'zachte' vaardigheden. Samenwerking is cruciaal voor kwaliteitsverbetering, de overheid moet dit proces ondersteunen.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Zorg voor het continu verrichten van onderzoek
Keywords van document:	Jeugdwerkloosheid, werk, arbeidsmarkt, aansluiting,
Thema's:	Werk en ondernemerschap

Titel:	Arbeidsmarktonderzoek Kansen en randvoorwaarden voor jongeren van de Sociale Vormingsplicht
Auteur:	Kenniscentrum Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (KBB Curaçao) Gofrie van Lieshout, Elly Hellings
Jaartal:	2014
Onderzoeksvragen:	Het onderzoek gaat over de mogelijkheden en kansen van de jongeren die hebben deelgenomen aan de Sociale Vormingsplicht (SVP). Er wordt onderzocht waar op de arbeidsmarkt kansen liggen voor instroom van de SVP doelgroep (SBO niveau 1 of lager) en wat de voorwaarden voor invulling van die kansen zijn. Tevens is werkgevers gevraagd naar hun ervaring met deze doelgroep, de bereidheid om hen een kans te geven, de randvoorwaarden voor begeleiding en minimale vaardigheden.
Methode:	Kwalitatief en Kwantitatief. Survey onder werkgevers, deskresearch (literatuuronderzoek), interviews.
Doelgroep:	Voortijdig schoolverlaters: Jongeren van 16-24 jaar zonder startkwalificatie en zonder werk (doelgroep Sociale Vormingsplicht)
Conclusie:	De SVP is ingevoerd (per landsverordening) om jongeren zonder startkwalificatie te verplichten deel te nemen aan een kanstraject (opleiding op assistent niveau). Jeugdwerkloosheid is hoog op Curaçao (2011: 24.7% → 2013 n37.2%). Door de jaren heen is er gemonitord, kansen voor plaatsing op de arbeidsmarkt na deelname aan de SVP zij het grootst in de horeca, bouw, autospuiter en kinderopvang. Werkgevers blijken veel waarde te hechten aan motivatie, betrouwbaarheid en het nemen van verantwoordelijkheid, meer dan vakinhoudelijke kennis.

Aanbevelingen voor praktijk:	Het aanbod van trajecten moet zich beperken tot kansrijke beroepsroepen op basis van de behoefte van bedrijven. Jongeren moeten een realistische voorstelling hebben van hun (toekomstige) werkzaamheden en salaris. Het vormingstraject zou ook tijdens plaatsing op een werkplek moeten doorlopen. Bekendheid van de SVP in bepaalde sectoren moet worden vergroot zodat daar meer trajecten kunnen worden ingezet. Het is belangrijk dat werkenden worden bijgeschoold en er meer doorstroming ontstaat waardoor er in de laatste functies (starters) ruimte ontstaat voor de doelgroep van de SVP.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Onderzoek naar sociaal maatschappelijke problemen van deze jongeren is nodig zodat ook preventief kan worden ingezet door eerder hulp te geven. Ook is het belangrijk een volgsysteem op te zetten voor monitoring.
Keywords van document:	Jongeren, VSV, onderwijs, startkwalificatie, arbeidsmarkt, leer werk traject, jeugd werkloosheid, werkgevers, bedrijfsleven.
Thema's:	Onderwijs, Arbeidsmarkt
Titel:	Quickscans (6 x uitgevoerd) Vraag en aanbod personeel in de Juridische sector/Koeltechniek, Bakkerij/MKB/ICT/Bouw
Auteur:	Kenniscentrum Beroepsonderwijs en bedrijfsleven (KBB)
Jaartal:	2014 :Juridisch sector, 2013: Koeltechniek, Bakkerij, MKB-retail, 2012: ICT, Bouw
Onderzoeksvragen:	Hoe zit de sector eruit, wat is de personeelsbehoefte per sector op de arbeidsmarkt?
Methode:	Survey onder bedrijven, focusgroepen met professionals, inventarisatie van het onderwijsaanbod per sector
Doelgroep:	Jongeren 16-30 jaar
Conclusie:	Conclusies geven per sector weer welke knelpunten en behoeften er zijn. Sectoren verschillen in opleidingsniveau (Juridisch doorgaans hoog, retail doorgaans laag, bakkerij veel instroom vanuit Leerwerktrajecten)
Aanbevelingen voor praktijk:	ICT groeisector, Curaçao heeft ambities, daar moet het onderwijs op worden afgestemd (oa HBO doorstroom verbeteren), Koeltechniek: is groeisector met openstaande vacatures, behoefte aan SBO 3 opleiding, technische (taal) vaardigheden, houding, discipline. In de bouw is krimp sinds 2007, vacatures worden niet vast ingevuld. Het opzetten van een centrale databases met arbeidsmarkt- en onderwijs gegevens te koppelen aan een nationale vacaturebank. Stimuleer bedrijven die meewerken aan de BPV (stageplekken aanbieden).
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Er is steeds een gebrek aan overzicht van het aantal studenten (bijv richting Bouw) en afgestudeerden, als deze gegevens wel beschikbaar zijn/komen, kan dat meer inzicht geven in totalen. Waarom stromen jongeren in de bouw met vsbo niveau niet door naar SBO?
Keywords van document:	opleiding, bedrijfsleven, arbeidsmarkt, vacatures,
Thema's:	Werk en ondernemerschap
Titel:	Ayó òf te aweró? Een onderzoek naar migratie-intenties en de belemmerende en bevorderende factoren rondom remigratie naar Curaçao
Auteur:	Maartje Groot, Renske Pin, Diego Vasquez Villasaca iov Ministerie van SOAW
Jaartal:	2014
Onderzoeksvragen:	Wat zijn de cijfers (wie vertrekken naar Nederland, hoeveel, wie komt terug, wie niet, wanneer)? Welke factoren spelen een rol bij remigratie? En hoe kun je remigratie stimuleren, hoe kom je tot <i>Brain Gain</i> voor Pais Kòrsou?
Methode:	Literatuuronderzoek, Representatieve survey geanalyseerd volgens theory of planned behaviour, focusgroepen
Doelgroep:	Examenleerlingen op Curaçao, Curaçaose studenten in Nederland, non returners (NL), remigranten (op Curaçao)
Conclusie:	Er is winst te behalen met het stimuleren van remigratie, er zit veel potentieel in het buitenland en veel van deze Yu di Kòrsou de wens hebben terug te keren. Toch zijn er belemmeringen om deze stap te zetten. Het vertrek van de bursalen die in NL gaan studeren, staat in schril contrast met de terugkeer van mensen naar Curaçao. Veel mensen willen graag hun steentje bijdragen aan het eiland maar voelen zich nauwelijks welkom. Het is moeilijk om werk te vinden, niet iedereen voelt zich gewaardeerd terwijl de wens om terug te keren en hier te wonen en te werken bij de meerderheid aanwezig is. Wens om bij familie te wonen en de wens om hier te wonen geven vaak de doorslag. Wanneer carrièrekansen belangrijk zijn maken mensen vaak de keus om niet terug te keren.

Aanbevelingen voor praktijk:	Gebruik remigratie om tot Brain Gain te komen, nu worden terugkeerders vaak gezien als bedreiging. Het zou goed zijn om met de vertrekkers in contact te blijven via social media. Ook een diaspora aanpak biedt perspectief. Hierbij worden mensen die in het buitenland wonen en werken toch ingezet voor de ontwikkeling van het eiland bijvoorbeeld door een paar maanden hier te werken of op afstand bij te dragen. Een stageprogramma op Curaçao voor Curaçaose studenten in Nederland (bijv. binnen de overheid) kan remigratie stimuleren en zorgen voor positieve ontwikkelingen.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Er is behoefte aan cijfers want niemand weet nu precies hoeveel studenten er in het buitenland studeren. SSC heeft alleen gegevens over bursalen, niet over jongeren die zonder beurs van SSC naar NL gaan. DUO wil deze cijfers vooralsnog niet verstrekken terwijl de informatie van groot belang kan zijn voor de ontwikkeling van beleid op Curaçao. Als je weet wie er studeren kan je ook gericht werven voor vacatures. De Curaçaose minister van onderwijs zou hierover afspraken moeten maken met NL. Onderzoek onder werkgevers is nodig om meer inzicht te krijgen in hun behoeften bij het aannemen van personeel. Het gaat hier dan om jongeren met een gerichte opleiding tussen MBO en WO niveau.
Keywords van document:	Remigratie, migratie, onderwijs, studeren, arbeidsmarkt
Thema's:	Onderwijs, Arbeidsmarkt
Titel:	Resultaten arbeidskrachten onderzoek (AKO) Curaçao 2013
Auteur:	CBS
Jaartal:	2013
Onderzoeksvragen:	De belangrijkste concepten in dit onderzoek zijn het werkloosheidspercentage, de ontwikkeling van de werkende bevolking, de ontwikkeling van de werkzoekende bevolking en de participatiegraad. Het onderzoek wordt normaliter elk jaar gehouden. In 2010 is geen AKO gehouden vanwege voorbereidingen van de Census en in 2012 is wegens begrotingsperikelen ook geen AKO gehouden.
Methode:	Het AKO is een steekproef onderzoek onder huishoudens met als doel de recente ontwikkelingen op de arbeidsmarkt te meten.
Doelgroep:	Bevolkingsonderzoek; De steekproefgrootte is berekend op 2250 adressen.
Conclusie:	De bevolking van 15 jaar en ouder is tussen oktober 2011 en oktober 2013 met ongeveer 3000 personen gestegen. Uit de resultaten van het Arbeidskrachtenonderzoek blijkt dat deze toename geheel ten goede komt aan de beroepsbevolking. De beroepsbevolking is met 6,2 procent fors gestegen naar een niveau van 73005 personen. Het aantal werkende personen is in 2013 met ongeveer 1450 personen ten opzichte van 2011 gestegen; dat is 2,3 procent. De totale werkende bevolking telt nu ongeveer 63490 personen. Vooral de stijging van het aantal werkende mannen heeft hiertoe bijgedragen. Daarnaast blijkt uit het AKO dat meer personen in de leeftijdsgroep van 55 jaar en ouder werkend zijn. Dit heeft te maken met de forse toename van de bevolking in deze leeftijden (6,4%), waarvan een aantal, naast niet-actief, ook werkend en werkzoekend zijn. De werkzoekende bevolking is met bijna 2800 personen gestegen en heeft in 2013 een niveau van 9512 ; ruim 41 procent meer dan in 2011 (6721). Het werkloosheidspercentage is ten opzichte van 2011 (9,8%) fors toegenomen en bedraagt 13,0 procent van de beroepsbevolking. De totale participatiegraad is naar 48,4 procent gestegen, en komt daarmee 1,9 procentpunten hoger uit dan in 2011 (46,5%). Ook de participatiegraad van de bevolking 15 jaar en ouder is van 57,9 in 2011 naar 59,5 procent in 2013 gestegen. Er is in 2013 een forse toename van het aantal werkzoekende jongeren waar te nemen (leeftijd 15-24 jaar). Deze is met maar liefst 1200 personen gestegen. Mede als gevolg hiervan is de beroepsbevolking van de jongeren met bijna een kwart toegenomen. <i>De jeugdwerkloosheid is naar 37,2 procent gestegen (vergeleken met 24,7 in 2011).</i> Ook het aantal werkzoekende vrouwen is in 2013 fors toegenomen ten opzichte van 2011. Het niveau ging van 4001 in 2011 naar 5841 in 2013; 46 procent meer.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Arbeidsmarkt, (jeugd) werkloosheid, beroepen, werken
Thema's:	Werk en Ondernemerschap

Titel: Klaar voor de arbeidsmarkt?
Auteur: KBB, Elly Hellings/IndigoBlue Consult
Jaartal: 2012
Onderzoeksvragen: Vindt het Curaçaose SBO-onderwijs in voldoende mate aansluiting bij de arbeidsmarkt?
Methode: Explorierend onderzoek met combinatie van onderzoeksmethoden, zowel kwalitatief als kwantitatief (deskresearch, survey en focusgroepen)
Doelgroep: Jongeren in het SBO of met een SBO diploma (secundair beroeps onderwijs)
Conclusie: Er is met bedrijven, SBO scholen en studenten/afgestudeerden van het SBO gesproken. De aansluiting wordt door bedrijven niet als goed beoordeeld, wel zijn er verbeteringen geweest met betrekking afstemming en kwaliteit. De aansluiting tussen VSBO en SBO zou beter moeten en de begeleiding ook. Ook hebben studenten vaak een niet realistisch beeld van de werkvloer. Werkgevers hebben behoefte aan normen waaraan SBO leerlingen voldoen als ze hun diploma hebben, ze constateren veel niveauverschil. Uitstroom van SBO-ers moet verbeteren op houding, talenkennis, pro-activiteit en daarbij moet de zorgstructuur moet beter binnen de opleiding.
Aanbevelingen voor praktijk: Stimuleer bedrijven om meer BPV plekken te creëren, daarmee zal de kwaliteit van de stages omhoog gaan omdat er 'keus' is en scholen niet zomaar elke plek goedkeuren. Onderwijs moet meer vraaggestuurd worden ipv aanbodgericht.
Aanbevelingen vervolgonderzoek
Keywords van document: Vraag arbeidsmarkt, jeugdwerkloosheid, VSV, aansluiting, SBO
Thema's: Werk en ondernemerschap

Titel: Terug naar Curaçao? Hoog opgeleide Curaçaoënaars voor de keuze
Auteur: Han Entzinger en Giorgio Touburg Erasmus Universiteit Rotterdam
Jaartal: 2011
Onderzoeksvragen: Gaan Curaçaose studenten in NL terug of blijven ze? Wat beïnvloedt keus tussen terugkeren of blijven?
Methode: Digitale survey, verdiepende interviews met deelnemers aan de survey
Doelgroep: 19-48 jaar, studierend in NL of al afgestudeerd
Conclusie: Uit het onderzoek blijkt dat de meeste in Nederland wonende Curaçaoënaars niet staan te trappelen van ongeduld om terug naar Curaçao te gaan. Op de lange termijn wil men wel terug, hoe ouder hoe liever men terugkeert naar Curaçao. De afweging terug te keren wordt vooral gemaakt op belangrijke keuzemomenten (oa na afronding studie, geboorte kinderen etc). Studieschuld en moeite met het vinden van een baan
Aanbevelingen praktijk: Wanneer Curaçao de werving van hoog opgeleide Curaçaoënaars serieus wil nemen, moet dit beter georganiseerd moet worden: meer hulp bij het zoeken naar een baan, een huis en evt. scholen. Ook een betere afbetalingsregeling voor de studieschuld zou de terugkeer bevorderen. Bedrijven en de overheid op Curaçao zouden vooral net afgestudeerde potentials moeten verleiden tot terugkeer.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:
Keywords van document: Migratie, remigratie, studie, hoog opgeleiden, werk, werkzoekenden, werving, brain drain
Thema's: Werk en ondernemerschap, onderwijs

Titel: Trabou Tin; een drie sporen aanpak
Auteur: Reda Sosial
Jaartal: 2005
Onderzoeksvragen: een drie-sporen aanpak, omvat de acute realisatie van een aantal programma's gericht op het binnen een periode van anderhalf jaar (juli 2004 tot en met december 2005) uitvoeren van de door Reda Sosial voorgestane armoedebestrijding, het scheppen van werkgelegenheid en de aanpak van een aantal zorggebieden die prioriteit genieten in de sociale ontwikkeling van de Nederlandse Antillen.
Methode:
Doelgroep:
Conclusie: Aansluitend op de integrale wijkaanpak wil Reda Sosial in haar programma van 2004/2005 ook gericht middelen aanwenden ten behoeve van de volgende zorggebieden, te weten: a. Ouderenzorg b. Aanpak drugsverslaving c. Zorg voor

gehandicapten d. Voorschoolse educatie e. Opknappen schoolgebouwen en
vervangen schoolmeubilair f. Opknappen buurtcentra

Aanbevelingen voor praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

Thema's:

Armoede, Interventies

Arbeid en ondernemerschap, Wonen en leefomgeving

WONEN EN LEEFOMGEVING

- Titel:** Buurtprofielen van Asiento, Barber, Berg Altena, Bonam, Brievengat, Buena Vista, Christoffel, Domi, Dominguito, Flip, Fortuna, Groot Kwartier, Groot Piscadera, Habaai, Hato, Kanga-Dein, Koraal Partier, KoraalSpecht, Kwarchi, Labadera, Lagun, Lelienberg, Mahaai, Mahuma, Maria Maai, Meiberg, Mon Repos, Montaña Abou, Montaña Rey, Muizenberg, Mundu Nobo, Nieuwe Haven, Oostpunt, Otrobanda, Pannekoek, Paradijs, Parera, Piscadera Baai, Punda, Rancho,Ronde KLip, Rooi Santu, Roosendaal, Saliña, Santa Maria, Santa Rosa, Scharloo, Schottgat, Seru Grandi, Seru Lora, Sint Michiel, Soto, Souax, Spaanse Water, Steenrijk, Suffisant, Tera Kora, Tera Pretu, Wacao, Wanapa,Westpunt, Wilibrordus, Wishi, Zeelandia
- Auteur:** Ministerie van Sociale Ontwikkeling Arbeid en Welzijn.
- Jaartal:** 2011
- Onderzoeksvragen:** Methode: Het buurtprofiel is een initiatief van het voormalig overheidsdienst Sociaal Kennis Centrum. Het project is gestart als kwalitatief deelonderzoek van de buurtmonitor. Al tijdens de informatiebijeenkomsten met de wijkvertegenwoordigers is de noodzaak gebleken om een totaalbeeld van de wijk vast te leggen in een wijk- c.q. buurtprofiel. In een dergelijk buurtprofiel worden de objectieve en subjectieve data naast elkaar gezet en met elkaar in verbinding gebracht. Het gaat er dan met name om, te kijken naar bepaalde opvallende ontwikkelingen in de wijken en het verhaal dat hierachter steekt, verteld door de mensen zelf. Het buurtprofiel biedt ook andere voordelen; een optimaal inzicht in de wijkstructuur draagt immers bij tot gerichte actie en uiteindelijk tot een daling van de armoede in de wijken. Het gaat hierbij om het vaststellen van de werkelijke behoefte in de wijk. Het project beoogt dan ook om samen met de wijk op basis van een brede bevraging de behoeften en problemen in kaart te brengen en gezamenlijk oplossingen te formuleren. Hier kunnen dan naast de sterke en zwakke punten duidelijke doelstellingen uit voort komen die dienen als een substantiële bijdrage aan wijkgerichte integrale aanpak.
- Doelgroep:**
- Conclusie:** Beschrijvend onderzoek
- Aanbevelingen voor praktijk**
- Aanbevelingen vervolgonderzoek:**
- Keywords van document:** Buurtprofielen; demografische kenmerken, sociaal economische kenmerken, sociale participatie, leefbaarheid, sociale kaart, wijkontwikkeling
- Thema's:** Wonen en leefomgeving
-
- Titel:** Stedelijke fragmentatie op Jamaica en Curacao
- Auteur:** Rivke Jaffe
- Jaartal:** 2006
- Onderzoeksvragen:**
- Methode:** Vergelijking van steden in Jamaica en Curacao op stedelijke fragmentatie
- Doelgroep:**
- Conclusie:** Kingston en Willemstad in het Caribische gebied staan bekend als sterk gefragmenteerde steden. Visies van bewoners op deze steden en hun eigen wijken laten een differentiatie van de stedelijke ruimte zien op basis van geweld, inkomensgelijkheid en etniciteit. Vaak voelen bewoners zich buiten hun eigen wijk onveilig of onwelkom, wat hun fysieke en sociale mobiliteit kan beperken. Het concept sociaal kapitaal wordt gebruikt om een beter inzicht te krijgen in het verband tussen de sociaalruimtelijke fragmentatie en stedelijke ontwikkeling.
- Aanbevelingen voor praktijk:**
- Aanbevelingen vervolgonderzoek:**
- Keywords van document:**
- Thema's:** Wonen en leefomgeving
-
- Titel:** Atakando Pobresa, Combating poverty through integrated neighbourhood development
- Auteur:** Rede Sosial
- Jaartal:** 2004

Onderzoeksvragen:	
Methode:	Het onderzoek beschrijft 12 arme wijken op Curaçao en gaat in op kwetsbare groepen en is een follow up van een onderzoek uit 1998 (Pobresa ban atak'e) waarbij deels dezelfde respondenten zijn geïnterviewd die tevens deelnemen aan een door Reda sosial getrokken programma. Er zijn 25 interviews gedaan en daarbij zijn de Censusedata van het CBS (2001) gebruikt om inzicht te geven in de omstandigheden en ontwikkelingen in de wijken.
Doelgroep:	Kwetsbare groepen, arme gezinnen
Conclusie:	Respondenten ervaren in 2004 een verbetering van hun (achterstands)situatie. Huizen zijn opgeknapt, sommigen hebben werk en daardoor een hoger inkomen. De samenleving roept om 'normen en waarden' te versterken en meer respect te ontwikkelen voor de positie van lokale leiders (zoals docenten).
Aanbevelingen voor praktijk:	De samenleving roept om 'normen en waarden' te versterken en meer respect te ontwikkelen voor de positie van lokale leiders (zoals docenten).
Aanbevelingen vervolgonderzoek	
Keywords van document:	Armoede, werkloosheid, wijken, kwetsbare groepen.
Thema's:	Wonen en leefomgeving
Titel:	Ruimte voor de jeugd: een inventarisatie onderzoek naar bestaande faciliteiten voor kinderen en jongeren in verschillende wijken van Curacao.
Auteur:	Federatie Antilliaanse Jeugdzorg; Francis Alberto en Roxanne Tore
Jaartal:	2003
Onderzoeksvragen:	In dit onderzoek worden de verschillende faciliteiten waar activiteiten voor kinderen en jongeren worden ontplooid, geïnventariseerd. Dit teneinde inzicht te krijgen in de kwantiteit, kwaliteit en verspreiding van deze faciliteiten in de verschillende wijken van Curaçao en in de mate waarin en de wijze waarop deze benut worden.
Methode:	Hierbij zijn de faciliteiten in de volgende categorieën onderverdeeld: clubhuizen van geüniformeerde jeugdgroepen, jeugdcentra, buurtcentra, kerkelijke centra, sportfaciliteiten, scholen, crèches, kampeer-, bivak- en trainingscentra en overigen.
Doelgroep:	Jeugd
Conclusie:	Van de 120 geïdentificeerde faciliteiten is het overgrote deel (74%) in de regio's stad en uitbreiding stad geconcentreerd; in deze regio's woont ook het overgrote deel (70%) van de kinderen en jongeren in de leeftijdscategorie van 0 – 24 jaar. Het activiteiten aanbod in de faciliteiten is over het algemeen zeer gevarieerd maar is zelden gebaseerd op een gestructureerd programma. In dit kader is gebleken dat er een behoefte is aan begeleiding voor het ontwikkelen en uitvoeren van activiteitenprogramma's. Ook voor de exploitatie en onderhoud van de faciliteiten is enige begeleiding nodig. Op dit moment wordt dit op een weinig professionele wijze gedaan waardoor de meeste faciliteiten in een matige technische staat verkeren. Het gebruik van de faciliteiten is zeer inefficiënt en vaak versnipperd. Het gemiddelde aantal uren per week dat bij de faciliteiten aan activiteiten wordt besteed, ligt met uitzondering van de clubhuizen (6 uren) en de sportfaciliteiten (45 uren) tussen de 22 en de 28 uren. De verschillen binnen de onderscheiden categorieën zijn echter groot; bepaalde faciliteiten worden zeer intensief gebruikt terwijl een ander deel zeer weinig gebruikt wordt. Daarnaast komen in bepaalde zones meerdere faciliteiten van dezelfde categorie voor, die elk zeer weinig gebruikt wordt.
Aanbevelingen voor praktijk:	Aanbevolen wordt om bij het verlenen van financiële steun ten behoeve van jeugdfaciliteiten minder aandacht te besteden aan uitbreiding van het aantal en zich meer te concentreren op een beter gebruik van het bestaande. Uitgaande van een wijkgedachte dienen meerdere organisaties gebruik te maken van dezelfde faciliteiten binnen een bepaalde gebied/wijk. Hierbij is niet alleen bij de gebruikers maar ook bij de beleidsmakers en financierende instanties samenwerking en afstemming nodig. Voorts dienen de gebruikers meer te worden begeleid bij het ontwikkelen van activiteitenprogramma's en bij het exploiteren en onderhouden van de faciliteiten. Dit teneinde te komen tot een optimaler gebruik van de bestaande faciliteiten voor de jeugd.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Faciliteiten, wijk, jeugd
Thema's:	Vrije Tijd

Titel:	XTC, GHB, cocaine en ketamine, een fenomeenonderzoek naar jongeren en partydrugs op Curaçao (onderdeel Criminaliteitsbeeldanalyse Curaçao 2014)
Auteur:	Wynsen Faber, Tiny la Roi, Charlotte Corpeleijn (Faber Organisatievernieuwing) iov Openbaar Ministerie
Jaartal:	2014
Onderzoeksvragen:	Worden er op Curaçao partydrugs gebruikt in sociale context, welke drugs, in welke mate en door wie? Waar komen de drugs vandaan (invoer), waar geproduceerd en tegen welke prijs wordt drugs aangeboden?
Methode:	Het gaat om een fenomeenonderzoek (doorlichting op een specifiek thema) in het kader van de Criminaliteitsbeeld Analyse die in 2014 is uitgevoerd (daarvoor ook in 2006). In eerste instantie gestart met participerende observatie, dat gaf aanleiding tot nader onderzoek. Literatuuronderzoek, <i>Audience Response Sessies</i> (focusgroepen) met stagiairs en lokale scholieren en studenten apart van elkaar. Daarbij is er ook een Rioolwater sampling gedaan op twee feestlocaties om te testen op het voor komen van chemische stoffen gerelateerd aan drugsgebruik.
Doelgroep:	Curaçaose scholieren (193) en studenten/stagiairs (90 voornamelijk uit Nederland)
Conclusie:	Er worden partydrugs gebruikt op Curaçao ook onder scholieren. Inbeslagnames (relatief laag) geven geen representatief beeld voor het gebruik. Naar schatting heeft tussen de 31 en 50% van de studenten/stagiaires ooit cocaïne gebruikt. Voor een groot deel (ca. 168 per jaar) is Curaçao de plek waar ze voor het eerst Cocaïne gebruiken waarschijnlijk door het uitgaansklimaat, de homogene groep, groepsdruk (iedereen doet het) en de beschikbaarheid tegen een lage prijs. 40% heeft aangegeven ooit XTC te hebben gebruikt. Van de scholieren geeft 93% aan nooit XTC te hebben gebruikt. Scholieren blijken onbekend met GHB, van studenten/stagiairs gebruikt tussen de 6.9 en 13.9% GHB wat als gevaarlijk wordt gezien vanwege de moeilijke dosering en de aanwezigheid van reststoffen. Het gebruik van partydrugs is aangetoond door controle van monsters van rioolwater van 2 partylocaties. XTC pillen worden regelmatig via de post naar Curaçao verstuurd, geen aanwijzingen voor productie op Curaçao, dit is wel het geval bij GHB wat thuis gemaakt kan worden met legale grondstoffen die nu niet door de Douane onderschept worden omdat ze in het systeem als 'overige' worden geregistreerd. FMA helpt lokale drugsgebruikers, studenten/stagiairs zien zij niet als hun doelgroep en blijven voor de hulpverlening onzichtbaar. Partydrugs hebben geen opsporingsprioriteit.
Aanbevelingen voor praktijk:	Bij feesten de security ook op partydrugs laten checken, niet alleen op wapenbezit. 100% controles inrichten in op Hato gericht op jongeren die aan het gebruikersprofiel van partydrugs voldoen. Jongeren voorlichten over gevaren van drugsgebruik (zoals 'vervulde' GHB). Stel protocollen op voor intoxicatie. Zorg dat productie en invoer worden opgespoord door controles, het volgen van potentiële smokkelaars, gebruik van de juiste (scan) apparatuur en trainingen.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Er worden minimaal 77.000 pillen gebruikt per jaar terwijl er nauwelijks pillen worden aangetroffen. Een relevante nieuwe vraag is waarom het gebruik van partydrugs niet in de cijfers van inbeslagnames wordt weerspiegeld. Om tot een representatieve steekproef te komen onder scholieren moet de ARS steekproef worden uitgebreid. Dit onderzoek zou om het jaar moeten worden herhaald. Curaçao kan aanhaken bij het OAS onderzoek in 12 landen in de Caribische regio. Jongeren op feesten laten deelnemen aan een survey over hun gebruik en dat van anderen en ook personeel op feesten betrekken in het onderzoek (anoniem uiteraard). Verbeter riool water sampling methode voor Curaçao zodat er gericht kan worden opgespoord.
Keywords van document:	Drugs, XTC, Cocaïne, partydrugs, Curaçao, jongeren, criminaliteit, gezondheid, feesten
Thema's:	Veiligheid
Titel:	Detentie van Jeugdigen in Curaçao
Auteur:	Annemarie Marchena-Slot
Jaartal:	2012

Onderzoeksvragen:	Welke plaats nemen vrijheidsbenemende jeugdsancties in het oude en nieuwe jeugdsanctiestelsel van Curaçao in en in hoeverre voldoet de wetgeving (in het bijzonder detentievoorschriften) aan de internationale normen?
Methode:	(Juridisch) Bronnenonderzoek, literatuuronderzoek
Doelgroep:	Jeugdigen in detentie op Curaçao
Conclusie:	Vrijheidsbeneming (opsluiting) van jeugdigen (tot 18 jaar) was niet het <i>ultimum remedium</i> zoals dat bedoeld is in internationale normen/verdragen door Curaçao geratificeerd/gebonden. Er is een nieuw wetboek van strafrecht sinds november 2011 met meer mogelijkheden dan het oude Antilliaanse strafrecht. Daardoor kan vrijheidsbeneming als zwaarste straf meer tot zijn recht komen. Er zijn meer waarborgen voor een detentie van zo kort mogelijke duur bij jeugdigen. De uitvoeringsregelgeving is echter nog niet vernieuwd en sterk verouderd. Soms is dit zelfs in strijd met internationaal recht (disciplinaire sancties en het recht op beklag worden als voorbeeld genoemd). Dit geldt ook voor de in de gevangenis (SDKK) op jeugdigen toegepaste wetgeving. Of de situatie voor jeugdigen verbetert, valt of staat met hoe in de praktijk invulling wordt gegeven aan de mogelijkheid nieuwe sancties in te zetten (zoals taakstraffen, de gedragsbeïnvloedende maatregel gericht op jeugdige veelplegers), of er gebruik wordt gemaakt van voorwaardelijke veroordelingen en tot slot waar jeugdigen hun detentie moeten uitzitten.
Aanbevelingen voor praktijk:	Investeren in jeugdvoorzieningen (jeugdigen moeten weg uit het SDKK), herziening van de uitvoeringswetgeving zodat aan internationaal recht wordt voldaan. Zorg voor één vrijheidsbenemende jeugdsanctie en zorg dat jeugdigen tot 18 jaar een jeugdsanctie krijgen opgelegd in plaats van 16 of 17 jarigen volgens volwassen sancties te veroordelen.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Doe onderzoek naar de relevantie van Adolescenten strafrecht. Eerder onderzoek wijst uit dat jongeren pas op hun 24 ^e jaar sociaal-emotioneel rijp zijn in plaats van op hun 18 ^e jaar. Voor deze tussengroep zou onderzoek naar sanctiemogelijkheden en regels voor tenuitvoerlegging relevant zijn. Het zou tevens goed zijn nader onderzoek te doen naar de detentie van jeugdigen in specifieke situaties van voorarrest en vreemdelingendetentie.
Keywords van document:	Jeugd, detentie, criminaliteit, straf(recht), sancties, Curaçao, gevangenis,
Thema's:	Veiligheid
Titel:	Jeugdreclassering op Curacao. Inspectie onderzoek van de Raad voor rechtshandhaving naar het bestaan, de opzet en de werking van jeugdreclassering op Curacao.
Auteur:	Raad voor Rechtshandhaving
Jaartal:	2012
Onderzoeksvragen:	De Raad onderzoekt in deze inspectie in hoeverre en op welke wijze invulling wordt gegeven aan de Jeugdreclassering op Curaçao. Ter beantwoording van deze onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd: 1. Welke organisatie(s) voeren de Jeugdreclassering uit en welke samenwerkingsafspraken zijn er? 2. Welke deelactiviteiten worden verricht in het kader van Jeugdreclassering? 3. Welke nadere voorschriften / richtlijnen ten aanzien van de te onderscheiden deelactiviteiten gelden en worden deze uitgevoerd? 4. Welke andere instellingen worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de Jeugdreclassering en hoe wordt samengewerkt?
Methode:	Juridisch en literatuur onderzoek; bestuderen van diverse documenten; interviews afgenomen met medewerkers; veldonderzoek
Doelgroep:	jeugdigen tussen 12 – 18 jaar
Conclusie:	De algemene conclusie van de Raad is dat ondanks het feit dat het de bedoeling was dat de Raad voor het Welzijn van het kind / Voogdijraad Kòrsou (Voogdijraad) sinds de invoering van het nieuwe wetboek van Strafvordering in 1997 de zorg voor de Jeugdreclassering zou krijgen, de daarvoor noodzakelijke beslissingen niet zijn genomen. De Voogdijraad werd niet formeel aangewezen als de instantie belast met de Jeugdreclassering en de benodigde middelen voor de verantwoorde uitvoering van deze taak werden evenmin beschikbaar gesteld. Daardoor hebben zij geen uitvoering kunnen geven aan de jeugdreclasseringstaken. In de praktijk is er geen sprake van een volwaardig traject bestaande uit begeleiding, toezicht en nazorg van de jeugdigen. De Raad komt tot de conclusie dat daardoor thans aan een volwaardige jeugdreclassering in de justitiële jeugdketen ontbreekt. De Raad concludeert dat de coördinatie van de opgelegde

taakstraffen in de praktijk wel door de Voogdijraad wordt uitgevoerd. Er zijn evenwel vanaf de 2e kwartaal van 2012 geen leerstraffen meer geëxecuteerd en gecoördineerd wegens het ontbreken van financiële middelen. De taakstraffen worden in beperkte mate uitgevoerd vanwege een beperkt aantal locaties waar de taakstraffen kunnen worden uitgevoerd. Tevens concludeert de Raad dat er geen sprake is van gedegen registratie of dossiervorming van deze werkzaamheden, waardoor het niet mogelijk is om de kwaliteit en effectiviteit van de werkzaamheden te toetsen aan de vastgestelde werkwijze en kwaliteitseisen.

Opgesteld t.a.v. Ministerie, Voogdij en OM.

Aanbevelingen voor praktijk:
Aanbevelingen vervolgonderzoek:
Keywords van document:
Thema's:

Reclassering
Veiligheid

Titel: Self-reported youth delinquency in Europe and beyond: First results of the Second International Self-Report Delinquency Study in the context of police and victimization data

Auteur: Enzmann, D., Marshall, I.H., Killias, M., Junger-Tas, J., Steketee, M., & Gruszczynska, B,

Jaartal: 2010

Onderzoeksvragen: Vergelijken van jeugddelinquentie tussen verschillende landen, waaronder 'Nederlandse Antillen en Aruba).

Methode: This article reports on the first results of the Second International Self-Report Delinquency Study (ISRD-2), a large international collaborative study of delinquency and victimization of 12–15-year-old students. The analysis is based on a subsample of the data set: 43,968 respondents from 63 cities and 31 countries. The prevalence rates of the major categories of delinquency, both for individual countries as well as for 6 country clusters, are presented as well as data for victimization experiences (theft and robbery/extortion).

Doelgroep: 12–15-year-old students.

Conclusie: Using different measures, significant differences in level and type of offending are found between country clusters, with the Western European and Anglo-Saxon countries generally (but not always) scoring highest, followed by Northern Europe, Latin American and Mediterranean countries, with post-socialist countries at the bottom. The results for victimization experiences do not follow this pattern. The second part of the article compares ISRD-2 offending and victimization rates with two other main sources of internationally available crime-related statistics: International Crime Victim Survey (ICVS) data and European Sourcebook (i.e. police-based) data. The analyses show a moderate level of support for a convergence of different measures. The article concludes with implications and suggestions for further research.

Aanbevelingen voor praktijk:
Aanbevelingen vervolgonderzoek:
Keywords van document:
Thema's:

Jeugd delinquency; europa en andere landen
Veiligheid

Titel: Gedetineerden in Curacao (Modus Statistisch Magazine)

Auteur: Ellen Maduro

Jaartal: 2010

Onderzoeksvragen: In dit artikel wordt ingegaan op de omvang en enkele kenmerken van gedetineerden in het Sentro di Detenshon i Korekshon di Kòrsou (strafgevangenis te Koraal Specht). Het betreft het totale aantal gedetineerden te Koraal Specht, Curaçao. Het gaat hier om een beschrijving van enkele kenmerken van de gedetineerden per 14 april 2010, waaronder geslacht, leeftijd en geboorteplaats²². Tevens zal worden ingegaan op de gepleegde feiten en de duur van de straf.

Methode: Het bestand van de gevangenis omvat de volgende categorieën: "veroordeeld" onderverdeeld in mannen, vrouwen en jeugd en "onveroordeeld" eveneens onderverdeeld in mannen, vrouwen en jeugd. De groep "mannen" en "vrouwen" zijn ouder dan 24 jaar en de categorie "jeugd" is 24 jaar en jonger. In de groep "onveroordeeld" kunnen personen zitten waarvan het vonnis wel bekend is maar nog niet verwerkt, waarvan men het vonnis nog niet heeft

<p>Doelgroep:</p> <p>Conclusie:</p>	<p>ontvangen, die hoger beroep hebben aangetekend of die in voorlopige hechtenis zijn. De omvang van de verschillende groepen is niet bekend. Waar gesproken wordt van gepleegd feit kan het best zo zijn dat de gedetineerde een justitieverdachte is, omdat nog niet is bewezen dat de persoon de dader is en middels een rechtszaak een vonnis is uitgesproken.</p> <p>Gevangenen</p> <p>Het aantal gedetineerden uit het gevangenisbestand d.d. 14 april 2010 is 575. De gevangenispopulatie bestaat voor het grootste deel uit mannen. De mannelijke gedetineerden zijn relatief jonger dan de vrouwelijke gedetineerden. Hoewel de meeste gedetineerden in Curaçao geboren zijn, zijn relatief meer vrouwelijke dan mannelijke gedetineerden in Colombia, de Dominicaanse Republiek, overig Caribische Gebied of overige landen geboren. Ruim een kwart van de gedetineerden heeft 3 of meer feiten gepleegd of wordt hiervan verdacht. De mannen zijn voornamelijk betrokken bij vermogensdelicten, geweldsdelicten en vuurwapenfeiten. De vrouwelijke gedetineerden zitten relatief vaker vast voor het overtreden van de opiumlandsverordening (drugsdelicten), “andere WvS-delicten” en geweldsdelicten.</p> <p>Het aandeel jongere gedetineerden dat vastzit voor vermogens-, zeden-, en (vuur)wapendelicten, is groter dan dat van de gedetineerden van 25 jaar en ouder, terwijl de gedetineerden boven de 24 jaar zich vaker dan de jongere gedetineerden schulden maken aan opiumdelicten, andere WvS- en geweldsdelicten. De vrouwen zijn ten opzichte van de mannen veroordeeld tot kortere straffen. 7 Procent van de mannelijke gedetineerden zijn veroordeeld tot een straf van tussen de 15 jaar en levenslang. Bij de vrouwelijke gedetineerden is dat nul procent.</p>
<p>Aanbevelingen voor praktijk:</p> <p>Aanbevelingen vervolgonderzoek:</p> <p>Keywords van document:</p> <p>Thema’s:</p>	<p>Veiligheid</p>
<p>Titel:</p> <p>Auteur:</p> <p>Jaartal:</p> <p>Onderzoeksvragen:</p>	<p>Different worlds, common roots a multilevel analysis of youth violence and delinquency in the Netherlands Antilles as a basis for crime prevention</p> <p>Harry Jonkman, Pim Cuijpers, Jos Twisk (VU Amsterdam)</p> <p>2010</p> <p>Wat is de impact van voorspellers van geweld en criminaliteit in de Nederlandse Antillen. Wat is de invloed van demografische variabelen, risicofactoren en beschermende factoren op individueel, op wijk en op eiland niveau en wat is de voorspellende kracht? Wat zijn de mogelijke toepassingen van de modellen om de strategische doelstellingen voor het sociale beleid en de preventie van criminaliteit te ontwikkelen?</p>
<p>Methode:</p>	<p>Dataverzameling via scholen onder jongeren (n=7.842 waarvan 76% op Curaçao) op de 5 eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen van het CtC onderzoek (CBS en DSP groep 2006). Een analyse van geweld en criminaliteit is ook opgenomen evenals statistische analyses voor beschermende en risicofactoren (sociaal economisch factoren, demografische factoren). Er zijn gegevens verzameld op individueel, buurt en eilandniveau.</p>
<p>Doelgroep:</p> <p>Conclusie:</p>	<p>Jongeren op de Nederlandse Antillen van 13-18 jaar</p> <p>Risico- en beschermende factoren zijn sterke voorspellers van geweld en criminaliteit onder jongeren in dit deel van de niet-westerse wereld. Met name op de bovenwindse eilanden is de prevalentie van geweld en criminaliteit hoog. Daarbij zijn er significante verschillen tussen buurten. Het hebben van vrienden die anti sociaal gedrag vertonen is de sterkste voorspeller voor geweld en criminaliteit op individueel niveau. Deze factoren zijn belangrijk voor sociaal beleid en de preventie van crimineel gedrag. Jongeren in dit deel van de wereld lijden onder gebrek aan goed sociaal beleid, het maakt ze kwetsbaar. Effectief sociaal beleid en preventief beleid zijn nodig voor de ontwikkeling van deze eilanden.</p>
<p>Aanbevelingen voor praktijk:</p>	<p>Sociale determinanten (gezin, school, vrienden en wijken) moeten worden meegenomen in de aanpak. In beleid moet specifieke aandacht komen voor de risico- en beschermende factoren die correleren met deze gedragsproblemen. Preventie, individuele zorg en gericht sociaal beleid moeten worden ingezet om geweld en criminaliteit onder jongeren terug te dringen.</p>

Aanbevelingen vervolgonderzoek: Er is weinig vergelijkbaar onderzoek gedaan naar voorspellers van geweld en crimineel gedrag in niet-westerse landen. Het is belangrijk dat er meer vergelijkbaar onderzoek wordt gedaan buiten de westerse wereld.

Keywords van document: Criminaliteit, geweld, preventie, risicofactoren, beschermende factoren, Nederlandse Antillen, Curaçao, beleid

Thema's: Veiligheid

Titel: De aantrekkingskracht van gevaarlijke mannen (rede bij aanvaarding Leerstoel Jeugd en Educatie van Antillianen, Universiteit Utrecht en University of Curaçao/UNA)

Auteur: Marion van San

Jaartal: 2009

Onderzoeksvragen: Hoe komt het dat vrouwen die zich aangetrokken voelen tot 'gevaarlijke' mannen, die opereren binnen de misdaad, vroeg of laat in veel gevallen zelf bij criminaliteit betrokken raken? Welke invloed hebben moeders op hun kinderen (zonen)? Hoe kan de vicieuze cirkel worden doorbroken?

Methode: Literatuuronderzoek

Doelgroep: Gezinnen

Conclusie: Criminaliteit van ouders is een belangrijke voorspeller voor later crimineel gedrag van hun kinderen. Naast de SES en gebrek aan kansen is criminaliteit van deze jongeren voor een belangrijk deel terug te voeren tot de manier waarop hun ouders tegen delinquent gedrag aankijken en wat zij daarover tijdens de opvoeding meegeven. Vrouwen geven onbewust het gedrag dat zij verafschuwen bij hun mannen, in veel gevallen weer door aan hun zonen. Dat vrouwen zich aangetrokken voelen tot 'gevaarlijke' mannen leidt vaak tot een opvoeding waarbij jongens opgevoed worden tot 'gevaarlijke' zonen, die op hun beurt op latere leeftijd weer aantrekkingskracht uitoefenen op vrouwen. Binnen Curaçaose groepen lijkt het er (net als binnen de Siciliaanse maffia, die vergelijking wordt gemaakt) op het eerste gezicht op alsof vrouwen buiten de criminele mannezaken worden gehouden, de laatste jaren is hierin verandering gekomen en zijn vrouwen ook een rol gaan spelen of zelfs een handeltje begonnen. Naast degenen die criminaliteit vanuit hun eigen jeugd hebben meegekregen, is er sprake van vrouwen die erin worden gezogen door hun relatie met hun man en/of is er sprake van economische kwetsbaarheid (lage arbeidsparticipatie) waardoor ook drugsmokkel ook door vrouwen vanaf de jaren '90 als een makkelijke way out werd gezien.

Aanbevelingen voor praktijk: Vicieuze cirkel in gezinnen aan de onderkant van de samenleving moet worden doorbroken. Gebruik een integrale gezinsgerichte aanpak (opleiding, werk, opvoedondersteuning en Voorschoolse educatie van kinderen onder de 4 jaar). Aanpak (doorbreken van dit patroon) vraagt om een robuust sociaal programma waarbij moeders over een hele reeks van jaren, en onder een strikte begeleiding, worden gecoacht.

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document: Criminaliteit, opvoeding, moeders, delinquent gedrag, onderwijs

Thema's: Veiligheid

Titel: "We waren gewoon een vriendengroep die blauw ging dragen". Jeugdbendes naar Amerikaans model in Nederlandse steden en op Curaçao.

Auteur: Marion van San en Catharina van Bentum

Jaartal: 2009

Onderzoeksvragen: Gegeven de geschetste problematiek staan in dit onderzoek de volgende onderzoeksvragen centraal: 1. Wat zijn de achtergronden van Amsterdamse, Rotterdamse en Haagse jongeren die gangsymbolen dragen? 2. Houden deze groepen zich bezig met criminaliteit en zo ja om welke criminaliteit gaat het 3. Gaat het hier om jeugdbendes of zijn het jongeren die zich laten beïnvloeden door de mondiale jeugdcultuur 4. Zijn de 'bendes' waar zij deel van uitmaken etnisch georganiseerd en zo ja bestaan er verbindingen met etnische gemeenschappen in de moederlanden?

Methode: Om in het vorig onderzoek naar jeugdgroepen in Amsterdam (Van San, 2008) een beeld te krijgen van de jongeren die daar, in ieder geval wat hun uiterlijke

kenmerken betreft, deel uitmaken van groepen die zichzelf tot de *Crips* of *Bloods* rekenen, hebben we het bedrijfsprocessensysteem van de politieregio Amsterdam Amstelland 4 voor de periode 2005-2007 doorzocht op de kernwoorden *Crips* en *Bloods*. Omdat we reeds in het vorige onderzoek, en ook nu weer, af en toe te horen kregen dat er contacten bestaan tussen *Crips* en *Bloods* uit Nederland en *Crips* en *Bloods* op de Antillen hebben we onderzoek gedaan op Curaçao om na te gaan wat er waar is van deze verhalen. Catharina van Bentum heeft in het kader van haar afstudeerscriptie, en ook ten behoeve van dit onderzoek, twee maanden onderzoek gedaan op Curaçao waar zij sprak met 25 jongens in de Bon Futuro gevangenis, die zegden deel uit te maken van jeugdbendes.

Doelgroep:

16 – 24 jaar

Conclusie:

Deze verkenning bevat een zoektocht in de grote steden en op Curacao naar aanwijzingen of- en in welke mate – jeugdbendes actief zijn, gemodelleerd naar het bendesysteem in de Verenigde Staten. Daarbij wordt de aandacht met name gericht op de zogenaamde 'Bloods' en 'Crips', Amerikaanse jeugdbendes die zich manifesteren door allerlei uiterlijke kenmerken, o.a. op kledinggebied. Het onderzoek baseert zich op wat bekend is bij de politie en vraaggesprekken met een aantal jongeren dat beweert lid te zijn van eerdergenoemde jeugdbendes. Op Curacao is vooral veldwerk verricht onder scholen en in gevangenissen. Het blijkt dat er in de grote steden in Nederland een groep jongeren bestaat – zoals in de Amsterdamse Bijlmer – die zich omhult met bendesymbolen ala 'Bloods' en 'Crips' (zoals het dragen van rode en blauwe kledingsymbolen) en die ook in chatrooms actief is met 'gangtalk'. Er worden evenwel nauwelijks aanwijzingen gevonden voor het feit dat er sprake zou zijn van strak georganiseerde jeugdbendes, geschoeid op Amerikaanse leest. Er is dan ook eerder sprake van jeugdcultuur, hoewel dat niet uitsluit dat betrokkenen ook actief zijn met het plegen van criminele feiten. Van grensoverschrijdende criminaliteit of structurele contacten met Curacao is al helemaal geen sprake. Op Curacao is de jeugd nauwelijks op de hoogte van het bestaan van voornoemde jeugdbendes.

Aanbevelingen voor de praktijk:

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

Keywords van document:

Jeugdbendes, criminaliteit, Amerika, Curaçao, Grote steden Nederland, gangs, kleding, groepscultuur

Thema's: Veiligheid

Titel:

Resultaten slachtoffer onderzoek 2008

Auteur:

E. Maduro

Jaartal:

2008

Onderzoeksvragen:

1. Wat is de omvang van de "veel voorkomende criminaliteit" in Curaçao, Bonaire en Sint Maarten? 2. In hoeveel gevallen melden slachtoffers een misdrijf bij de politie, welke motieven worden aangedragen om geen aangifte te doen en hoe tevreden tonen de slachtoffers die wel aangifte doen, zich over de inspanningen van de politie? 3. In welke mate bestaan er bij de bevolking angst- en onrustgevoelens met betrekking tot criminaliteit?

Methode: In de periode van 28 mei tot en met eind juni 2008 is in Bonaire, Curaçao en Sint Maarten een Slachtofferenquête gehouden. In 1981 en 1992 is de enquête in het kader van technische bijstand door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum in Nederland uitgevoerd, met gebruikmaking van de veldwerkinfrastructuur van het Centraal Bureau voor de Statistiek. In 1995 is het onderzoek door het CBS herhaald in Bonaire en Curaçao. Voor Sint Maarten is de enquête afgelast vanwege de toentertijd ondergane effecten van orkaan Louis. Voor Bonaire en Curaçao worden de resultaten van 2008 vergeleken met die van 1995. Voor Sint Maarten worden de recente resultaten vergeleken met de uitkomsten van 1992. In totaal zijn in Bonaire 769 personen geïnterviewd, waarvan 369 mannen en 400 vrouwen. In Curaçao zijn 893 personen geïnterviewd, waarvan 366 mannen en 527 vrouwen. In Sint Maarten is de verdeling 294 mannen en 385 vrouwen, totaal 679 personen.

Doelgroep:

Representatieve steekproef van de bevolking

Conclusie:

In Curaçao is 80 procent van de respondenten ooit het slachtoffer geworden van een delict. Wat het aangiftegedrag betreft blijkt dat gemiddeld 46 procent van de slachtoffers zich bij de politie aanmeldt om een misdrijf te rapporteren. De incidenten die het meest worden gemeld zijn; autodiefstal (95%), inbraak (79%),

beroving/diefstal van persoonlijke eigendommen (65%), aanval en bedreiging (64%) en doorrijden na een ongeval (64%). Van degenen die wel aangifte hebben gedaan bij de politie geeft 41 procent blijk van tevredenheid met de reactie van de politie (tabel 6). 29 Procent van het totaal aantal respondenten schat de kans groot tot zeer groot dat men slachtoffer wordt van een misdrijf en 11 procent denkt dat de kans tamelijk groot is. Van het totale aantal respondenten geeft 17 procent aan weleens bang te zijn om alleen thuis te zijn. Hiervan is 76 procent vooral 's avonds bang en 13 procent altijd bang. In 1995 is 27 procent weleens bang om alleen thuis te zijn. 47 Procent van de onderzochte bevolking geeft blijk van sterke tot zeer sterke angst- en onrustgevoelens.

Aanbevelingen voor praktijk:
Aanbevelingen vervolgonderzoek:
Keywords van document:
Thema's:

Longitudinaal onderzoek, Bonaire Sint Maarten Curacao, Slachtoffer onderzoek
Veiligheid

Titel:
Auteur:
Jaartal:
Onderzoeksvragen:

Baseline study Criminaliteit en Rechtshandhaving Curaçao en Bonaire
Wyntzen Faber (Faber Organisatieontwikkeling, Vrije Universiteit) e.a.
2007

Methode:

Wat is de aard en omvang van criminaliteit op specifieke terreinen (oa. Wapens, drugs, jeugdcriminaliteit) op Curaçao en Bonaire? Wat is de feitelijke en te verwachten trend (peildatum december 2003). Hoe staan deze eilanden ervoor wanneer wordt vergeleken met de andere landen in het Koninkrijk?

Doelgroep:
Conclusie:

Kwalitatief en kwantitatief onderzoek: interviews en analyse van databronnen en andere documenten.

Onder andere jeugd en jongeren betrokken bij criminaliteit

Jongeren vormen een groot aandeel in verdachten en daders, zo wordt het grootste deel van de vuurwapen delicten en moorden/doodslag gepleegd door jongeren, steeds meer diefstallen met geweld door 12-17 jarigen. Als het gaat om de opiumlandsverordening dan zijn de overtreders vooral tussen de 18 en 37 jaar.

Aanbevelingen voor praktijk:

Registratiesystemen moeten meer relevante gegevens gaan opleveren oa door onderscheid gaan maken tussen delicten en naar leeftijd zodat een groei of afname voorspeld kan worden. Naast een sociale vormingsplicht voor dropouts van 18-24 jaar is een preventieve aanpak voor 'broertjes en zusjes' van 13-17 jaar nodig om te voorkomen dat zij de criminelen van de toekomst worden.

Aanbevelingen vervolgonderzoek:
Keywords van document:
Thema's:

Focus wordt gelegd op betere registratie rondom misdrijven.
Criminaliteit, veiligheid, drugs, misdrijven, migratie, huiselijk geweld, wapens,
Veiligheid

Titel:
Auteur:
Jaartal:
Onderzoeksvragen:
Methode:

Using census data for neighborhood Risk Assessment. Caribbean Journal of Criminology and Social Psychology, 11. 52 - 84.

Hawkins, MA., Romer, W., Francinet, O.

2006

Wat zijn risicofactoren van jeugddelinquentie?

Doelgroep:
Conclusie:

Gebruikmakend van de census data wordt geprobeerd om bepaalde interrelaties vast te leggen, om risicofactoren van jeugd delinquentie te bepalen.

15 – 24 jaar

Censusdata zijn moeilijk te gebruiken om risicofactoren uit te zoeken in relatie tot jeugd delinquentie.

Aanbevelingen voor praktijk:
Aanbevelingen vervolgonderzoek:
Keywords van document:
Thema's:

Census data, risicofactoren, jeugd delinquentie.
Veiligheid

Titel:
Auteur:
Jaartal:

Consciousness-based rehabilitation of inmates in the Netherlands Antilles: psychosocial and cognitive changes. J Offender Rehab, 36, 205 - 228.

Hawkins, MA, Alexander, CN, Travis, FT et al.,

2003

Onderzoeksvragen:	The objective of the present study is to test the effects of practice of the Transcendental Meditation (TM) ¹ technique on recognized psychosocial and cognitive risk factors for criminal behavior.
Methode:	The study Transcendental Meditation in Criminal Rehabilitation and Crime Prevention. Pp. 205-228. © 2003 by The Haworth Press, Inc. All rights reserved. Downloaded By: [Walker, Rick][informa internal users] At: 17:09 30 January 2009 was conducted at the federal prison on the island of Curaçao, Netherlands Antilles, from August 1994 to June 1995. The 300 male subjects (experimental group = 149, control group = 151) were predominantly of African descent and ranged in age from 16 to 62 (M = 28.2, SD = 8.4). Standardized tests were translated from English into Spanish and Papiamentu (the native language of most subjects) and showed 90% word-to-word accuracy in reverse translation
Doelgroep:	Gevangenen in Bon Futuro, gemiddelde leeftijd 28.2 jaar
Conclusie:	As has been seen in prior research (Hawkins, this volume), these limited results indicate that the practice of the TM technique can simultaneously reduce a risk factor (cognitive distortion) and increase a protective factor (field independence), supporting the assertion that the TM technique rehabilitates offenders by positively affecting overall human development.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	
Keywords van document:	Meditatie, risicofactoren, rehabilitatie, ontwikkeling
Thema's:	Veiligheid
Titel:	De competentiebeleving van delinquente jongeren op Curaçao
Auteur:	Cijntje, N.
Jaartal:	2013
Onderzoeksvragen:	In dit onderzoek is de competentiebeleving van delinquente en niet delinquente jongeren op Curaçao onderzocht.
Methode:	Negenentwintig delinquente en 111 niet delinquente Curaçaose jongeren hadden de CBSA en de ISRD vragenlijst ingevuld. De delinquente jongeren zaten opgesloten in een jeugdinstituut of in de gevangenis. De groep niet delinquente jongeren bestond uit scholieren.
Doelgroep:	29 delinquente en 111 niet delinquente Curaçaose jongeren
Conclusie:	Vergeleken met de Nederlandse normtabellen van de CBSA, scoorden de jongeren op Curaçao gemiddeld op competentiebeleving. Uit de resultaten bleek dat de competentiebeleving van zowel de delinquente als de niet delinquente jongeren van een gemiddeld niveau was. De delinquente jongeren hadden een hogere algemene competentiebeleving dan de niet delinquente jongeren. Ook op 5 van de 6 gemeten competentieschalen scoorden zij hoger dan de niet delinquente jongeren. Bij de onderzochte Curaçaose jongeren leek delinquent gedrag niet voort te vloeien uit een lage competentiebeleving.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Het is belangrijk om verder onderzoek te doen naar de competentiebeleving van (delinquente) jongeren op Curaçao. Het onderzoek zou gericht kunnen zijn op het identificeren van belangrijke factoren die een grote rol spelen in de ontwikkeling van delinquent gedrag op Curaçao. Daarbij zou ook gekeken kunnen worden naar de gedachtegang van de jongeren
Keywords van document:	Competentie beleving, jongeren, delinquent.
Thema's:	Veiligheid / gezondheid en welzijn
Titel:	Kind en huiselijk geweld (Bachelor Scriptie Social Work UoC).
Auteur:	Bregita, S., (begeleider E. Reijn & R. Evers)
Jaartal:	2012
Onderzoeksvragen:	Hoe effectief is de hulpverlening en/ of begeleiding voor thuiswonende jongeren in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar die getuigen zijn geweest van huiselijk geweld
Methode:	kwalitatief; literatuur en veldwerk. Interviews met instanties
Doelgroep:	kind en/of jongeren
Conclusie:	Begeleiding is niet effectief; factoren die een rol spelen zijn de begeleiding, geen eenduidige aanpak; geen goede samenwerking (o.a. tussen gezin en jongere); er wordt niet altijd effectief doorverwezen.
Aanbevelingen voor praktijk:	Meer structuur in de begeleiding; instanties moeten beter samenwerken. Meer instanties die kunnen begeleiden (internaten) en ondersteuning van professionals.
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	

Keywords van document:	Kind/ Jongeren/ huiselijk geweld/ hulpverlening/ evaluatie/ kwalitatief
Thema's:	Veiligheid / gezondheid en welzijn
Titel:	Criminaliteit als gevolg van huiselijk geweld (Bachelor Scriptie Social Work UoC).
Auteur:	Junisse Alberts (begeleider Soraya Verstraeten)
Jaartal:	2012
Onderzoeksvragen:	Wat is de relatie tussen huiselijk geweld en criminaliteit bij jongeren in de leeftijd van 12 – 17 jaar
Methode:	Kwalitatief; tien respondenten experts op het gebied van huiselijk geweld en criminaliteit.
Doelgroep:	12 – 17 jaar
Conclusie:	Huiselijk geweld is een risicofactor voor criminaliteit. De gemiddelde leeftijd waaronder criminele vallen is steeds lager, en de manieren van geweld is steeds gewelddadiger.
Aanbevelingen voor praktijk:	Goede samenwerking tussen instanties; ondersteuning voor ouders van risicogroepen.
Aanbevelingen vervolgonderzoek	
Keywords van document:	Huiselijk geweld; 12-17 jaar; criminaliteit experts
Thema's:	Gezondheid en welzijn; veiligheid
Titel:	Evidence-based practice en het Gouvernement Opvoedingsgesticht Een zoektocht naar een gepast wetenschappelijk model en bijbehorende interventies (Masterscriptie, Universiteit van Amsterdam)
Auteur:	P.G. Goense; begeleider; G. Stams
Jaartal:	2009
Onderzoeksvragen:	Welk wetenschappelijk model en welke erkende interventies sluiten het beste aan bij het GOG? Vanuit welke visie kijkt men binnen het GOG naar jongeren? Welke factoren zijn van invloed op gedrag en ontwikkeling? Hoe komt probleemgedrag tot stand? Waar moet een interventie aan voldoen wil deze effect bewerkstelligen? Wat zijn de kenmerken van de doelgroep en populatie van het GOG? Wat zijn de doelstellingen van het GOG? Welk werkmodel past bij de omschrijving van de doelgroep en de doelstellingen van de instelling? Welke erkende interventies sluiten hierop aan en kunnen worden ingezet in het GOG?
Methode:	Demografische gegevens; IQ testen; literatuur; gestandaardiseerde meetinstrumenten
Doelgroep:	Jongeren tussen de 12 en 21 jaar die op een niet-vrijwillige basis geplaatst zijn in het GOG
Conclusie:	Geconcludeerd is dat er bij de populatie van het GOG sprake is van multicausale problematiek. De problemen die de jongeren van het GOG ervaren komen voort uit (negatieve) omstandigheden die zich afspelen binnen hun diverse levensterreinen. Voor de populatie van het GOG gaat het vooral om de domeinen: individu, gezin en school. De algemene conclusie van dit onderzoek is dat het competentiemodel het beste aansluit bij het GOG en dat er op dit moment, gezien de beperkte informatie over de populatie, nog geen interventies kunnen worden gekozen.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Algemene aanbeveling is dan ook het doen van meer onderzoek naar de populatie van het GOG. Meer onderzoek zal meer kennis en informatie verschaffen over de populatie van het GOG waardoor er kan worden gezocht naar aansluitende interventies. Hierdoor kan er vervolgens gericht worden ingespeeld op de kenmerken en behoeften van de jongeren in de instelling.
Keywords van document:	Interventies, psychosociale problematiek, intelligentie, jeugd, GOG
Thema's:	Veiligheid
Titel:	Bala bin, Bala Bai. Een onderzoek naar criminele jeugdgroepen op Curacao. (masterthesis, Universiteit Utrecht)
Auteur:	C. van Bentum. Begeleider; prof. M. van San.
Jaartal:	2008

Onderzoeksvragen:	Wat zijn de kenmerken van criminele jeugdgroepen op Curaçao en in hoeverre is er sprake van imitatiegedrag vanuit Nederland en/of de Verenigde Staten? Wat zijn de achtergronden van de jongens in een criminele jeugdgroep? Hoe ziet de samenstelling van de groep eruit? Hoe gaan de jongens intern met elkaar omgaan? Verder wordt gekeken naar het soort delict dat zij plegen en wat de groeps cultuur binnen de jeugdgroepen is. Bovendien heb ik onderzocht of de jongens zich laten inspireren door jongeren uit Nederland of andere groepen op Curaçao. Tot slot is de mogelijkheid onderzocht of zij geïnspireerd worden door groepen uit de Verenigde Staten.
Methode:	Kwalitatieve interviews
Doelgroep:	25 jongens in de leeftijd van 16 – 24 jaar.
Conclusie:	Criminaliteit van Curaçaoënaars wordt gezien als een typisch groepsverschijnsel. Curaçao kent geen jeugdbendes in de subculturele betekenis van het woord die het in de Verenigde Staten heeft gekregen (territorialiteit, groeps codes, eigen symbolen, hiërarchie). De groepen hebben immers geen eigen symbolen, weinig hiërarchie en nog een aantal aanwijzingen die daartegen pleiten. Enkel het eigen zeggen maakt een criminele jeugdgroep niet direct een ‘gang’. Daarnaast speelt nog een ander aspect een belangrijke rol bij het ontstaan van criminele Jeugdgroepen, namelijk de huidskleur.
Aanbevelingen voor praktijk:	
Aanbevelingen vervolgonderzoek:	Tijdens het onderzoek is meerdere malen gehoord over het bestaan van groepen die namen van Amerikaanse record labels hebben. Interessant zou het zijn om te kijken wat er in deze groepen omgaat. Wanneer men meer inzicht wil krijgen in de criminele jeugdgroepen op andere Caraïbische eilanden verdient het aanbeveling om ook op deze eilanden onderzoek te verrichten. Zo kan een geheel beeld ontstaan over het bestaan van ‘jeugdgangs naar Amerikaans voorbeeld’ op de Nederlandse Antillen en Aruba.
Keywords van document:	Criminele jeugdgroepen, Bon Futuro, individuele leden, cultuur van gangs.
Thema’s:	Veiligheid.
Titel:	Aard, omvang en impact op de gezondheid van relationeel geweld op Curacao; een empirische studie onder de beroepsbevolking van Curacao.
Auteur:	Lianne Ruckers. Begeleiders N. van Wijk e J. Stuifbergen.
Jaartal:	2008
Onderzoeksvragen:	Wat is de aard en omvang van relationeel geweld op Curaçao, welke impact heeft relationeel geweld op de gezondheid en hoe ervaren slachtoffers en daders het geweld? 1. Wat is de aard en omvang van relationeel geweld op Curaçao? 2. Wat zijn kenmerken van slachtoffers van relationeel geweld op Curaçao? 3. Wat zijn kenmerken van daders van relationeel geweld op Curaçao? 4. Verschillen de slachtoffers en daders van relationeel geweld in gezondheid, welzijn en/of gebruik van gezondheidsvoorzieningen van de rest van de bevolking? 5. In hoeverre wenden daders en slachtoffers van relationeel geweld zich tot hulpverlenende instanties en politie? 6. Hoe ervaren slachtoffers en daders van het geweld?
Methode:	Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van een volledig gestructureerde enquête. Enquêtes zijn verspreid onder werknemers van verschillende grote bedrijven op Curaçao. In totaal hebben 38 mannen en 105 vrouwen in de leeftijd van 17 tot 65 jaar meegewerkt aan dit onderzoek. In de enquête is onderscheid gemaakt tussen slachtoffer- en daderschap en tussen psychisch, lichamelijk en seksueel geweld.
Doelgroep:	In totaal hebben 38 mannen en 105 vrouwen in de leeftijd van 17 tot 65 jaar meegewerkt aan dit onderzoek.
Conclusie:	Uit de enquêtes blijkt dat meer dan de helft van de respondenten heeft aangegeven ooit slachtoffer te zijn geweest van enige vorm relationeel geweld. In het afgelopen jaar is zeven procent van de respondenten slachtoffer geworden. Evenveel mannen en vrouwen zeggen slachtoffer geweest te zijn van relationeel geweld, uitgesplitst naar type geweld blijkt wel dat vrouwen vaker aangeven slachtoffer te zijn geworden van psychisch geweld. Verder blijkt dat lager opgeleiden vooral aangeven als kind slachtoffer te zijn geworden van psychisch geweld. Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat een kwart van de respondenten toegeeft ooit dader te zijn geweest van agressie en geweld in de huiselijke kring. Mannen en vrouwen geven tevens even vaak aan dader te zijn van relationeel geweld. Slachtoffers wijzen vooral ouders, partners en ex-

partners aan als dader. Uit de antwoorden van de respondenten blijkt verder dat slachtoffers van relationeel geweld in het afgelopen jaar slechter oordelen over hun welzijn en meer contact hebben met zorgverleners. Daders van lichamelijk en psychisch geweld oordelen daarentegen juist beter over hun welzijn.

Tot slot blijkt uit het onderzoek dat slachtoffers van lichamelijk geweld tijdens of na het geweld vooral machteloosheid en angst ervoeren. Slachtoffers van seksueel geweld hadden vooral gevoelens van schaamte. Daders van psychisch en lichamelijk geweld ervoeren vooral spijt en ze voelden zich schuldig tijdens of na het geweldgebruik. Daders van seksueel geweld ervoeren tijdens of na het geweld daarentegen helemaal geen gevoelens als spijt, schuldigheid of schaamte.

Aanbevelingen voor praktijk:

Een eerste aanbeveling is dat meer voorlichting moet worden gegeven waar mensen terecht kunnen in geval van relationeel geweld. Bijvoorbeeld door middel van eilandelijke campagnes via scholen, posters, televisie en radio. Door middel van deze campagnes kan relationeel geweld uit de taboesfeer worden gehaald en kan ook informatie worden gegeven over wat relationeel geweld is en wat de gevolgen kunnen zijn. Verder is uit dit onderzoek gebleken dat slachtoffers van relationeel geweld meer contact hebben met zorgverleners dan de rest van de bevolking. Het behoeft dan ook aanbeveling om zorgverleners, vooral huisartsen, te betrekken in het beleid van relationeel geweld op Curaçao. Gedacht kan worden aan cursussen over de signalen van relationeel geweld voor zorgverleners en een meldplicht aan de politie door zorgverleners in gevallen van relationeel geweld. Een laatste aanbeveling is het oprichten van een instelling, waar men terecht kan met vragen over of ervaringen met relationeel geweld. In Nederland bestaat bijvoorbeeld 'het steunpunt huiselijk geweld', waar daders, slachtoffers en betrokkenen terecht kunnen met hun ervaringen met relationeel geweld en waar advies kan worden gegeven. Een dergelijke instelling op Curaçao lijkt mij een goede ontwikkeling voor het beleid.

Aanbevelingen vervolgonderzoek:

In vervolgonderzoek van relationeel geweld op Curaçao betreft een aanbeveling dat de enquête korter gemaakt wordt of dat professionals worden ingehuurd die respondenten kunnen helpen met het invullen van vragenlijsten. Uit dit onderzoek is namelijk gebleken dat veel respondenten de vragenlijst te lang of te moeilijk vonden. Een tweede aanbeveling voor vervolgonderzoek is rekening te houden met dat zowel mannen als vrouwen slachtoffer en dader kunnen zijn van relationeel geweld en het onderzoek dus op beide geslachten is gericht. Ten derde blijken zelfrapportagevragen in een enquête een goede graadmeter voor daderschap van relationeel geweld op Curaçao. De respondenten durfden toe te geven dat ze relationeel geweld hadden gepleegd. In vervolgonderzoek is dan ook aanbeveling dat gebruik wordt gemaakt van zelfrapportagevragen. Respondenten bleken niet veel personen te kennen die relationeel geweld hebben meegemaakt. In vervolgonderzoek hoeven de vragen in de enquête daarom alleen gericht te zijn op de respondent zelf en hoeft niet gevraagd te worden naar of men iemand kent die relationeel geweld heeft meegemaakt. Het benaderen van respondenten via grote bedrijven op Curaçao is op zich een goede manier. Om de steekproef representatief te laten zijn voor het gehele eiland moeten echter ook werklozen en scholieren benaderd worden. Tot slot is een aanbeveling om de respondenten een beloning te geven voor hun medewerking aan de enquête om responsiviteit te verhogen. Echter moet, als een beloning wordt gegeven, tevens rekening gehouden worden met sociaal wenselijke antwoorden.

Keywords van document:

Relationeel geweld, daders, slachtoffers, welzijn,

Thema's:

Gezondheid en welzijn; relationeel geweld.

BIJLAGE 5: OVERZICHT BILATERALE GESPREKKEN

(Gevoerd door externe ondersteuner E. Hellings)

DATUM	NAAM ORGANISATIE	GESPREKSPARTNERS
23-01-2015	Openbaar Ministerie	Mette van Duijn (ivm. Project Ta Basta Awor en Tur wowo riba bo)
27-1-2015	SG-beraad	Gerald Daal (Min Justitie) Marion Schroen (Min AZ) Geraldine Christina (Min GMN) Paul Soethoudt (Min Financien) Bernice Calmes (Min SOAW)
28-01-2015	Federatie Antilliaanse Jeugdzorg	Linelle Ersilia (bureaucoördinator) Jelle Bax (beleidsmedewerker)
02-02-2015	Projectdeelnemers Programma Kansen voor Jongeren	Alex Wallé (teamleider FAJ / YAVE) Jelle Bax (beleidsmedewerker FAJ) Anne Vissers (directeur Accretio) Petra Wijnstekers (projectleider stichting Equine) Neeltje Emonds (projectleider stichting Equine) Rob de Waal (projectleider Dutch Caribbean Stepstones Foundation) Reineke Keijzers (projectleider Dutch Caribbean Stepstones Foundation) Edvaïd Felicia (projectleider Fundashon Formashon Awe Progreso Manan) Magaly Maria (Projectleider Reskate Agrikultura) Sandra Daniels (projectleider Funditut) Lyanne Helmyr (projectleider Funditut) Gerald Eunastia (FMA)
04-02-2015	GGZ / Capriles	Agnes de Lima (forensische orthopedagoog)
06-02-2015	Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao	Mildred Francisca (directeur)
06-02-2015	Ministerie OWCS	Susan Larmonie (beleidsdirecteur)
06-02-2015	SIFMA	Tamara Salsbach (specialist Rechten van het Kind)
12-02-2015	Bos di Hubentut	Sheila Alberto (directeur) Stanley Quirindongo (bestuurslid)
12-02-2015	Ministerie van Justitie	Aron Merite (beleidsmedewerker)
13-02-2015	Kenniscentrum Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (KBB)	Gofrie van Lieshout (directeur)
18-02-2015	Jeugdcentrale Curacao (JCC)	Ottmar Faneyte (bestuurslid) Regis Mercera (bestuurslid) Meredith Petrona-Martina (voorzitter) René Sprock (penningmeester) Migarda Isenia-Martha (bestuurslid) Frendsel Lacruz (medewerker) Jessica Damon (medewerker) Daniel Corsen jr. (beoogd voorzitter Platform)
20-02-2015	2 ^e SG overleg bij UNDP High Level Retreat	Bernice Calmes (Min SOAW) Geraldine Christina (Min. GMN) Stella van Rijn (Min AZ) Paul Soethoudt (Min Financien) Susan Larmonie (Min OWCS) Gerald Daal (Min Justitie) Junice Augusta (SOAB)
25-02-2015	Taskforce Rechten van het Kind	Louise Reed (voorzitter) Tirza Girigorie (criminoloog)
25-02-2015	University of Curacao / Rechtenfaculteit	Annemarie Slot-Marchena (decaan)

DATUM	NAAM ORGANISATIE	GESPRESKPARTNERS
26-02-2015	Stuurgroep Tur wowo riba bo	Mette van Duijn (trekker) Jadira Bakhuis (nieuwe trekker) Jennifer Lindo (directeur GVJ) Mildred Francisca (directeur AJJC) Heiko de Jong (Hoofdofficier van justitie) Jules Ilario (Hoofd politie Curacao)
27-02-2015	Vertegenwoordiging Nederland in Willemstad (VNW)	Hildegard Nefs (gemeente A'dam / project fort Beekenburg) Tesha Yung (beleidsmedewerker VNW) Merel Griffith (onderzoeker) Anneke van Eyk (onderzoeker) Maartje Groot (onderzoeker)
02-03-2015	UNICEF NEderland	Carrie Kroon (consultant MICS UNICEF)
03-03-2015	Gezinsvoogdij Instelling Curacao	Jennifer Lindo (directeur)
03-03-2015	Ministerie SOAW / Sector Familie en Jeugd	Miosotis Yearwood (sectordirecteur) Judesca Cijntje (afdelingshoofd) Errol Evertz (casemanager)
05-03-2015	FIdE / SGE	Nancy Winklar (beleidsmedewerker / projectleider)
10-03-2015	Focusgroep schoolbesturen	Diana Lorier (directeur VPCO) Magda Rafael (beleidsmedewerker RKCS) Ilona Berggraaf (beleidsmedewerker VPCO)
12-03-2015	Stakeholderssessie Voortijdig Schoolverlaten	Gofrie van Lieshout (directeur KBB) Susan Larmonie (beleidsdirecteur OWCS) Sahayra Braun-Nisbet (beleidsmedewerker OWCS) Lizette Sambo-Velder (sectordirecteur OWCS) Marleen Revenberg (stagiaire OWCS) Nancy Winklar (projectleider FIDE) Solange Olaria (directeur SGE) Marianne Chrestian (projectleider SMAT-team) Hildegard Nefs (gemeente Amsterdam / VNW) Alex Wallé (teamleider FAJ / YAVE) Shermaine Chirino (interventiemedewerker YAVE) Anne Visser (directeur Accretio) Nicole Boorder (bestuurslid Accretio) Petra Wijnstekers (projectleider Equine) Neeltje Emonds (projectleider Equine) Lyanne Helmyr (projectleider Funditut) Sandra Daniels (projectleider Funditut) Jacqueline Elligens (projectleider FMA) Rosane Faries (directeur FMA) Magali Maria (projectleider Reskate Agrikultura) Rob de Waal (projectleider SEA Curacao) Reineke Keizers (projectleider SEA Curacao) Edvaida Felicia (projectleider FFAPM) Sue-Ellen Isabella (maatschappelijk werker FFAPM) Fionarda de Windt (maatschappelijk werker VPCO) Hayely Reinita (maatschappelijk werker VPCO) Patty Rosario (remedial teacher RKCS) Irelnety Viscaino (beleidsmedewerker OWCS)
19-03-2015	Presentatie Taskforce Kinderrechten	Louise Reed (voorzitter) Tirza Girigorie Diana Djaoen (kinderpsycholoog) Miluska Racamy Iona Taylor (UoC /FMG) Jacqueline Martis (Min SOAW / Amnesty International) Ellen Maduro (CBS) Mary Feliz

DATUM	NAAM ORGANISATIE	GESPRESKPARTNERS
23-03-2015	Jeugdconsultatiesessie	30 jongeren tussen de 16 en 30 jaar vanuit verschillende organisaties, scholen en buurten
26-03-2015	Ministerie GMN	Nikil van Wijk (beleidsmedewerker / onderzoeker)
26-03-2015	Expertsessie Jeugd en Sport	Diverse vertegenwoordigers bedrijfsleven, overheid, NGO's en particuliere sector
14-04-2015	Vervolgpresentatie SG-beraad	
23-04-2015	Vervolgsessie Expertmeeting Voortijdig Schoolverlaten	Solange Olaria (FiDe) Lyanne Helmyr (Funditut) Tais ... (Yudaboyu) Anne Visser (Accretio) July van Laarhoven (Accretio) Rob de Waal (Dutch Caribbean Stepstones Foundation) Edvaida Felicia (Fundashon Formashon Awe Progreso Manan) Sue-Ellen Isabella (Fundashon Formashon Awe Progreso Manan) Alex Wallé (FAJ) Jolanda NG (Min OWCS) Susan Larmonie (Min OWCS) Lizette Velder (Min OWCS)
24-04-2015	Stichting Johannes Bosco	Roxanne de Leeuw Elgenia Pieternella
05-05-2015	Vervolg SG-beraad	
06-05-2015	Samenwerkende Fondsen	Marisela Flemming
06-05-2015	Stichting Pink House en Accretio t.a.v. doelgroep LHBT jongeren	Anne Visser (Accretio) Mario Kleinmoedig (Pink House)
07-05-2015	Presentatie Actieprogramma Commissie Koninkrijksrelaties in verband met voorbereiding IPKO en Koninkrijksconferentie	Minister Larmonie (Min SOAW) Minister Dick (Min OWCS) Dhr. Wilsoe Dhr. Thode Dhr. Koeiman Mevr. Leito Dhr. Sulvaran Dhr. Davelaar
18-05-2015	Presentatie Actieprogramma Jeugdontwikkeling aan delegatie Stichting DOEN	Nina Tellegen (directeur DOEN) Eltje Bos (RvT DOEN) Chris Westra (RvT DOEN) David van der Leij (accountmanager Goede Doelen Loterij DOEN) Pieter Jan Burgers (hoofd marketing VriendenLoterij DOEN) Linda van Beek (Teammedewerker Duurzaam- en Sociaal Ondernemen DOEN)
20-05-2015	Overleg programmafinanciering Min GMN	Geraldine Christina (Min GMN) Serving Kelie (Min GMN) Jeanine Constancia (Min GMN) Lucy Thielen (Min GMN) Nikil van Wijk (Min GMN) Rallyson Felicia (Min AZ) Hayworth Felipa (Min Financien) Stella van Rijn (Min AZ)
20-05-2015	Overleg programmafinanciering Min OWCS	Susan Larmonie (Min OWCS) Jolanda NG (Min OWCS) Orel Zimmerman (Min OWCS) Lizette Sambo (Min OWCS) Stella van Rijn (Min AZ) Rallyson Felicia (Min AZ) Hayworth Felipa (Min Financien)

DATUM	NAAM ORGANISATIE	GESPREKSPARTNERS
20-05-2015	Overleg programmafinanciering Min SOAW	Roy Martina (Min SOAW) Miosotis Yearwood (Min SOAW) Stella van Rijn (Min AZ) Rallyson Felicia (Min AZ) Hayworth Felipa (Min Financien)
20-05-2015	Bespreking Teatro Kadaken / Teatro Pispain over aansluiting project jeugdtheaterschool op actieprogramma plus inzet jeugdtheater in einddialoog	Albert Schoobaar (Kadaken/Pispain) Jennifer van Leeuwen (extern medewerker actieprogramma)
21-05-2015	Bespreking CBS over afstemming- en samenwerkingsmogelijkheden bij inzet en invulling onderzoekstool MICS	Mike Jacobs Ellen Maduro Menno ter Bals
26-05-2015	Min AZ en Min SOAW over organisatorische opzet en personele invulling secretariaat	Roy Martina (Min SOAW) Miosotis Yearwood (Min SOAW) Jeroen Jansen (Min SOAW) Muriel Mamber (Min SOAW) Erol Everetz (Min SOAW) Stella van Rijn (Min AZ) Daniel Corsen (Platform Jeugdontwikkeling)
26-05-2015	Overleg Nationaal Platform Jeugdontwikkeling	Daniel Corsen (JCC) Ralph Schreinemacher (externe consultant) Roy Martina (Min SOAW) Stella van Rijn (Min AZ) Gofrie van Lieshout (KBB) Jelle Bax (FAJ) Sheida Offerman (Bos di Hubentut) Roald Tromp (VBC)
29-05-2015	Overleg VNW en Ministerie OC&W Nederland	Hildegard Nefs (Gemeente Amsterdam / VNW) Aldrink in 't Hout (Min OC&W)
29-05-2015	Bespreking Curacao Cares	Deva-Dee Sille Shannon Pfaff
02-06-2015	Vervolgbespreking SG-beraad	
17-06-2015	Overleg programmafinanciering MEO	Stella van Rijn (Min AZ) Zulaika Mook (Min MEO) Fiona Curie (Min MEO)
23-06-2015	Overleg Nationaal Platform Jeugdontwikkeling	Daniel Corsen (JCC) Linelle Ersilia (FAJ) Gofrie van Lieshout (KBB) Edward Jacobs (Vakbonden) Roald Tromp (VBC) Sheida Offerman (Bos di Hubentut)
30-06-2015	Overleg Fondo di Deporte i Responsabilidat Soshal (FDRS) over (re)socialisatieprogramma "TOP's!"	Malvina Cecilia (FDRS) Euclides Monte (FDRS)
30-06-2015	Overleg uitwerking uitkomsten IPKO en VN Rechten van het Kind	Louise Reed
30-06-2015	Presentatie actieprogramma jeugdontwikkeling aan HRM-Netwerk Curacao	Ongeveer 40 HRM-ers uit overheid en private sector
06-07-2015	Bespreking Rots en Water programma met Caribbean Publishers / SWP	Rene Offermans Paul Roosenstein

DATUM	NAAM ORGANISATIE	GESPRESKPARTNERS
09-07-2015	Vervolgbespreking programmafinanciering Ministerie SOAW	Stella van Rijn (Min AZ) Hayworth Felipa (Min financiën) Roy Martina (Min SOAW) Miosotis Yearwood (Min SOAW) Yudesca Cijntje (Min SOAW) Peggy Grootens (Min SOAW) Ruthline Koeiman (Min SOAW)

BIJLAGE 6: VERSLAGEN PARTICIPATIEVE SESSIES

EXPERTSESSIE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN

Introductie

Op donderdag 12 maart heeft er in het JJC een expertsessie plaatsgevonden omtrent het onderwerp vroegtijdig schoolverlaters. De expertsessie was ingedeeld in een informatief gedeelte en een interactief gedeelte. Onder de aanwezigen bevonden zich medewerkers van stichtingen, ministeries en het onderwijs. Facilitatie gebeurde door Zunder en Schreinemachers, ondersteund door Recca (SOAB).

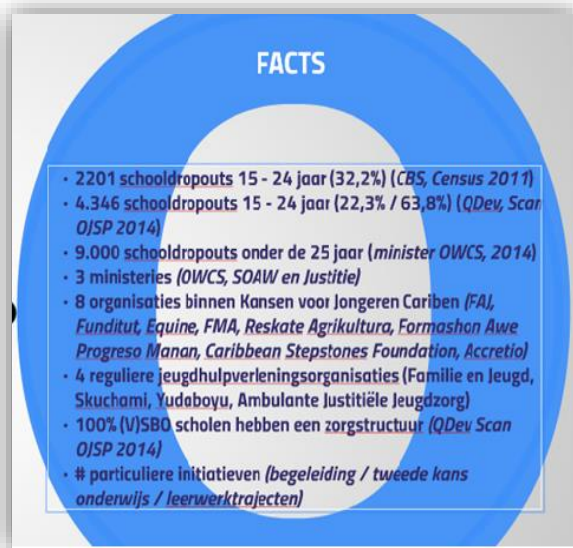
Doelstelling expertsessie

De expertsessie had meerdere doelstellingen. Allereerst was het van belang om spelers in het veld met elkaar in contact te brengen en de gemeenschappelijke belangen te identificeren. De expertsessie fungeerde ook als een ontmoetingsmoment voor de stakeholders om elkaar (weer) te ontmoeten, banden te versterken en van ideeën uit te wisselen. Daarnaast was de doelstelling om het veld te informeren over de stand van zaken omtrent jeugdontwikkeling en het thema “Vroegtijdige schoolverlaters”. Als slot had de expertsessie als doelstelling om inputs uit het veld te vergaren.

Indeling Expertsessie

Informatief gedeelte

Tijdens het informatief gedeelte werden stakeholders door mevrouw Elly Hellings geïnformeerd over het bredere jeugdactieprogramma. Tijdens de presentatie is naar voren gekomen hoe het groter plaatje in elkaar zit, wat de toekomstvisie is rondom de jeugd, het jeugdactieprogramma en het platform jeugdontwikkeling. Ook heeft mevrouw Hellings cijfers rondom drop-outs gepresenteerd en heeft zij aangegeven welke instanties momenteel actief zijn rondom dit onderwerp. Deze informatie diende ook als input voor het interactief gedeelte.

Interactief gedeelte expertsessie

Tijdens het interactief gedeelte werden de experts aan het werk gezet. In groepjes van 4 a 5 mensen dienden zij na te denken over stellingen of vragen. Aan het eind van de sessie werden de uitkomsten gepresenteerd en werd er door de organisatie aangegeven wat de 'next steps' zullen zijn.

Uitkomst discussies:

De eerste stelling waar de experts over hebben gediscussieerd is de volgende:

Wat is er nodig anno 2020 om te zorgen dat de jongeren van nu hun school gaan afmaken?

- Er moet meer cohesie zijn tussen school en alle andere gebieden waar een kind bij betrokken is (School, sport, kerk, buurtvereniging, etc.)
- De jongeren moeten worden betrokken bij de keuzes die gemaakt worden betreffende hun toekomst
- De leraren moeten de mogelijkheid (tijd en ruimte) hebben om meer contact met de jongeren te maken waardoor een band ontstaat tussen de jongeren en de leerkracht.
- De leerling moet een toekomstperspectief worden aangeboden. Als de leerling niet zelf tot een toekomstbeeld kan komen dient er samen met haar/hem hieraan te worden gewerkt. Dit kan middels de hulp van andere instanties.
- Het is belangrijk voor de leerling dat er een veilig en vertrouwelijk omgeving is. Is dat niet thuis te realiseren dan dient er op school hier aandacht aan te worden besteed.
- Er moet beter en scherper toezicht rusten op leerplicht. Bij afwezigheid moet er dus gelijk actie worden ondernomen en geen passieve houding worden aangenomen.

Hoe te realiseren:

- Samenwerking met de juiste instanties is essentieel.
- Elkaar en elkaars werkgebieden kennen. Op deze manier kunnen andere organisaties snel en efficiënt ingeschakeld worden.
- Niet wachten tot overheid budget vrij heeft maar roeien met de riemen die er zijn en leren van de best practices.
- Luisteren naar de behoeftes van de leerlingen en samen met hen een toekomstperspectief schetsen.
- Luisteren naar de behoeftes van dropouts. Zij weten wat hen heeft toegebracht om niet meer naar school te gaan en zij kunnen juist zelf aangeven wat hun behoeftes zijn.

In de tweede discussieronde werd er per groepje een van onderstaande vragen behandeld. De antwoorden zijn per vraag weergegeven.

Wat is er nodig om een gezamenlijke aanpak van vroegtijdige schoolverlaters te realiseren?

- Groot/sterk probleemoplossend vermogen van de school (docenten)
- Steun van de school: SMAT/zorg
- Regie (unit leerplicht/ SVP) & afstemming OWCS, SOAW en Justitie om jeugdhulp
- Tik-op-stuk aanpak verzuim. Leerling en school. Geen smoesjes.
- Relatie andere leefgebieden (thuis, vrienden, etc)
- Kind/ leerling zelf laten meebeslissen

Wat kunnen we doen om op korte termijn progressie/resultaat te boeken?

- Samenwerken
- Bottom-up aan de slag
- Niet wachten op ... maar nu al doen (best practices)
- Maatwerk aanbod "leerstof"
- "Luisteren" naar leerlingen
- Docenten "ondersteunen"
- Te "prestatiegericht"
- Differentiëren oordeel prestaties

Wat is de voornaamste 'opdracht' die we kunnen meegeven aan het Tigerteam-Vroegtijdige Schoolverlaters?

- Leercontrole met meerdere oplossingen voor het kind
- Samen tot een visie komen
- Samenwerkingsovereenkomsten sluiten met verschillende instanties/ organisaties voor de jongeren
- Hoe zorgen we ervoor dat er morgen geen vroegtijdige schoolverlaters meer zijn? Zelf aan de schoolverlaters vragen

Wat is het profiel van de actoren die in het Tigerteam plaats zouden moeten nemen?

- Projectmatig werken, projectleiderschap en sociale vaardigheden
- Gemeenschappelijk belang boven eigen belang kunnen plaatsen

- Erkend en erkenning vanuit de top en het veld
- Aansluiting met andere thema's op jeugdbeleid
- Draagvlak binnen hun werk
- Communicatie en voorlichting
- Smart werken: vertalen van beleid naar uitvoering
- Affiniteit met onderwerp

Next step:

- Follow-up gesprekken ivm samenstelling tigerteam
- Na de Pasen, start Tigerteam
- DRAFT actieplan Jeugdontwikkeling: Eind maart
- 2de jeugdconsultatie dinsdag 24 maart '15
- Validatie Actieplan Jeugdontwikkeling

Next Steps

- ✓ Verslag van deze bijeenkomst
- ✓ Follow-up gesprekken ivm samenstelling Tigerteam
- ✓ Na de Pasen: start van het Tigerteam (gemengde werkgroep)
- ✓ DRAFT Actieplan Jeugdontwikkeling: eind Maart.
- + 2de Jeugdconsultatiesessie
- + Validatie Actieplan Jeugdontwikkeling (April-mei)

TWEEDE JEUGD CONSULTATIE CURACAO

Introductie

Op dinsdag 24 maart heeft de tweede jeugdconsultatie plaatsgevonden in de Nationale Bibliotheek. In totaal 35 jongeren, variërend in de leeftijd van 16 en de 29 jaar hebben geparticipeerd in deze tweede jeugdconsultatie over de toekomst van jeugdontwikkeling op Curaçao. De jongeren waren afkomstig van verschillende wijken en scholen op Curaçao en benaderd via verschillende organisaties. Doelstelling van deze tweede jeugdconsultatie was ten eerste het verschaffen van 'facts & figures' betreffende jeugdontwikkeling op Curaçao. Dit werd gedaan via een presentatie van mevr Elly

Hellings op basis van de bevindingen van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling (JeugdPlan). Ten tweede ging het om het verder aanscherpen van dialoogvaardigheden en een verdere verdieping van onderwerpen waarover de jeugd graag verder in gesprek zou willen gaan bij navolgende dialogen. De jongeren gingen in verschillende focusgroepen aan de slag met de themas die waren voortgekomen uit de eerste Jeugdconsultatie, aangevuld met de themas uit het Actieprogramma Jeugdontwikkeling. Hieronder een overzicht van de bevindingen:

I. Gezondheid en Welzijn: Sport

Deelnemers in de focusgroep van sport benadrukten het belang van sporten in hun leven. Zij hebben allemaal gezegd dat sporten ze geholpen heeft met hun persoonlijke groei en ontwikkeling. Ze onderkenden de rol van trainers en coaches als rolmodellen en gezagsdragers, en ook het belang om samen te leren werken en discipline.

In het kader van sports, waren er veel concrete ideeën. Deelnemers hebben gezegd dat samenwerking tussen de overheid, private sector, buurtcentrums en NGOs zeer belangrijk is om te zorgen dat meer mogelijkheden kunnen ontstaan voor jeugd in het kader van sports.

De groep kwam met een suggestie om in verschillende plekken op Curaçao, een multifunctionele stadion/veld te bouwen waarin jongeren veel verschillende sporten kunnen leren o.a. volleybal, basketbal, honkbal, en rugby. Zij dachten eerst aan het opstellen van een nieuwe instelling om dit proces te faciliteren, maar dachten daarnaast om Sedreko ook te gebruiken. Ze hebben wel geïdentificeerd dat Sedreko wat problemen heeft, en ze gaven ook aan dat ze de organisatie eerst moeten verbeteren, voor dat ze aan het project beginnen te werken.

Zij hebben ook aangegeven als jongeren dat ze geïnteresseerd zouden zijn om te helpen (als vrijwilliger) bij een sportclub in hun wijken. Ze dachten allemaal dat het leuk zou zijn om met kinderen te werken, en als coach te kunnen werken in hun vrije tijd.

II. Werk en Ondernemerschap

Deelnemers in de focusgroep van werk en ondernemerschap benadrukten het belang van investeringen in de werk- en ondernemerschapsector. Ze gaven aan dat Curaçao veel potentie heeft maar dat daar gebruik van moet worden gemaakt. Zij identificeerden een aantal obstakels die verholpen moeten worden om ervoor te zorgen dat het eiland op het gebied van werk en ondernemerschap vooruit kan komen.

Allereerst gaven zij aan dat er geïnvesteerd moet worden in de economische groei van Curaçao. Gepaard met de economische groei komt dan meer werkgelegenheid en de vraag naar geschoold personeel. Belangrijk is dat daarna de juiste opgeleide mensen bij de functies gezocht moeten worden. Om de juiste kandidaten te vinden moet er een centraal punt zijn waar de aanbod aan banen en de vraag naar geschikt personeel bij elkaar komen. De banen moeten goed en duidelijk omschreven zijn en het contact tussen de sollicitant en de HR-medewerker van het bedrijf moet soepel verlopen.

Daarnaast gaven de deelnemers in de focusgroep ook aan dat het van belang is om jongeren al op vroege leeftijd te helpen om hun toekomstbeeld te ontwikkelen. Het allerbelangrijkste is om dan te bekijken hoe zij daar kunnen komen en wat voor hulp zij daarbij nodig hebben.

De deelnemers waren van mening dat om bovenstaand te kunnen realiseren de overheid, private sector/investeerders, de “business support organizations” zoals KvK en vakbonden, en jongeren zelf mee moeten helpen. De jongeren in de focusgroep waren van mening dat zij zelf een belangrijke rol in dit proces kunnen hebben. Zij kunnen als jongerenvertegenwoordigers met stakeholders in gesprek gaan om aan te geven wat de behoeftes zijn van de jongeren. Een concrete stap hierin zou kunnen zijn via de komende jeugdialogen.

III. Wonen en Leefomgeving: Veiligheid in de wijken

Deelnemers in de focusgroep van wonen en leefomgeving benadrukten het belang van de harmonie in wijken. Bij harmonie hoort een betere omgang met de buurtbewoners, sociale controle, betere ‘attitude’ met elkaar en vooral respectvol met elkaar omgaan.

Bovenstaand kan behaald worden door een wijkbemiddelaar aan te stellen maar ook door als wijkbewoner zelf het initiatief te nemen om socialer met de andere wijkbewoners om te gaan. Een wijkbemiddelaar dient een concreet en centraal orgaan binnen de wijk te vormen. De taak van de wijkbemiddelaar zou zijn om contact met andere organisaties te onderhouden en de prioritering voor

activiteiten binnen de wijk te regelen.

De jongeren in de focusgroep willen zelf een steentje bijdragen aan een veiligere woonomgeving door lid te worden van buurtorganisaties, door zelf de buurt te veranderen door voorbeeldgedrag te tonen en door de verantwoordelijkheid van een ieder te benadrukken. Ook zouden zij mee kunnen helpen bij het organiseren van activiteiten voor kinderen en zouden zij kunnen ondersteunen bij het bundelen van krachten om de wijken verder te helpen.

IV. Veiligheid: Jeugdcriminaliteit

Deelnemers in de focusgroep jeugdcriminaliteit benadrukten het belang van de overheid in de bestrijding van jeugdcriminaliteit. Verschillende deelnemers hebben gezegd dat gesprekken tussen jongeren en de overheid over jeugdcriminaliteit plaats moeten vinden voordat de overheid een plan maakt om jeugdcriminaliteit te bestrijden.

Jongeren hadden ook een link gemaakt tussen de economische situatie op Curaçao en de stijging in jeugdcriminaliteit. Ze gaven aan te merken dat het leven in Curaçao duurder wordt, maar dat inkomsten niet gelijkwaardig meestijgen. Dit maakt het dan moeilijk voor jongeren om ‘op het rechte pad’ te blijven, zonder de hele tijd aan geld te denken. Ze gaven ook aan te denken dat dit een verklaring is voor de stijging in jeugdcriminaliteit.

Er werd ook een link gemaakt tussen onderwijs en jeugdcriminaliteit. Zij benadrukten het feit dat wij als land, moeten concentreren op hoe jongeren ontwikkelen vanaf een jonge leeftijd, vooral in het kader van normen en waarden. De jongeren hebben het ook gehad over de ‘role-models’ die de jeugd van tegenwoordig heeft, en hoe verschillende mensen in onze gemeenschap een grote (misschien niet altijd even goede) invloed hebben op jongeren. Zij hebben ook gezegd dat het zeer belangrijk is dat jongeren ook de verantwoordelijkheid moeten nemen voor hun beslissingen in het leven, en dat elke jongere verantwoordelijk moet zijn voor de eigen keuzes.

Als laatste hebben de jongeren doorgegeven dat om een grote verandering te zien in het kader van jeugdcriminaliteit de rol van de overheid zeer centraal staat. De overheid moet, volgens hen, een duidelijke plan maken om jeugdcriminaliteit te bestrijden en monitoren, en om dit te kunnen doen moeten ze gesprekken voeren met verschillende stakeholders en ook met de jeugd van Curaçao.

V. Onderwijs en opvang: vorming normen en waarden

Jongeren gaven aan dat er naast het formele onderwijs meer aandacht nodig is voor de vorming van de normen en waarden onder jongeren. “Wiskunde bepaalt niet hoe ik me gedraag, normen en waarden wel”. De belangrijkste basis hiervan gebeurt thuis in het gezin. Maar omdat dat niet altijd gebeurt mag er op de scholen ook wat meer aandacht hieraan worden gegeven. Jongeren gaven aan dat het belangrijk is dat er ook voorbeelden worden gezocht op Curacao, role-models, die bepaalde normen en waarden vertegenwoordigen. Dat er meer aandacht gegeven moet worden besteed aan samenwerken in plaats van iedereen voor zichzelf. Jongeren gaven verder aan dat ook graag meer gehoord zouden willen worden om mee te spreken over vorming, normen en waarden, want de tijden veranderen en de normen en waarden van toen, zijn niet de waarden en normen van nu die nodig zijn in de moderne tijd.

Conclusie

De jeugdconsultatie was voor alle aanwezigen erg educatief. Zowel voor de participerende jongeren, alswel de facilitators, het organiserend team en de experts/procesbegeleiders. Zoals eerder vermeld was er een informatief en een meer interactief gedeelte met dialoog in focusgroepen. Wat opviel is dat de gegeven informatie niet voor alle jongeren even toegankelijk was. Dit had in mindere mate te maken met de taalbarrière maar vooral ook met het niveau van de informatie. De groep jongeren was dan ook erg divers, ook in onderwijs niveau variërend van VSBO tot universitair niveau. Belangrijk is om voor de volgende jeugddialogen de informatie dus zo te presenteren dat deze toegankelijk is voor alle participerende jongeren. Deze tweede jeugdconsultatie heeft tevens waardevolle input opgeleverd die zal worden meegenomen in het Actieprogramma Jeugdontwikkeling (JeugdPlan).

Er was een relatief hoge opkomst (meer dan de eerste jeugdconsultatie en op een dinsdag-avond) waarbij participanten aangaven dat ze wel graag nog meer tijd zouden willen besteden aan dialoog en het geven van hun input. Over het algemeen waren de jongeren erg enthousiast om zo hun stem te kunnen laten horen over onderwerpen die hun persoonlijk aangaan. Zij willen ook graag met verschillende stakeholders praten om hun ideeën en gedachten te delen. Het is dus van belang dat jongeren ook daadwerkelijk deze kans krijgen en dat dit traject vervolgd wordt met Jeugd dialogen die zijn gepland in april-juni 2015. Daarnaast ziet men graag dat de input ook daadwerkelijk wordt meegenomen en dat er een terugkoppeling is. Deze bevindingen zullen door het Jeugd Dialoog team worden meegenomen bij de verdere voortgang van het Jeugd dialoog-proces.

Jeugd dialoog team:

Maria Recca, Neelam Melwani, Iwan Zunder, Ralph Schreinemachers, Elly Hellings (expert)

Facilitators:

Jetha Romer, Sofie de Neef, Marilyn Isaacs, Manon de Kok, Prisciliana Christina

EXPERTSESSIE JEUGD EN SPORT

Introductie

Op donderdag 26 maart heeft er in het Floris Suite Hotel een expertsessie plaatsgevonden omtrent het onderwerp Sport. De expertsessie was ingedeeld in een informatief gedeelte en een interactief gedeelte. Daarnaast heeft de heer Douglas, voormalig Olympisch atleet, aangegeven hoe hij sporten ervaren heeft, wat zijn drijfveren zijn geweest en welke randvoorwaarden nodig zijn om een succesvolle topsporter te worden. Onder de aanwezigen bevonden zich medewerkers van stichtingen,

ministeries, topsporters, een ouder van een topsporter en andere organisaties. De verwachtingen van de aanwezigen liepen uiteen. Zo waren mensen vooral benieuwd naar wat er al was omtrent sport, wat zij konden doen om bij te helpen aan de ontwikkeling van sport op het eiland en waren mensen enthousiast om met anderen van het veld (weer) in contact te komen. Facilitatie gebeurde door Zunder en Schreinemachers, ondersteund door Maria Recca (SOAB). Inhoud betreffende het Actieprogramma Jeugdontwikkeling door Elly Hellings.

Doelstelling expertsessie

De expertsessie had de volgende vier doelstellingen:

1. Spelers in het veld met elkaar in contact te brengen
2. Gemeenschappelijke belangen te identificeren.
3. Een ontmoetingsmoment voor de stakeholders creëren om elkaar (weer) te ontmoeten, banden te versterken en ideeën uit te wisselen.
4. Informatie verschaffen en inputs vergaren over de stand van zaken omtrent Sport en het thema "Gezondheid en Welzijn" als onderdeel van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling.

Indeling Expertsessie

Informatief gedeelte

Tijdens het informatief gedeelte werden stakeholders door mevrouw Elly Hellings geïnformeerd over het bredere jeugdactieprogramma. Tijdens de presentatie zijn de volgende punten naar voren gekomen:

1. Hoe het groter plaatje omtrent Gezondheid en Welzijn in elkaar zit
2. Wat de toekomstvisie is rondom de jeugd, het jeugdactieprogramma en het platform jeugdontwikkeling.
3. Ook heeft mevrouw Hellings cijfers rondom Sport gepresenteerd. Deze informatie diende onder andere ook als input voor het interactief gedeelte van de bijeenkomst.

Interactief gedeelte expertsessie

Tijdens het interactief gedeelte werden de experts aan het werk gezet. In groepjes van 4 a 5 personen dienden zij na te denken over hoe het ideale plaatje rondom Sport eruit zou zien. Aan het eind van de sessie werden de uitkomsten gepresenteerd en werd er door de organisatie aangegeven wat de 'next steps' zullen zijn. De resultaten van de verschillende discussies zijn hieronder te lezen.

Groep 1:

- Sport verplicht in het curriculum van onderwijs vanaf groep 1
- Kennis maken met verschillende sporten
- Sport is lifestyle
- "Team spirit in curaçao culture"
- Waardering voor 'role models'
- Institutionele verandering "plannen"
- Hoger niveau school sport
- Psychologie
- Onderwijs
- Ontwikkel intrinsieke motivatie bij individuen om meer te bewegen

Groep 2:

- Verschillende sporten beschikbaar
- Samenwerking tussen vrijwilligers, overheid, Sedreko/nieuwe stichting FDDK en privé sector

Groep 3:

- Geen financiële beperkingen
- Bewustwording van sport vanuit de overhead
- Sport vanuit Funderend Onderwijs op school & naschoolse opvang
- Randvoorwaarde: ondersteunen vanuit primaire omgeving (zichtbaar zijn en stimuleren)

Groep 4:

- Er moet aandacht zijn voor recreatie sporten en professioneel training waarbij er aan de minimale vereisten moet worden voldaan en er bewustwording moet worden gecreëerd.
- De structuur en inrichting: logistieke planning, materiaal, faciliteiten, formatie en kwaliteit van het personeel.

Conclusie

De aanwezigen waren erg tevreden over de expertsessie. Zij gaven aan dat het fijn was om de stand van zaken rondom sport te horen maar ze gaven vooral aan blij te zijn om (weer) met anderen in het veld in contact te komen. Sporten is van uitermate groot belang en daarom dient een lange termijn visie ontwikkeld te worden.

De aanwezigen waren het ermee eens dat Sport bijdraagt aan de volgende aspecten:

- Patriotismo
- Zelfvertrouwen
- Omgaan met teleurstellingen/ concurrentie
- Team spirit/ samenwerken/ sociaal
- Meerdere sporten
- Doorzettingsvermogen
- Respect
- Leren plannen (voor de lange termijn/ structuur
- Vormingsaspecten

Om sport goed op het eiland te kunnen ontwikkelen is het wel uitermate belangrijk dat er belangrijke randvoorwaarden zijn. Zo moet iedere deelnemers goed gevoed mee kunnen doen aan de activiteiten, basismateriaal moet beschikbaar zijn en rolmodellen moeten actief worden betrokken om sporters te kunnen inspireren.

Next steps

- Dit verslag zal naar alle aanwezigen gestuurd worden.
- De output van de discussierondes wordt meegenomen in de draft van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling
- Er zal een vervolgsessie worden georganiseerd rondom Sport binnen Jeugdontwikkeling. Participanten worden hierover geïnformeerd.

Expertsessie Werk & Ondernemerschap

Introductie

Op donderdag 24 april heeft er in het Floris Suite Hotel de expertsessie plaatsgevonden omtrent het onderwerp Werk en Ondernemerschap. Deze expertsessie was ingedeeld in een kort informatief gedeelte en een interactief gedeelte. Onder de aanwezigen bevonden zich vertegenwoordigers van de overheid, NGO's en de private sector. De sessie werd gefaciliteerd door Zunder en Schreinemachers, ondersteund door Recca (SOAB).

Doelstelling expertsessie

De voornaamste doelstelling van de expertsessie was om met de aanwezigen te brainstormen over concrete acties die bijdragen aan de uitdagingen rondom het onderwerp Werk en Ondernemerschap. Daarnaast had de expertsessie ook als doelstelling om kort de stand van zaken rondom het Actieprogramma Jeugdontwikkeling te presenteren en om de aanwezigen de gelegenheid te bieden om elkaar (weer) te ontmoeten.

Brainstormen

Tijdens de brainstormsessie werden de aanwezigen in drie verschillende groepen ingedeeld. Ieder groep kreeg een onderwerp om te behandelen. De voorgestelde onderwerpen en de resultaten hiervan zijn hieronder weergegeven:

1. Zelfstanding ondernemen jongeren

- ✓ Financiële aspecten moeten ontwikkeld worden om ondernemerschap te stimuleren
- ✓ Aansturing is nodig voor ondernemerschap
- ✓ Ruimte vanuit onderwijs om ondernemerschap te ontwikkelen
- ✓ Bewustwording voor jongeren van (bestaande) regelgeving
- ✓ Inspirerende docenten zijn erg belangrijk
- ✓ Samenwerken met bedrijfsleven in de vorm van mentoring en aandeelhouders.

2. Beeld van jongeren over arbeidsmarkt

- ✓ Onderzoek: Vertaling van cijfers naar aanbod
- ✓ Opleiden naar behoefte: vraag gestuurd/ praktijkgericht
- ✓ Toegankelijkheid creëren voor jongeren om arbeidsmarkt te betreden
- ✓ Continue informeren van leerling, omgeving, opleiders, etc. door publieke en private sector
- ✓ Kinderen zijn enthousiast over en nieuwsgierig naar werk in beroepen die belangrijk zijn voor economie van Curaçao.
- ✓ Ouders en kinderen hebben een positief en realistisch beeld van werk en beroepen (leuk en waar kansen)
- ✓ Jongeren beseffen wat ondernemerschap is en zien de kansen

Expertessie Werk & Ondernemerschap

3. Leerwerk trajecten

- ✓ Een structuur bouwen om te monitoren op de resultaten (interministerieel)
- ✓ Het moet een primaire taak zijn van de monitoring groep
- ✓ Taken zijn gebaseerd op best practice
- ✓ Onderwijs, bedrijfsleven en leerwerktrajecten komen tot een gezamenlijke agenda.

4. Sociale competenties en werkhouding jongeren

- ✓ Interministerieel integrale aanpak
- ✓ Gelijke kansen voor jongeren en kinderen
- ✓ Vroegtijdig onderkennen van behoeftes van beide velden waarbij de werkgevers tijdig behoeftes aangeven zodat onderwijs hierop kan reageren
- ✓ Vanaf FO verlening schooluren ivm competentieprogramma op het gebied van Arbeidsethos, sociale vaardigheden, ondernemerschap bevorderen, ownership.
- ✓ Actieve participatie van de bedrijfswereld in het creëren van kansen middels leerwerktrajecten waarbij een positieve mind-set is, middelen beschikbaar zijn en er private/public partnership bestaat.

5. Braindrain (behouden en terugkomst van hogeropgeleide)

- ✓ Diaspora beleid per eind 2016 gedragen door Min AZ (maar integrale samenwerking met andere ministeries)
- ✓ Internationale platformen in studiebestemmingen zijn per 2017 opgericht -> gebruik maken social media.
- ✓ Curacao= kennis en ervaring centrum meer verschillende hoge opleidingen en uitwisselingsmogelijkheden (internationale scholarships/ fellowships/ study abroad stimuleren)
- ✓ Migratiebeleid: pakket van incentives geregeld (terugbetalingen/woningen)
- ✓ Creative industries ontwikkelen op Curaçao.
- ✓ Brain gain binden aan eiland. Cultiveren van hoge opgeleiden 'trots' op nieuwe kennis.
- ✓ Zomerprogramma die met incentives werken en ieder jaar worden herhaald
- ✓ Het is goed om in het buitenland te studeren. Dit hoeft dan niet alleen Nederland te zijn. Wat neem je mee terug naar Curaçao? Brain Gain.
- ✓ Er dient een kennis-/ ervaringscentrum te zijn die op creatieve wijze de mindset in een droom omzet
- ✓ Faciliteiten organiseren om jongeren makkelijker terug te laten komen vanuit het buitenland. Eventueel met leenregeling om financiële belemmeringen te reduceren.

Expertsessie Werk & Ondernemerschap

Next step

Aankomende weken zullen er diverse jeugddialogen georganiseerd worden. De eerst volgende zal op 9 juni van 17:00 tot 21:00 in Buurthuis Tera Kora plaatsvinden. Het onderwerp voor deze jeugddialog is Gezondheid, Wonen en Sport. Tijdens deze jeugddialog zullen jongeren in gesprek gaan met experts over de eerder genoemde onderwerpen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Maria Recca. Zij is te bereiken via dialogocur@gmail.com.

Expert sessie vroegtijdig schoolverlaters

Themagebied Onderwijs en Opvang

Introductie

Op donderdag 23 april heeft er in het Floris Suite hotel een tweede expert sessie plaatsgevonden omtrent het onderwerp vroegtijdig schoolverlaters. Deze expert sessie was de opvolging op de expert sessie welke eind maart plaats heeft gevonden. De expert sessie was ingedeeld in een kort informatief gedeelte en een interactief gedeelte. Onder de aanwezigen bevonden zich medewerkers van stichtingen en vertegenwoordigers van de overheid. Facilitatie gebeurde door Zunder en Schreinemachers, ondersteund door Recca (SOAB).

Doelstelling expert sessie

De voornaamste doelstelling van de expert sessie was om met de aanwezigen te brainstormen over vragen omtrent Jeugd en Onderwijs. Daarnaast had de expert sessie ook als doelstelling om kort de stand van zaken en updates rondom het Actieprogramma Jeugdontwikkeling te presenteren.

Brainstormen

Tijdens de brainstorm sessie werden de aanwezigen in drie verschillende groepen ingedeeld. Ieder groep kreeg een onderwerp om te behandelen. De voorgestelde onderwerpen en de resultaten hiervan zijn hieronder weergegeven:

1. Vergroten aantal jongeren dat naar HAVO/VWO instroomt en startkwalificatie behaald

- Pre EFO toetsen -> volgoetsen
- Meer HAVO/VWO plekken
- Langere route via VSBO weer toegankelijk maken (met begeleiding)
- Aandacht voor genderspecten: jongens leren anders dan meisjes.
- Jongeren meer betrekken bij het onderwijs
- Inrichting onderwijs
- Inrichting leslokaal
- Lesaanbod
- Uitbreiding leerlingbegeleiding
- Alternatief onderwijs met alternatief materiaal

2. Aanpak leerplicht en zorg optimaliseren

- Sociale kaart (alle organisaties moeten van elkaar weten wie wat doet). Voorkeur gaat uit om dit intersectoraal te realiseren en centraal te beheren.

Expertessie vroegtijdig schoolverlaters

Themagebied Onderwijs en Opvang

- Het operationaliseren van de leerplicht/ svp unit.
- Bemensing
- Werkprocedures
- Huisvesting
- Versterking zorgstructuur (intern) van scholen
- Oprichten van interministeriële coördinerende orgaan met een one-window benadering.

3. Onderwijs aantrekkelijker maken

- Aansluiten aan belevingswereld jongeren (leuk!) wat houdt hun bezig.
- Meer prikkels en materiaal (projecteren, audio, visueel)
- Stof creatiever opstellen
- Intrinsieke motivatie van docenten prikkelen om de kennis over te brengen.
- Andere invalhoeken uitproberen om leerproces te verwerken
- Motiveren, belichten van andere beroepen. Niet iedereen moet een bepaalde (hoge) traditionele beroep uitvoeren
- Stimulans; dat ze ergens terecht kunnen met hun capaciteit
- Breder sectoren
- Aansluiten van school/onderwijs met opleidingen en werkveld.

Next step

Aankomende weken zullen er diverse jeugddialogen georganiseerd worden. De eerst volgende zal op 9 juni van 16:00 tot 20:00 te Banadabou plaatsvinden. Het onderwerp voor deze jeugddialog is Gezondheid, Wonen en Sport. Tijdens deze jeugddialog zullen jongeren in gesprek gaan met expert over de eerder genoemde onderwerpen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Maria Recca. Zij is te bereiken op de volgende e-mailadres maria.recca@soab.cw .

Expertsessie Wonen, leefomgeving en veiligheid

Introductie

Op donderdag 28 juni heeft er in het Floris Suite Hotel de expertsessie plaatsgevonden omtrent het onderwerp Wonen, leefomgeving en veiligheid. Deze expertsessie was ingedeeld in een kort informatief gedeelte en een interactief gedeelte. Onder de aanwezigen bevonden zich vertegenwoordigers van de overheid en NGO's. De sessie werd gefaciliteerd door Zunder en Schreinemachers, ondersteund door Recca (SOAB).

Doelstelling expertsessie

De voornaamste doelstelling van de expertsessie was om met de aanwezigen te brainstormen over concrete acties die bijdragen aan de uitdagingen rondom het onderwerp Wonen, leefomgeving en veiligheid. Daarnaast had de expertsessie ook als doelstelling om kort de stand van zaken rondom het Actieprogramma Jeugdontwikkeling te presenteren en om de aanwezigen de gelegenheid te bieden om elkaar (weer) te ontmoeten.

Brainstormen

Tijdens de brainstormsessie werden de aanwezigen in vijf verschillende groepen ingedeeld. Ieder groep kreeg een onderwerp om te behandelen. De voorgestelde onderwerpen en de resultaten/actiepunten hiervan zijn hieronder weergegeven:

Tafel 1. Professionalisering jeugdhulpverlening: In 2020 is er voor elke specifieke doelgroep (gehandicapten, LVB-ers, LHBT, etc.) passende en adequate jeugdhulpverlening beschikbaar:

- Huisvesting → soc. Eco. Vraagstuk (geen fysieke schaarste)
- Begeleid wonen → internaten uitbreiden
- Zelfstandig wonen → doelgroep beleid aanscherpen

Tafel 2. Herkenbare rolmodellen: In 2020 zijn er in de Curaçaose samenleving voldoende positieve rolmodellen aanwezig waarin jongeren zich herkennen en waaraan ze zich kunnen spiegelen:

Basisvoorzieningen (wijk/regio)

- Infrastructuur (fysiek)
- Sociaal pedagogisch
- Ondersteuning van het gezin
- Impact immigranten
- Model fleur de marie
- Initiatief vanuit particuliere sector en overheid

Tafel 3. Stimuleren gezonde leefstijl: In 2020 heeft het merendeel van de Curaçaose kinderen en jongeren een gezonde leefstijl, eet gezond, beweegt voldoende, voelt zich gelukkig en heeft een positief toekomstbeeld

Expertessie Wonen, leefomgeving en veiligheid

- Meer zelfstandig en begeleid wonen voor jongeren; soms thuiswoningen problematisch
- Preventieprogramma jongeren in wijken samen met ouders/ politie + partners
- Stimuleren, bewustwording, sociale verantwoordelijkheid en voorlichtingscampagne om uitbuiting van werkgevers tegen te gaan
- Tijdens detentie resocialisatietrajecten op maat. Ook voldoende werk en opleidingsmogelijkheden en nazorg. Commitment in de arbeidsmarkt
- Sociale emotionele ontwikkeling begeleiding voor ouders door versterking van begeleiding bij consultatiebureaus.
- Preventieprogramma jongeren in wijken samen met ouders/ politie & partners;

Tafel 4. Efficiënter gebruik voorzieningen: In 2020 is het activiteiten aanbod in sport-, buurt- en jeugdfaciliteiten op het eiland gegroeid.

- Samenbundelen van organisaties, alliantie tussen stichtingen
- Wetgeving
- Commitment (werkveld, beleidsmakers, politiek)
- Geld
- Bewustwording (campagne)
- Nazorg voor gezin na huishoudelijk geweld
- Diversiteit in hulp en zorg is ok mits allemaal van voldoende kwaliteit
- Verplichte opvoedingscursus op alle middelbare & lagere scholen in het curriculum waarin rechten van het kind naar voren komen
- Duidelijk maken waar je terecht kan voor zorg (welke organisatie biedt welke hulp?)
- 12 maanden durende "Love Campagne" waarin naar voren komt wat liefde tussen de gezinsleden is (vooral voor blended families).

Tafel 5. Opvoedingsondersteuning: In 2020 lukt het ouders, familie, buurt en school om gezamenlijk de opvoeding voor kinderen en jongeren te dragen.

- Samenwerking: bijdrage aan Nationbuilding, normen en waarden , shared responsibility
- Trainingen: Continued education
- Communicatie: luisteren en respect

Next step

Op 18 juni zal de final event van de Jeugd dialoog plaatsvinden. Deze jeugd dialoog fungeert als afsluiting van de validatiefase waarin vele verschillende actoren de mogelijkheid krijgen om direct in gesprek te gaan met andere stakeholders en jongeren over de implementatie van het Actieprogramma Jeugd ontwikkeling. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Maria Recca. Zij is te bereiken via dialogocur@gmail.com.

Expertsessie Sport, Gezondheid en Welzijn

Introductie

Op vrijdag 22 april heeft er in het Floris Suite Hotel de expertsessie plaatsgevonden omtrent het onderwerp Sport, Gezondheid en Welzijn. Deze expertsessie was ingedeeld in een kort informatief gedeelte en een interactief gedeelte. Onder de aanwezigen bevonden zich vertegenwoordigers van de overheid en NGO's. De sessie werd gefaciliteerd door Zunder en Schreinemachers, ondersteund door Recca (SOAB).

Doelstelling expertsessie

De voornaamste doelstelling van de expertsessie was om met de aanwezigen te brainstormen over concrete acties die bijdragen aan de uitdagingen rondom het onderwerp Sport, Gezondheid en Welzijn. Daarnaast had de expertsessie ook als doelstelling om kort de stand van zaken rondom het Actieprogramma Jeugdontwikkeling te presenteren en om de aanwezigen de gelegenheid te bieden om elkaar (weer) te ontmoeten.

Brainstormen

Tijdens de brainstormsessie werden de aanwezigen in drie verschillende groepen ingedeeld. Ieder groep kreeg een onderwerp om te behandelen. De voorgestelde onderwerpen en de resultaten/actiepunten hiervan zijn hieronder weergegeven:

Efficiënter gebruik voorzieningen: In 2020 is het activiteitenaanbod in sport-, buurt-, en jeugdfaciliteiten op het eiland gegroeid

- Aanbod en activiteiten afstemmen met professionals
- Inzicht in geografisch gebied van de vraag en aanbod waarop de activiteiten kunnen worden afgestemd
- Inzicht in capaciteit begeleiders
- Zorgcontracten evalueren op efficiëntie
- Onderzoek doen naar wat reeds bestaat aan aanbod
- Afstemming tussen geldverstrekkers en uitvoerders
- Inventarisatie knelpunten voor samenwerking NGO's
- Inzicht hebben in samenstelling populatie

Professionalisering jeugdhulpverlening: In 2020 is er voor elke specifieke doelgroep (gehandicapten, LVB-ers, LHBT, etc.) passende en adequate jeugdhulpverlening beschikbaar.

- Centraal loket
- Inventarisatie specifieke doelgroepen; Categoriseren bestaande hulpverlening en groepen
- Netwerken versterken
- Duidelijkheid wie wat doet

Opvoedingsondersteuning: In 2020 lukt het ouders, familie, buurt en school om gezamenlijk de opvoeding voor kinderen en jongeren te dragen

- CSR; meer financiële steun van private sector. Bedrijven laten meedoen in opvoeding.
- Samenwerking tussen alle instanties die werken met de jeugd.
- MDO in verschillende buurten.

Expertessie Sport, Gezondheid en Welzijn

- Sefba buurthuizen
- Rolemodellen: Centrale personen in onze samenleving fungeren als rolmodel.
- Mensen bij elkaar brengen; mobiliseren om te praten over opvoeding.
- Meer ambulante hulpverlening
- Continuïteit
- Commitment tussen professionals en overheid om traject te dragen
- GMN; Sociale invalshoeken bepalen.
- Meer een gezonde lijn tussen professionals over opvoeden.
- SVB heeft ook een taak bij bijvoorbeeld verplichte zwangerschapscursus bieden, preventieve hulpverlening en opvoeding ondersteuning bieden
- Opvoeding (wat is opvoeding voor ons):
 - o Veiligheid & Stimulatie (ontwikkeling, zelfbeeld), goede definitie over opvoeding
 - o Meer commitment, meer samenwerking school, gezin, hulpverlening
 - o Sociale vaardigheden opnemen in schoolcurriculum
 - o Taak van ouders (volwassenen)
 - o Opvoedkundige ondersteuning; adequate hulpverlening voor opvoeders, ondersteuning voor ouders.
 - o Interculturalisatie; universele opvoedregels (staan los van cultuur)
 - o Meer info: Filmpjes, campagnes, educatie consult.
 - o Sociale verantwoordelijkheid, sociale acceptatie

Stimuleren gezonde leefstijl: in 2020 heeft het merendeel van de Curaçaose kinderen en jongeren een gezonde leefstijl, eet gezond, beweegt voldoende, voelt zich gelukkig en heeft een positief toekomstbeeld

- Beweging stimuleren (binnen crèches, onderwijs)
- Gesubsidieerde sportactiviteiten voor kinderen, jongeren. Vrije deelname/gratis
- Niet alleen gecentraliseerde sportvoorzieningen maar ook in wijken (buurthuizen)
- Stimuleren borstvoeding van jongs af aan
- Ontbijt op school waar nodig; belang van goede voeding bijbrengen
- Belang van goede voeding bijbrengen
- Gezondheidsonderzoek van dit jaar voor 12-17 jarigen in 2019 herhalen. Meting op het gebied van voeding, beweging, seksuele gezondheid, geweld, sociaal gebied etc.
- Schoolkantine; geen fastfood

Herkenbare rolmodellen: In 2020 zijn er in de Curaçaose samenleving voldoende positieve rolmodellen aanwezig waarin jongeren zich herkennen en waaraan ze zich kunnen spiegelen

- Curastar talentshow / Talentshow jongeren
- We hebben rolmodellen in muziek en sportgebied maar ze hebben een dark side in hun leven en de jongeren nemen dit ook en vooral over.
- Exposure geven aan positieve initiatieven van jongeren via de media.
- Programma 'e bon hoben di korsou'; 'Mi ta un bon yu di Korsou' is een goede actie die gebruikt kan worden voor jongeren. Eerst moet men wel weten wat de jongere zelf als een rolmodel ziet.

Expertsessie Sport, Gezondheid en Welzijn

Jongeren laten zien die vanuit het niets een hardwerkende, eerlijke persoon is geworden (jong profs / jonge ondernemers).

- Jongeren stimuleren in wat er wel moet worden gedaan en wat niet.
- Het stimuleren/involveren van media om meer te focussen op de positieve kanten van de jongeren.
- Identificeren van wat een positief rolmodel is voor een kind.
- Peercoaching
- Testimonials van jongeren voor jongeren
- Positieve politieke rolmodellen
- Dag van vrijwilligers
- Aandacht op jongeren
- 'E bon yu di Korsou', op alle gebieden, waarden en normen

Next step

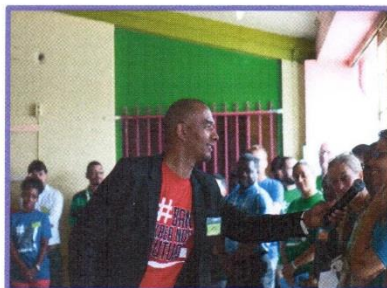
Aankomende weken zullen er diverse jeugddialogen georganiseerd worden. De eerst volgende zal op 9 juni van 17:00 tot 21:00 in Buurthuis Tera Kora plaatsvinden. Het onderwerp voor deze jeugddialoog is Gezondheid, Wonen en Sport. Tijdens deze jeugddialoog zullen jongeren in gesprek gaan met experts over de eerder genoemde onderwerpen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Maria Recca. Zij is te bereiken via dialogocur@gmail.com.

Verslag Jeugddialoog 1

Introductie

Op zaterdag 16 mei heeft in Sentro di barío Montaña de Eerste Nationale Jeugdialoog plaatsgevonden. De thema's van de Jeugdialoog waren Onderwijs & Werk. De Jeugdialoog was ingedeeld in een kort informatief gedeelte waarbij het 'Actieprogramma Jeugdontwikkeling Curaçao 2015-2020' werd gepresenteerd en een interactief gedeelte. Onder de aanwezigen bevonden zich uiteraard jongeren zelf maar ook professionals van de overheid, bedrijfsleven en NGO's die een relatie hebben met het onderwerp Onderwijs & Werk. De sessie werd gefaciliteerd door Zunder, Schreinemachers en ondersteund door het Jeugdialoog Team.

Doelstelling Jeugdialoog 1

De voornaamste doelstelling van de Jeugdialoog was om met de jongeren, observers en overige stakeholders te brainstormen over concrete acties die bijdragen aan de uitdagingen rondom het onderwerp onderwijs en werk. Daarnaast had de Jeugdialoog ook als doelstelling om kort de stand van zaken rondom het 'Actieprogramma Jeugdontwikkeling Curaçao 2015-2020' te presenteren en om de aanwezigen de gelegenheid te bieden om elkaar (weer) te ontmoeten.

Uitkomsten Jeugdialoog 1

Tijdens de Jeugdialoog werden de aanwezigen in tien verschillende groepen ingedeeld waarbij iedere groep een stelling behandelde vanuit de subthema's. De voorgestelde stellingen, de beoogde doelstelling (rode stip) en de mogelijke activiteiten om de rode stip te behalen zijn hieronder weergegeven:

1. Voor jongeren is onderwijs aantrekkelijk en sluit aan op de realiteit van de 21e eeuw

RODE STIP

- Alle kinderen en jongeren krijgen onderwijs op hun niveau en halen een schooldiploma (minder schooldropouts)
- Onderwijsprogramma: betere verhouding tussen theorie en praktijk
- Meer gebruik van digitale middelen
- Onderwijs echt helemaal gratis
- Kansen creëren voor jongeren die uit het onderwijs zijn gevallen (tweede kans onderwijs)
- Onderwijs leuker en interessanter door meer aandacht voor kunst en sportvakken
- Beter verhouding tussen theorie en praktijk in het onderwijsprogramma

- Beter contact tussen docenten en leerlingen
- Mogelijkheid om in de avonden (regulier) onderwijs te kunnen volgen
- Meer aandacht voor kunst- en sportvakken in het curriculum

MOGELIJKE ACTIVITEITEN

- Dialogen met jongeren organiseren onder schooltijd om van meer jongeren te horen wat ze willen en wat ze belangrijk vinden
- Dialogen met jongeren organiseren gebruikt makend van social media om grotere groepen jongeren te bereiken
- Revisie van het onderwijscurriculum

- Meer en geschikt onderwijsmateriaal, niet boeken maar digitale producten
- Enthousiasmeren docenten, zorgen dat het onderwijs (uit)gedragen wordt door de docenten
- Platforms organiseren waarin docenten en leerlingen met elkaar uitwisselen over projecten, inhoud en programma's

- Minder specifieke beroepsopleidingen maar een bredere algemene opleiding met veel differentiatiemogelijkheden
- Verbeteren sfeer op scholen (zowel fysiek als gevoel)
- Realistische alternatieven voor jongeren die zijn uitgevallen

2. Jongeren kennen hun eigen kwaliteiten en hebben een goed beeld van wat in verschillende beroepen van hen vereist wordt

RODE STIP

- Jongeren pas later laten kiezen voor een beroepsrichting, nu is dat te vroeg en te specifiek
- Realiseren goede match tussen individuele kwaliteiten en beroepskeuze

MOGELIJKE ACTIVITEITEN

- Studenten activeren o.a. in de vorm van het per school opzetten van een studentenraad
- In het onderwijs meer activiteiten gericht op algemene sociale vaardigheden (inzet op talentontwikkeling: sport, drama, muziek, kunst, etc.)
- Jongeren stimuleren pro-actief te zijn en te durven gaan voor hun dromen
- Organiseren meeloopdagen (door overheid en schoolbesturen) zodat jongeren een realistische indruk kunnen krijgen van wat beroepen inhouden
- Dialogen over verschillende onderwerpen, o.a. de arbeidsmarkt, incorporeren in het curriculum
- Bredere opzet beroepenmarkt, organiseren vanaf basisonderwijs
- Meer mogelijkheden beroeps- en praktijkvorming (leren op de werkplek)
- Competities organiseren tussen scholen (bijvoorbeeld TalentCompetition van KBB t.a.v. technische beroepen)
- Opzetten van een centrum voor beroepskeuze en beroepsplanning, specifiek gericht op jongeren

3. Voor jongeren is (behalve het hebben van een baan) ook het starten van een eigen onderneming een reële optie

RODE STIP

- Aandacht voor entrepreneurship in het onderwijs curriculum
- Aantrekkelijk klimaat waarin creatieve en innovatieve ideeën gesteund en gefaciliteerd worden
- Geen “red tape” meer
- Betere samenwerking tussen overheid en private sector
- Een breder onderwijssysteem meet meer (keuze)mogelijkheden en o.a. de mogelijkheid om theorie en praktijk te kunnen combineren
- Nieuwe sectoren aanboren (kunst, cultuur, etc.)

MOGELIJKE ACTIVITEITEN

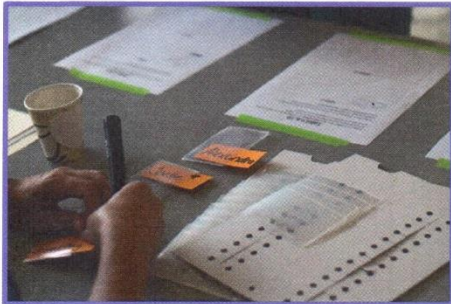
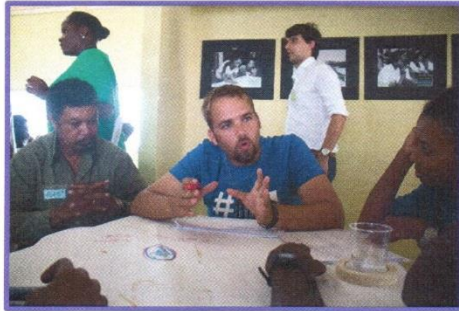
- Ontwikkeling nieuw innovatief beleid overheid met aandacht voor afschaffing red tape en incentives voor originele en creatieve ideeën
- Organiseren kennisbeurzen gericht op lokale en internationale uitwisseling over “good practices”
- Uitbreiding aanbod leerwerktrajecten
- Mentoring en coaching voor jongeren die een eigen onderneming willen starten
- Breed aanbod stimuleringsactiviteiten op scholen, in naschoolse activiteiten, etc.
- Netwerkbijeenkomsten organiseren voor jongeren en bedrijfsleven / entrepreneurs
- Aanpassing onderwijscurriculum, meer mogelijkheden in verschillende richtingen en op verschillende niveaus waarbij entrepreneurship expliciet is opgenomen als optie .

4. Er zijn voldoende naschoolse activiteiten voor jongeren (12+) die aansluiten op hun belevingswereld

RODE STIP

- Jongeren zijn “involved”, en worden direct betrokken bij de invulling en organisatie van de activiteiten
- Jongeren zijn “empowered” zodat ze ook daadwerkelijk een rol kunnen vervullen bij de invulling en organisatie van de activiteiten
- Buurtcentra worden optimaal gebruikt voor activiteiten op buurtniveau

- De infrastructuur op scholen is aangepast en geschikt voor naschoolse activiteiten
- Een aantrekkelijk programma gericht op empowerment bestaande uit diverse disciplines (sport, kunst, drama, journalistiek, persoonlijke ontwikkeling, etc.) begeleid door jonge dynamische enthousiaste trainers/docenten

MOGELIJKE ACTIVITEITEN

- Inventariseren welke naschoolse activiteiten er nu zijn voor 12+ers en deze informatie inzichtelijk en toegankelijk maken
- Meer dialogen en workshops met jongeren op locatie (school en buurten) om hun mening en interesse te peilen
- Instellen "team di bario" als trekker en organisator van meer buurtgerichte (sociale) activiteiten
- Bedrijven betrekken bij de bekostiging van activiteiten
- Meer activiteiten gericht op artistieke vorming en ontwikkeling
- Meer toegankelijke sportactiviteiten waar jongeren aan mee kunnen en willen doen
- Verbeteren infrastructuur op scholen zodat deze gebruikt kan worden voor naschoolse activiteiten
- Teams opzetten die op scholen / in de buurt naschoolse activiteiten organiseren

5. Jongeren hebben een werkhouding ontwikkeld die aansluit op de verwachtingen van werkgevers (motivatie, eigen verantwoordelijkheid en betrouwbaarheid)

RODE STIP

- Aangepast onderwijscurriculum projectmatig georganiseerd meer gericht op de ontwikkeling van competenties in plaats van overdracht van kennis
- Werkgevers zijn zich bewust van hun rol en inbreng en bieden jongeren een reële kans
- Beter synchronisatie theorie (in de klas) en praktijk (de arbeidsmarkt).
- Wederzijdse verantwoordelijkheid: goed werkgeverschap: een gemotiveerde en verantwoorde werkgever die bewust is van zijn eigen verantwoordelijkheid EN goed werknemerschap: een gemotiveerde en verantwoorde werknemer die bewust is van zijn eigen verantwoordelijkheid

MOGELIJKE ACTIVITEITEN

- Profileren rolmodellen
- Organiseren van campagnes
- Opzetten sociaal vangnet waar vanuit ondersteuning en begeleiding geboden kan worden aan jongere EN werkgever
- Organiseren meer leerwerktrajecten
- Activiteiten in het onderwijscurriculum opnemen gericht op het vergroten van persoonlijke ontwikkeling, emotionele intelligentie en gespreksvaardigheden (dialogo)

Conclusie & Next step

De Eerste Nationale Jeugdialoog is door de aanwezigen als zeer educatief ervaren. Uit de feedback formulieren kwam naar voren dat de jongeren het leuk vonden om deel te nemen aan de dialoog. De jongeren waren verder ook tevreden over het feit dat zij nu de kans krijgen om hun mening te geven en hun gevoel te uiten over een Actieprogramma wat op hun van toepassing is.

Ook hebben wij de verbeterpunten die werden aangedragen meegenomen voor de organisatie van de Tweede Nationale Jeugdialoog welke op 9 juni in Sentro di bario Tera Kora heeft plaatsgevonden

De opkomst van observers en stakeholders was zeer goed. Tijdens de jeugdialoogen bespraken zij ook mogelijkheden voor de Actieprogramma. Uit de feedback van deze groep kwam naar voren dat zij het fijn vonden om met de jongeren in gesprek te gaan om zo een beeld te krijgen wat jongeren bezig houdt en wat hun ideeën zijn over de onderwerpen Onderwijs en Werk.

Al in al kunnen wij stellen dat de Eerste Nationale Jeugdialoog een goede start is geweest. Er is behoefte aan actie en om deze reden zal het Nationale Jeugdialoog Team verdere activiteiten organiseren om de input voor het 'Actieprogramma Jeugdontwikkeling Curaçao 2015-2020' te verzamelen.

.De input van de jongeren, observers en stakeholders wat uit de Eerste Nationale Jeugdialoog naar voren is gekomen was zeer bruikbaar en zal meegenomen worden in het verder schrijven van de 'Actieprogramma Jeugdontwikkeling Curaçao 2015-2020'.

Op 18 juni zal de final event van de Jeugdialoog plaatsvinden. Deze jeugdialoog fungeert als afsluiting van de validatiefase waarin alle bevindingen van de verschillend Jeugdialoogen en expertsessies worden samengebracht en gepresenteerd worden aan de regering van Curaçao.

Voor een impressie van de Eerste Nationale Jeugdialoog kunt u onze videorapportage bekijken door [hier](#) te klikken.

Voor vragen of opmerkingen kunt u terecht bij Maria Recca. Zij is te bereiken via dialogocur@gmail.com.

DIÁLOGO
NASHONAL DI
HUBENTUT
#BANKREANOSFUTURO!

Ronde Tafel 1: donoren in Jeugdontwikkeling – 5 juni 2015

Actieprogramma Jeugdontwikkeling

Introductie

Op vrijdag 5 juni heeft in de Tula Zaal van het Kura Hulanda Hotel een sessie met donoren plaatsgevonden. Deze donorsessie was ingedeeld in een algemeen gedeelte, een inventarisatie en een dialooggedeelte. Onder de aanwezigen bevonden zich vertegenwoordigers van de overheid, particuliere fondsen (6), de private sector (12) en experts/consultants (3). De sessie werd gefaciliteerd door Iwan Zunder en Ralph Schreinemachers en ondersteund door Maria Recca en Jennifer van Leeuwen (SOAB).

Doelstelling Ronde Tafel

De voornaamste doelstelling van de bijeenkomst was om met de aanwezigen te brainstormen over concrete acties die de samenwerking bevorderen tussen bedrijven, overheid en fondsen bij de uitvoer van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling en om de aanwezigen de gelegenheid te bieden om elkaar (weer) te ontmoeten. Voor de bijeenkomst waren donoren uit alle sectoren uitgenodigd.

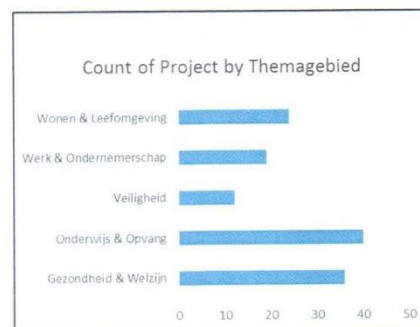
Algemeen gedeelte

Tijdens het algemeen gedeelte zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

- ✓ Door Elly Hellings is een uiteenzetting gegeven van de manier waarop zij tot het huidige concept van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is gekomen, wat de basis vormt voor het nieuwe beleid van de overheid op het gebied van jeugdontwikkeling.
- ✓ De verschillende donoren werken beperkt samen waardoor er fragmentatie is in de steun en veel overlap is tussen initiatieven die worden gesteund, daarnaast is het is op dit moment nog onvoldoende duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is.
- ✓ Er is behoefte aan een brede strategie en meer synchronisatie en afstemming.
- ✓ Een gedeelde database (ICT) zou een goede start zijn om afstemming en samenwerking te faciliteren.
- ✓ Niet alle donaties hebben als doel naamsbekendheid te genereren, veel donaties gebeuren zonder er publiekelijk aandacht aan te geven.

Inventarisatie

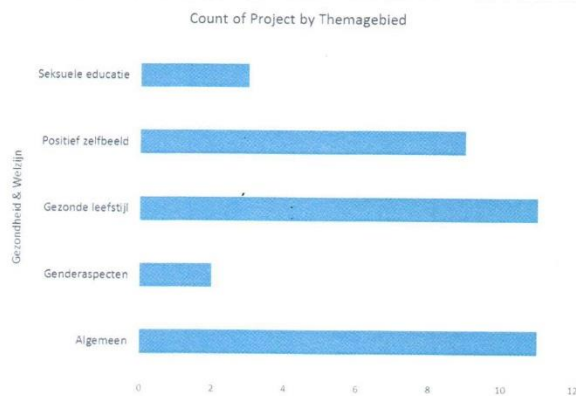
Alle deelnemers zijn gevraagd om de projecten te noemen die zij ondersteunen. **Dit is een eerste inventarisatie en dus zeker geen compleet overzicht.** Hierbij is als indeling vastgehouden aan de themagebieden uit het Actieprogramma. Tijdens de sessie zijn er 131 projecten geïdentificeerd, waarbij niet is gekeken naar omvang of impact. Een klein aantal projecten is bij meerdere

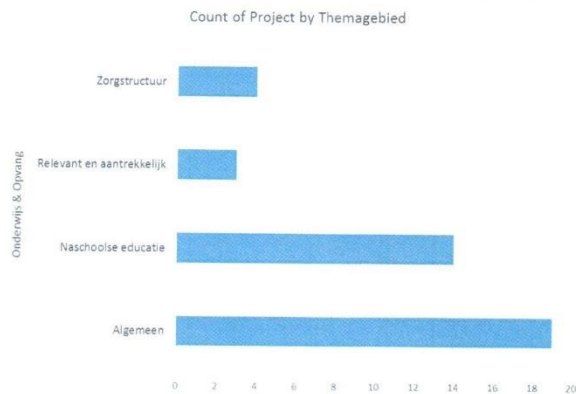
Ronde Tafel 1: donoren in Jeugdontwikkeling – 5 juni 2015 Actieprogramma Jeugdontwikkeling

themaprojecten genoemd. De particuliere sector steunt 75 projecten, de fondsen 37 en de overheid 19. Elk themagebied kent een aantal aandachtsgebieden, en voor de inventarisatie was een restgroep algemeen gecreëerd waar projecten konden worden ondergebracht die niet onder een van de aandachtsgebieden passen.

Binnen het themagebied **Gezondheid & Welzijn** zijn in totaal 36 projecten geïdentificeerd. Naast de restgroep Algemeen (11 projecten), ligt de nadruk op projecten die een gezonde leefstijl stimuleren (11 projecten) en een positief zelfbeeld en maatschappijbeeld stimuleren (9 projecten). Er zijn relatief weinig projecten met aandacht voor gendereducatie (2) en adequate seksuele educatie (3).

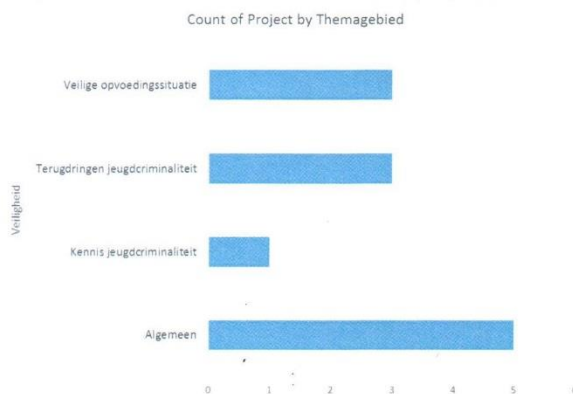
Binnen het themagebied **Onderwijs & Opvang** zijn er 40 projecten geïdentificeerd. Verreweg de meeste projecten zijn te vinden in de restgroep algemeen (19). De nadruk ligt op het aandachtspunt naschoolse educatie 12-plussers (met 14 projecten). Er zijn weinig projecten gericht op een goed functionerende zorgstructuur (4) en om het onderwijs relevant en aantrekkelijk te maken (3). Er zijn geen projecten genoemd voor het aandachtspunt '1 loket leerplicht en zorg'.

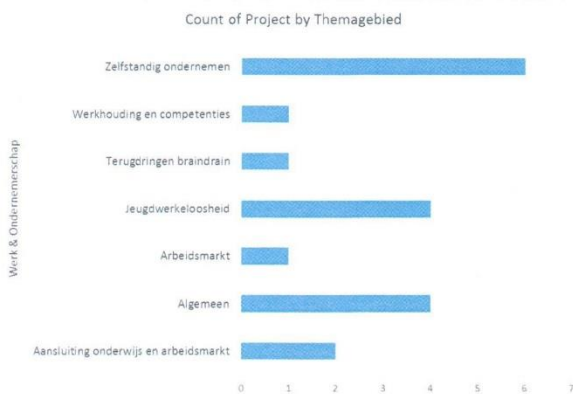
Ronde Tafel 1: donoren in Jeugdontwikkeling – 5 juni 2015

Actieprogramma Jeugdontwikkeling

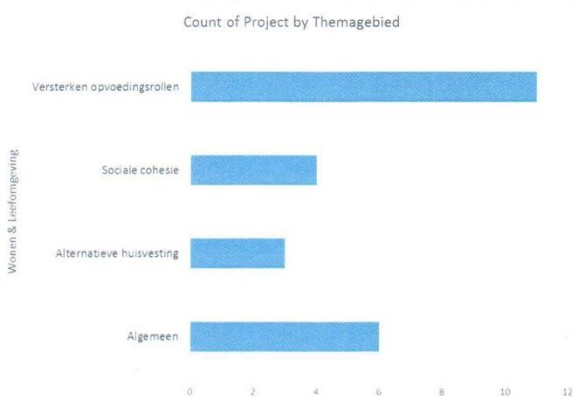
Bij het themagebied **Veiligheid** zijn 12 projecten geïdentificeerd. Ook hier zitten de meeste projecten in de restgroep algemeen (5). De aandachtsgebieden stimuleren veilige opvoedingssituatie en terugdringen jeugdcriminaliteit hebben beide 3 projecten. Er is één project op het gebied van meer kennis over de achtergrond van jeugdcriminaliteit.

Binnen het themagebied **Werk & Ondernemerschap** zijn 19 projecten geïdentificeerd. Verreweg de meeste projecten zijn gericht op het stimuleren van zelfstandig ondernemerschap (6). De restgroep algemeen en het terugdringen jeugdwerkloosheid hebben elk zes projecten. Het aandachtsgebied verbeteren aansluiting onderwijs op arbeidsmarkt heeft twee projecten. De resterende aandachtsgebieden hebben allemaal één project.

Bij het themagebied **Wonen & Leefomgeving** zijn 24 projecten geïdentificeerd. Veruit de meeste projecten zijn gericht op het versterken van de opvoedingsrollen in het gezin, de familie, de school en de buurt (11). De restgroep algemeen heeft zes projecten. Er zijn vier projecten op het gebied van het versterken van de sociale cohesie in wijken en drie projecten gericht op alternatieve en/of goede huisvesting voor jongeren. Er zijn geen projecten genoemd die het aandachtsgebied opzetten sociale wijkteams steunen.

Ronde Tafel 1: donoren in Jeugdontwikkeling – 5 juni 2015

Actieprogramma Jeugdontwikkeling

Dialoggedeelte

Tijdens het interactieve gedeelte zijn de aanwezigen in vijf groepen ingedeeld. Iedere groep heeft gesproken over de vraag welke concrete acties nodig zijn om de samenwerking te bevorderen tussen de bedrijven, de overheid en de fondsen bij de uitvoer van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling. De resultaten per tafel zijn hieronder weergegeven:

Tafel 1.

- ✓ Bouwen aan vertrouwen
- ✓ Verankeren resultaten
- ✓ Communicatie en afstemming
- ✓ Heldere doelen
- ✓ Transparantie
- ✓ Terugkoppeling van resultaten
- ✓ Overkoepelende website met inzicht in wie doet wat voor alle donoren
- ✓ Beheersing administratie van de fondsen (eventueel door derden), hiermee moet rekening worden gehouden bij het toekennen van budget

Tafel 2.

- ✓ Inventariseer interesse van het bedrijfsleven
- ✓ Bepalen waar we naar toe willen, samenwerken gebaseerd op verschillende gebieden
- ✓ Voorkom (te veel) politieke inmenging
- ✓ Waarborg continuïteit
- ✓ Ontwikkel een visie op de mens en de samenleving van Curaçao die breed is, overkoepelend is en gedragen wordt
- ✓ Geen inzicht in hogere doelen
- ✓ Leg de basis voor een goed contact, met regelmatige informatievoorziening, follow-up en afstemming
- ✓ Onderzoek vereisten om aanspraak te kunnen maken op fondsen in het buitenland, waaronder Nederland. Stel hiervoor plan op, beleg de accountability en verzeker *checks and balances*
- ✓ Stem stichtingen en doelen beter op elkaar af, vraag is wel wie hiervoor verantwoordelijk is

Ronde Tafel 1: donoren in Jeugdontwikkeling – 5 juni 2015

Actieprogramma Jeugdontwikkeling

Tafel 3 en 6.

- ✓ Haal de verantwoordelijkheid voor de implementatie deels weg bij de overheid
- ✓ Organiseer regelmatig een dialoog
- ✓ Creëer een 'match making platform'
- ✓ Deel data en andere relevante gegevens, zoals CBS bedrijvencensus
- ✓ Deel succesverhalen
- ✓ Maak rollen en verantwoordelijkheden inzichtelijk
- ✓ Maatschappelijke bijdragen

Tafel 4.

- ✓ Communiceer over prioriteiten van de fondsen, plannen van de instellingen en beleid van de overheid
- ✓ Faciliteer samenwerking tussen alle partijen, onder andere via een database
- ✓ Faciliteer een nationale dialoog tussen donoren (over fondsen, mankracht en stichtingen)
- ✓ Laat beleidsontwikkeling participatief plaatsvinden: betrekken van overheid, bedrijven, instellingen, donoren en de doelgroep
- ✓ Zoek naar manieren om continuïteit en duurzaamheid te waarborgen
- ✓ Kom met een keurmerk met criteria waaraan stichtingen getoetst kunnen worden en die door de overheid en donoren gebruikt kunnen worden
- ✓ Minder verantwoordelijkheid bij de overheid, meer bij private partijen
- ✓ Kom tot een taakverdeling tussen verschillende partijen, sociale kaart
- ✓ Inventarisatie van de thema's die relevant zijn en fondsen behoeven
- ✓ Verschuif de focus van de organisatie die de subsidie aanvraagt naar het thema wat belangrijk is

Tafel 5.

- ✓ Creëer een duidelijk aanspreekpunt/vraagbaak (wie doet wat, wat is nodig, waar kan ik mij melden als ik wat wil doen)
- ✓ Stel duidelijke prioriteiten en aandachtsgebieden
- ✓ Creëer centraal punt waar zowel donoren als stichtingen zich kunnen registreren en bij elkaar gebracht kunnen worden
- ✓ Ga naar vraag gestuurd werken vanuit de prioriteiten (op basis van wat er nodig is)

Ronde Tafel 1: donoren in Jeugdontwikkeling – 5 juni 2015

Actieprogramma Jeugdontwikkeling

Next steps

Tijdens de evaluatie zijn de volgende aandachtspunten genoemd:

- ✓ Organiseer snel een tweede sessie waarin *best practices* en successen kunnen worden uitgewisseld en zo een lokale aanpak gecreëerd kan worden
- ✓ De meeste donoren moeten voor oktober 2015 hun begroting hebben uitgeput of verplicht, het is wenselijk om de contouren van een nieuwe aanpak daarvoor al gereed te hebben
- ✓ Er is meer coördinatie en afstemming nodig tussen de verschillende donoren, maar ook tussen de donoren en de overheid
- ✓ Er is behoefte aan meer overzicht en inzicht
- ✓ Er was weinig tijd beschikbaar, maar de *pressure cooker* werkt wel: er is een start gemaakt
- ✓ Betrek behalve bedrijven ook capabele jongeren
- ✓ Creëer een platform (zoals BPM) waarvan organisatie lid kunnen worden en waarop informatie gedeeld kan worden

Aankomende weken zullen er diverse activiteiten georganiseerd worden. Op 9 juni heeft de tweede Jeugddialoog in Buurthuis Terá Korá plaatsgevonden. Op 18 juni is de derde en laatste Jeugddialoog in La Tentashon. Tijdens deze jeugddialoog zullen jongeren in gesprek gaan met experts over de eerder genoemde onderwerpen. Op 16 juni zal een vervolgsessie worden georganiseerd met de donoren. Voor meer informatie kunt u contact opnemen via dialogocur@gmail.com.

Ronde Tafel 2: donoren in Jeugdontwikkeling – 16 juni 2015

Actieprogramma Jeugdontwikkeling

Introductie

Op dinsdag 16 juni heeft in de Tula Zaal van het Kura Hulanda Hotel op verzoek van de donoren een tweede sessie plaatsgevonden. Deze donorsessie was ingedeeld in een algemeen gedeelte en een dialooggedeelte. Onder de aanwezigen bevonden zich vertegenwoordigers van de overheid (2), particuliere fondsen (5), de private sector (7) en experts/consultants (3). De sessie werd gefaciliteerd door Zunder & Schreinemachers en ondersteund door Maria Recca en Jennifer van Leeuwen vanuit SOAB.

Doelstelling 2^e Ronde Tafel

De bijeenkomst had tot doel om de deelnemers te informeren over de uitkomsten van de eerste Ronde Tafel en om de vervolgstappen, gezamenlijk acties en uitdagingen te benoemen rondom de samenwerking in het kader van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling en gemotiveerd zijn om afstemming en samenwerking in het najaar van 2015 te realiseren.

Algemeen gedeelte

Tijdens het algemeen gedeelte zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

- ✓ De ervaring van de vorige sessie en de verwachtingen van de huidige sessie zijn besproken.
- ✓ Door Michiel van der Veur is een uiteenzetting gegeven van de resultaten van de vorige sessie. Hierbij is inzicht gegeven in de aantallen projecten op hoofdlijnen en per aandachtsgebied, zijn observaties gedeeld ten aanzien van de uitkomsten, is ingegaan op de ontwikkelingen binnen de overheid ten aanzien van de subsidierelaties en is de *Collective Impact Framework* beschreven als mogelijkheid waarbinnen overheid en donoren kunnen samenwerken.

Dialooggedeelte

Tijdens het interactieve gedeelte zijn de aanwezigen in vier groepen ingedeeld. Iedere groep heeft gesproken over concrete acties die ondernomen kunnen worden en wat daarbij de uitdagingen en oplossingen zijn. Tevens is gekeken naar op welke terreinen afstemming nodig is en keuzes gemaakt moeten worden en welke uitdagingen en oplossingen daarbij zijn. De resultaten per tafel zijn hierna weergegeven.

Ronde Tafel 2: donoren in Jeugdontwikkeling – 16 juni 2015

Actieprogramma Jeugdontwikkeling

Tafel 1.

<p><u>Doen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Inventariseer initiatieven en leg daarbij verbanden tussen wat er thuis gebeurt, op school gebeurt en in de Kas di Bario gebeurt ✓ Doe een uitgebreide 'census' om een databestand van alle kinderen te bouwen op basis waarvan statistisch onderzoek kan worden uitgevoerd ✓ Zorg ervoor dat een overkoepelend orgaan werkt op basis van verzamelde data 	<p><u>Uitdagingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Er is een breed aanbod, dat zal niet makkelijk op een lijn te krijgen zijn <p><u>Oplossingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Programmatische aanpak, met plan en organisatie/structuur
--	--

- Uitdagingen
- ✓ Erkennen van de verschillen tussen sponsoring en donatie
 - ✓ Implementatie (en de bijkomende frustratie)
 - ✓ In actie komen

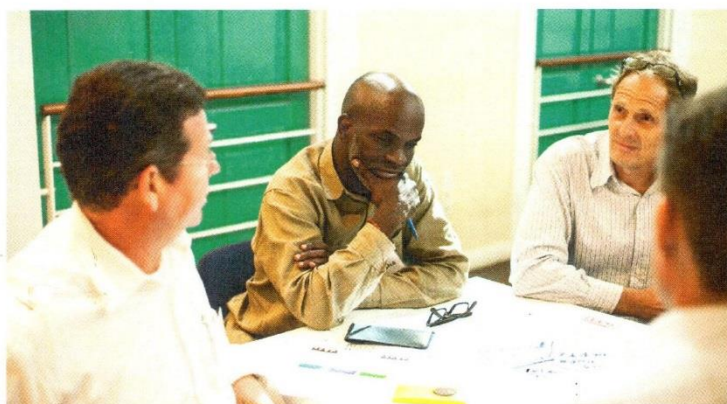
<p><u>Keuzes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Prioriteiten stellen en afspraken maken over waar het geld heen gaat ✓ Vaststellen welke capaciteiten ontwikkeld moeten worden 	<p><u>Oplossingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Communicatieplan ✓ Database van private sector ✓ Verhogen niveau van onderwijs ✓ Vormen en onderhouden van allianties en samenwerkingsverbanden
--	--

Tafel 2.

<p><u>Doen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Efficiëntie van de uitvoering ✓ Opzetten database van toezeggingen en lopende aanvragen ✓ Eenduidige informatie over behoeften creëren ✓ Opzetten gedeeld fonds ✓ Delen van "te grote" projecten (samen financieren) 	<p><u>Uitdagingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Overheid moet zich committeren aan de doelen en niet alsmaar veranderen van doel ✓ Transparantie van de overheid bij co-financiering ✓ Faciliterende rol van de overheid ✓ Besteding moet controleerbaar zijn <p><u>Oplossingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Creëren van belastingvoordelen, bijvoorbeeld vrijstelling invoerrechten ✓ Clusteren van de NGO's
---	--

Ronde Tafel 2: donoren in Jeugdontwikkeling – 16 juni 2015

Actieprogramma Jeugdontwikkeling

Tafel 3.

<p><u>Doen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Opzetten gemeenschappelijke database ✓ Ontwikkelen gemeenschappelijke visie ✓ Inventarisatie van beschikbare financiële middelen ✓ Opzetten website 	<p><u>Uitdagingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Wie beheert de database ✓ Centralisatie van inspanningen ✓ Clustering van instellingen <p><u>Oplossingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Leg het beheer van de database bij een platform ✓ Houd de uitvoering 'lean and mean'
---	--

<p><u>Afstemmen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gemeenschappelijke visie en behoeften ✓ Bepalen welke elementen binden ✓ Rolverdeling tussen de stakeholders ✓ Vormgeven platform (uitvoeringsstructuur) 	<p><u>Uitdagingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Transparantie ✓ Commitment ✓ Continuïteit ✓ Effectiviteit ✓ Politieke onafhankelijkheid
---	---

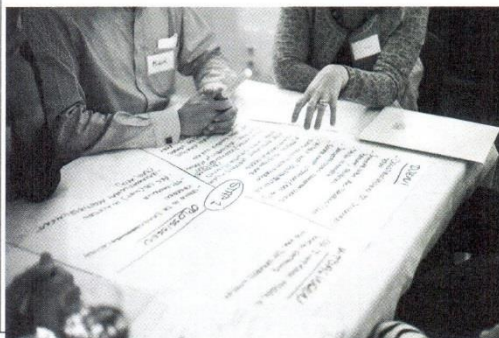
<p><u>Oplossingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Goede statuten ✓ Benoeming Raad van Bestuur die pro deo werk ✓ Tripartiete opzet (overheid, bedrijfsleven en NGO's)

Ronde Tafel 2: donoren in Jeugdontwikkeling – 16 juni 2015

Actieprogramma Jeugdontwikkeling

Tafel 4.

<p><u>Doen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Doelstellingen stichtingen inventariseren ✓ Inventariseren van projecten die door donoren worden ondersteund ✓ Delen relevante informatie ✓ Inventariseren behoeften en doelstellingen van de overheid ✓ Opstellen sociale kaart van het NGO veld ✓ Formuleren en identificeren van criteria voor prioriteitstelling ✓ Koppelen van projecten aan thema's of aandachtsgebieden ✓ Vertalen van het meetinstrument naar de lokale situatie (en verkrijgen van licentie) ✓ Speerpunten, voorkeuren en belangen van de donoren inzichtelijk maken ✓ Matchen van de doelstellingen en behoeften van de overheid met de voorkeuren van de donoren ✓ Matchen van het totale aanbod aan financiële middelen (van overheid en donoren) met de vraag naar middelen door de instellingen ✓ Afstemmingssessies tussen overheid en donoren ✓ Overheid moet keuzes maken over wat ze wil subsidiëren 	<p><u>Uitdagingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Overheidsstichtingen mogen formeel niet worden gesponsord ✓ Hoe borgen we de plannen (continuïteit en commitment) <p><u>Oplossingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Creëer steun in de samenleving ✓ Maak een bestuur bestaande uit vertegenwoordigers uit publieke en private sector ✓ Leg afspraken vast in LB ✓ Kies een internationaal meetinstrument (DAP of een mix) ✓ Verkrijg steun van de Staten en realiseer zo programmafinanciering
---	--

<p><u>Afstemmen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ontdubbelen van doelstellingen (voorkom dat meer instelling hetzelfde willen of doen) ✓ Organiseer een Marche of Ban Topa om te inventariseren ✓ Creëer een gemeenschappelijke agenda ✓ Richt je op effect en doelmatigheid 	<p><u>Uitdagingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Vertrouwen ✓ Bestuurlijke kracht van de instellingen ✓ Kennis van doelmatigheidsbeoordeling
<p><u>Keuzes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ontdubbelen ✓ Plan van Aanpak voor de werkwijze ✓ Overkoepelende faciliteiten ✓ Overheid moet kiezen wie ze wil subsidiëren 	<p><u>Oplossingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Mensen bijeenbrengen ✓ Centraliseren ondersteunende functies van NGO's en Stichtingen

Ronde Tafel 2: donoren in Jeugdontwikkeling – 16 juni 2015

Actieprogramma Jeugdontwikkeling

Next steps

Ter afsluiting zijn de volgende aandachtspunten genoemd:

- ✓ Het zou goed zijn als in de tweede helft van 2015 de donoren weer bij elkaar kunnen komen om verder invulling te gaan geven aan een gezamenlijke aanpak
- ✓ Aan het eind wordt de nieuwste video getoond die zal worden gebruikt bij de laatste Dialogsessie op 18 juni 2015

Op 18 juni is de derde en laatste Jeugddialoog in La Tentashon. Tijdens deze jeugddialoog zullen jongeren in gesprek gaan met experts over de eerder genoemde onderwerpen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen via dialogocur@gmail.com.

Verlag jeugdialoog 2 9 juni 2015

Introductie

Op dinsdag 9 juni 2015 heeft in Sentro di Bario Tera Korá te Bandabou de Tweede Nationale Jeugdialoog plaatsgevonden. De thema's van de Jeugdialoog waren Gezondheid, Sport & Veiligheid. De Jeugdialoog was ingedeeld in een kort informatief gedeelte waarbij het 'Actieprogramma Jeugdontwikkeling Curaçao 2015-2020' werd gepresenteerd en een interactief gedeelte. Onder de aanwezigen bevonden zich uiteraard jongeren zelf maar ook professionals vanuit de overheid, bedrijfsleven en NGO's die een relatie hebben met de onderwerpen Gezondheid, Sport & Veiligheid. De sessie werd gefaciliteerd door Zunder & Schreinemachers en ondersteund door het Jeugdialoog Team.

Doelstelling Jeugdialoog 2: gezondheid, sport & veiligheid

De voornaamste doelstelling van de Jeugdialoog was om met de jongeren, observers en overige stakeholders te brainstormen over concrete acties die bijdragen aan de uitdagingen rondom de eerder genoemde thema's. Daarnaast had de Jeugdialoog ook als doelstelling om kort de stand van zaken rondom het 'Actieprogramma Jeugdontwikkeling Curaçao 2015-2020' te presenteren, specifiek richting stakeholders te Bandabou en om de aanwezigen de gelegenheid te bieden om elkaar (weer) te ontmoeten.

Uitkomsten Jeugdialoog 2

Tijdens de Jeugdialoog werden de aanwezigen in tien verschillende groepen ingedeeld waarbij iedere groep een subthema's besprak. Per thema werd ingegaan op mogelijke te behalen ijkpunten in de toekomst (zogenoemde 'Rode Stip'). De mogelijke activiteiten om de rode stip te behalen zijn hieronder weergegeven:

1. De wijk. In 2020 voelen jongeren zich goed in hun wijk: er is meer verbinding tussen de verschillende bewoners en mensen zijn bereid om elkaar te helpen:

- Capaciteitsverbetering docenten, meer gericht op positieve jeugdontwikkeling
- Meer aandacht voor kunst- en culturele activiteiten
- Organiseren van sportcompetities tussen buurten
- Sociaal werkers en buurtleiders aanstellen in wijken
- Buurtcentra activeren (positief voorbeeld: de Oleander)
- Meer interactie tussen bewoners en politie
- Introduceren van buurtwachten en wijkagenten gericht op criminaliteitspreventie en meer veiligheid in de buurt

2. Veiligheid. In 2020 is er minder criminaliteit onder jongeren:

- Meer contact en samenwerking tussen ouders, regering, docenten en jongeren.
- Negatieve *peerpressure* ombuigen naar positieve acties.
- Meer weten van/ bover jongeren die met criminaliteit in aanraking komen (onderzoek & dialoog).
- Meer activiteiten (die jongeren echt interessant en leuk vinden) in buurten om jongeren op een positieve manier te activeren (actieve buurtcentra).
- Uitbreiding aantal sociale werkers en jeugdhulpverleners bij diverse instanties.
- Meer sociaal werkers op buurtniveau in combinatie met wijkpolitie.
- Elke buurt een professionele wijkondersteuningsteam bestaande uit een sociaal werker, wijkagent en mensen die activiteiten organiseren en stimuleren.
- Tijdschriften met onderwerpen die jongeren interesseren

3. Gezonde leefstijl. In 2020 hebben jongeren een gezonde leefstijl, jongeren bewegen genoeg en eten gezond:

- Ongezonder eten duurder maken en gezond eten goedkoper.
- Landbouwactiviteiten stimuleren en zelf planten stimuleren o.a. door middel van het aanbieden van workshops.
- Media (tv, facebook, radio) inzetten voor een educatieve campagne over gezonde leefstijlen.

- Gezonde voeding / leefstijl als onderdeel opnemen in het curriculum van basis- en middelbare scholen.
- Aanpassen menu in (school) kantines met meer gezonde voeding.
- Meer bewegingsactiviteiten op scholen.
- Uitbreiden sportactiviteiten binnen het naschoolse aanbod.
- Contributiegelden voor sportactiviteiten verlagen.
- Sportactiviteiten op wijkniveau organiseren.
- Gebruik moderne technologieën om jongeren te stimuleren en faciliteren t.a.v. beweging.

4. Seksualiteit. In 2020 gaan jongeren op een goede manier om met seksualiteit en relaties. Ze zijn goed geïnformeerd, kunnen eigen keuzes maken en kunnen grenzen aangeven:

- Dialogen tussen ouders en kinderen over seksualiteit stimuleren.
- Tv-programma's en sociale media om jongeren bewust te maken t.a.v. seksualiteit.
- Theater en comedy als bewustwording middel voor ouders/volwassenen.
- Ouders betrekken in lifestyle events om ze de leefwereld van jongeren beter te laten begrijpen.
- Toegankelijker maken van anticonceptiva (waar je ze krijgt en lage kosten).
- Empowerment, verbeteren zelfbeeld en zelfvertrouwen en bewustwording ten aanzien van het aangeven van grenzen.
- Meer aandacht voor seksuele educatie vanaf het Funderend Onderwijs

5. Buitenschoolse activiteiten. In 2020 worden er na schooltijd genoeg verschillende buitenschoolse activiteiten georganiseerd voor jongeren van 12 jaar en ouder:

- Breed aanbod in buurtcentra: debatten, markten, workshops van artiesten, uitnodigen motivational speakers, toegankelijke technologische faciliteiten, toegankelijke parken/groenvoorzieningen als ontmoetingsplek, etc.
- Activiteiten gericht op kunst en theater.
- Sportfaciliteiten en activiteiten: skateboard helling, acrobatiek, zwemmen, rugby, etc.
- Literaire workshops.
- Workshops over techniek en wetenschap.
- Radioprogramma's voor en door jongeren.
- Oprichten van een multidisciplinaire academie gespecialiseerd in activiteiten na school, die decentraal werkt in alle wijken

Conclusie & Next step

De Tweede Nationale Jeugd dialoog is door de aanwezigen positief ervaren. De jongeren waren wederom tevreden over het feit dat zij nu de kans krijgen om hun mening te geven en hun gevoel te uiten over een Actieprogramma wat op hun van toepassing is. Jongeren (en professionals) waardeerden de mogelijkheid tot inspraak, en gaven tegelijk aan dat de dialoog een goed begin was, maar ook in de uitvoerende fase moest worden doorgezet.

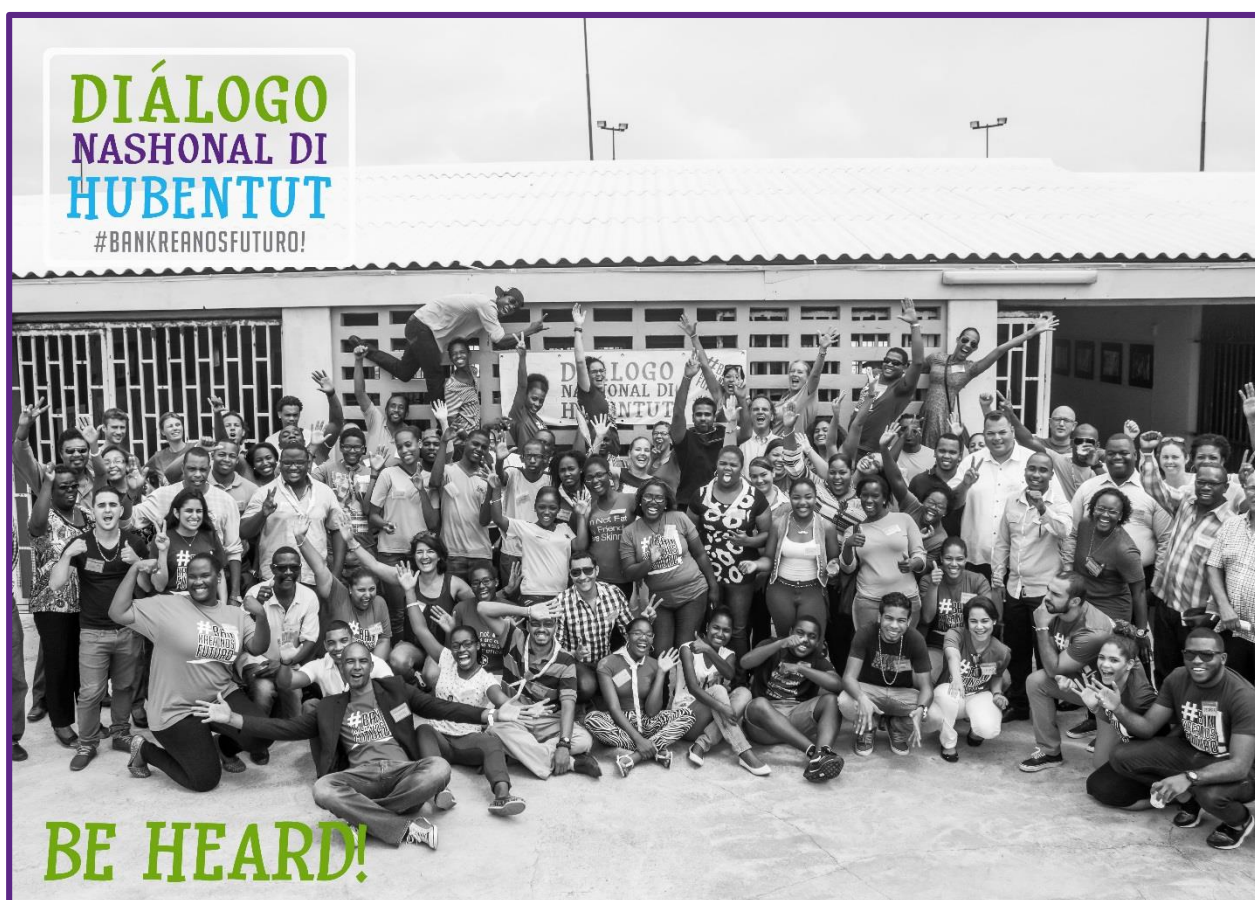
De verbeterpunten die werden aangedragen zijn meegenomen bij de organisatie van de Derde Jeugd dialoog , gepland voor 18 juni te Willemstad.

De opkomst van observers en stakeholders was goed. Tijdens de jeugd dialogen bespraken zij ook mogelijkheden voor het Actieprogramma. Uit de feedback van deze groep kwam naar voren dat zij het fijn vonden om met de jongeren in gesprek te gaan om zo een beeld te krijgen wat jongeren bezig houdt. De zeer grote opkomst (70 jongeren) illustreert de interesse vanuit jongeren om hun stem te laten horen. Na de dialoog waren er lovende woorden vanuit de jongeren zelf, maar ook een duidelijk signaal dat concrete acties als vervolg een *must* zijn.

De input van de jongeren, observers en stakeholders is inmiddels meegenomen in finale versie van het 'Actieprogramma Jeugd ontwikkeling Curaçao 2015-2020'.

Op 18 juni zal het finale event van de Jeugd dialoog plaatsvinden. Deze jeugd dialoog fungeert als afsluiting van de validatiefase waarin alle bevindingen van de verschillend Jeugd dialogen en expertsessies worden samengebracht en gepresenteerd worden aan de regering van Curaçao.

±

Verslag jeugddialog 3
Final validation: Op weg naar actie!
18 juni 2015

Introductie

Op donderdag 18 juni heeft in La Tentashon (Willemstad) de Derde Nationale Jeugdialoog plaatsgevonden. Deze dialoog vormde tevens de afsluiting van de validatiefase. Stakeholders uit het veld, vertegenwoordigers van de regering en een diverse groep jongeren waren aanwezig bij dit event. Tijdens dit event werd het Actieprogramma op creatieve wijze (door theatersketches) en persoonlijke verhalen van jongeren zelf gepresenteerd. Ook werd het Nationaal Actieprogramma Jeugd in *Booklet-vorm (papiamentu en Engels)* als samenvatting gepresenteerd aan de regering en de belangrijkste sociale partners (Korsou Avansa). Na dit plenaire gedeelte werd de avond afgesloten met een dialoog waarin de aanwezigen de mogelijkheid kregen om verdere input te verzorgen om het Actieprogramma nog meer concreet te maken voor wat betreft de verschillende prioriteiten.

Uitkomsten Jeugdialoog 3

Tijdens de dialoog hebben de verschillende groepen besproken wat essentieel zal zijn bij het realiseren van de gestelde doelen (Rode Stip) op de verschillende gebieden. De volgende suggesties zijn gegeven:

Onderwijs moet aantrekkelijk zijn

- Toepassing moderne technologieën in het curriculum, zowel in de les als middel en als doel op zich om het te kunnen gebruiken.
- Jongeren mondiger maken en betrekken bij de inrichting van het onderwijs, bijvoorbeeld door het organiseren van een “Tribunaal van het onderwijs”.
- Onderwijs moet praktischer, meer aandacht voor praktijk.
- Deskundigheidsbevordering docenten, zowel qua inhoud als het gebruik van moderne technologieën.
- Stimuleer het stellen van vragen, stimuleren kritisch denken.
- Aandacht voor de sociale kant: leggen van verbindingen, elkaar leren kennen, open zijn tegen elkaar, kijken naar wat iemand wel kan in plaats van wat hij niet kan, rolmodellen zoeken).
- Aandacht voor het aanleren van oplossingsvermogen.
- Beter speciaal onderwijs.
- Verbreden mogelijkheden en momenten om een pakket te kiezen (kinderen moeten nu heel jong al een richting kiezen).
- Naast onderwijs ook sociale opvang, begeleiding en naschoolse activiteiten aanbieden (brede school).

- Meer begeleiding bij het kiezen van een beroeps/studierichting.
- Meer sociale activiteiten binnen het onderwijs, veel aandacht voor het leren samen te werken.
- Meer aandacht voor kunst, drama, sport en muziek binnen het curriculum.

Minder voortijdige schoolverlaters (drop-outs)

- Leren gebruik te maken van moderne technologieën.
- Ondersteuning door sociale werkers.
- Workshops en trainingen aanbieden.
- Investeren in het onderwijs.
- Minder theorie, meer praktijk.
- Onderwijsmateriaal aantrekkelijker maken en meer op de lokale context aangepast.
- Werken met mentoren.
- Leerlingen bewustmaken van het belang van onderwijs.
- Ervoor zorgen dat leerlingen makkelijker stageplekken kunnen bereiken (faciliteren transport).

Meer naschoolse activiteiten voor jongeren van 12 jaar en ouder

- Private sector kan sociale activiteiten voor kinderen en jongeren organiseren.
- Opendagen bij verschillende organisaties om jongeren te informeren en interesseren.
- Openbaar vervoer en transport regelen zodat jongeren gemakkelijk buurtcentra kunnen bereiken.
- Verlengde schooldag organiseren met meer praktische activiteiten.
- Organisatoren naschoolse activiteiten binnen het FO zouden vanaf schooljaar 2015/2016 geïnstrueerd kunnen worden om ook minimaal een aantal VO-scholen mee te nemen bij hun activiteiten.
- Oprichten en inrichten kunstacademie met verschillende disciplines (of uitbouwen bestaande).

Stimuleren van gezond eten

- Aandacht voor gebalanceerde voeding (vaste eetmomenten, gezonde porties, voldoende tijd om rustig te kunnen eten en hygiënische voorbereiding).
- Stimuleren verbouwen groenten en fruit.
- Informeren en bewustmaken over het belang van gezond eten via: scholen, consultatiebureaus, artsen, tv, radio, sociale media, etc.
- Markten gericht op gezond eten organiseren.
- Dag van de gezonde voeding organiseren.

Stimuleren van sporten

- Gezonde leefstijl moet een “way of life” worden.
- Uitbreiding (variëteit) aan sportaanbod.
- Shuttlebussen / openbaar vervoer om jongeren naar sport, velden te brengen.
- Sport draagt bij aan het ontwikkelen van (positieve) vaardigheden, kanaliseren emoties, netwerken, socialiseren en het bieden van rolmodellen.

Seksuele educatie is afgestemd op de belevingswereld van jongeren

- Grote mate van urgentie, gelet op actuele situatie (weinig openheid, minimale aandacht op school, informatie vooral via peers en media, veel negativiteit).
- Gezamenlijke aanpak met betrokkenheid school en ouders, ondersteund door de overheid.
- Jong starten bij kinderen in het FO (aangepast op niveau en leeftijd).

Meer rolmodellen voor jongeren

- Definitie rolmodel: je inspiratiebron om je droom waar te maken.
- Volwassenen thuis moeten rolmodel zijn.
- Belangrijk om positieve en stimulerende rolmodellen in de directe omgeving te hebben
- Leraren moeten rolmodel zijn

- Maatschappelijke organisaties vervullen rolmodelfunctie

Minder braindrain

- Braindrain ombuigen naar brain gain.
- Zorgen van randvoorwaarden voor invulling werk en wonen voor mensen die terug willen komen.
- (H)erkennen behoeftes van (jonge) terugkerende professionals door de overheid.
- Creëren mogelijkheden voor stages en studie in de regio.
- Kwaliteitsverbetering studies op het eiland zelf zodat mensen minder snel weggaan.
- Zorg dat (hoger) onderwijs voor iedereen toegankelijk is, (gebrek aan) geld mag geen barrière zijn voor een *academische* carrière (doorleren).
- Zorg voor een breed en divers opleidingsaanbod.
- Jonge mensen een reële kans bieden op hogere functies.
- Incentives voor afgestudeerden die terugkeren.

Stimuleren van 'braingain'

- Interessante arbeidsvoorwaarden.
- Meer (studie)beursmogelijkheden en een goed leenstelsel.
- Gevoel van verbondenheid realiseren en onderhouden.
- Contacten blijven onderhouden met Curaçaoënaars in Nederland.
- Uitbreiden stage/praktijkmogelijkheden.
- Meer mogelijkheden vanuit bedrijven om te kunnen studeren.
- Uitwisselingsmogelijkheden stimuleren.
- Impuls werkgelegenheid.

Jongeren hebben een realistisch beeld van de arbeidsmarkt

- Meer praktijk op scholen / meer kennismaken met de werkplek door middel van stages.
- Overzicht en inventarisatie van alle (gecertificeerde) leermeesters.
- Lijst maken van basisvaardigheden / competenties voor wat betreft het stagelopen.
- Instituut met track record als KBB formaliseren als plek waar bedrijfsleven en onderwijs samenkomen.
- Verbeteren samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid.
- Scholen aantrekkelijker maken.
- Kwaliteit van scholen verhogen.
- Meer inspirerende docenten.
- Voorlichting, niet alleen over inhoud opleidingen aanbod, maar ook over adequaat gedrag en communicatie.
- Betere begeleiding en begeleiding als structureel onderdeel binnen het onderwijs.

Jongeren hebben een goede werkhouding en sociale competenties

- Jongeren actief ondersteunen en begeleiden bij het ontwikkelen van een goede werkhouding.
- Kwalitatief goede begeleiding op de stageplek is erg belangrijk.
- Realistisch zijn: zorgen voor een gezonde verhouding tussen ambitie en aanwezige competenties.
- Gepensioneerde professionals inzetten op de begeleiding van jongeren
- Bewustwording dat de mogelijkheden op de arbeidsmarkt divers zijn, niet alleen specifiek waar voor gestudeerd is.

De aansluiting van VSBO op SBO is makkelijker

- Onderwijsstructuur aanpassen aan de kaders van de “21st century skills”.
- Uitbreiden mogelijkheden avondopleidingen.
- Investeren in beroepskeuzebegeleiding.
- Verbreden keuzemogelijkheden in het voortgezet onderwijs (bredere pakketten, meer mogelijkheden, zodat jongeren op maat kunnen kiezen).
- Onderwijs moet beter aan sluiten op de actuele ontwikkelingen.
- Stimuleren assertiviteit bij jongeren.

De aansluiting van SBO op arbeidsmarkt is makkelijker

- Onderwijs moet praktischer.
- Bedrijfsleven en opleidingen moeten meer met elkaar in overleg over behoeftes en vereisten.
- Vergroten informatieniveau en kennis bij schooldecanen is belangrijk.
- Vergroten en verbreden opleidingsmogelijkheden.
- Voorbereiden op stages / beroepspraktijkvorming, expliciet aandacht voor attitude (bijvoorbeeld op school via rollenspellen).
- Meer gekwalificeerde begeleiding (leermeesters) binnen bedrijven voor stagiairs en BPV'ers.
- Duidelijke doelen en taken vastleggen voor stage en BPV.

Sociale cohesie

- Institutionaliseren, stimuleren en activeren van wijkcommissies en buurtverenigingen in elke wijk.
- Ondersteuning aan de wijkcommissies door sociaal werkers, wijkpolitie en “vrienden van de wijk”.
- Vaststellen en goed op de hoogte zijn van de specifieke behoeftes van elke wijk.
- Uitwisseling tussen verschillende buurten op gestructureerde basis organiseren.

Stimuleren ondernemerschap

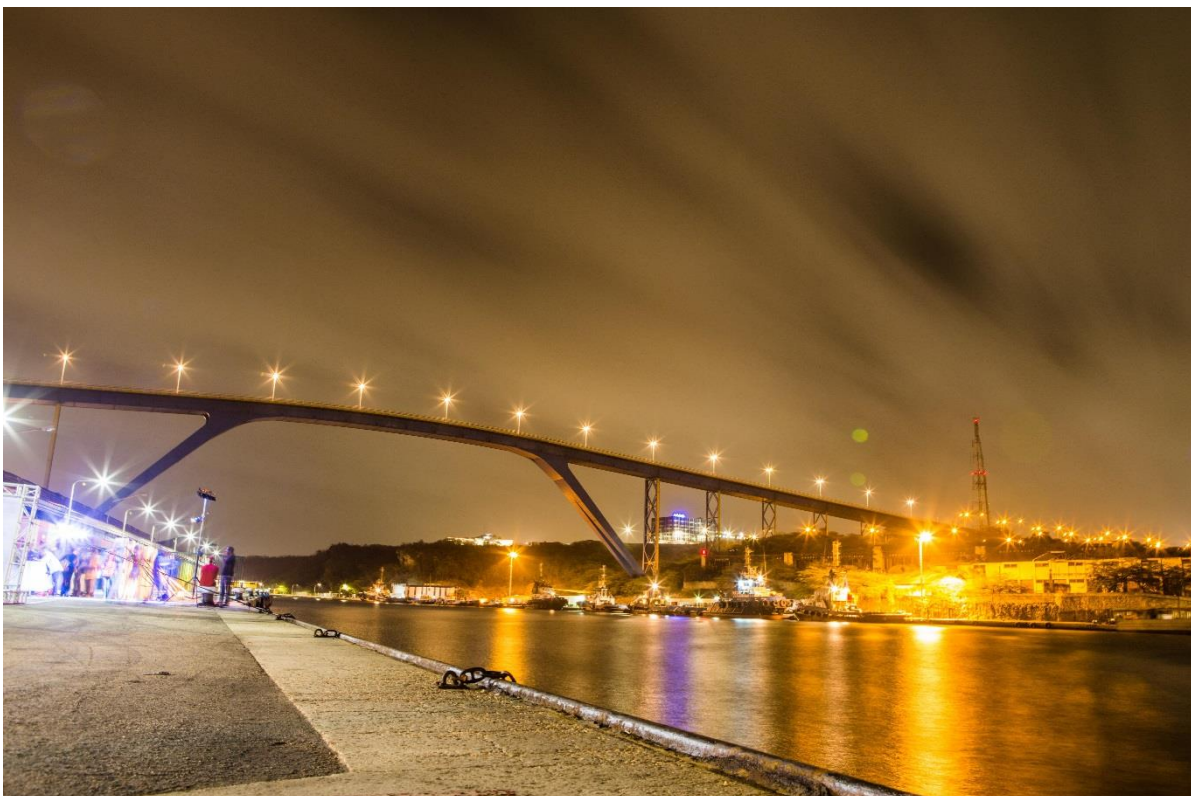
- Zelfstandig ondernemerschap is niet gemakkelijk toegankelijk voor jongeren.
- Belangrijk om het wel te motiveren en competenties hieraan gerelateerd te ontwikkelen.
- Ervaring opdoen bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk.

Conclusie & Next step

De informele (gesprekken) en formele (evaluatie) reacties van de aanwezigen waren over het algemeen zeer positief. Deelnemers waren enthousiast over de creatieve wijze waarop het programma was verlopen. De mooie locatie, de film-reportage, de presentatie van het kunstwerk (Nagtegaal) en het feit dat de uitkomsten door jongeren werden gepresenteerd zijn enkele elementen die vaak werden benoemd. Ook is er de mogelijkheid geweest om door middel van formulieren een duidelijk zicht te krijgen op de diversiteit (leefomgeving, sociaaleconomische achtergrond, onderwijsniveau) van de deelnemende jongeren. Dit zal een stabiele basis vormen om met recht te kunnen zeggen dat het definitieve Actieprogramma breed wordt gedragen door stakeholders en de doelgroep (jongeren).

Vanaf augustus zal de implementatie van het Actieprogramma beginnen. Dit zal o.a. gebeuren middels het samenstellen van Tigerteams die als doel hebben om voor 5 december een aantal concrete resultaten te bereiken. Op 5 december staat een terugkomactiviteit gepland waarin verschillende en relevante stakeholders van het Actieprogramma (jongeren, professionals en stakeholders) terugkeren en de voortgang evalueren.

Voor vragen of opmerkingen kunt u terecht bij het Nationale Jeugd Dialoog team, te bereiken via

**BIJLAGE 7: INVENTARISATIE BESTAANDE EN NIEUWE ACTIVITEITEN
GERELATEERD AAN JEUGDONTWIKKELING**

Inventarisatie Activiteiten Actieprogramma Jeugdontwikkeling d.d. 1 augustus 2015

LEESWIJZER:

In dit schema staan alle geïnventariseerde bestaande activiteiten vermeld, gecombineerd met alle mogelijke nieuwe activiteiten die genoemd zijn tijdens de participatieve sessies en bilaterale gesprekken. Bij de activiteiten staan de bestaande activiteiten in lichtblauw weergegeven, de nieuwe activiteiten zijn donkerblauw.

Bij de financiers is met verschillende kleuren aangegeven wie de activiteit financiert en wat de kosten op jaarbasis zijn

*1 bestaande activiteit

*1 voorgestelde nieuwe activiteit

*2 overheidsfinanciering

*2 fondsen

*2 sponsors / bedrijfsleven

*2 co-financiering

*2 onbekend

nr	Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Financier(s) *2	Kosten op jaarbasis
1.1	Vaststellen eenduidige uniforme definitie schooldropouts	Formeren expeditieteam integrale aanpak voortijdig schoolverlaten	Secretariaat Jeugdontwikkeling	Ministerie Algemene Zaken	p.m.
		Ontwikkeling buitenlessen - invulling projectonderwijs	Dutch Caribbean Stepstones Foundation	Samenwerkende Fondsen	125,000
		Individuele begeleiding en ondersteuning door vrijwilligers voor kinderen op 4 FO-scholen die achterstanden hebben met rekenen	Fundashon Tur Ta Konta	Diverse private donoren	190,000
		Kunstonderwijs / voorbereiding kunstacademie	Instituto Buena Bista	Stichting Doen	?
		Bekostiging regulier onderwijs	Schoolbesturen	Ministerie OWCS	400,000,000
1.2	Onderwijs moet leuk en aantrekkelijk zijn	Mogelijkheid om regulier onderwijs in de avonden te volgen	Ministerie OWCS / Schoolbesturen	Ministerie OWCS	?
		Onderhoud schoolgebouwen, aanschaffen verving schoolmeubilair	Stichting Onderhoud Scholen (SOS)	Ministerie OWCS Reda Social	2,000,000 10,500,000
		Actieplan School Soto	Kolegio Don Sarto Soto	Ennia	?
		Bij-, om-, her- en nascholing docenten alle schooltypen	Bureau Nascholing	Ministerie OWCS	2,000,000
		Capaciteitsverbetering docenten, gericht op positieve omgang met leerlingen	Bureau Nascholing?	?	?
		Ontwikkeling onderwijsmiddelen en leermethodes (in Papiamentu en NL)	Fundashon Material pa Skol (FMS)	Ministerie OWCS	2,000,000

nr	Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis
1	ONDERWIJS EN OPVANG	Talent Competition Caribbean - TCC / promoten techniek door middel van een competitie tussen leerlingen van Aruba, Bonaire en Curaçao	KBB	Ministerie OWCS	50,000
		Revisie onderwijscurriculum - meer aandacht voor ontwikkeling algemene vaardigheden	?	?	?
		Meer aandacht voor kunst- en sportvakken in het curriculum, afgestemd op 21st century skills	?	?	?
		Verbeteren sfeer op scholen, zowel fysiek als qua omgang met elkaar	?	?	?
		Opzetten studenten / leerlingraden op school	?	?	?
		Arte di Palabra - literaire wedstrijd ter stimulering van het Papiamentu	diverse scholen VO	MCB	?
		Activiteiten gericht op het stimuleren van leesbevordering bij kinderen en jongeren	Fundashon Stimula Lesamentu	Reda Sosial Fundashon Johannes Bosco	172,000
		Inzetten leersouders	Curacao Cares i.s.m. diverse scholen FO	MCB	?
		Muziek verteltheater voor het funderend onderwijs	Fundashon Gogorobi	Samenwerkende Fondsen	7,500
		Art Rules	Pancake Gallery i.s.m. Curaçao Cares	Digital CPA	?
Raad van Kinderen	TUI i.s.m. Missing Chapter Foundation / Paulus College	TUI	?		
Onderwijsvernieuwingen AGO/HAVO/VWO, voor- en vroegschoolse zorg, competentieontwikkeling, leerlingenzorg en leerwerktrajecten	FIDE / SGE	Ministerie OWCS	5,000,000		
"One laptop per child" - project digitalisering onderwijs	Ministerie OWCS	Ministerie OWCS	1,800,000		
MediaLab Curaçao	Stichting de cultuur Kameleon	Stichting Doen Ministerie MEC	?		
Technologie Ontwerk & Media, projecten techniek voor het funderend onderwijs	KBB	Ministerie OWCS + MEC	120,000		
Innovatie en digitalisatie o.a. voor jongeren	Curacao Innovation and Technology Instituut	Ministerie MEC	120,000		
Schoolextern Multi Disciplinair Advies Team (SMAT)	FIDE / SGE	Ministerie OWCS	?		
Eén Loket leerplicht en zorg waar scholen de uitvallers meteen melden	Ministerie OWCS	Ministerie OWCS	?		

nr	Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis		
1	ONDERWIJS EN OPYANG	YAVE - intensieve ambulante outreachende jeugdhulpverlening	Federatie Antilliaanse Jeugdzorg	Ministerie van Justitie (Criminaliteitsfonds) Ministerie SOAW Reda Social Samenwerkende Fondsen	90,000 200,000 500,000 125,000		
		1.5	Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school)	Reboundvoorziening voor jongeren met ernstige gedragsproblemen die (tijdelijk) buiten het onderwijs worden opgevangen en intensieve begeleiding krijgen Jeugdpsychiatrische zorg	Stichting Accretio	Ministerie SOAW Samenwerkende Fondsen	500,000 125,000
				Reguliere ambulante jeugdhulpverlening	Yudaboyu	Ministerie GMIN	?
				Schoolmaatschappelijk werk	Fundashon Perspektiva Integral / Skuchami	Ministerie SOAW	1,695,750
				Schooltransport voor speciaal onderwijs en gezinnen onder een inkomensgrens	Diverse schoolbesturen	Ministerie OWCS	?
				Formeren expeditieteam integrale aanpak voortijdig schoolverlaten	Diverse transportbedrijven	Ministerie OWCS	7,600,000
		1.6	Samenwerking en afstemming verschillende initiatieven bij voorcoming en aanpak voortijdig schoolverlaters (SMAT, Kansen voor Jongeren, etc.)	Formeren expeditieteam integrale aanpak voortijdig schoolverlaten	Secretariaat Jeugdontwikkeling	?	p.m.
		1.7	Aanpassing structuur onderwijsfinanciering	Evaluatieonderzoek huidige financiering + voorstel alternatieven	Secretariaat Jeugdontwikkeling	?	?
		1.8	Grotere uitstroom naar HAVO/MWO	Nationale dialoog aanscherping exameneisen + uitwerkingsvoorstel	?	?	p.m.
		1.9	Deelname voorschoolse educatie van vooral 3-jarigen vergroten	Stimuleringsmaatregel kwalitatief goede gesubsidieerde kinderopvang voor 3-jarigen met mogelijke ontwikkelingsachterstanden	Coördinatiecentrum Kinder en Jeugdropvang i.s.m. kindercentra die aan kwaliteitseisen voldoen	?	?
1.10	Betere invulling randvoorwaarden kwaliteit kinderopvang (financiering gesubsidieerde kinderopvang)	Uitvoering subjectsubsidie / gesubsidieerde kinderopvangplaatsen voor specifieke doelgroepen (kleinmoeders, sociaal-economisch zwakkere positie, etc.)	Coördinatiecentrum Kinder en Jeugdropvang	Ministerie OWCS	3,714,000		
		Ontwikkelen richtlijnen kwaliteit beroepsgroep kinderopvang - vaststellen competentieprofielen, EVC en verkorte bijscholingsprogramma's	KBB	?	27,600		
		Normstellingen kwaliteit kinderdagverblijf Luna Kresiente	Fundashon Luna Kresiente	Samenwerkende Fondsen	7,500		
		Ondersteuning Kinderopvang Casa Cuna Mercedes Winkel	Casa Cuna Mercedes Winkel	Rotary Ennia	?		
		Professionalisering en deskundigheidsbevordering kindercentra	Sentro di Informashon na Bienestar di Mucha (SIFMA)	Ministerie OWCS	200,000		

NR	The ma	nr	Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis
1		1.11	Uitbreiding mogelijkheden naschoolse educatie (vooral voor 12-plussers)	<p>Organisatie naschoolse opvang op 21 scholen voor FO</p> <p>Gestructureerde naschoolse opvang te Mahuma voor diverse leeftijdsgroepen sterk gericht op verbetering schoolresultaten</p> <p>Naschoolse opvang 12+ gekoppeld aan landbouwactiviteiten te Scherpenheuvel</p> <p>Training en vorming op het gebied van Scouting activiteiten (overhead)</p> <p>Scouting- padvindingsactiviteiten</p> <p>Inventarisatie naschoolse activiteiten en inzichtelijk en toegankelijk maken voor potentiële gebruikers</p> <p>Invoeren concept Safety Net (op het onderwijs afgestemde educatieve activiteiten na schooltijd) in het Funderend Onderwijs</p> <p>Pilot project Brede School</p> <p>Naschoolse opvang voor kinderen van 5 t/m 14 jaar in Koraal Specht, Montaña, Sapaté en Weg naar Fuik</p> <p>Naschoolse opvang / Huiswerk Plus</p> <p>Naschoolse opvang / Huiswerkbegeleiding</p> <p>Naschoolse opvang / Huiswerk Plus</p> <p>Naschoolse activiteiten in Buurtcentrum Sta. Maria</p> <p>Naschoolse activiteiten in Fuik voor kinderen van 2 t/m 16 jaar</p> <p>Muzikale vorming voor kinderen uit sociaal-economisch zwakkere gezinnen</p> <p>Muzikale vorming voor kinderen uit sociaal-economisch zwakkere gezinnen</p> <p>Hoben Aktivo - Naschoolse activiteiten in buurtcentra voor jongeren van 12 jaar en ouder</p> <p>Naschoolse activiteiten voor diverse doelgroepen</p> <p>Sport- en naschoolse activiteiten in Terra Kora</p>	<p>Fundashon Desaroyo i Progreso (FDIP)</p> <p>Fundaashon Formashon Awe Progreso Mañan</p> <p>Fundashon Reskate Agrikultura</p> <p>Jeugdcentrale Curacao</p> <p>Jeugdcentrale Curacao i.s.m. scouting & padvindingsorganisaties</p> <p>Tigerteam onderwijs en opvang</p> <p>Taskforce Rechten van het Kind / Ministerie OWCS</p> <p>Ministerie OWCS</p> <p>Fundashon Boso Kosecha</p> <p>Fundashon Kompa Nanzi</p> <p>Fundashon Kristal</p> <p>Fundashon Adelanto Rooi Santu</p> <p>Stichting Opvang Eksitoso</p> <p>Fundashon Amigunan di Cristo</p> <p>Instituto pa Formashon Muzikal</p> <p>Aalse School of Brass, Woodwinds & More</p> <p>Federatie Antilliaanse Jeugdzorg i.s.m. diverse buurtcentra</p> <p>Fundashon Aktividad Despues di Skol</p> <p>Akademia di Beisbol Banda Abou Tigers</p>	<p>Ministerie OWCS MCB</p> <p>Samenwerkende Fondsen Reda Sosial Stichting Johannes Bosco</p> <p>Samenwerkende Fondsen</p> <p>Ministerie OWCS</p> <p>ouderbijdragen</p> <p>?</p> <p>?</p> <p>?</p> <p>?</p> <p>Stichting Johannes Bosco</p> <p>Reda Sosial</p> <p>Reda Sosial</p> <p>Reda Sosial</p> <p>Reda Sosial</p> <p>Stichting Johannes Bosco</p> <p>Reda Sosial</p> <p>Samenwerkende Fondsen</p> <p>Reda Sosial</p> <p>Ministerie OWCS</p> <p>Samenwerkende Fondsen</p> <p>Ministerie OWCS</p> <p>Stichting Johannes Bosco MCB</p>	<p>3,400,000 ?</p> <p>125,000</p> <p>180,000 ?</p> <p>125,000</p> <p>150,000</p> <p>?</p> <p>?</p> <p>?</p> <p>?</p> <p>225,000</p> <p>293,000</p> <p>442,000</p> <p>210,000</p> <p>?</p> <p>150,000</p> <p>200,000</p> <p>60,000</p> <p>200,000</p> <p>45,000</p> <p>70,000</p> <p>?</p> <p>?</p>

NR	Theme	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis
1	ONDERWIJS EN OPVANG	Kunstactiviteiten en artistieke vorming	Excel Arts Academy	?	?
		Artistieke vorming (gehandicapte) kinderen	Open Atelier voor Kunstenaars	Samenwerkende Fondsen	12,000
		Magnum Rap Battles voor jongeren	Stichting Work in Progress	Samenwerkende Fondsen ?	5,000
		Vakantieplannen in schoolvakanties	Diverse (jeugd)organisaties	Jeugdfonds Nederlandse Antillen	75,000
		Vakantieplan en muziek cursus voor jongeren	Fundashon Futuro Briante	Samenwerkende Fondsen	6,500
		Vakantieplan	FDDK	?	?
		Theatervoorstellingen jongeren en volwassenen	Stichting Elektra Blou	Samenwerkende Fondsen ?	7500 ?
		Educatief jeugdtheater	Theatro Pispain / Teatro Kadaken	?	228,000
		Artistieke, persoonlijke en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren d.m.v. theateractiviteiten	Jeugd Theaterschool Drazans	Stichting Johannes Bosco	?
		1.12	Duidelijker zicht op afnemers gesubsidieerde naschoolse opvang	Gebruikersonderzoek naschoolse activiteiten	Secretariaat Jeugdontwikkeling

NR	Thema	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis	
2	GEZONDHEID EN WELZIJN	Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten, etc.)	Coördinatie buurtcentra plus uitvoeren informatieve, educatieve en culturele activiteiten in buurtcentra	Fundashon pa Stimula Edukashon i Formashon den Bario (SEFBA)	Ministerie OWCS	1,400,000
			Coördinatie sportfaciliteiten en sportstimulering en topsport	Fundashon Desaroyo di Deporte Korsou (FDDK) + CSOF	Ministerie AZ / OWCS	7,900,000
			Sportvereniging Hubentut Fortuna	Aantrekken jeugdtrainer ten behoeve van sportactiviteiten jongeren	Samenwerkende Fondsen	10,000
			Sportstimuleringsprogramma 5-kamp	Jeugd Sport Centrale Curacao	Jeugdfonds Nederlandse Antillen	?
			Ondersteuning Sport en Educatie	?	Ministerie OWCS	?
			Jeugdsportactiviteiten	?	Algemeen Pensioenfonds Curacao	?
			Organiseren sportcompetities tussen wijken	?	CPA	?
			Ondersteuning Mountainbike activiteiten Westpunt	Westpunt Riders	?	?
			Stimuleringsactiviteiten gezonde voeding Farm to Fork en Food Revolution Day	Ministerie GMN	Ministerie GMN	?
			Project gezonde schoolkantine Min OWCS + Min GMN	Ministerie OWCS + Ministerie GMN	Ministerie OWCS	?
			Fruit voor naschoolse opvang	?	Ministerie GMN	?
			Skolman Extraordinaire - Sport, voeding en welzijn op 5 scholen (Kolegio San Hohe, Kolegio Nechi Pieters, Kolegio Bellefaas Martis, Kolegio Iris Bruyning i Glorieux College)	Live Healthy Curacao	Digicel	?
			Ontbijt op scholen voor minderbedeelde kinderen	?	Price Waterhouse Coopers	?
			Periodiek geneeskundig onderzoek 0-6 jarigen / jeugdgezondheidszorg / o.a. consultatiebureau's	Consultatiebureau's GMN en Wit Gele Kruis	Ministerie GMN	?
Periodiek geneeskundig onderzoek 6 - 12 jarigen / schoolgezondheidszorg	Ministerie GMN / GGD	Ministerie GMN	p.m.			
Periodiek geneeskundig onderzoek 12 - 18 jarigen / adolescentenzorg	Ministerie GMN / GGD	Ministerie GMN	p.m.			
Melkversterking kinderen 0 - 18 maanden via consultatiebureau's voor ouders die het niet kunnen betalen	Ministerie GMN	Ministerie GMN	?			
Jeugdgezondheidsonderzoek	Volkgezondheidsinstituut Curacao (VIC)	Ministerie GMN	?			
Tandartsenbus langs scholen gericht op verstreken informatie en doorverwijzen plus kleine uitvoering kleine behandelingen	Ministerie GMN	Ministerie GMN	?			

NR	Thema	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis
2	GEZONDHEID EN WELZIJN	SOA-poli - melding en behandeling seksueel overdraagbare ziektes	Ministerie GMN	Ministerie GMN	?
		Behandeling en rehabilitatie jongeren met verslavingsproblemen	Fundashon Brassami	Ministerie GMN Ministerie Justitie	?
		Voorlichting en behandeling bij middelengebruik en verslaving	Fundashon pa Maneha di Adikashon (FMA)	Ministerie GMN	
		Voorlichting en begeleiding voor kinderen en jongeren met diabetes	Fundashon Sokudi	Ministerie GMN	?
		Kome dushi i konsiente	Stichting Kakina Curacao	Samenwerkende Fondsen	37,500
		Tera Krioyo - home farming project	JCI IOBA	MCB	?
		Stimuleren productie groente en fruit voor lokaal gebruik	Fundashon Tera Awa Semia Banda Bou (TAS)	Ministerie MEO MCB	50,000
		Verzorgen gezond ontbijt voor kinderen in sociaaleconomisch moeilijke situatie	?	Inselaïr Community Fund	?
		Uitgave boekje Kome Salu i Barata	GGD	ACU	?
		Socialiseren jongeren en gezondheid	?	Hope	?
		Periodiek onderzoek onder- en overgewicht	Ministerie GMN/GGD	Ministerie GMN	?
		Erkenning obesitas als chronische ziekte	Onderzoek/inventarisatie mogelijkheden en randvoorwaarden om obesitas als chronische ziekte te erkennen	?	?
		2.4	Sport als basisvoorziening terug in het onderwijs	Onderzoeken of sportleiders FDDK ingezet kunnen worden voor het aanbieden van sportactiviteiten in het FO onderwijs	Fundashon Desaroyo di Deporte Korsou (FDDK)
2.5	Aandacht voor genderspecten (jongens presteren slechter in het onderwijs, zijn oververtegenwoordigd in speciaal onderwijs en de justitiële sector)	Diverse activiteiten ter ondersteuning en verbetering positie vrouwen en meisjes Training alleenstaande moeders Fuik	Sentro di Dama (SEDA) ?	Ministerie SOAW Stichting Johannes Bosco	503,890 ?
2.6	Adequate seksuele educatie (afgestemd op belevingswereld jongeren)	Biba Amor, programma seksuele educatie voor de middelbare school Reproductieve gezondheidszorg, voorlichting en educatie Preventiebevoordering HIV awareness	Ministerie GMN Famia Plania Fundashon Abstene Te Matremonimo ?	Ministerie GMN Ministerie GMN MCB MCB	? ? ? ?
2.7	Rolmodellen voor jongeren	Buddieprogramma gericht op het begeleiden van kinderen op emotioneel, educatief en cultureel gebied	Fundashon Hemayel Martina	Stichting Johannes Bosco	?

NR	Thema	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis			
2	GEZONDHEID EN WEZIJN	2.7 Rolmodellen voor jongeren	Rotary Youth Leadership Awards (RYLA)	Rotary Willemstad	Rotary Willemstad	?		
			Propaganda rolmodellen jonge sporters	FDDK	?	?		
			Uitwisselings project met "Antilliaanse rappers" uit Nederland en lokale Curaçaose rappers	Fundashon Kultivo Miksto	Stichting Johannes Bosco	?		
			Vorming- en trainingsprogramma Ta Bon Karakter Ta Bal	Fundashon 4S	Ministerie OWCS	70,000		
			Jaarlijkse organisatie KidsCity Festival bestaande uit informatieve en educatieve activiteiten voor kinderen van 4 - 14 jaar	Stichting Orea pa Hubentud	Stichting Johannes Bosco	?		
			Vormingskamp voor jongeren van 10 - 21 jaar	Fundashon Konstruyendo un miho Korsou	Stichting Johannes Bosco	?		
			Sociale Competentie Training "Het Rots en Water-Programma, gericht op creëren veiligheid, integriteit en verbondenheid	Uitgeverij SWP - Caribbean Publishers / Gadaku Institute NL	?	?		
			Media campagne / TV -programma om positieve ontwikkelingen bij jongeren onder de aandacht te brengen	Fundashon Korsou tin Hoben Positivo	Stichting Johannes Bosco	?		
			Geluksmomenten voor de jeugd	?	IGNA	?		
			Maken documentaire Raad van Kinderen	SIFMA	Samenwerkende Fondsen	40,000		
2.8 Stimuleren positief zelf- en maatschappijbeeld	2.8	Vaste stap naar veiligheid in de puberteit	Grupo Folkloriko Hubentut Positivo	Samenwerkende Fondsen	7,500			
			Top's! - groepsprogramma voor het ombuigen van anti-sociaal of delinquent gedrag bij jongeren naar een positieve lifestyle	Fundashon di Deporte i Responsabilidad Sosial (FDRS)	Ministerie van Financiën Stichting 180 Nederland	?		
			Train-de-trainers Opvoedingsondersteuningsprogramma Triple P	Ministerie SOAW	Ministerie SOAW	500,000		
			Programma Opvoedingsondersteuning voor kinderen met sociaal-emotionele problemen	Stichting Opvoedingsondersteuning aan Kinderen met een Handicap (SOKH)	Ministerie GMIN Reda Social	?		
			Forsa pa Lanta Uni - Opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering ouders met jonge kinderen (0-4 jaar)	Stichting Wit Gele Kruis	Ministerie GMIN	?		
			Opvoedcursus voor moeders	?	Rotary	?		
			Opvoedingsondersteuning voor jongeren in kansarme wijken	Sentro di Informashon na Bienestar di Mucha (SIFMA)	Ministerie GMIN Reda Social	?		
			2.9 Ondersteuning aan opvoeders	2.9				

NR	Thema	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis
2	GEZONDHEID EN WELZIJN	Professionalisering jeugdhulpverlening (behandelplannen, gezinsondersteuning etc.)	Taskforce Rechten van het Kind	?	?
		Professionalisering in de internaten	Fundashon Guia, Eduka i Forma	Samenwerkende Fondsen	57,000
2.11	Structureel hulpverlenings- / ondersteuningsaanbod voor LVB-ers	LVB Kenniscentrum	Federatie Antilliaanse Jeugdzorg	Diverse fondsen	?
		LVB trainingen	Federatie Antilliaanse Jeugdzorg	Diverse fondsen	?
		Begeleid wonen LVB-ers	SGR-groep	Ministerie GMN	?

NR	Thema	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis	
3	3.1	Vacature bank	Ministerie SOAW	Ministerie SOAW	?	
		Mil Hoben na Trabou	Ministerie SOAW	Ministerie SOAW	?	
		Voorlichting en ondersteuning thema's werk en ondernemerschap	KBB	?	11,500	
		Organiseren kennisbeurzen gericht op lokale en internationale uitwisseling over 'good practices'	?	?	?	
		Ontwikkeling stimuleringsfonds innovatief beleid met incentives voor originiele en creatieve ideeën	?	?	?	
		Netwerkbijeenkomsten organiseren voor jongeren en bedrijfsleven / entrepreneurs	?	?	?	
	3.2	WERK EN ONDERNEMERSCHAP	Earn Your Future, programma voor kinderen en jongeren over sparen en budgetteren	?	Price Waterhouse Coopers	?
			Programma Aflatoon in het FO om kinderen spelenderwijs kennis te laten maken met ondernemerschap	ACU	ACU	?
			Negoshi Pikina, jongeren in VSBO en SBO zetten microbedrijven en maken zo kennis met zelfstandig ondernemen	Fundashon Negoshi Pikiña	Ministerie MEO	150,000
			Study-Ink, businessmodel voor studenten UoC om eigen bedrijfje op te zetten	University of Curaçao	Ministerie MEO	30,000
			Urban Chase, gaming - app gericht op toerisme en het leren kennen van Willemstad op een andere manier	Margin Entertainment / Area 51 (groep van 4 jongeren)	Ministerie MEO	227,000
			Stimuleren coöperatieve gedachtegoed o.a. bij de doelgroep jongeren	FEKOSKAN	Ministerie MEO	33,000
			Best in Business Award	Guardian Group	Guardian Group	?
3.3	Creëren realistisch beeld van de arbeidsmarkt bij jongeren	Creative Young Entrepreneurship Award om "best practices" van ondernemingen van jongeren in de "spotlight" te zetten.	JCI IOBA	JCI IOBA	?	
		Roefeldag, kennismaking met beroepen voor kinderen in groep 5 en 6 van het FO	Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (FAJ)	Diverse fondsen	?	
		Organiseren meeloopdagen jongeren binnen het beroepsveld	Ministerie OWCS i.s.m. schoolbesturen	?	?	
		Ontwikkelen profielen over goed werknemerschap jongeren (attitude, competencies, etc.)	Secretariaat Jeugdontwikkeling, HR-netwerk en KBB	?	?	

NR	Thema	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis		
3	WERK EN ONDERNEMERSCHAP	3.3 Creëren realistisch beeld van de arbeidsmarkt bij jongeren	?	?	?		
			?	?	?		
			KBB	?	59,400		
		3.4	Verbeteren algemene (werk)houding en sociale competenties (motivatie, betrouwbaarheid en nemen eigen verantwoordelijkheid) bij jongeren	Unidad di Barrio	Ministerie SOAW	150,000	
				Stichting Curaçao Caras	Samenwerkende Fondsen	?	
		3.5	Sluitend aanbod leerwerktrajecten voor jongeren die moeilijk de (reguliere) arbeidsmarkt op kunnen	Programma 1000 hoben na trabou	Ministerie SOAW	?	
				"Re-enfoke", toeliding en leerwerktrajecten	FIDE / SGE	?	
				Leerwerktraject kapper/schoonheidsspecialist	Foundation for Youth's Future (FYF)	Stichting Doen Samenwerkende Fondsen	?
				Leerwerktraject maken tractaties en organiseren kindereestjes	Stichting Hieperdeplep	?	
				Basiseducatie ter voorbereiding op een leerwerktraject	Fundashon Pro Alfa	Reda Sosial Samenwerkende Fondsen	270,000 270,000
				Inrichting Trainingscentrum Leerwerktrajecten (in het kader van MII Hoben na Trabou)	Curaçaoose Dokmaatschappij	Ministerie SOAW	950,000
				Vakopleidingen op SBO-1 en 2 niveau	Feffik	Ministerie OWCS	5,000,000
		3.6	Uitbreiden aanbod geschikte BPV plaatsen	ICT-gericht leerwerktraject	Fundashon Spilikami	Reda Sosial	57,000
Iseeyou - leerwerktraject jongeren met een verstandelijke beperking Hoben Empresario Formando Kreando Edukando (HEFKE) - leerwerktraject en opzetten cooperativa op verschillende terreinen zoals landbouw en toerisme	Marieta Alberto VSO Bos di Hubentut			Ambtenaren Pensioenfonds Curaçao (APC) ?	?		
3.7	Verbeteren aansluiting VSBO op SBO en SBO op arbeidsmarkt	Trainer en certificeren leermeesters	KBB	Ministerie OWCS	60,000		
		Onderzoek realiseren duurzame structuur afstemming onderwijs - arbeidsmarkt / opzetten Raad Onderwijs Arbeidsmarkt Activiteiten gericht op betere aansluiting onderwijs arbeidsmarkt Opstellen 3D beroepsprofielen ondersteund met films Advisering beleidsontwikkeling beroepsbevolking	Platform / secretariaat Jeugdontwikkeling KBB KBB KBB	Ministerie SOAW Ministerie OWCS Ministerie MEQ Reda Sosial ?	p.m. 175,000 125,000 17,250		

NR	Thema	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis
3	WERK EN ONDERNEMERSCHAP	HBO / universitair onderwijs en wetenschappelijk onderzoek	University of Curaçao	Ministerie OWCS	15,300,000
		Wetenschappelijk onderzoek Natuur en Milieu	Carmabi	Ministerie OWCS	158,300
		Verder terugdringen "braindrain" (o.a. stimuleringsmaatregelen voor hoger opgeleiden om terug te keren)	Stichting Studiefinanciering Curaçao (SSC)	Ministerie OWCS	19,000,000

NR	Thema	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis	
4	WONEN EN LEEFOMGEVING	Realiseren alternatieve huisvesting voor jongeren die niet (meer) thuis kunnen wonen	4.1	Kinderoorden Brakkeput (jongens 4 - 18 jaar)	Ministerie SOAW Reda Social	1,728,271
			Casa Manita (jongens en meisjes 4 - 12 jaar)	Ministerie SOAW	1,007,950	
			Huize St. Jozef (jongens en meisjes 4 - 12 jaar)	Fundashon Guia, Eduka i Forma	Ministerie SOAW	4,234,265
			Huize Rose Pelletier (meisjes 12 - 18 jaar)	Fundashon Guia, Eduka i Forma		
			Kas Bruder Plus (tienermoeders)	Fundashon Guia, Eduka i Forma		
			New Creation (jongens 12 - 18 jaar)	Stichting New Creation		
			Werving en begeleiding pleeggezinnen	Stichting Maatschappelijke Zorgen Herstel	Ministerie SOAW	1,838,750
			Begeleid zelfstandig wonen	Stichting Maatschappelijke Zorgen Herstel		
			Residentiele jeugdzorg voor jongeren met een justitiële maatregel (OTS of strafrechtelijk)	Jeugd Justitiële Instelling Curaçao (JICC, voorheen GOG)	Ministerie Justitie	?
			Jovo-afdeling jeugdopvang	Sentro Di Koreksho Korsou (SDKK)	Ministerie Justitie	?
			Community Development door middel van OasisGames	Stichting Explora	Stichting Doen Samenwerkende Fondsen	?
			Wifing Parks / moderne versie highflying parks met diverse activiteiten op buurtniveau	Turtuga Entertainment & Art Stichting	Stichting Doen	?
			Community Art project Curaçao Painting / Favela Painting	Curaçao Painting	Stichting Doen	?
			Den nos mes barrio / multifunctioneel Centrum voor kinderen en buurtbewoners in Otrobanda	Stichting Felis	Reda Social Stichting Doen Stichting Johannes Bosco Samenwerkende Fondsen	186,000 ? ? 34,000
			Gezinsvoogdij voor kinderen voor wie ouder(s) niet goed kunnen zorgen	Gezinsvoogdijinstelling (GVI)	Ministerie Justitie	?
			Familiecoaching met vrijwillige coaches	Ministerie SOAW/Sector Familie en Jeugd	Ministerie SOAW	1,100,000
Opstap Opnieuw / Opvoedingsondersteuning voor jongeren uit kansarme wijken	SIFMA	Reda Social	200,000			
Pilot sociale wijkteams in wijken	?	?	?			
4.2	Versterken sociale cohesie in wijken	Begeleiding, advisering en verbeteren leefwereld alleenstaande jonge moeders en hun kinderen in de wijk Monte Bello	Fundashon Mami Sa Ministerie SOAW	195,000		
4.3	Versterken opvoedingsrollen gezin, familie, school en buurt	Politur	Ministerie van Justitie Curaçao Tourism Bureau CHATA	?		
4.4	Opzetten sociale wijkteams ter ondersteuning en stimulering sociale cohesie	Korps Politie Curaçao	Ministerie Justitie	?		

NR	Thema	Activiteiten	Uitvoerder	Financier(s)	Kosten op jaarbasis		
5	VEILIGHEID	<p>5.1</p> <p>Terugdringen jeugdcriminaliteit (o.a. integrale aanpak "tur wowo riba bo")</p>	Bureau Halt - uitvoeren alternatieve straffen	Ministerie Justitie - criminaliteitsfonds	?		
			Veiligheidshuis - samenwerking stakeholders gericht op preventie jeugdcriminaliteit	Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao (AJJC)	Ministerie Justitie - criminaliteitsfonds	?	
			Instellen Kinderkamer bij het gerecht in 1e aanleg van het Hof van Justitie	Hof van Justitie	?	?	
				Brigada di Seguridad i Formashon	Bos di Hubentut	Reda Sosial	200,000
				Nationaal Plan ter bestrijding van geweld tegen kinderen/jongeren en huiselijk en relationeel geweld opgesteld door multistakeholder commissie (Min GMN, Min SOAW, Min Justitie en alliantie NGO's)	Diverse uitvoerders	Ministerie GMN Ministerie SOAW Ministerie Justitie	?
				Opvanghuis Parada voor slachtoffers huiselijk geweld	Stichting Maatschappelijke Zorg en Herstel	Ministerie GMN Reda Sosial	371,000
				Kinder- en Jeugdtelefoon	Stichting Kinderbescherming Curaçao	Ministerie OWCS	140,000
				Inzet maatschappelijk werker en gezinspsycholoog voor Advies en Meldpunt Kinder mishandeling en andere taken kindbescherming	Stichting Kinderbescherming Curaçao	Reda Sosial	191,000
				Kibranda e Gritunan Silensioso - bewustwording problematiek kindermishandeling en seksueel geweld voor 3 doelgroep, 0 - 12 jarigen, 12 - 18 jarigen en 18 jaar en ouder	Bos di Hubentut	Reda Sosial ?	200,000 325,000
				Begeleiding en ondersteuning slachtoffers huiselijk geweld	Bureau Slachtofferhulp	Ministerie Justitie	?
		Promotieonderzoek forensisch orthopedagoog naar risicofactoren jongeren en criminaliteit	Agnes de Lima i.s.m. Universiteit van Amsterdam en GGZ Curaçao	?	?		

BIJLAGE 8: VOORSTEL CONCRETE ACTIES 2015-2016

THEMA	AANDACHTSGEBIED	ACTIE	UITVOERDER	BRON	
ORGANISATORISCHE EN PROCESMATTIGE ACTIVITEITEN	Organisatie inrichting	Operationaliseren Platform	Ministerie AZ	Diverse stakeholders- en expertmeetings, bilaterale overleggen	
		Inrichting Secretariaat (zowel fysiek als qua personele inzet), inclusief procesbegeleiding, opstarten en begeleiden tigerteams en verzorgen Ontwikkeling en presentatie Sociale Kaart voorzieningen en activiteiten voor jongeren	Platform / Ministerie AZ	Diverse stakeholders- en expertmeetings, bilaterale overleg met overleggen	
		Ontwerp en invulling website en database (t.b.v. informatie over ontwikkeling Actieprogramma Jeugdontwikkeling en ontsluiting	Secretariaat Jeugdontwikkeling	Diverse stakeholders- en bilaterale overleggen	
		Vertaling, validatie en opstart DAP	Secretariaat Jeugdontwikkeling ism Search Institute	Deskresearch	
ONDERWIJS EN OPVANG	Kennisbank Jeugdontwikkeling	Vervolgonderzoek inzetbaarheid MICs	Secretariaat Jeugdontwikkeling ism Unicef en CBS	Deskresearch, bilateraal overleg werkgroep Rechten van het Kind, bilateraal overleg CBS, bilateraal overleg Unicef	
		Formeren expeditieteam integrale aanpak voortijdig schoolverlaten	Secretariaat Jeugdontwikkeling	Inventarisatie onderzoeksdata, stakeholdersoverleggen VSV, bilateraal overleg Min OWCS, bilateraal overleg FIDE/SGE focusgroep schoolbesturen, projectleidersoverleg programma Kansen voor Jongeren (Samenwerkende Fondsen)	
	Vaststellen eenduidige uniforme definitie schooldropouts	Talent Competition Caribbean - TOC / promoten techniek	KBB	Jeugddialogen, bilateraal overleg KBB	Jeugddialogen, bilateraal overleg KBB
		Voorbereiding / Inventarisatie revisie onderwijscurriculum (link met 21st century skills)	Secretariaat Jeugdontwikkeling ism Min OWCS en FIDE / Expeditieteam Revisie onderwijscurriculum	Secretariaat Jeugdontwikkeling ism Min OWCS, focusgroep schoolbesturen	Jeugddialogen, bilateraal overleg Min OWCS, focusgroep schoolbesturen
		Organiseren Jeugddialogen met jongeren op scholen over onderwijsvernieuwingen	Secretariaat Jeugdontwikkeling ism schoolbesturen / scholen	Jeugddialogen	Jeugddialogen
		Opstarten leerlingraden / studentenraden op school	Secretariaat Jeugdontwikkeling ism schoolbesturen	Jeugddialogen	Jeugddialogen
	Onderwijs moet leuk en aantrekkelijk zijn	Uitbreiding activiteiten Raad van Kinderen	TUI ism Missing Chapter Foundation	TUI ism Missing Chapter Foundation	Jeugddialogen, bilateraal overleg TUI
		Onderwijs moet aansluiten op de verwachtingen 21e eeuw	One laptop per child project / digitalisering onderwijs	Ministerie OWCS	Jeugddialogen, bilateraal overleg Min OWCS
	Een loket leerplicht - zorg	Structurele samenwerking en afstemming relevante stakeholders	Expeditieteam Voortijdig schoolverlaten	Expeditieteam Voortijdig schoolverlaten	Stakeholdersoverleggen VSV, bilateraal overleg Min OWCS, bilateraal overleg FIDE/SGE, bilateraal overleg FAJ, projectleidersoverleg programma Kansen voor Jongeren
			Structurele samenwerking en afstemming relevante stakeholders	ism ministerie OWCS, FIDE/SGE, KVJC- projecten, etc.	Inventarisatie onderzoeksdata, National
Grotere uitstroom naar HAVO/MWO	Nationale dialoog aanscherping exameneisen + uitwerkingsvoorstel	inader te bepalen	inader te bepalen	Development Plan, focusgroep schoolbesturen, stakeholdersoverleg VSV	

AANDACHTSGEBIED	ACTIE	UITVOERDER	UITVOERDER	JUIFVOERDER
ONDERWIJS EN OPVANG	<p>Betere invulling randvoorwaarden kwaliteit</p> <p>Uitbreiding naschoolse activiteiten 12+ers</p> <p>Duidelijk inzicht op afnemers gesubsidieerde opvang</p>	<p>Ontwikkelen richtlijnen kwaliteit beroepsgroep kinderopvang - vaststellen competentieprofielen, EVC en verkorte bijscholingsprogramma's</p> <p>inventarisatie naschoolse activiteiten</p> <p>Dialogen met jongeren 12+ over invulling naschoolse activiteiten 12+ers</p> <p>Gebruikersonderzoek gesubsidieerde naschoolse activiteiten</p>	<p>KBB ism Ministerie OWCS</p> <p>Expeditieteam naschoolse activiteiten</p> <p>Expeditieteam naschoolse activiteiten</p> <p>Expeditieteam naschoolse activiteiten ism Ministerie OWCS, FDIP en betrokken scholen</p>	<p>Expertmeeting onderwijs en opvang, bilateraal overleg Min OWCS, bilateraal overleg KBB</p> <p>Jeugddialogen, bilateraal overleg Min OWCS, bilateraal overleg FAJ</p> <p>Jeugddialogen</p> <p>Expertmeeting onderwijs en opvang, bilateraal overleg Min OWCS</p> <p>Inventarisatie onderzoeksdata, expertmeeting gezondheid en welzijn, bilateraal overleg Min.GMN</p>
GEZONDHEID EN WELZIJN	<p>Stimuleren gezonde leefstijl</p> <p>Erkenning obesitas als chronische ziekte</p> <p>Sport als basisvoorziening terug in het onderwijs</p> <p>Stimuleren positief zelf- en maatschappijbeeld</p> <p>Stimuleren zelfstandig ondernemen</p>	<p>Onderzoeken mogelijkheden waar opstarten Periodiek Geneeskundig onderzoek 6-12 en 12-18 Jarigen</p> <p>Onderzoek / inventarisatie mogelijkheden en randvoorwaarden om obesitas als chronische ziekte te erkennen</p> <p>Expeditieteam ism Ministerie OWCS en FDDK</p> <p>Pilot Sociale Competentieprogramma Rots en Water</p> <p>Organiseren netwerkbijeenkomsten voor jongeren en bedrijfsleven / entrepreneurs</p>	<p>Ministerie GMN</p> <p>Expeditieteam ism Ministerie GMN</p> <p>Expeditieteam ism Ministerie OWCS en FDDK</p> <p>Uitgeverij SWP- Caribbean Publishers / Gadaku Institute</p> <p>Tigerteam werk en ondernemerschap</p>	<p>Deskresearch, bilateraal overleg GMN</p> <p>Expertmeeting gezondheid, welzijn en sport, jeugddialogen</p> <p>Expertmeeting gezondheid, welzijn en sport, jeugddialogen</p> <p>Jeugddialogen, expertmeeting werk en ondernemerschap</p> <p>Overleg HR-netwerk, bilateraal overleg KBB, jeugddialogen, expertmeeting werk en ondernemerschap</p> <p>Expertmeeting onderwijs en opvang, projectleidersbijeenkomst programma Kansen voor Jongeren, bilateraal overleg Min OWCS, bilateraal overleg FIDE/SGE, bilateraal overleg KBB</p> <p>Inventarisatie onderzoeksdata, Stakeholdersoverleg VSV, expertsessie werk & ondernemerschap, bilateraal overleg KBB, Jeugddialogen</p> <p>Bilateraal overleg Min OWCS, bilateraal overleg KBB, expertsessie werk & ondernemerschap, jeugddialogen</p>
WERK EN ONDERNEMERSCHAP	<p>Creëren realistisch beeld van de arbeidsmarkt bij jongeren</p> <p>Sluitend aanbod leerwerktrajecten voor jongeren die moeilijk de (reguliere) arbeidsmarkt op kunnen</p> <p>Uitbreiden aanbod geschikte BPV plaatsen</p> <p>Verbeteren aansluiten VSBO en SBO op arbeidsmarkt</p>	<p>Ontwikkelen profielen over goed ondernemerschap jongeren (attitude, competenties, etc)</p> <p>Inventarisatie en toegankelijk maken alle bestaande leerwerktrajecten</p> <p>Trainen en certificeren leermeesters</p> <p>Onderzoek duurzame structuur afstemming onderwijs - arbeidsmarkt / opzetten Raad Onderwijs Arbeidsmarkt</p>	<p>Tigerteam werk en ondernemerschap ism HR-Netwerk en KBB</p> <p>Tigerteam werk en ondernemerschap / expeditieteam?</p> <p>KBB</p> <p>Tigerteam werk en ondernemerschap</p>	<p>Jeugddialogen, expertmeeting werk en ondernemerschap</p> <p>Expertmeeting onderwijs en opvang, projectleidersbijeenkomst programma Kansen voor Jongeren, bilateraal overleg Min OWCS, bilateraal overleg FIDE/SGE, bilateraal overleg KBB</p> <p>Inventarisatie onderzoeksdata, Stakeholdersoverleg VSV, expertsessie werk & ondernemerschap, bilateraal overleg KBB, Jeugddialogen</p> <p>Bilateraal overleg Min OWCS, bilateraal overleg KBB, expertsessie werk & ondernemerschap, jeugddialogen</p>
WONEN EN LEEFOMGEVING	<p>Opzetten sociale wijkteams er ondersteuning en stimuleren sociale cohesie</p>	<p>Pilot project wijkteams in een nog nader te bepalen aantal wijken</p>	<p>Tigerteam wonen en leefomgeving</p>	<p>Jeugddialogen, expertsessie wonen en leefomgeving</p>

AANDACHTSGEBIED	ACTIE	UITVOERDER	UITVOERDER	UITVOERDER
VEILIGHEID	<p>Stimuleren veilige opvoedingsituatie (structurele aanpak kindermishandeling, seksueel misbruik en huiselijk geweld)</p> <p>Terugdringen jeugdcriminaliteit</p>	<p>Implementatie nationaal plan ter bestrijding van geweld tegen kinderen/jongeren en huiselijk en relationeel geweld</p> <p>Implementatie en monitoring criminaliteitspreventieprogramma Tur Wowo Riba Bo</p>	<p>Multistakeholder commissie GMN ism. tigerteam veiligheid</p> <p>tigerteam ism programmaorganisatie Tur Wowo Riba Bo</p>	<p>Inventarisatie onderzoeksdata, expertsessie veiligheid, bilateraal overleg GMN, bilateraal overleg Bos di Hubentut, overleg commissie aanpak kindermishandeling, aanpak seksueel misbruik en huiselijk geweld</p> <p>Projectoverleg Tur wowo riba bo, bilateraal overleg AJC, overleg</p>

BIJLAGE 9: FORMAT PROGRAMMAFINANCIERING BEGROTING 2016

ACTIEPROGRAMMA JEUGDONTWIKKELING

Aangepaste versie als bijlage voor het ACTIEPROGRAMMA

In deze versie is het overzicht van activiteiten weggelaten, dit overzicht is reeds als bijlage 7 in het Actieprogramma opgenomen

Aanleiding

Door een complex van maatschappelijke factoren (onder andere economisch, politiek, sociaal, cultureel), heeft een niet te onderschatten deel van onze jongeren zich in een tegenovergestelde richting dan gewenst ontwikkeld en ontplooid. Ondanks grote inspanningen (en middelen) die de regering, de Ngo's en overige stakeholders tot heden hebben geleverd, zijn deze negatieve ontwikkeling tot op heden niet gekeerd.

Een van de oorzaken is het ontbreken van een door de regering, Ngo's en stakeholders gezamenlijk ontwikkelde en gedragen integrale visie, alsmede beleid en een effectieve uitvoeringsstructuur voor de (gewenste) ontwikkeling van de jeugd. Hierdoor is sprake van het ontbreken van focus op vastgestelde prioriteiten, doelen en strategieën, wat leidt tot versnippering van middelen, mensen en resultaten.

Gewenste situatie

Het is wenselijk dat er op basis van een gezamenlijk ontwikkelde en vastgestelde visie, een integraal, resultaatgericht, doeltreffend beleid en een daadkrachtige uitvoeringsstructuur voor de korte en lange termijn worden ontwikkeld. Deze structuur dient zich te kenmerken door een nauwe samenwerking tussen de regering, Ngo's en stakeholders (inclusief de doelgroep zelf) met gebruikmaking van bestaande en nieuwe kennis, ervaring en initiatieven binnen en buiten Curaçao. Dit moet leiden tot het behalen van efficiency, met als gevolg dat meer financiële ruimte wordt gecreëerd voor meerdere activiteiten/beleidsvoornemens voor de jeugd.

Hierdoor is het Actieprogramma Jeugdontwikkeling ontstaat waar alle activiteiten die bestemd zijn voor de jongeren geïnventariseerd wordt om synergie te creëren. In het actieprogramma zijn de visie, missie, inventarisatie van de activiteiten per thema (doelstellingen) en per ministerie weergegeven.

Inleiding

In het Actieprogramma Jeugdontwikkeling wordt een aanzet gegeven tot een nieuwe visie, beleidsuitgangspunten, organisatiestructuur en uitvoeringsprioriteiten die de basis vormen voor het nieuwe integrale en participatieve jeugdontwikkelingsprogramma van Curaçao voor de komende vijf jaar. Het Actieprogramma Jeugdontwikkeling sluit goed aan op het bredere National Development Plan dat in ontwikkeling is.

Visie

Het bijzondere van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is dat het een overkoepelend initiatief is. Het streven is om de verbinding tussen alle afzonderlijke beleidsinitiatieven te zoeken en door te ondersteunen in het proces van samenwerking en afstemming, uiteindelijk een beter resultaat te bereiken. Daarvoor is een algemene visie nodig die door alle betrokkenen kan worden gebruikt als het kader voor jeugdontwikkeling op Curaçao. Na de nodige deskresearch en consultaties met stakeholders is gekozen voor een algemene visie die berust op vijf (5) pijlers: Rechten van het Kind, Positief Jeugdbeleid, Pedagogische Civil Society, Beschermende- en Risicofactoren, en 21st Century Skills.

Missie

Het actieprogramma is opgehangen aan vijf inhoudelijke, beproefde relevante kaders, verbindt alle belangrijke thema's aaneen als passende stukjes in een puzzel en geeft invulling aan twee belangrijke randvoorwaarden: participatie, 'evidence based' werken en biedt daar waar nodig een specifieke doelgroepgerichte benadering.

Voor wat betreft de uitvoering, het vaststellen van prioriteiten en activiteiten kent het jeugdontwikkelingsprogramma een thematische aanpak, bestaande uit vijf (5) inhoudelijk thema's:

- Onderwijs en Opvang;
- Gezondheid en Welzijn;
- Werk en Ondernemerschap;
- Wonen en Leefomgeving;
- Veiligheid.

Randvoorwaardelijke thema's die aandacht krijgen door alle vijf de themagebieden zijn:

- Participatie;
- Evidence based werken;
- Specifieke doelgroepen zijn onder meer: 0-4 jarigen, adolescenten (12-17 jarigen), LVB-ers (kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking) en LHBT-jongeren.

Programmafinanciering

Voor het slagen van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is het van cruciaal belang dat gewerkt wordt aan een nieuwe aanvullende vorm van begroten binnen de overheid, namelijk programmafinanciering. Momenteel zijn de budgetten voor de diverse kosten die te maken hebben met een Actieprogramma zoals dit, erg versnipperd over verschillende ministeries en over verschillende kostenplaatsen. Voor het behalen van resultaten en een grotere efficiëntie in de financiering van jeugdontwikkelingen, moeten de fondsen van de overheid op de een of andere manier worden gheralloceerd middels een systeem van programmafinanciering (clustering), waar alle kosten van de verschillende ministeries die gerelateerd zijn aan het actieprogramma worden samengebracht. Het zal naar verwachting enige begrotingscycli in beslag nemen voordat dit volledig is ingevoerd, maar uiteindelijk kan de benadering van programma- financiering ook op andere beleidsterreinen toegepast worden. Het moet leiden tot minder versnippering en een beter beheer op in het bijzonder doelmatigheid van bestedingen. Dit brengt ook met zich mee dat subsidiestromen geclusterd kunnen worden en een omslag gemaakt kan worden naar vraaggestuurd subsidieverstrekking. Dit sluit aan bij de voorstellen zoals vastgelegd in de aanbevelingen van de GSI-commissie (gesubsidieerde instellingen) in het OFO-traject.

Ten aanzien van de kosten van activiteiten/projecten per thema, zijn in overleg tussen de vakministeries en met het ministerie van Financiën op alle thema's de huidige activiteiten in kaart gebracht die bij de prioriteiten horen. Dat gaat om beleidsprojecten van ministeries die reeds begroot zijn of nieuw zijn, maar ook activiteiten van Ngo's die subsidie ontvangen, of die privaat gefinancierd worden. Geprobeerd wordt zoveel mogelijk concrete informatie en budgetten te vermelden, maar het huidige overzicht zal nog niet compleet zijn, aangezien voor het eerst een dergelijke inventarisatie wordt gemaakt. Niettemin ontstaat op basis van deze inventarisatie een beeld van:

- voor welke thema's en bijbehorende prioriteiten er al voldoende activiteiten zijn om de gewenste resultaten te behalen;
- voor welke thema's en bijbehorende prioriteiten er nog geen of onvoldoende geïdentificeerde activiteiten zijn om de gewenste resultaten te behalen. In deze gevallen is in het overzicht aangegeven, dat er nieuwe initiatieven moeten worden ontplooid;

Algemene Beschouwing -2

- welke thema's en bijbehorende prioriteiten er zijn waarin sprake is van een doublure of overlap aan activiteiten. Hierin zal een selectie of samenvoeging gemaakt moeten worden.

Hieruit kan vervolgens ook in kaart worden gebracht welke andere activiteiten van ministeries er nog meer zijn in de vorm van projecten of subsidies die **niet** behoren bij één van de thematische prioriteiten uit het Actieprogramma Jeugdontwikkeling. Deze activiteiten kunnen geherevalueerd worden in het kader van de aanbevelingen van de GSI-commissie en eventueel vervallen en de fondsen kunnen worden geheralloceerd.

Langs deze wijze wordt duidelijk voor welke prioriteiten er binnen de overheid of langs andere weg er reeds dekking bestaat (bijvoorbeeld Reda Sosial of met privaat geld gefinancierde Ngo's), wat ontbreekt en nog geïnitieerd moet worden.

Voor wat betreft de uitvoering, het vaststellen van prioriteiten en activiteiten kent het jeugdontwikkelingsprogramma een thematische aanpak, bestaande uit vijf (5) inhoudelijke thema's:

1. Onderwijs en Opvang;
2. Gezondheid en Welzijn;
3. Werk en Ondernemerschap;
4. Wonen en Leefomgeving;
5. Veiligheid.

Onderwijs en Opvang

- Algemene doelstelling

Dit thema beslaat het brede veld van onderwijs, educatie, vorming, buiten- en voorschoolse opvang van kinderen en jongeren. Op basis van consultaties en sessies in het kader van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling is komen vast te staan dat er een reeks prioriteiten zijn vast te stellen voor onder meer inhoudelijke onderwijsvernieuwing ten aanzien van zowel kwaliteit als de aantrekkelijkheid van het onderwijs voor kinderen, de noodzaak van een integrale zorgaanpak in het onderwijs (inclusief schooluitval), een betere aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt, vermindering van drop-outs, het stimuleren dat meer kinderen uitstromen op een hoger onderwijsniveau en meer aandacht voor effectiviteit en gewenste resultaten middels onderwijsfinanciering.

- Operationele doelstelling (Subdoelen)

De volgende specifieke operationele doelstellingen zijn gedocumenteerd in het Actieprogramma Jeugdontwikkeling:

- Vaststellen eenduidige uniforme definitie schooldrop-outs;
- Onderwijs moet leuk en aantrekkelijk zijn;
- Onderwijs moet aansluiten op de verwachtingen van de 21e eeuw (qua type vaardigheden en gebruik moderne technologie);
- Eén loket leerplicht en zorg waar scholen de uitvallers meteen melden;
- Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school);
- Samenwerking en afstemming verschillende initiatieven bij voorkoming en aanpak voortijdig schoolverlaters (SMAT, Kansen voor Jongeren);
- Aanpassing structuur onderwijsfinanciering;
- Grotere uitstroom naar HAVO/VWO;
- Deelname voorschoolse educatie van vooral 3- jarigen vergroten;
- Betere invulling randvoorwaarden kwaliteit kinderopvang (financiering gesubsidieerde kinderopvang);

Algemene Beschouwing -3

- Uitbreiding mogelijkheden naschoolse educatie (vooral voor 12-plussers);
- Duidelijker zicht op afnemers gesubsidieerde naschoolse opvang.

Gezondheid en Welzijn

- Algemene doelstelling

Een belangrijk aandachtspunt is het creëren van gezonde leef- en eetpatronen. Een combinatie van ongezonde eetgewoontes en weinig lichaamsbeweging maken dat bepaalde “welvaartziektes” op Curaçao veel meer dan gemiddeld voorkomen, waaronder suikerziekte. Ook obesitas vergt aandacht. In 2009 lieten de Staten van de Nederlandse Antillen een inventarisatie uitvoeren naar relevante ontwikkelingen op het gebied van preventie en behandeling van overgewicht en obesitas. Eén van de conclusies uit dit onderzoek is dat, anders dan door de World Health Organisation (WHO), op Curaçao obesitas niet als chronische ziekte wordt aangemerkt binnen het gezondheidsbeleid, waardoor er geen garantie bestaat voor behandeling en nazorg op lange termijn. Ook op andere vlakken bestaat relatief veel risicogedrag, bijvoorbeeld op het gebied van seksualiteit. Verder komt binnen dit thema het belang van opvoedingsondersteuning voor ouders met (jonge) kinderen aan de orde. En voor kinderen die door omstandigheden niet thuis kunnen opgroeien zijn er voorzieningen op Curaçao, in de vorm van internaten en pleeggezinnen. Maar aandachtspunt hierbij is dat de internaten qua aanbod niet meegegroeid zijn met de kenmerken van de doelgroep. Vrijtijdsbesteding is een ander onderwerp wat onderdeel uitmaakt van het thema gezondheid en welzijn. Hierbij wordt, naast activiteiten via wijkcentra, onder meer sport als uitermate belangrijk gezien in het kader van jeugdontwikkeling.

- Operationele doelstelling (Subdoelen)

De volgende specifieke operationele doelstellingen zijn gedocumenteerd in het Actieprogramma Jeugdontwikkeling:

- Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten);
- Stimuleren gezonde leefstijl (meer bewegen, gezonder eten) door introduceren protocollen en opname voeding- en gezondheidseducatie als vak in het curriculum van scholen;
- Erkenning obesitas als chronische ziekte;
- Sport als basisvoorziening terug in het onderwijs;
- Aandacht voor genderaspecten (jongens presteren slechter in het onderwijs, zijn oververtegenwoordigd in het speciaal onderwijs en de justitiële sector);
- Adequate seksuele educatie (afgestemd op belevingswereld jongeren);
- Rolmodellen voor jongeren;
- Stimuleren positief zelf- en maatschappijbeeld;
- Ondersteuning aan opvoeders;
- Professionalisering jeugdhulpverlening (behandelplannen, gezinsondersteuning);
- Structureel hulpverlenings-/ondersteuningsaanbod voor LVB-ers.

Werk en Ondernemerschap

- Algemene doelstelling

Het meest in het oog springend bij dit thema is het hoge jeugdwerkloosheidspercentage. Vooral jongeren met een lagere opleiding (SBO 1 of 2 niveau) hebben moeite met het vinden van een baan. Eén van de redenen waarom het jongeren moeilijk lukt een baan te vinden, is het feit dat onder andere door de economische crisis de arbeidsmarkt muurvast zit. Ook is aandacht voor het creëren van een realistisch beeld van de arbeidsmarkt en beroepsmogelijkheden dringend noodzakelijk. Tevens vergt aandacht dat het ontbreken van banen niet de belangrijkste oorzaak van het

Algemene Beschouwing -4

werkloosheidsprobleem is, maar dat daarbij ook een mentaliteitskwesitie en het hebben van alternatieve inkomstenbronnen een rol speelt.

Eén van de manieren voor een betere beeldvorming over de arbeidsmarkt bij jongeren, is zorgen voor een goed vormgegeven beroepspraktijkvorming (BPV) structuur. Uitbreiding van het aantal kwalitatief goede BPV plaatsen met begeleiding van gecertificeerde leermeesters, is een belangrijke aanbeveling. Ook in andere opzichten is aandacht nodig voor de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Het beroepsopleidingsaanbod op Curaçao is sterk aanbodgericht in plaats van vraaggericht vanuit de arbeidsmarkt. Bedrijven ontwikkelen zich sneller en vinden gemakkelijker aansluiting bij internationale ontwikkelingen, onderwijs blijft daar op achter. Daarnaast geven werkgevers aan, bepaalde belangrijke houdingsaspecten bij jongeren te missen. Vooral motivatie, betrouwbaarheid en zelfstandigheid worden gemist. De noodzaak van het beter voorbereiden van jongeren op de arbeidsmarkt, ondersteuning te bieden bij het vinden van een baan en het aanbieden van alternatieve leerwerktrajecten voor jongeren die moeilijk de arbeidsmarkt op kunnen, wordt onderkend door zowel het ministerie van SOAW als OWCS. Afstemming en samenwerking tussen de verschillende initiatieven voor leerwerk-trajecten is hierbij belangrijk. Een andere aspect van de arbeidsmarkt dat speciale aandacht verdient, zijn de hoger opgeleiden. Curaçao heeft te kampen met een "braindrain".

- Operationele doelstelling (Subdoelen)

De volgende specifieke operationele doelstellingen zijn gedocumenteerd in het Actieprogramma Jeugdontwikkeling:

- Terugdringen jeugdwerkloosheid;
- Stimuleren zelfstandig ondernemen;
- Creëren realistisch beeld van de arbeidsmarkt bij jongeren;
- Verbeteren algemene (werk)houding en sociale competenties (motivatie, betrouwbaarheid en nemen eigen verantwoordelijkheid) bij jongeren;
- Aandacht voor taalontwikkeling jongeren met het oog op internationalisering arbeidsmarkt;
- Sluitend aanbod leerwerktrajecten voor jongeren die moeilijk de arbeidsmarkt op kunnen;
- Uitbreiden aanbod geschikte BPV plaatsen;
- Verbeteren aansluiting VSBO op SBO en SBO op de arbeidsmarkt;
- Verder terugdringen "braindrain" (stimuleringsmaatregelen voor hoger opgeleiden om terug te keren).

Wonen en leefomgeving

- Algemene doelstelling

Meer sociale cohesie zorgt voor een meer solide samenleving waarin mensen zich mee verbonden voelen, minder passief zijn, meer participeren en verantwoordelijkheid voelen voor hun eigen welzijn en dat van hun directe omgeving. Vooral in sociaaleconomisch zwakkere wijken blijkt de mate van sociale cohesie het verschil te kunnen maken: meer sociale cohesie vermindert asociaal gedrag, criminaliteit en overlast. Op Curaçao zijn de onderlinge verschillen tussen de wijken groot. Belangrijke elementen van sociale cohesie zijn: veiligheid en leefbaarheid, gezondheid, de situatie van jongeren en arbeid en economie. Het belang van aandacht voor sociale cohesie wordt vanuit verschillende invalshoeken onderkend op Curaçao. In de Curaçaose cultuur is het niet gangbaar dat jongeren op jonge leeftijd zelfstandig gaan wonen. De relatief kleine afstanden en culturele context maken dat jongeren in principe thuis blijven wonen tot ze zelf een eigen gezin stichten. Daardoor zijn er ook nauwelijks huisvestingsmogelijkheden voor jongeren beschikbaar. De behoefte daaraan bestaat wel, zeker daar waar jongeren in een ongezonde thuissituatie zitten en voor wie alternatieve huisvesting een dringende noodzakelijkheid is.

- Operationele doelstelling (Subdoelen)

Algemene Beschouwing -5

De volgende specifieke operationele doelstellingen zijn gedocumenteerd in het Actieprogramma Jeugdontwikkeling:

- Realiseren alternatieve huisvesting voor jongeren die niet (meer) thuis kunnen wonen;
- Versterken sociale cohesie in wijken;
- Versterken opvoedingsrollen gezin, familie, school en buurt;
- Opzetten sociale wijkteams ter ondersteuning en stimulerend.

Veiligheid

- Algemene doelstelling

Zorg en begeleiding is de basis van preventie van criminaliteit. Het ministerie van SOAW heeft hiervoor de sector Familie en Jeugd ingericht van waaruit ambulante gezinsbegeleiding wordt gegeven. Het ministerie van Justitie heeft aandacht voor zowel de curatieve als preventieve kant van criminaliteit. Ten aanzien van jongeren is daarom onlangs weer een jeugdreclasseringsfunctie ingericht op het eiland. Deze jeugdreclasseringsfunctie wordt gecombineerd met het Veiligheidshuis en Haltmaatregelen en wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de stichting Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao (JJIC). Een belangrijke ontwikkeling aangezien een groot deel van de mensen, dat met criminaliteit in aanraking komt, uit jongeren bestaat. Hoewel er geen exacte cijfers beschikbaar zijn, bestaat er wel overeenstemming over het feit dat mensen met een LVB (licht verstandelijke beperking) binnen het justitiële systeem zijn oververtegenwoordigd. Factoren als een lage intelligentie, slechte schoolprestaties, afwijzing door leeftijdsgenoten, gemis aan schuldgevoelens en inlevingsvermogen (empathie) en een laag opleidingsniveau van de ouder(s) worden beschouwd als risicofactoren voor crimineel gedrag. Jongeren met een LVB zijn in allerlei opzichten extra kwetsbaar voor criminaliteit.

Een belangrijke ontwikkeling is dat het OM met het ministerie van Justitie en ondersteuning van de gemeente Amsterdam een project geïnitieerd heeft gericht op de aanpak en preventie van jeugdcriminaliteit: 'Tur wowo riba bo'. Het bijzondere aan deze aanpak is het integrale karakter en de samenwerking tussen verschillende stakeholders. Een ander thema in het kader van veiligheid is veilig opgroeien. Dat is helaas in realiteit niet altijd het geval. Een behoorlijk groot aantal kinderen en jongeren krijgt in hun leven te maken met kindermishandeling, seksueel misbruik en/of huiselijk geweld, namelijk ongeveer 25% van alle mannen en 38% van alle vrouwen.

- Operationele doelstelling (Subdoelen)

De volgende specifieke operationele doelstellingen zijn gedocumenteerd in het Actieprogramma Jeugdontwikkeling:

- Terugdringen jeugdcriminaliteit (integrale aanpak "Tur wowo riba bo");
- Stimuleren veilige opvoedingssituatie(structurele aanpak kindermishandeling, seksueel misbruik en huiselijk geweld);
- Verzamelen meer kennis over indicatoren en achtergrond jeugdcriminaliteit op Curaçao.

Het programmabudget per thema ziet er als volgt uit qua kostencomponenten.

Leeswijzer:

In dit schema staan alle geïnventariseerde bestaande activiteiten vermeld, gecombineerd met alle mogelijke nieuwe activiteiten die genoemd zijn tijdens de participatieve sessies en bilaterale gesprekken. Bij de activiteiten staan de bestaande activiteiten in lichtblauw weergegeven, de nieuwe activiteiten zijn donkerblauw. Bij de financiers is met verschillende kleuren aangegeven wie de activiteit financiert en wat de kosten op jaarbasis zijn.

Algemene Beschouwing -6

Behalve de project-/activiteitkosten, zijn er ook operationele kosten voor het Platform en het Secretariaat die de implementatie van het Actieprogramma Jeugdontwikkeling ter hand nemen. Hiervoor kan dekking worden gevonden door een combinatie van overheidsfondsen en ondersteuning van bijvoorbeeld Reda Sosial en de private sector, eventueel door bijdragen in natura in de vorm van kantoorvoorzieningen of ondersteuning met professionals. De nadere gedetailleerde uitwerking en invulling hiervan zal in de implementatiefase plaatsvinden.

Noot: In het oorspronkelijk document volgde hier het schema van activiteiten zoals in het Actieprogramma is weergegeven in bijlage 7.

Algemene Beschouwing -7

Het programmabudget per ministerie ziet er als volgt uit qua kostencomponenten.

11. Ministerie van Algemene Zaken

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
Vaststellen eenduidige uniforme definitie schooldropouts	Formeren expeditieteam integrale aanpak voortijdig schoolverlaten	Secretariaat Jeugdontwikkeling	p.m.
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Coördinatie sportfaciliteiten en sportstimulering en topsport	Fundsashon Desaroyo di Deporte Korsou (FDDK) en CSOF	7.900.000

13. Ministerie van Justitie

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school)	YAVE - intensieve ambulante outreachende jeugdhulpverlening	Federatie Antilliaanse Jeugdzorg	90.000
Realiseren alternatieve huisvesting voor jongeren die niet (meer) thuis kunnen wonen	Residentiele jeugdzorg voor jongeren met een justitiële maatregel (OTS of strafrechtelijk)	Jeugd Justitiële Instelling Curacao (JICC, voorheen GOG)	?
Realiseren alternatieve huisvesting voor jongeren die niet (meer) thuis kunnen wonen	Jovo-afdeling jeugdgevangenis	Sentro Di Koreksho Korsou (SDKK)	?
Versterken opvoedingsrollen gezin, familie, school en buurt	Gezinsvoogdij voor kinderen voor wie ouder(s) niet goed kunnen zorgen	Gezinsvoogdijinstelling (GVI)	?
Versterken opvoedingsrollen gezin, familie, school en buurt	Politur	Politur	?
Versterken opvoedingsrollen gezin, familie, school en buurt	Invoering buurtregisseurs (wijkagenten)	Korps Politie Curacao	?
Terugdringen jeugdcriminaliteit (integrale aanpak "tur wowo riba bo")	Bureau Halt - uitvoeren alternatieve straffen	Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curacao (AJJC)	?
Terugdringen jeugdcriminaliteit (integrale aanpak "tur wowo riba bo")	Veiligheidshuis - samenwerking stakeholders gericht op preventie jeugdcriminaliteit	Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curacao (AJJC)	?
Stimuleren veilige opvoedingssituatie (structurele aanpak kindermishandeling, seksueel misbruik en huiselijk geweld)	Nationaal Plan ter bestrijding van geweld tegen kinderen/jongeren en huiselijk en relationeel geweld opgesteld door multi stakeholder commissie (Min GMN, Min SOAW, Min Justitie en alliantie Ngo's)	Diverse uitvoerders	?
Stimuleren veilige opvoedingssituatie (structurele aanpak kindermishandeling, seksueel misbruik en huiselijk geweld)	Begeleiding en ondersteuning slachtoffers huiselijk geweld	Bureau Slachtofferhulp	?
Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school)	YAVE - intensieve ambulante outreachende jeugdhulpverlening	Federatie Antilliaanse Jeugdzorg	90.000

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
Realiseren alternatieve huisvesting voor jongeren die niet (meer) thuis kunnen wonen	Residentiele jeugdzorg voor jongeren met een justitiële maatregel (OTS of strafrechtelijk)	Jeugd Justitiële Instelling Curacao (JICC, voorheen GOG)	?

15. Ministerie van Economische Ontwikkeling

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
Onderwijs moet aansluiten op de verwachtingen van de 21 ^e eeuw (qua type vaardigheden en gebruik moderne technologie)	Innovatie en digitalisatie onder andere voor jongeren	Curaçao Innovation and Technology Institute (CITI)	850.000
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Stimuleren productie groente en fruit voor lokaal gebruik	Fundashon Tera Awa Semia Banda Bou (TAS)	50.000 ?
Stimuleren zelfstandig ondernemen	Negoshi Pikina, jongeren in VSBO en SBO zetten microbedrijven en maken zo kennis met zelfstandig ondernemen	Fundashon Negoshi Pikiña	150.000
Stimuleren zelfstandig ondernemen	Study-Ink, business model voor studenten UoC om eigen bedrijfje op te zetten	University of Curaçao	38.000
Stimuleren zelfstandig ondernemen	Urban Chase, gaming - app gericht op toerisme en het leren kennen van Willemstad op een andere manier	Margin Entertainment / Area 51 (groep van 4 jongeren)	227.000
Stimuleren zelfstandig ondernemen	Stimuleren coöperatieve gedachtegoed onder andere bij de doelgroep jongeren	FEKOSKAN	75.000
Verbeteren aansluiting VSBO op SBO en SBO op arbeidsmarkt	Onderzoek realiseren duurzame structuur afstemming onderwijs - arbeidsmarkt / opzetten Raad Onderwijs Arbeidsmarkt	Platform / secretariaat Jeugdontwikkeling	p.m.

16. Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
Onderwijs moet leuk en aantrekkelijk zijn	Bekostiging regulier onderwijs	Schoolbesturen	400.000.000
Onderwijs moet leuk en aantrekkelijk zijn	Mogelijkheid om regulier onderwijs in de avonden te volgen	Ministerie OWCS / Schoolbesturen	?
Onderwijs moet leuk en aantrekkelijk zijn	Onderhoud schoolgebouwen, aanschaf en vervanging schoolmeubilair	Stichting Onderhoud Scholen (SOS)	2,000,000
Onderwijs moet leuk en aantrekkelijk zijn	Bij-, om-, her- en nascholing docenten alle schooltypen	Bureau Nascholing	2.000.000
Onderwijs moet leuk en aantrekkelijk zijn	Ontwikkeling onderwijsmiddelen en leermethodes (in Papiaments en Nederlands)	Fundashon Material pa Skol (FMS)	2.000.000
Onderwijs moet leuk en aantrekkelijk zijn	Onderwijsvernieuwingen AGO/HAVO/VWO, voor- en vroegschoolse zorg,	FidE / SGE	5.000.000

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
	competentieontwikkeling, leerlingenzorg en leerwerktrajecten		
Onderwijs moet aansluiten op de verwachtingen van de 21e eeuw (qua type vaardigheden en gebruik moderne technologie)	"One laptop per child" - project digitalisering onderwijs	Ministerie OWCS	1.800.000
Eén Loket leerplicht en zorg waar scholen de uitvallers meteen melden	Schoolextern Multi Disciplinair Advies Team (SMAT)	FidE / SGE	?
Eén Loket leerplicht en zorg waar scholen de uitvallers meteen melden	Yuda skol yuda su alumno (verbetertraject leerplichtunit)	Ministerie OWCS	?
Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school)	Schoolmaatschappelijk werk	Diverse schoolbesturen	?
Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school)	Schooltransport voor speciaal onderwijs en gezinnen onder een inkomensgrens	Diverse transportbedrijven	7.600.000
Betere invulling randvoorwaarden kwaliteit kinderopvang (financiering gesubsidieerde kinderopvang)	Uitvoering subjectsubsidie / gesubsidieerde kinderopvangplaatsen voor specifieke doelgroepen (tiernermoeders, sociaaleconomisch zwakkere positie)	Coördinatiecentrum Kinder- en Jeugdopvang	3.714.000
Betere invulling randvoorwaarden kwaliteit kinderopvang (financiering gesubsidieerde kinderopvang)	Professionalisering en deskundigheidsbevordering kindercentra	Sentro di Informashon na Bienestar di Mucha (SIFMA)	200.000
Uitbreiding mogelijkheden naschoolse educatie (vooral voor 12-plussers)	Organisatie naschoolse opvang op 21 scholen voor FO	Fundashon Desaroyo i Progreso (FDiP)	3.400.000
Uitbreiding mogelijkheden naschoolse educatie (vooral voor 12-plussers)	Training en vorming op het gebied van Scouting activiteiten (overhead)	Jeugdcentrale Curacao	150.000
Uitbreiding mogelijkheden naschoolse educatie (vooral voor 12-plussers)	Hoben Aktivo - Naschoolse activiteiten in buurtcentra voor jongeren van 12 jaar en ouder	Federatie Antilliaanse Jeugdzorg met diverse buurtcentra	200
Uitbreiding mogelijkheden naschoolse educatie (vooral voor 12-plussers)	Naschoolse activiteiten voor diverse doelgroepen	Fundashon Aktivitat Despues di Skol	70.000
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Coördinatie buurtcentra plus uitvoeren informatieve, educatieve en culturele activiteiten in buurtcentra	Fundashon pa Stimula Edukashon i Formashon den Bario (SEFBA)	1.400.000
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Coördinatie sportfaciliteiten en sportstimulering en topsport	Fundsashon Desaroyo di Deporte Korsou (FDDK) + CSOF	7.900.000
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Project gezonde schoolkantine Min OWCS en Min GMN	Ministerie OWCS + Ministerie GMN	?

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
Sport als basisvoorziening terug in het onderwijs	Onderzoeken of sportleiders FDDK ingezet kunnen worden voor het aanbieden van sportactiviteiten in het FO onderwijs	Fundashon Desaroyo di Deporte Korsou (FDDK)	?
Stimuleren positief zelf- en maatschappijbeeld	Vorming- en trainingsprogramma Ta Bon Karakter Ta Bal	Fundashon 4S	70.000
Sluitend aanbod leerwerktrajecten voor jongeren die moeilijk de (reguliere) arbeidsmarkt op kunnen	"Re-enfoke", toeleiding en leerwerktrajecten	FidE / SGE	?
Sluitend aanbod leerwerktrajecten voor jongeren die moeilijk de (reguliere) arbeidsmarkt op kunnen	Vakopleidingen op SBO-1 en 2 niveau	Feffik	5.000.000
Verder terugdringen "braindrain" (stimuleringsmaatregelen voor hoger opgeleiden om terug te keren)	Onderzoek realiseren duurzame structuur afstemming onderwijs - arbeidsmarkt / opzetten Raad Onderwijs Arbeidsmarkt	Platform / secretariaat Jeugdontwikkeling	p.m.
Verder terugdringen "braindrain" (stimuleringsmaatregelen voor hoger opgeleiden om terug te keren)	HBO / universitair onderwijs en wetenschappelijk onderzoek	University of Curaçao	15.300.000
Verder terugdringen "braindrain" (stimuleringsmaatregelen voor hoger opgeleiden om terug te keren)	Wetenschappelijk onderzoek Natuur en Milieu	Carmabi	158.300
Stimuleren veilige opvoedingssituatie (structurele aanpak kindermishandeling, seksueel misbruik en huiselijk geweld)	Studiebeurzen, begeleiding studenten in buitenland (Nederland en regio)	Stichting Studiefinanciering Curaçao (SSC)	19.000.000
Onderwijs moet leuk en aantrekkelijk zijn	Kinder- en Jeugdtelefoon	Stichting Kinderbescherming Curaçao	140.000

17. Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school)	YAVE - intensieve ambulante outreachende jeugdhulpverlening	Federatie Antilliaanse Jeugdzorg	200
Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school)	Reboundvoorziening voor jongeren met ernstige gedragsproblemen die (tijdelijk) buiten het onderwijs worden opgevangen en intensieve begeleiding krijgen	Stichting Accretio	500.000

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school)	Reguliere ambulante jeugdhulpverlening	Fundashon Perspektiva Integral / Skuchami	1.695.800
Aandacht voor genderspecten (jongens presteren slechter in het onderwijs, zijn oververtegenwoordigd in speciaal onderwijs en de justitiële sector)	Diverse activiteiten ter ondersteuning en verbetering positie vrouwen en meisjes	Sentro di Dama (SEDA)	503.900
Ondersteuning aan opvoeders	Train-de-trainers Opvoedingsondersteuningsprogramma Triple P	Ministerie SOAW	500.000
Terugdringen jeugdwerkloosheid	Vacature bank	Ministerie SOAW	?
Terugdringen jeugdwerkloosheid	Mil Hoben na Trabou	Ministerie SOAW	?
Verbeteren algemene (werk)houding en sociale competenties (motivatie, betrouwbaarheid en nemen eigen verantwoordelijkheid) bij jongeren	Steunpunt vrijwilligerswerk - stimuleren traditionele inzet vrijwilligers	Unidat di Bario	150.000
Sluitend aanbod leerwerktrajecten voor jongeren die moeilijk de (reguliere) arbeidsmarkt op kunnen	Programma 1000 hoben na trabou	Ministerie SOAW	?
Sluitend aanbod leerwerktrajecten voor jongeren die moeilijk de (reguliere) arbeidsmarkt op kunnen	Inrichting Trainingcentrum Leerwerktrajecten (in het kader van Mil Hoben na Trabou)	Curaçaose Dokmaatschappij	950.000
Verbeteren aansluiting VSBO op SBO en SBO op arbeidsmarkt	Onderzoek realiseren duurzame structuur afstemming onderwijs - arbeidsmarkt / opzetten Raad Onderwijs Arbeidsmarkt	Platform / secretariaat Jeugdontwikkeling	p.m.
Realiseren alternatieve huisvesting voor jongeren die niet (meer) thuis kunnen wonen	Kinderoorden Brakkeput (jongens 4 - 18 jaar)	Stichting Kinderoorden Brakkeput	1.728.300
Realiseren alternatieve huisvesting voor jongeren die niet (meer) thuis kunnen wonen	Casa Manita (jongens en meisjes 4 - 12 jaar)	Stichting Jeugdzorg Curacao	1.008.000
Realiseren alternatieve huisvesting voor jongeren die niet (meer) thuis kunnen wonen	Huize St. Jozef (jongens en meisjes 4 - 12 jaar)	Fundashon Guia, Eduka i Forma	4.234.300
Realiseren alternatieve huisvesting voor jongeren die niet (meer) thuis kunnen wonen	Huize Rose Pelletier (meisjes 12 - 18 jaar)	Fundashon Guia, Eduka i Forma	
Realiseren alternatieve huisvesting voor jongeren die niet (meer) thuis kunnen wonen	Kas Bruder Pius (tiernmoeders)	Fundashon Guia, Eduka i Forma	

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
Versterken opvoedingsrollen gezin, familie, school en buurt	New Creation (jongens 12 - 18 jaar)	Stichting New Creation	?
Stimuleren veilige opvoedingssituatie (structurele aanpak kindermishandeling, seksueel misbruik en huiselijk geweld)	Werving en begeleiding pleeggezinnen/Begeleid zelfstandig wonen	Stichting Maatschappelijke Zorg en Herstel	1.838.800
Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school)	Familie coaching met inzet van vrijwillige coaches	Ministerie SOAW/Sector Familie en Jeugd	1.100.000
Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school)	Nationaal Plan ter bestrijding van geweld tegen kinderen/jongeren en huiselijk en relationeel geweld opgesteld door multi stakeholder commissie (Min GMN, Min SOAW, Min Justitie en alliantie Ngo's)	Diverse uitvoerders	?

18. Ministerie van Gezondheid, milieu en Natuur

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
Goed functionerende zorgstructuur (zowel binnen als buiten de school)	Jeugdpsychiatrische zorg	Yudaboyu	?
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Stimuleringsactiviteiten gezonde voeding Farm to Fork en Food Revolution Day	Ministerie GMN	?
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Project gezonde schoolkantine Min OWCS + Min GMN	Ministerie OWCS + Ministerie GMN	?
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Periodiek geneeskundig onderzoek 0 -6 jarigen / jeugdgezondheidszorg / consultatiebureaus	Consultatiebureaus GMN en Wit Gele Kruis	?
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Periodiek geneeskundig onderzoek 6 - 12 jarigen / schoolgezondheidszorg	Ministerie GMN / GGD	p.m.
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Periodiek geneeskundig onderzoek 12 - 18 jarigen / adolescentenzorg	Ministerie GMN / GGD	p.m.
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Melkverstrekking kinderen 0 - 18 maanden via consultatiebureaus voor ouders die het niet kunnen betalen	Ministerie GMN	?
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Jeugdgezondheidsonderzoek	Volksgezondheidsinstituut Curacao (VIC)	?
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Tandartsenbus langs scholen gericht op verstrekken informatie en doorverwijzen plus kleine uitvoering kleine behandelingen	Ministerie GMN	?
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	SOA-poli - melding en behandeling seksueel overdraagbare ziektes	Ministerie GMN	?

Prioriteiten / aandachtspunten	Activiteiten *1	Uitvoerder	Kosten op jaarbasis
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Behandeling en rehabilitatie jongeren met verslavingsproblemen	Fundashon Brasami	?
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Voorlichting en behandeling bij middelengebruik en verslaving	Fundashon pa Maneha di Adikashon (FMA)	
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Voorlichting en begeleiding voor kinderen en jongeren met diabetes	Fundashun Sokudi	?
Efficiënter gebruik voorzieningen (buurtcentra, sportfaciliteiten)	Periodiek onderzoek onder- en overgewicht	Ministerie GMN/GGD	?
Adequate seksuele educatie (afgestemd op belevingswereld jongeren)	Biba Amor, programma seksuele educatie voor de middelbare school	Ministerie GMN	?
Adequate seksuele educatie (afgestemd op belevingswereld jongeren)	Reproductieve gezondheidszorg, voorlichting en educatie	Famia Plania	?
Ondersteuning aan opvoeders	Programma Opvoedingsondersteuning voor kinderen met sociaal-emotionele problemen	Stichting Opvoedingsondersteuning aan Kinderen met een Handicap (SOKH)	209.000 ?
Ondersteuning aan opvoeders	Forsa pa Lanta Uni - Opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering ouders met jonge kinderen (0-4 jaar)	Stichting Wit Gele Kruis	?
Ondersteuning aan opvoeders	Opvoedingsondersteuning voor jongeren in kansarme wijken	Sentro di Informashon na Bienestar di Mucha (SIFMA)	173.000 ?
	Begeleid wonen LVB-ers	SGR-groep	?
Stimuleren veilige opvoedingssituatie (structurele aanpak kindermishandeling, seksueel misbruik en huiselijk geweld)	Nationaal Plan ter bestrijding van geweld tegen kinderen/jongeren en relationeel geweld opgesteld door multistakeholder commissie (Min GMN, Min SOAW, Min Justitie en alliantie Ngo's)	Diverse uitvoerders	?
Stimuleren veilige opvoedingssituatie (structurele aanpak kindermishandeling, seksueel misbruik en huiselijk geweld)	Opvanghuis Parada voor slachtoffers huiselijk geweld	Stichting Maatschappelijke Zorg en Herstel	?